

Mahir Aydın

YABANCININ UMUDU

Sarya-Baran Edebiyat Okulu Yayınları

Basım Tarihi: Aralık 2001

Basım Yeri: Ronahî Matbaası

Tarih günümüzde gizli,
biz tarihin başlangıcında
gizliyiz.'

Abdullah ÖCALAN

“İslamiyet, kılıcını Medya’ya atmadan önce , doğruluk peşinde koşan bir Işık Arayıcısının; Sıtar’ın, derdini Medlere anlatmaktan vazgeçerek; kayalara, mağara duvarlarına çizdiği söylenir. ‘Arkadaşlarım, beni anlamadılar’ diyen bu dervişin hikayesinin ucu olmayan bir mağarada yazılı olduğu, bu yazıyı bulup çözenlerin Medlerin neden birlik olmayıp ülkesiz kaldıklarını bilecekleri rivayet edilir....”

Mahir AYDIN

HIRSIZIN SERVETİ

“Doğru düşünce, Doğru söz ve Doğru eylemin sahibi, Aydınlığın Efendisi Hürmüz’ün ordusunun büyük komutanı önünde saygıyla eğiliyorum.”

Bir atlı, Axa Spililerin düşmanı, Beyrolardan hırsız Moro, dolu-dizgin gidiyordu Harran ovasında. Uçan kuşlara, çiyanelara , yılanlara, akrep ve kertenkelelere meydan okurcasına hızla sürdüğü atı, toynaklarını kuraklıktan çatlammış toprağa vurup bir toz kümesi bırakırken ardında, cırcır böceklerinden ve derin bir uykuya dalmış toprağın sessizliğin den başka bir sesin duyulmadığı Harran ovası, kamçıyla kırbaçlanıp uçarcasına koşan küheylana aldırımaksızın bin yılların durgunluğuna, kaderine gömülmüş gibiydi.

Gün, Moro gibilerin, yani giremedikleri kalelere girmek ve kentlere, saraylara hakim olanların huzurlarına kabul edilip arz-ı endam etmek için yanıp tutuşanların günüydü. Öyle ki, yakaladığı fırsatı elinden kaçırmaktan korkan adam, sık sık ardına dönüp bakmakta, kapıp kaçırdığına inandığı serveti, aynı yola düşecek Kör Darav gibi dostlarının elinden kapmalarından korkmaktaydı.

Emek, düşünce, ün hırsız olduğunu bilmeyen yoktu Moro’nun. Son günlerde ne kadar masum bir hamî gibi görünüp baskı altında tuttuğu Ermeni köylüleri İsa’ya, Medleri de Zerdüş’t’e ihanet etmekle suçlasa da onun bir yıl önce iktidar kavgasına girdiği amcası oğlu Teyro ta-

rafından hançerlenen babası gibi ırz düşmanı olduğunu bilmeyen yoktu Harran’da.

Lanetli bir aileden; köyleri Axa Spi’den hangi evin tavuklarının daha büyük yumurtladıkları gibi bir sebepten dolayı çıkan kavga sonucunda kovulup intikam bileyen Beyro'lardandı Moro. Evleri Axa Spi’deyken ne kimseler Beyroları ciddiye alır ne de uğrayıp onlara bir selam verirlerdi. Lakin köyden kovulmalarıyla başlayan intikam savaşı ile birlikte kendi akrabalarını yollarda attıkları pusularda acımasızca öldürmeleri Harran’da korku yaratmıştı. Karşılıklı intikamlarla büyüyen kavga, Axa Spililerin ileri gelenlerinin aralarında anlaşarak bu kavgadan tek taraflı olarak geri çekilmeleri üzerine yalnızca Beyroların boynunda bir günah gibi asılı kalmıştı. Onlar da artık Axa Spililerle uğraşamıyor fakat Musul’dan Ruha’ya gidip gelen kervanlardan haraç alıyor, ermeni köylerindeki yoksul güzel kızları kendi oğullarına zorla alıp gelin ediyorlar ve ürünlerinden vergi alıyorlardı. Yine Zozanlara çıkan kabilelerin yolları iyi ok atan Beyrolarca tutulmuştu. Olur ya, sayıca az olan küçük kabilelerin reisleri kendilerine uğrayıp sürülerinden hayvan yada altın vermeyip geçmeye kakışırılsa bunun sonuçlarına da katlanırlardı. Dedik ya Beyrolar ok atmakta ustaydılar. Eğer köylüler dağlık geçiş kapılarında kimin attığı beli olmayan oklarla canlarında olmak istemiyorlarsa haraçlarını “vermeye” mecburdular.

Hal böyle olunca eşkıyalaşan Beyro ailesinin ismi Ruha Kontunun kulağına kadar gitti . Harran’da birkaç küçük Bizans müfrezesi Beyroların peşlerine düştüklerse de ellerine bir şey geçmeyip geri döndüklerinde bir çok sorununu sineye çekmeye alışık olan kontun bunu da sineye çekmekten başka yapacağı bir şey yoktu. Dağlı Medlilere kim söz geçirebilmişti ki Ruha kontu söz geçirebilsin .

Hele hele Bizans'ın hasımları Sasaniler gibi ateşe tapan Medli kabileleri fazla kızdırmamak belki de en iyisiydi...

'Hırsız' lakabını nereden aldığı bilinmez ama sinsiliği ve kaçamak dövüşleriyle tanındığı için bu lakabın ona yakıştığını söylemek yanlış olmaz. İşte en yakın arkadaşı Kör Darav'ı bile adatmıştı Moro. Halbuki Ruha kontuna felaket haberini yetiştirmeyi planlayan Kör Darav'dı. Hırsız Moro ile birlikte komşu ermeni köylerindeki kadın ve kızlara musallat olduğu için kendi köyü Xaladino da adam yerine konulmayan Kör Darav için bir kurtuluş fırsatı olacak haberi, ondan çalan en yakın arkadaşı yollardaydı şimdi.

Lanetli oluşlarının sonucu muydu yoksa, ailenin kadınlarının sık sık söyledikleri gibi kem göz sahiplerinin nazarları mı değmişti bilinmez, Harran'da söz sahibi olduklarında Beyro kardeşler birbirlerini hançerlemeye başlamışlardı. En son olarak Teyro, babasını öldüren amcasını – yani Moro'nun babasını – kendi elleriyle boğarak öldürmüştü. Teyro, Hırsız Moro'yu adam yerine koymazken ermeni köylerini denetimine almış ve Moro'yu gördüğü anda öldüreceğini köylüler aracılığıyla hasmına duyurmuştu.

Korkak ve hırsız bir adam, Harran gibi gözünün buaktan sakınmayan silahşörlerin, kılıç ustalarının, çöl haramlilerinin ve Teyro gibi acımasız eşkıyaların cirit atığı bir ovada olsa olsa büyük bir gücün himayesine girerek güç sahibi olabilirdi. Ruha'ya koşan Moro'nun da yapmak istediği buydu. Görünürde kimseler düşmemiştii ardına ama yine de yetişmişlerdi bir şeyler ona. Korkularıydı Moro'ya yetişenler. Teyro, bir gece yarısı çullanmaz mıydı boğazına . Ya da Zindi; Kör Darav'la birlikte babasının boğazına sarılarak zorla alıp evlendiği ermeni kızı Maria'nın aşığı, Xaladinoluların çobanı Zindi, günün bi-

rinde intikam almaya kalkışmaz mıydı. Yapardı elbet, neden yapmasını ki. Zindi'nin hala Maria'ya tutkun olduğunu, onun için türkü yaktığını köylüler, kulağına defalarca çitlatmamış mıydılar sanki. Yakın dostu K r Darav, onu aldattığını duyduğunda buna öfkelenmeyecek miydi. En k     bin çıkarı için kızı Xeyce'yi evine misafir ettiği 'önemli' adamlara pe ke  çeken K r Darav da bir yandan başına çorap  rmeyecek miydi.  unu dini gibi biliyordu ki Moro, Ruha'ya gittiği duyulur duyulmaz en yakın dostu, solu u Teyro'nun yanında alacaktı.

Hırsız Moro, başta doğum sancılarıyla kıvranan karısı Maria olmak üzere hayallerini, kabusa dönüşen korkularını ardında bırakarak kaçarken Ruha'ya, kenti saran kale duvarlarını delege kadar g     bir şeye, bir habere sahipti. Ruha da ne oluyorduki köyü Axa Spi'den bile b y   bir haberdirdi ondaki. Kararsız, çelişkili, kendini bulmamı , ayakları havada kurnaz bir maceraperesti k     dünya-sından fırlatıp atan bir haberdirdi Moro'da ki.

  Balıklı g   peygamberlerine; İbrahim'e, sabır deryası Eyüb'e, toprağı bol olsun Belkıs'a; sizin peygamberiniz İsa'ya, bizim peygamberimiz Zerd   t'e yemin ederim ki Sasanileri g    rimle g  rd  m. Fil denilen b y    hayvanların üzerinde okçuların gizlendikleri hasır mevziler vardı. Ordunun önünde y    ce atlı süvariler vardı. Hepsi iyi savaşan Medli kabilelerin erkekleriydiler H rm  z a  kına. Komutanlarının adı Siyave . Altın sırmalı bir  adı-rında y    ce insan bir anda bulunuyormu . Cambazları, yanaklarına i ne sokanları, ağızlarında alev s nd renleri izlerken Siyave , kendisine altın tepside getirilen meyvelerden kimilerini maymunlar yiyorlarmı  ... Cariyelerle, altınlar dolusu sandıkların bulundukları çadırları g    rimle g  rd  m. Duyduğuma g  re Siyave 'in huzurunda bulunanların ise bir düzenleri varmış . Konuşmak için s  z

hakkı istediklerinde işte böyle beyaz bir mendili sallarmış . Ne garip değil mi. Siyaveş, Antakya’da yıllar önce ünlü Besiliaris’a yenilen komutanın oğluymuş. Babasının intikamını almaya gelmiş. Bir şey daha duydum Hürmüz aşkına, kulağına söylesem daha iyi olacak ,kimseler duymasa iyi olur. Şah Hüsrev de yola çıkmış, büyük bir orduyla geliyormuş...”

Kör Darav’dan duyduklarının tümünü, Harran’da Teyro’nun peşine düşen müfrezelerden birisinin komutanı olduğu sırada tanıştıkları Ristos’a söyleyen Maro’yu dinlerken bembeyaz kesilen diğeri, bir şey söylemeden dilini yutmuş gibi koştu kale komutanı Kostas’a. Ardından koşan Moro hala söyleniyordu.

“Ah bir bilsen başıma gelenleri komutan Ristos, düşmanlarımız olan Axa Spillerin ve babamın katili Teyro’nun, Sasani’lere katılmalarını anladım da Xaladinolular ne diye katıldılar anlamadım. Kesinlikle bu, Kör Darav’ın işidir. Tanırım onu, anasını babasına satacak adamdır. Sahtekar, hırsız ve yalancının biridir aynı zamanda. Bana ‘Gel Moro, biz de katılalım Sasanilere’ dedi ama onu dinler miyim hiç, koştum geldim Ruha’ya...”

Mısır’dan ayrılarak Harran’a ulaşan Siyaveş komutasındaki Sasani ordusunun Medli kabilelerin de desteklerini alarak Ruha’ya doğru yürüdüklerini Moro gibi birkaç haberciden çıkan Kont Aleksis, o akşam iki yardımcısıyla baş başa vermiş, bu dar boğazdan bir çıkış yolu arıyordu.

Ezeli düşmanlarının savaş hazırlıkları yaptıklarını çok önceleri haber almış olan Kont Aleksis, eşi Prenses İzabel’in küçük kardeşi olan Antakya kontundan yardım isteyeli neredeyse bir ay olmuştu. Fakat yardım göndereceğine dair söz veren Prens Onassis bir türlü sözünde durmamıştı.

O akşam kale komutanları Kostas ve Yannis'le çare arayan Kont, kaygılıydı. Fırın gibi yanan sıcağın toprağa vurduğu Harran'da askerlerine öğle uykusu için gölgelik bir yer bile bulamayan Siyaveş'in bir taraftan da geçen yıl yağan yağmur sularının kullanıldığı kuyulardan bulaşacak hastalıkları göze alarak zaman kaybetmeden kentin üzerine yürüyeceğini kestirmek hiçte zor değildi.

Kontun boynunda asılı olan kıymetli taşlarla süslenmiş altın haça, parmaklarındaki elmas yüzüklere, hayranlıkla bakan Yannis, bu zor günlerin kendisine yarayacağını ummaktaydı. Çünkü o, Kontun kızına aşıkty. Ama imparator Jüstinyen'in kız kardeşi olan Prenses İzabel, kızını Bizans sarayına layık gördüğünü defalarca dile getirmişti. Yannis gibi sıradan bir komutana kızını vermek şöyle dursun, böyle bir ihtimali düşünmek bile istemezdi Prenses. Yannis;

-Kontum , Siyaves'in asıl hedefinin Antakya olduğunu sanıyorum dedi. Sonra da devam etti;

-Siyaveş babasının intikamını alacaksa her halde Antakya'da alacaktır, yoksa Ruha da değil. Antakya sözünü duyar duymaz beklediği yardımın gelmemiş olduğunu hatırlayıp karnına ağır saplanan Kont, gümüş bir tas dolusu şaraptan bir yudum aldıktan sonra ekşi bir yüzle konuştu,

-Canı cehenneme Antakya'nın. Fakat sözlerin yüreğime su serpmedi doğrusu. Bir şeyi unutuyorsun galiba. Antakya'ya giden yollar Ruha'dan geçiyor. Sen ne diyorsun Kostas? Her zaman itaatkar ve gözünü budaktan sakınmayan bir asker olan Kostas söze atıldı;

-Savaşalım derim Kontum. Kaleyi tüm gücümüzle savunalım. Elini Kostas'ın omzuna vuran Kont, acı bir tebessümle ona bakarak yüz yüze konuştu;

-İnan bende savaşmayı isterdim. Hem de hepinizden çok bunu isterdim. Ama beklediğimiz yardım gelmedi.

Sen tam bir askersin Kostas ama bu gün benim askerden çok kıvrak zekalı bir politikacıya ihtiyacım var. Politikacılar gerekenlerle değil, olasılıklarla hesap yaparlar. Bunu unutma sevgili dostum... Bu sözler Yannis'in hoşuna gitti. O yıldızının parladığını hissediyordu.

Kont sessizdi. Yüzyıllık taş duvarlarla kaplı saraydaki odasında Zerdüşt'ün kutsal bildiği inek, koyun, köpek gibi hayvanların güneş içinde motiflendiği büyük bir İran halısına basarak pencereden kale burçlarında yakılan ateşlere baktı. Sonra, elinden çıktığını hissettiği kente acıyla bakıp içini çekerken, Yannis ona durumu kurtaracak bir öneri yaptı;

-Antakya Kontu Onassis'i yaklaşan tehlike konusunda uyarmalıyız kontum. Bu işi bizzat siz yapmalısınız; eşiniz prenses İzabel ve sevgili kızınızı yanınıza alarak bir an önce yola çıkmalısınız bence.

-O sırada Kont ve yardımcıları, Prenses İzabel'in içeri girdiğini duymadılar. Manastır bakirelerini anımsatırcasına siyahlara büründüğü halde kırışmış, soğuk teniyle yaşayanlardan çok mumyalanmış ölümlere benzeyen donuk yüzüyle adamlara bakan yaşlı prensesin sesi buyurgandı.

-Adımın anıldığını duydum yanılmıyorsam Kont Aleksis. Kafa kafaya vermiş neler konuşuyorsunuz öyle. Sasanilerin Harran'a geldikleri söyleniyor, doğru mu bu haber?

Ellerinde şarap kadehi olduğu halde itaatkar gözlerle kendisine bakan kontun ne diyeceğini pek umursamayan Prenses, önünde bir kandilin yandığı Meryem ana ikonunun karşısına geçip istavroz çıkardı. Boynunda asılı olan altın haçı, dudaklarına götüren kadın mırıldandı;

-Tanrı günahlarını affetsin... Yaşlı Prensesi kendi haline bırakan adamlar, kenti düşman ordusuna savaşmadan teslim etmeye kendi kendilerini ikna edebilmek için ola-

cak, gelecek yıllarda yapacaklarını konuşuyorlardı. Bir gün, daha güçlü bir orduyla Ruha'ya geri döndüklerinde güçlerini hesaba katmadıkları Medli kabile reislerini yanlarına nasıl çekeceklerini tartışıyorlardı. Yine parlak fikirlerin sahibi Yannisti. Konta iyice sokulmuştu;

-Arabistan da uyguladığımız politikanın aynısını uygulamak gerek. Bazı kabile reislerini parayla satın alır, sonra onları birbirlerine kırdırırız dedi Yannisi. Bu sözleşmeyle de katı bir asker olan Kostas'ı geçerek Kontun gözüne girmeyi hesapladı.

Halbuki Prensese bambaşka bir dünyadaydı. Kafaları fazla çalışmayan erkekler, dünyevi hesaplarla uğraşmayı ne kadar seviyorlardı böyle.

-Kıyamet günü yaklaşıyor olmalı dedi oturduğu koltuktan ayağa kalkan kadın. Adamlar sustular. Kont bir kadehe şarap doldurduktan sonra ona doğru yürürken Prensese, duvarlarla konuşur gibiydi;

-Kont Onassis bir haber göndermiş, Antakya'da veba salgını baş gösterdiği için yardım gönderemeyecekmış dedi.

-Yani başımızın çaresine bakacağız dedi. Elindeki kadehi eşine uzatan Kont. Bu sözleri zamansız bulmuş olacak ki sesi sertleşen kadın, kendisine uzatılan kadehi de almadı.

-Dahası var, sevgili kardeşim İmparator Jüstinyen ölmüş! Bir anda şarap dolu kadeh, Kontun elinden kayarak yere düştü. Kont, duyduğu habere şaşkınlığından olduğu yerde kalakaldı. Kafası karışan adam, inanmadığı sözleri doğrulatmak istedi.

-Teodora'nın kocasından mı?... Yani sevgili kardeşiniz!...Teodora ismini duyar duymaz silkelenen Prensese gözlerinde hiddetli bir öfke ışığı çakmak taşı gibi çakınca zavallılaştan Kont, yaptığı gafı düzeltmek istedi.

-Af edersin canım, Teodora ismini yasaklamıştık değil mi? Ağzımıza almayacaktık o kadının adını fakat haber çok korkunç. Doğru mu, Jüstinyen ölmüş mü gerçekten.

Yıllar önce Teodora tarafından yüz bulmayıp Bizans sarayından ve Konstantinopol'den kovulan Prenses İzabel, geçmişin acısını hala yaşıyordu.

-O kadın ailemize layık değildi elbette. Onunla evlenmek Jüstinyen'in yaptığı en büyük hataydı şüphesiz. Teodora bir taşralı dansöz. Hipodromdaki ayı bakıcısının kızıydı. Kardeşimin o kadınla evlenmesi hem onu hem de ailemizi mahfetti. Kimileri de kalkıp o dansöz parçasının Bizansı yönettiğini iddia ettiler.

Bir defasında böyle konuştuğundan, karısı tarafından bir yönetici ve komutan kitlesi önünde azarlandığını unuttuğu için gaf yapan Kont, bu sefer Prensesle aynı telden çalmaya başladı.

-Ölenin ardından konuşmak iyi değildir ama inanın bana, Bizans sarayı Teodora kadar entrikacısını görmedi dediğinde Kont; Kostasla, Yannis, duyduklarının gerçek olduğuna inanamadılar. Halbuki Kont, kendilerine sık sık "Teodora, Bizans'ın gördüğü en iyi politikacıydı. O olmasaydı Jüstinyen gibi bir salak İmparatorluğu asla bir arada tutamazdı" dememiş miydi.

İmparatorun ölüm haberi elbette çok şeyi değiştirecekti. Yeni bir durum ortaya çıkmıştı. Anlaşılan kendilerine yardım göndermeyen Kont Onassis, savaşı kaybetmelerini istemekteydi. Kimbilir belki de gözü imparatorluk tahrindaydı.

Kont derin derin düşünüyordu. Belki de yardımcılarıyla sabaha kadar konuşacağı yeni konular çıkmıştı ortaya. Bir tarafta Moro'nun getirdiği haber, bir taraftansa Jüstinyen'in ölümünü duymaları bir anda tüm planlarını alt üst etmişti. Belki de kentteki son günlerini yaşadıklarına

inanmaya başlayan Kont, şimdi başkent Konstantinopol'ün çalkalandığını tahmin edebiliyordu. Fakat öncelikle kendilerine engel olacağı anlaşılan Onassis'i aşmalıydılar. Anasının gözü olan Antakya kontunun, Tahtın en yakın varisi olan kardeşi Prenses İzabel'e karşı sergilediği tutum hiç de dostça değildi. Üstelik Onassis, yardım gönderemeyeceği için özür diliyordu. Bu resmen başınızın çaresine bakın demekti. Kont Aleksis o anda eşini ve kızını alıp Konstantinopol'e gitmeyi kafasına koydu. Hem de Antakya'ya hiç uğramadan başka bir yoldan gideceklerdi başkente. Yaşlı Prenses hala Teodora'ya takılı kalmış gibiydi;

-Bizans sarayının imparatoriçeliğe layık tek bir kadını tanıdığını söylerdi babam. O da tüm yaşamını dine adayıp evlendiğinde bile bakire kalan Pulcheria'dan başkası değildi. Pulhericia, Papa'nın nasihatlarına uyup kararlı bir tavır takınmamış olsaydı Nestorius gibi sapkınların dedikleri olacak, Hristiyanlar İsa'nın insanken tanrılaştığına inanacaklardı. Peki Teodora olacak o aşifte ne yaptı. Hepimiz biliyoruz tabi politika adına Nestorius'u savunan Monofizitlere destek verdi. İşte böyle bir sürü bela çıktı başımıza. Hem bizim hem de düşmanlarımızın başına ve hala sürüyor terör. Şam ve Kudüs gibi kentlerde...

-Ah ne güzel sözler söylediniz diyerek karısına dal kavukça yaklaştı Kont. Jüstinyen'in ölümü gibi çok acı bir haberi aldığımız bu günde söyledikleriniz gerçekten tarihe yazılmalıdır. Pulcheria'nın ününü hepimiz duyduk, değil mi. O olmasaydı şüphesiz dinimiz şimdi İskenderiye kilisesine doluşan sapkınların eline geçecekti... Başka bir şeyi söyleyecektim ben. İnanın bana dostlarım (yardımcılarına dönerek) karşımda ikinci Pulcheria'yı görüyorum dersem şaşırmayın . Evet Prenses, saygıdeğer eşim, o sizsiniz. Eğer Konstantinopolde olsaydık şimdi herkesin

önünüzde saygıyla eğileceğine hiç şüphem yoktur. Kocasına katılıyordu Prenses izabel;

-Tabi ki bu durumda Konstantinopol’de olsam çok şeyler değişirdi. Kont ellerini açarak ona bir karar vermediyi dayattı;

-Öyleyse ne bekliyoruz İsa aşkına. Derhal yola çıkalım.

-Ya burası, Ruha’yı kime bırakacağız diye sordu Prenses, şaşkınca. Buna karşın Kont, eşini korkutmaktan çekinmedi.

-Büyük bir ordu gelmiş Harran’a. İnanmayacaksınız belki, üzerinde okçuları taşıyan filler de varmış içlerinde. Dağlardan inen bir çok Medli kabilenin de Siyaveş’e destek verdikleri söyleniyor. Kenti savunmamız imkansız görünüyor. Kardeşiniz, yardım göndermeyerek bizi ölüme mahkum etti. Sanırım kendisi Konstantinopol’e gitmeyi düşünüyordur. Ama inanın bana bu ordu, Antakya için gelmiş. Çünkü Siyaveş, Besilarius’a Antakya’da yenilen komutanın oğluymuş. ‘Babamın intikamını alacağım demiş.’

Kont, bu sözlerle Prensesi yeterince korkutmuştu.

-Durumun bu kadar kötü olduğunu neden daha önce bana bildirmediğiniz, anlamıyorum siz erkeklerin böylesine vurdumduymaz oluşunuzu. Ne yapacağız öyleyse? Diyen karısına sokulan Kont çaresizdi;

-Gelişmeler çok ani oldu sevgili eşim. Hazırlıksız yakalandığımızı itiraf etmeliyim size dedi. Kontun suskunluğundan yararlanan Yannis, Kont ve Prenses’e sokulup önlerinde eğilerek konuştu. Bu, onun arayıp da bulamayacağı bir fırsattı.

-Sayın majesteleri. Bu gece zaman kaybetmeden değerli eşyalarınızı ve kent hazinesinden taşıyabileceğimiz kadarını yanımıza alarak Konya’ya doğru yola çıkmamızı öneriyorum sizlere.

Prensese, eşine sordu;

-Antakya'ya uğrayıp kardeşim Kont Onassis'i durumdan haberdar etmemiz gerekmez mi?

Artık ipleri eline almak isteyen Kontun cevabı intikam kokuyordu.

-Hayır Prensese, bu gerekli değil. Kardeşinizin elinde güçlü bir ordu var. Ayrıca şunu unutmayın, yardım göndermeyerek O, bizi ölüme terk ettiğini çok iyi biliyordu.

Kontun söyledikleri doğrudur. Yapacak başka bir şey yoktu. Önünde eğilen erkeklerin selamlarını bir imparatoriçe edasıyla alan Prensese, giderayak kararını verdi;

-Öyleyse hemen hazırlıklara başlayalım. Konya'ya gidiyoruz.

Prensese ayrıldıktan sonra Kostas'ı yolculuk hazırlıklarını gizlice yürütmesi için gönderen Kont, Yannis'le başbaşa kaldı. Kont;

-Kenti böyle ucuz bırakıp gitmek çok acı ama yapabilecek başka bir şeyimiz yok diyerek yardımcısına içini döktü. Ama mutlaka geri döneceğiz. Yeni imparator belirlenir belirlenmez Edessa'yı düşmanlarımızdan geri almak için üzerine büyük bir orduyu süreceğim. Bu benim şeref sözüm olsun.

Hayret! Karısını tahtın varisi olarak yola çıkaran Kont, 'imparatoriçe' değil, imparator demişti. Ayrıca bir imparatorun seçileceğini söylerken ancak imparatorun vereceği bir kararı da şimdiden almışa benziyordu. Yannis gibi bir adam bu sözlerden derin anlamlar çıkarabilecek kadar kıvrak zekalıydı. Kontun gözü, imparatorluk tahtında olmalıydı.

-Birisi var kontum, adı Moro. Şu Harranda, kervanların yollarını kesip haraç alan bir kabilenin reisi olduğunu söyleyen adam. Sasanilerin Harran'a geldikleri haberini bize ulaştırdı. Kurnaz birine benziyor. Bugün, uzun uzun

Medli kabileleri birbirlerine nasıl düşürebileceğimizi anlatıyordu. Düşündüm de bu adamı acaba kullanamaz mıyız. Ona biraz altın verip Siyaveş'in huzuruna göndersek adet gereği ona mahiyetinde bir yer verecektir. Sonra tüm mahiyetindekilere olduğu gibi ona da soracaktır savaşın nasıl geçeceğini. Biliyorsunuz ateşe tapan düşmanlarımız, münecimlerin sözünden dışarı çıkmazlar. Bizim kenti bırakıp gideceğimizi yalnız Moro bilecek. Rüyalarında böyle bir olasılığı göremeyen Siyaveş, Moro gibi birisinin doğru tahmin yaptığını görünce ona yanındaki münecimlerden daha fazla değer verecektir. Artık gerisi Moro'ya kalıyor.

-Peki tüm bunların bize ne faydası olacak? Diye sordu Kont. Yannis, kafasında şekillenen 'tarihi' planı anlattı.

-Siyaveş ona kesinlikle önemli bir görev verecektir kentte. Hele bir düşünün Kontum, Siyaveş'in en yakınında ki adamın düzenli olarak bize düşmanlarımızın durumları hakkında gizli raporlar göndermesi ne kadar çok işimize yarayacaktır. Bu arada Moro, aldığı güçten yararlanarak Medli kabileleri de birbirlerine düşürecek. Öyle ki bir gün döndüğümüzde bize karşı savaşma güçleri kalmayıp önümüzde aman dileyen dağlılarla karşılaşacağız. Kont sordu;

-Bunun için ne yapmam gerekiyor? Bu düşünceler gerçekten zekiceydi. İçten içe Yannis'in öyle yabana atılmayacak bir adam olduğu sonucunu çıkaran Kont, ona Kontantinopol'de de ihtiyacı olacağını tahmin edebiliyordu.

-Bir sandık dolusu altın vermemiz gerekiyor dedi Yannis.

-Kaz gelecek yerden tavuk esirgenmez diyorsun ama biraz düşüneyim diyen Kont, eliyle kızıla çalan sakallarını sıvazladı. Bir sandık altın çok değil mi? Üstelik bu adamı hiç tanımıyoruz. Ya altınları alıp kaybolursa ve bir

daha da görünmezse ne olacak diye sordu. Yannis, bu kaygıları rahatlıkla bertaraf edeceğini inanıyordu;

- Biraz soruşturdum; ilkesiz ve korkak bir adam Moro. Bunun için de her şeyi yapabilir. Fakat kurnaz ve ihtiraslı olduğu da anlaşılıyor. Hırsız Moro diyorlar ona Medler. Hem hazinenin tümünü de götüremeyeceğimize göre...Gözlerinde zeka kıvılcımları oluşan Kont, Edessa'ya (Ruha) kaybetmenin acısını, imparatorluğu kazanmanın sevinciyle yenerek elindeki şarap dolu kadehi sonuna kadar içti. Ağzını şapırdatarak konuştu;

-Ne adam bulmuşsun ama. Bir hırsıza bir kasa dolusu altını teslim etmek. Bu gün hep garip kararlar alıyormuş gibime geliyor. Neyse, çağır bu adamı, yola çıkmadan önce konuşalım onunla dedi Kont. Önünde eğilen Yannis, dışarı çıkarak Moro'yu aradı.

Bir süre sonra huzuruna gelip ayaklarına kapaklanan Moro' dan nefret ettiğini yunanca konuştuğu Yannis'den saklamayan Kont, onu kasalarca altınla dolu hazine daire-sine götürdü. Moro'ylo uzun uzun konuşan Kontun ondan istediği tek şey vardı; aç gözlülük edip bir sandık altınla sahip olunacak küçük bir servetle yetinmemeliydi. Gördüğü hazinenin en az on katı kadarı Antakya'da, daha da fazlasıysa Kontantinopol'de vardı. Öyleyse Moro, Bizans'a bağlı kalmalı, açgözlülüğüne izin vermeyerek daha büyük zenginliklere sahip olmak için dediklerini yapmalıydı.

-Yapacağın tek şey şudur Moro; bir gün Bizans orduları Medya'ya yöneldiklerinde düşman cephesinde iç karışıklıklar olmalı. Medler birbirlerine düşmüş olmalılarıki onları senin sayende yanımıza çekip, Sasanileri arkadan vuralım. Bu işi sen başaracaksın. Adını Bizans sarayının gizli arşivlerine yazdıracağım bunu sakın unutma.

Elmas yüzüklerle dolu ellerine sarılıp öptüğü Kontun, kendisine bahsettiği görev karşısında daha ne diyebilirdi ki Moro. Yerlere kapaklanmış yeminler ediyordu;

-Sizin peygamberiniz İsa, bizim peygamberimiz Zerdüşt adına yeminler ederimki Bizans'a bağlı kalacağım. İnsanların servetlerine hasır altı ettikleri bir dönemde Moro gibi bir Medli'nin bir sandık altınla huzuruna gelişini nasıl yorumlayacağını bilemeyen Siyaveş bir Bizans oyunuyla karşı karşıya olduğundan kuşkulandırmaktaydı.

İpek şallarla ve atlas örtülerle kaplı çadırında kuştüyü bir sedirde otururken bir tepside önüne getirilen çeşit çeşit meyvelerin tadına bakan Siyaveş, ne olursa olsun bir sandık dolusu altınla ayağına kadar gelen Moro'yu elinin tersiyle itemezdi elbet. Üstelik Ruha'dan geldiğini söyleyen ne olduğu belirsiz "kabile reisi" Moro, bir sürü şey de uyduruyordu. Bizanslıların kenti savaşımadan terketmeyi planladıklarını söylediğinde Siyaveş neredeyse başını kestirecekti onun. Müneccimler, onun Sasani ordusundaki savaş ruhuna kararsızlık sokup zayıflatmak için gönderilen bir Bizans ajanı olduğuna karar vermişlerdi bile . Öyleyse her şey savaş meydanında açığa çıkmalıydı.

Altınlar, Siyaveş'in hazinesine dökülmüş ordunun önünde bir ata bindirilmiş olan Moro; kızgın yağ ve büyük taşları insanların üzerine savuran surlardaki mancınıkların gölgesinde kenttin giriş kapısına doğru yürüyordu. Siyaveş, komutanlar ve müneccimler atlarının üzerinde Moro'yu izlerlerken çeşitli tahminler yürütüyorlardı. Kimisi kalenin burçlarında gizlenmiş okçuların onu vuracaklarını söylerlerken , kimileri kale çevresinde kazılıp içine aç hayvanların bırakıldığı hendeklerden birine düşüp parçalanacağını söylüyorlardı.

Moro, atında kurulmuş halde istifini bozmadan kentin giriş kapısına geldiğinde tüm tahminler boşa çıktı ve kentin

kapısı ona açıldı. Şaşkın halde Moro'nun ardından kente giren Siyaveş ve ordusu önlerinde yerlere kadar eğilmiş kent halkıyla karşılaştılar. Bu durum Siyaveş'in pek hoşuna gitmedi doğrusu. Dili varmıyordu söylemeye ama koskoca bir orduya hatta Hindistan'dan gelen fillere boşu boşuna mı bu kadar uzun yol teptirmişti. Bir zafer ve kazanılacak ganimetleri hayal ederek dünyanın yolunu tepen bir ordu, elbette savaşmadan teslim olan bir kente el sürme-
mezlik edemezdi. Nitekim kentte talan başlatmıştı bile.

“Ben zaten Antakya'ya yürüyeceğim.” diyen Siyaveş için bir hayal kırıklığı dışında kaybedilen fazla bir şey yoktu. Fakat yaşananlar bir adamın yazgısını değiştirdi. O da Moro'dan başkası değildi. Siyaveş, birkaç gün sonra ordusuyla Antakya'ya doğru yola çıktığında kent yönetimi için bıraktığı kişilerden biri de artık danışmanı olan Moroy'du. Ve fars komutanın giderayak ondan bir an önce yapmasını istediği şey, kenti bırakıp kaçan Bizans kontunun istediklerinden farklı değildi.

Moro'nun ilk işi birleşimlerden korkulan Medli kabileleri birbirine düşürmektir. Bunun için bir an önce harekete geçen Moro, eline birkaç altın tutuşturduğu Kör Daravı da yanına çekerek Xalodinoluları, Axa Spililere karşı kışkırtmaya çalışmakta gecikmedi.

Bokunda altın bulmuşçasına kendisini kaybeden Haran'ın hırsız, bir kız çocuğu doğurduktan sonra ölen karısı Maria'yı çoktan unutmuştu. Ama nedense çoban Zindi'yi unutamamıştı. Göz dağı vererek babasının elinden aldığı Maria'nın Zindi'ye olan aşkının Moro'nun yüreğinde yarattığı acı hiç sönmeyecek gibiydi. Bunun için olacak dostu Kör Darav'ın işveli kızı Xeyce'yi bir bahaneyle Ruha'ya getirmiş; pahalı hediyeler vererek ona sahip olduktan sonra kendisiyle mutlaka evleneceği sözünü vermişti. Tutmak zorunda olmadığı bir sözdü bu. Çünkü

Moro, Xeyce'ye sahip olan ilk erkek değildi. Ama Moro'nun Xeyce'den yapmasını istediği tek şey vardı; Zindi'yi baştan çıkarmak. Xeyce mutlaka Zindiy'le yatacaktı ama bu günü Moro belirleyecekti...

KAN DAVASI...

Bir kış daha geçmişti. Baharın yeşilliği, böceklerin, kuşların , yeni doğan kuzuların, köpeklerin sesleriyle insanları da harekete geçirmiş; kışın miskinliğini üzerinden atan köylüler, bir yazı daha geçirmek üzere kıl çadırlarını çuvaldızlarla dikerek yayla hazırlıklarına başlamışlardı. Harran'da yıkıntıları kalmış eski bir kaleyi mesken tutmuş Teyro ve Beyroların tehditleri ile daima yüz yüze olan Axa Spililer, komşuları Xaladinoluların iki kabileye de yetecek kadar geniş otlaklarından yararlanmak niyetindeydiler. Xaladinolular, bu hazırlığı öğrendiklerinde hiç de mutlu olmadılar. Axa Spililerin çobanlarına saldıran Kör Darav'ın kışkırtıcı eylemlerine dur diyen kabilenin ileri gelenleri, birkaç gün sonra yapılacak bir düğünden sonra yaylalara çıkmaya karar verdiler.

Köydeki bu hummalı çalışma içerisinde Baz'ın kadını Tigra , ateşlenip titreyen iki yaşındaki oğlu Sıtar'ı kucağında sallayıp ağlamasını kesmeye çalışıyordu. Bir müddet sonra çocuk dahada kötüleşince köyün büyücü hekimi olan yetmişlik nine Bate'yi çağırmak zorunda kaldı Tigra. Sıtar'ı çırılçıplak soyup kucağına alan büyücü, onu iki odalı evden çıkarıp güneşe tuttu. Bate,Tigra'nın meraklı bakışları arasında bir şeyler söyledi. Avurtları çökmüş kadını dişsiz ağzından çıkan sözleri anlamak zordu. O da anlaşılmadığı için fazla üzölmüşe benzemiyordu. Küçük Sıtar'ı, karanlığın gücü Ehrimen cinlerinden birisi ziyaret etmiş olmalıydı. Yaşlı kadın hayretini gizlemiyordu. Karanlığın cinleri bula bula küçük Sıtarı mı bulmuşlardı.

Çocuğun ölmemiş olması bir mucizeydi. Yine aklını yitirmese iyiydi.

Anlatılanlardan ödü kopan Tigra, küçük oğluna sarılıp ağlayacak haldeydi. Teşhisi koyan Bate, yine tek çarenin kendisi olduğunu, karanlık cinini ateş gibi yanan çocuğun yüreğinden söküp atacağını söylüyordu. Bu iş hiç de kolay olmadığı için Tigra, Bate'nin tüm talimatlarına kayıtsız şartsız uymakta, sağa sola koşturmaktaydı. Önce Bate'nin evine koşan Tigra, bir bakır kaşık, bir parça kurşun alıp getirdi. Sonra da ocaktaki ateşi gürleştirdi. Bate, ateşe tuttuğu kaşıktaki kurşunu eritirken kendinden geçmiş gibi söyleniyor, elleriyle bir şeyleri kovalarcasına oda da konuşuyordu. Onu dinleyen Tigra iyiden iyiye korkmuştu.

“Göğüslerinden asılan bir kadın dünyada zina yapmıştı, aşağıdan hayvanlarca kemiriliyordu. Dünyada ayakka-bısız yürümüş, uygun elbise giymemiş ve ayakta işemiş, değişik yerlerinden kemirilen kadın ve erkekler vardı. Dilli, çenesinden çıkmış, haşaratın yediği biri, dünyada iftiracılık yapmıştı. Bir cimri çarmıha gerilmiş, binlerce acımasız cin üstünde tepiniyorlardı. Bebeklerini emzirmeyi reddetmiş kadınların göğüsleriyle tepeler kazıyorlardı. Kocalarını aldattıkları için göğüsleri demir taraklarla yarı-lıyordu...”

Büyücü Bate'nin ayine çevirdiği tedavi, Tigranın korkulu bekleyişiyle birlikte sonuca doğru geldi. Sitar'ı beşiğine yatıran büyücü, Tigra'ya, çocuğun üstünde bir elek tutmasını, eleğin üstüne de bir tas su koymasını söyledi. Böylelikle hastalanan hayvanlar ve insanlar için uyguladığı en etkili tedavi yöntemini Sitar içinde uyguladı

Bakır kaşıktaki erimiş metali tastaki soğuk suya döktüğünde çıkan keskin sestten korkan küçük Sitar, çılgılığı bastı. Tigra, bu iş sırasında çocuğun başında bir parça ekmek

tutarken kurşunun suda aldığı şekle ilgiyle bakıp büyücünün bundan hangi anlamı çıkaracağını merak ediyordu.

-Çocuğun yüreğinde hem aydınlık hem de karanlık var; savaşıyorlar içinde. Dedi yaşlı kadın.

Bate elinde tuttuğu kurşunu evirip çevirirken, Tigra merakla sordu.

-Bate teyze, söyle bana kurşunda daha neler görüyorsun?

-Bak işte bu Sıtar. İki yöne de açmış ellerini, öyle duruyor. Kutsal bir ağacın altında bağdaş kurup oturmuş, yüzü kesinlikle güneşe dönük.

-Çok güzel dedi Tigra. Söylenenler onu mutlu etti. Onun bu mutluluğunu erken bulan Bate, üsteledi;

-Bilmem ki nasıl demeli...

Ne demek istiyorsun diye sordu, sevinci meraka dönüşen Tigra.

Bate kurnazca gözlerini kısarak konuşmasını sürdürdü.

-Hürmüz'e yakaranlar arasında mı desem yoksa isyan edenler arasında mı bilmiyorum ama işte burada, senin oğlun önde duruyor.

Tigra, Bate'nin kendi kendisini fazla zorladığını hissettiğinde yeter artık dercesine kasvetli havayı kahkahayla dağıttı.

-Ah Bate teyze, sen oğlumu değil de sanki beni anlatıyorsun dedi. Bu sözler de büyücü kadının keyfini kaçirtmaya yetti.

Abartılı övgüleri kaldıracak kadar zengin değildi Tigra. Ve büyücü kadının gördüklerini birazda kendisine saklaması iyi olacaktı. Çünkü Tigra'nın, tedavi karşılığında kendisine vereceği bedel yalnızca birkaç yufka ekmeğe saracağı bir parça peynirden başka bir şey değildi. Bate alacağını alıp gittikten sonra adet gereği olarak kurşunu bir beze sarıp diken Tigra; muskayı kem gözlerden korunması için oğlunun baş ucuna astı.

Aradan kısa bir zaman süresi geçtikten sonra düğün günü gelmiş,birkaç deve kesilip ziyafet sofraları kurulurken, köyün gençleri davullar eşliğinde dilana katılmışlardı. El ele tutuşmuş kara yağız delikanlılar, yöredeki ermenilerin diktikleri abadan yapılan bol paçalı pantolonları ve aynı kumaştan yapılan gömleklerinin üzerinde bir kuşak sarmışlar, bunun altına da çeşit çeşit hançerler sokuşturmışlardı. Peş peşe dizilmiş gençler, büyük bir ateşin başında ayaklarını yere sertçe vurarak başlamışlardı dilana.

Bagok dağına kadar sürecek uzun yayla yürüyüşü öncesinde saçlarına dağ çiçekleri taktırmış olan kızlar, ateş kırmızısının ya da gelincik renginin baskın çıktığı entarilerinin üzerine işlemeli ceketler giymişlerdi.

Otlak sorununun çözümü için iyi bir fırsat yakaladığına inanan Axa Spililerin ileri gelenleri de gelmişleri düğüne. Gençler, dilanın tadını çıkarırlarken, iki kabilenin ileri gelenleri daha önemli bir konuyu görüşüyorlardı. Görüştükleri konu, Ruha'da Sasanilerin en fazla güvendikleri adam olan hırsız Moro'yu nasıl alt edecekleriydi. Savaşmayı pek sevmeyen ermeni köylerindeki güzel kızları seçip zorla farslara pazarlayışı yetmiyormuş gibi sözde en büyük hasımı olan Teyro'ya haber salan Moro, ondan da Axa Spililerin yaylalara çıkmamaları için elinden geleni yapmasını istemişti. Bu Moro denilen adam yok edilmediği sürece başlarına daha çok çorapların örüleceğini söyleyen Axa Spililer, Xalodinolulardan başka kabileleri de ikna ederek Ruha'ya yürümek için destek istiyorlardı.

Kamaları bellerinde olan oyuncular, ellerini birbirine vurarak şaklatıp zıplıyorlardı. Onları izleyen kızların ve kadınların çektikleri zılgıtlar coşkuyu daha da artırıyordu. O sırada diğerlerinin önüne çıkan iki genç erkek, ellerine

aldıkları kılıçlarla ahenkli olarak vuruşarak bir savaş figürünü sahnelemeye başladılar. Davul sesine, çarpışan keskin metal sesleri katıldı. Göğe yükselen zılgıtlar, Demirci Kawa'dan beri yayılan özgürlük ateşini daha da gürleştirdi.

İki gencin vuruşması, coşku ile atılan zılgıtlar, dilanın coşku seline kapılanlar için bambaşka anlamlar taşıırken, gün görmüşler için nedense göz pınarlarından yaşların süzülmesine neden oluyordu. Zılgıtlar, insanların “Hawarr....!” diye haykırıp tanrılardan yardım istedikleri kötü günleri hatırlatıyordu yaşlılara.

Tigra, kucağında Sitar'ı tuttuğu halde dilanı izlemekteydi. Oynayanlar arasında Zindi'yi de görünce yüzü gülen kadın, iyileşen oğluna amcasını gösterdi. Tigra'nın mutluluğunun altında yatan asıl nedense, bir gün önce kocası Baz'ın da desteğini alarak Zindi'ye artık evlenme vaktinin geldiğini söylemesiydi. Zindi, Maria'ya olan tutkusunu kalbinden atamamış olmasına rağmen, çalışkan ve açık sözlü bir kadın olan Tigra'nın sözlerini saygıyla dinlemişti.

O sabah, ağabeyisi Baz, “Bilseydik, Maria'yı ne yapar eder onu sana eş olarak getirirdik. Ama olan oldu bir defa, Maria öldü. Onu kafandan silmelisin artık.” Dediğinde Zindi'nin zoruna gitmişti duydukları. Lakin diyecek bir şeyi de yoktu. Mantığı ile yüreği arasında ki savaşı, gelenekleri sıralayan Tira'yla Baz'ın doğruları kazanmıştı. Aylardan sonra ilk defa Zindi bir halaya girmiş, Maria için tuttuğu yas da böylece bitmişti.

Arkadaşları, uzun bir süredir ilk defa onun dilana katıldığını gördüklerinde hemen bir köşeye çekip eline şarap dolu bir kaseyi tutuşturmuşlardı. Gençlik işte, kanları kaynarken içmezler mi şarabı. Hele, hele köyün dilberleri naz ederken önlerinde, el ele tutuşup, omuz omuza vura-

rak kah cenk meydanlarını kah ekim zamanlarını resmettikleri zarif oyunlarıyla coşmazlar mıydı Medler.

Dilandan çıkıp dalgın bir halde sırtını bir evin duvarına yaslayan Zindi'nin esmer göğsü körük gibi inip kalkarken gözü, yanaklarına allık sürüp kirpiklerine rastık çekmiş dilberleri görmedi nedense. Tan batımı na doğru yüzünü, bir ay sonra sararıp kuraklıktan çatlayacak Haran'ın henüz yeşil olan yüzüne dönmüş haldeyken, kanına girmiş şarabın etkisiyle olacak,durgun bir denizin fırtına öncesi sessizliğini yaşıyor gibiydi.

Dudaklarının altında ya da yanaklarında ben niyetinde dövmeleler olan, başlarına sarı kırmızı yeşilli kofiler sarmış, ayak bilekleri altın ya da gümüş halhalı kadınların oynadıkları oyunlar, yıkımların değil bereketin, felaketlere karşı direnişin, Medlere bolca erkek çocuk doğurmanın onurunu sergiliyordu.

Onların ardından dilana girenler, artık unutulmuş eski oyunları oynayan yaşlılardı. Hayranlıkla izlenen oyunlarında kimileri kurt, kimileri kuzu, ya da şahin ve avcıydılar....

Karanlıktan önce siyaha çalan bir kızılılık vururken ucu bucağı görünmeyen ovaya, alevlerle dans edenlerin halleri izlenmeye değerdı. “Sizin işiniz bitti. Çok yormayı ayaklarınızı” türünden atılan laflarla dilandan çekilen yaşlılardan sonra gençler, hareketli oyunlarla sahnede yerlerini almışları yine. Karanlıkta elinden tutan bir kadın tarafından çekilen Zindi, fazla dikkat çekmemek için itirazsız dilana girdi. Alevler, kanı kaynayan gençlerin yüzlerini ısıtırken “Fazla yalnız kalmak iyi bir şey değildir” diyen kızı tanıdı Zindi. Bu pek sevmediğı bir adam olan Kör Daravın kızı Xeyce'ydi. Sevilecek bir yanı yoktu Kör Darav'ın. Birkaç yıl önce hırsız Moro'la düşüp kalkarken sinsice komplolarla ermenilere yaptığı haksızlıklar duyulduğundan beri köyde,

itibar edilmüyordu Kör Darav'a ama Zindi'nin Xeyce'den nefret etmesi için de bir sebep yoktu.

Bunlar bir yana, Zindi'yle Xeyce dilanda eleleydiler. Dalgınlıktan olacak ipek bluzunun ilmikleri açık olan Xeyce'nin dolgun süt beyazı memeleri burnuna değecekti neredeyse. Oynak kızın dudaklarındaki gülümsemeyle albenili bakışları karşılıksız bir aşka çağırıyordu. Düğünlerine yerli yabancı herkesin katılabildiği, insanların dilediklerince yiyip içip eğlendikleri bir Med düğününde Zindi'nin elini tutan güzel, akşam karanlığında gizlenen birkaç kışkanç gözün dışında kimselerin dikkatlerini çekmedi.

-Neden ben? Dedi Zindi. Sanki benden daha güçlü ve yakışıklı erkek mi yok bu köyde.

-Sen farklısın dedi Xeyce. Param parça edip yiyeceği bir sürü ceylan dururken önünde, açlıktan kıvranıp saldırmakla saldırmamak arasında tereddüt eden bir aslana benziyorsun diyerek devam etti.

Altı üstü bir tas şarap içmişti; eline kadın eli değmemiş olan Zindi. Ama şimdi Maria'ya tutkun eski Zindi değildi artık o. Xeyce, açık hiçbir kapının olmadığı sanılan Zindi'nin gönlünde nasıl olduysa bir yol bularak sızmıştı içeri.

Bir geceli aşk, bazen insanın ömrüne değer bir macera olur. Kumarda büyük oynayıp kazanmak gibi. Ama çoğu zaman bir zamanın bitimi, yaşamın güzelliklerini el değmemiş saflığını yitirışı olur, sonrasında. Duyulan acı, yitirilen şeyin çok büyük olduğundandır. Bir dünya yitirilmişir çünkü. Kumarda kimsenin kaybetmeyi beceremeyeceği kadar büyük bir kayıp ya da en kötü kumardır yaşanan sonuç.

Varoldukça içindekinin yaşam nedeni olan o gerçek aşklara ne demeli. Sahibine ihanet ettirmeyen, alınıp satılmayan türden bir aşk yok muydu dünyada.

Maria bir an gözlerinin önüne geldiğinde Xeyce'nin elinden kurtulan Zindi, düğün yerinden kaçtı. Kimselerin kendisini görmemelerine dikkat eden Xeyce köyün biraz dışında, bir kayanın dibine oturmuş olan Zindi'ye yetişti. Yüreği bir kuşunki gibi hızlı atan Zindi'nin elini göğsüne götüren Xeyce, dokunulsa ağlayacak derecede gergin olan Zindi'yi kapanına kıstırmış gibiydi.

-Senin olmak istiyorum, anlıyor musun dedi Xeyce. Zindi çaresiz;

-Sen deli olmalısın Xeyce, geleneklerimize sığar mı hiç yaptığın. Sonra nasıl babanın yüzüne bakarım dedi. Xeyce arsızca konuşuyordu;

-Sen ilk değilsinki geleneklerden korkalım. Merak etme sen, beni böyle kabul edecek erkekler de var bu köyde. Babam bu işi ayarladı. Yakında Beyrolardan Bro'yla evleneceğim dedi. Xeyce, Zindiye sarıldı. Dudaklarını ihtirasla öptü. Bir kapana kısıtılmış kuş gibi çırpınan Zindi, yavaş yavaş Xeyce'nin ay ışığında cömertçe serdiği vücuduna teslim oldu.

Düğüne gelmiş olan Axa Spililerle Xaladino ileri gelenleri, diğer kabilelerle de birleşerek Ruha'ya yürüyüp Hırsız Moro'yu etkisizleştirmekte anlaşılmak üzereydiler. İçlerinde yalnızca Kör Darav buna karşıydı. Ayrıca davetli olmadığı halde düğüne gelen bir yahudi bir tüccar da Xaladinoluları, Axa Spililerin dost olmadıkları konusunda kışkırtmaktaydı.

Birbirleriyle gençliklerinde at koşturup savaşlara katılmış olan kabile reisleri baş başa verdiklerinde aralarında otlak sorunu hiç çıkmamış gibi bir birlerine hürmet ve saygıda kusur etmediklerini gören Kör Darav, bir şeyler yapıp bu birliği bozmak için çırpınmaktaydı. Çaresiz her şeyi deneyecekti. Çünkü Moro'nun yok oluşu demek Haran da Kör Darav'ında belinin kırılması demekti. Bunun

için karşılıklı oturan reislerin huzuruna çıkan kör Darav, bir saygı ifadesi olarak başını adamların önlerinde eğdi ve tehdidini bıyık altından savurdu:

-Axa Spililer, sizler böyle kuzu kılığına girmiş halde bize Ruha'ya yürüyelim diyorsunuz. Ama bakın Ruha'dan bu gün gelen bir yahudi neler neler söylüyor.

Bu sözler üzerine adamlar kas katı kesildiler. Xaladinolular'ın en yaşlısı sordu.

-Ne diyormuş Yahudi! Kör Darav cevap verdi;

-Axa Spililerden birisi Ruha'ya gidip Moro'yla konuşmuş ona 'Hele dur bakalım Xaladinolular yaylalara çıkmamıza izin vermezlerse biz ne yapacağımızı biliriz' demiş. Halbuki Moro buna karşı çıkmış, Axa Spiliyi azarlayıp huzurundan kovmuş.

-Kim söyledi sana bunları! Diye hiddetle sordu ihtiyar adam. Kızgındı Kör Darav'a, çünkü töreleri her şeyden önemliydi. Onun aniden reislerin önüne gelip ağzına gelenleri söylemesi, üstelik misafirleri tehdit etmesi düğün sahiplerini utandırmıştı. Anlaşılan Kör Darav'a haddini bildirmek şarttı.

-Yahudi söyledi dedi Kör Darav çekinerek

-Babam hep söylerdi. Derdi ki 'Yahudilerin işi Farsları, Medlere karşı kışkırtmaktır. Onun için Yahudilerin sözlerine güvenmeyin! Kim Yahudilerin sözlerine kulak asıyorsa o da Yahudidir! Derdi. Sen de fitne fesatçılık yapma. Kör Darav!...

Kör Darav konuşacak gibi oldu ki diğerlerinin el işaretleriyle sustu. Bir kelime daha söylese kovulacağını anladı. Oturup başını öne eğdi. Sonra bozuk bir yüzle dışarı çıktı.

Köyde evleri dolaşarak Axa Spililerin düşmanlığından bahseden Yahudi'yi fesatçılıkla suçlayan reisler, onun

boynuna bir çingirak takıp eşeğe oturtarak Moro'nun yanına gönderdiler.

Gece, Axa Spi'ye yetişen Yahudi, onlara da Xaladinoluların otlakların tümüne sahip çıkarak kendileriyle paylaşmaya niyetleri olmadığını, reislerin Xaladinolular önünde eğildiklerini söyledi. Sabaha kalmadan çekip gitti, Ruha'ya doğru.

Reislerin yaptıkları hesaplardan uzak, köyün dışında ki bir kayanın dibinde Xeyce'nin doymak bilmeyen arzularını tatmin eden Zindi, ilk defa tattığı meyveden zevk almasına almıştı da bir boşluğa düşünün yalnızlığı, içinde yeşerivermişti.

Xeyce, sahte bir görünümle, cennet bahçesinden meyve sunan bir bakire gibi sunduğunda vücudunu genç çobana, ağzına bir parmak bal çalarak esir alınan Zindi'ydi artık. Ve Xeyce, ilk ve son defasını yaşıyormuş ve sonrası olmayacakmış gibi sürdürüyordu sevişme faslını. Tüm bu şehveti yaşarken de ağzı mantarlı küçük bir şişeyi yanı başında tutuyordu.

Gerdeğe giren gelinle damadın kan lekesi düşmüş beyaz yatak çarşafları, ailedeki kadınlar tarafından onur sembolü olarak görüldüğünde köylüler, o gece huzurla uyudular. Yalnızca iki kişi; Zindi ve Xeyce hala yatmamışlardı. Sevişmeleri bittiğinde elbiselerini giyen Zindi'ye, mantarını açtığı şurubu sundu Xeyce. Her erkek gibi içmeliydi ki bu kuvvet şurubunu zayıf düşmesindi. Hem de şurubu Xeyce'nin, bir gecelik aşkının elinden içecekti.

Zindi'ye tekrar sarılmış öpüyordu kadın. Yalnızca dudaklarını dudaklarına değdirmekle kalmıyor, kokusunu son kez çekiyordu içine. Ay ışığı altında böyle bir gece belki de bir daha yaşanmayacaktı.

Kadını aniden itekledi zindi. Dolunayda yüzü bir metal gibi parlayan terinde ay ışığı vardı. Xeyce'nin korkulu bakışları altında elini boğazına atıp yere çöktü; nefes alamıyordu. Ne olduysa Zindi'nin içtiği şuruptan olmaydı. Xeyce, kendisine verilen emri yerine getirmişti. Bunun arkasında bir kahpelik olduğunu bilse de. Çünkü şurubu ona veren babası Kör Daravdı.

Yakınında ayak sesleri duyduğunda korktu Xeyce. Kaçamaya çalışırken bir adam ona seslendi.

-Korkma aptal kız, benim!...

Kör Darav, sanki uzun süredir oradaymışçasına sakin geldi Xeyce'nin yanına. Bir koluyla ona sarıldı.

-Aferin sana dedi.

Hırıltılı nefes alışı daha da zorlaşan Zindi'nin başı öne düşmüş, elleri yardım için Xeyce'ye uzanmıştı. Kör Darav, nefret dolu bir sesle yerde kıvaranan Zindi'ye seslendi,

-Hırsız Maro'nun selamı var sana Zindi! Maro, Maria'yla olan aşkının acısını çekiyor hala. Ama sen ne kadar çabuk unuttun Mariayı, değil mi...

Şaşkındı Zindi; başına neler geldiğini anlayacak halde değildi. Fakat arkadan hançerlendiğini, aldatıldığını biliyordu artık. Son sözleri acıydı;

-Aşkımı ben zehirledim, affet beni Maria!... diyebildi.

Kör Darav, kızını hemen oracıktan uzaklaştırdı. O sırada hiç beklemediği bir şey az kalsın her şeyi tersine çevirecekti. Son bir hamleyle yerinden doğrulan Zindi, Kör Darav'ın boğazına sarıldı. Hançeri yerde olduğu için başka bir şey yapamadı. Sonra elleri gevşedi, kaskatı kesilerek yere düştü. Kör Darav, hançeri sapladığında kalbine, evine son kez bakan Zindi'nin; yüzünde bir tebessüm, göz pınarlarından akan birkaç damla göz yaşı kaldı ardında...

Ertesi sabah, Axa Spililerin ileri gelenleri, Xaladinolulurla aralarında düşmanlık yaratmak için tüm gücünü kullanan Moro'nun kozlarını da boşa çıkardıklarına inanarak keyifle köylerine döndüler. Artık sıra Medli kabilelerin birleşerek Ruha'ya yürümeleri için diğer kabilelere de iki kabilenin birlik olduklarını duyurmaktaydı. Böylelikle hem Teyro'nun hem de hırsız Moro'nun sonları gelecek, Harran'da halk baskı ve zulümden kurtulacaktı.

Zindi, o gün ortalıkta görünmeyince ne yapacağını şaşırان Baz, neyse ki Kör Darav'ın, kölesi Bro'yu köyün sürüsüne sahip çıkması için yardıma göndermesiyle bir çare bulmuş oldu. Sürü, Harran'ın erkenden sararacak fakir otlaklarına giderken Baz'la yan yana duran Kör Darav, bir önceki gün uğradığı haksızlığı yana yana anlatıyordu.

-Beni bir kovmadıkları kaldı huzurlarından. İnan ki o an Medli olduğuma utandım. Nerede örf adetlerimiz. Eskiden birisi yan baksaydı namusumuza onları analarından doğduklarına pişman ederdik. Komşu köylerden gelenler köyümüzden at üstünde geçemezlerdi. Atlarının yularlarından tutar tıpış tıpış yürürlerdi. Axa Spililer hem otlaklarımıza göz koyuyorlar hem de dostluktan, Medlerin birliğinden bahsediyorlar. Benim için önemli olan kabiledir. Birlik de neyin nesidir ki...

Baz, o gün gördüğü yardımdan dolayı minnet doluyken ona, Kör Darav, konuşmasına devam etti;

-Bakma sen reislere, Moro'yu tanırım ben o kadar kötü adam değildir o. Fakat bu Axa Sipililer var ya çok tehlikeliler. Hürmüz aşkına korkarım ki bize bir oyun etsinler, arkadan vursunlar bizi...

Zindi'den bahsediyordu Baz, çünkü kafasında o anda yalnızca kardeşi vardı.

-Hiç böyle yapmazdı ama yine de zarar yok. Mutlaka gençlerle şarap içip bir yerlerde sızmış olmalı. Birazdan gelir herhalde dedi Baz.

-Ben onu geç saatlerde bir Axa Spiliyle köyün dışına doğru giderken gördüm ama... diye yeni bir düşünce ortaya atan Kör Darav, eşi Tame'ye seslendi.

-Tame! Buraya gel kadın. Söylesene dün gece Axa Spililerden biriyle köyün dışına doğru giderken gördüğümüz Zindi değil miydi.

-Zindi'ydi, Zindi'ydi diye tekrarladı Tame. Sanki bir şeyler tartışıyorlardı ama...

Böyle 'ama' larla biten kuşkululu cümleler Baz'ın içinde bir sıkıntıya sebep oldu. Onlardan ayrılıp evine gitti. Duyduklarını Tigra'ya anlattı. Tigra, farklı düşünmüyordu bu konuda. Ayrıca kocasını rahatlatmaktaki amacı. Axa Spililerden bir tehlike beklemek niyezdiki, iki köy bu gece barışmışlardı. Zindi, birazdan görünürdü. İçip bir yerlerde uyuyakalmıştı her halde. Sevinmeleri gereken şey ise Zindi'nin bir hastalığa dönüşen Maria sevdasını gönlünden sildiğinin kesin olduğuydu. İyisini artık Zindi'ye yaraşır güzellikte bir eş bulmalarıydı.

Baz, Tigra'nın yanından onurlanmış halde ayrıldı. Kerpiç evden dışarı çıktığında Hürmüz aşkına güneşi selamlayan adam, yeni yeni yürüyen oğlu Sıtar'ın başını okşarken köyün öte tarafından gelen feryatlarla sarsıldı. Kanı donmuş halde yüzü pamuk gibi oldu Baz'ın. Feryatları duyduğunda kocası gibi olan Tigra, bir şeyler olacağını hissederek Sıtarı evin eşiğine çekti. Sonra tekrar elleri böğründe yetişti Baz'a. Feryatlar arttığında eve gidip hançerini alan Baz, çığlık seslerine doğru koşarken Kör Darav'da koşarak ona yetişti. Ardlarından gelen Tigra'nınsa beyni uğulduyordu sanki.

-Bir kötülük var. acı birşey olmalı. Axa Spililer bizim düşmanlarımızdır diyordu Kör Darav.

O an Baz'ın ve Tigra'nın yüzlerine bıçak atılsa kan gelmeyecekti. Tigra'nın yüreğindeki kaygılar bir anda dağ gibi birikmişti. Saçına taktığı çiçek, omzuna attığı ipek şal rüzgarda uçmuştu. Ve tüm köy koşuyordu feryatlara. Acı çığlıklar, bir kadının yaktığı ağıtla sonlandığında koşanlarda yalnızca göz yaşları akıyordu. Ağıt yakan kadın, Medlerin ihanetlerinden, birbirlerini arkadan hançerlemelerinden, gencecik bir çobana hangi zalimin kıyacağından bahsediyordu.

Köyün birkaç yaşlısı, Baz'ı durdurmuşlar, soğukkanlı olmaya çağırıyorlardı. Saklayacak bir şey yoktu. Acı, tüm köyün acısıydı. Birileri Zindi'yi hançerleyerek öldürmüşlerdi.

-Neden tanrım neden diye haykırdı Baz, yüzünü pırıl pırıl parlayan güneşe dönmüş halde.

Onun hemen yanı başında Kör Darav, diz üstü yere çöktü, başı öne düştü. Elleriyle dizlerine vurdu. Sözleri acı, sesi kinliydi.

-Ben demedim mi Axa Spililere güven olmaz diye. Beni dinlemediniz ama zavallı Yahudi'yi de kovdunuz köyden.

Herkesin kafası karma karışık. Tigra, Zindi'nin kanlı elbiselerine yüzünü sürüyor, delicesine çırpınıyordu. Çevresine toplanan kadınlar saçlarını yoluyorlardı.

Kimselerin kaldıracabilecekleri bir acı değildi bu. Niha yet köyde sözü geçen bir ihtiyar yüzünü Axa Spi'ye döndü. Bulanıklaşan gözleriyle bakarken yıllarca birlikte at koşturup kah Bizans'a kah Sasanilere karşı savaştıkları arkadaşlarının köyüne, bir gün önceki ittifakın yok olup yerine, düşmanlığın ekildiğini duyurdu. Titreyen sesiyle.

-Axa Spililer artık düşmanlarımızdır. Onlar, otlaklarımızda gözleri alan hainler düğünümüzde hançer sapladılar yüreğimize...

Xalodino köyünde o gün, kimseler bir şey yemediler. Kabilenin ileri gelenleri, Axa Spililerden nasıl intikam alacaklarını tartışıyorlardı. Eline , Zindi'nin göğsüne saplanan hançeri alan Tigra köyün miskin erkeklerine lanetler okuyarak, Axa Spi'ye doğru koşmaya başladığında gergin olan erkeklerin kinlerini daha da kamçıladi. İki atlı deliye dönen Tigra'yı ettiği tüm küfür ve attığı taşlara rağmen durdurduklarında , köyün diğer erkekleri, saf arap kanı atlarının eğerlerini sağlamlaştırıyor, silahlarını kuşanıyorlardı.

Aynı anda Zindi'nin öldürüldüğü haberi Axa Spi'ye ulaştı. Çoban Zindi'yi sevmeyen yoktu ki bu köyde. Kim ondan ne isteyebilirdi. Axa Spililer ondan hiçbir kötülük görmedilerdi ki onu öldürsünler. Ama görüldüğü kadarıyla durum ciddiye. Yıllar önce köyden kovdukları Beyroların intikam saldırılarından kaçan Axa Spililer bu seferde Xaladinoluların saldırılarından kaçacaklardı. Yapacakları başka bir şeyleri de yoktu. Anlaşılan birileri bir oyun oynamışlar ve iki köyü birbirlerine düşürmeyi başarmışlardı. Bu oyunun amacına ulaşmaması için son çareleri hemencecik kıl çadırlarını develerine yükleyip günlerce uzaklıktaki yaylalara gitmekti, hem de hiç vakit kaybetmeden, hemen şimdi.

Axa Spililer, kendi canından kanından olan Beyrolarla lanetlenenler, altı ay sonra tekrar döneceklerdi köylerine. O zamana kadar fırtanadan çok sular akacak, öfkelerin ve düşmanlıkların yerini belki de doğru düşünce alacaktı.

Uzak yaylalarda geçirdikleri yaz ayları boyunca Axa Spililer kendilerine yetişemeyip köylerini yakan Xaladinolulara defalarca arabulucular gönderdiler. Savaşmak is-

teseler Axa Spililerin silahlı atlıları Xalodinoluların iki katı kadardı. Yıllardan beri Beyrolarla savaştıkları için okçuları gözlerini budaktan sakınmayıp hedeflerini isabetli vuruyorlardı. Korktukları savaş değildi ama nesillere yayılacak düşmanlıktan, kin gütmekten korkuyorlardı. Çünkü bunun acısını yıllardan beri çekmekteydiler.

En son olarak Axa Spililerin lideri, kabilesinden birisinin Zindi'yi hançerlemelerini ispatlamaları halinde öz oğlunu diyet olarak Xaladinolulara kendi elleriyle teslim edeceği haberini yolladığında buna Xaladinolular şaşılar. Düşmanlık gütmek isteyen bir kabile reisi neden kendi itibarını sarsacak böyle bir öneriyi yapıyorduk. Yoksa yanlış iz peşinde mi koşmuşlardı. Artık kimse bir şey bilmiyordu. Axa Spililerle savaşmayacaklardı ama hiçbir şey de eskisi gibi olmayacaktı. İlişkiler soğuk kalacak, birbirlerine karşı güven duymayacaklardı.

Küllenen bir ateş gibi, yıllar geçtiğinde Zindi'nin ölümlü unutulmak istendi. Miskin dervişler gibi iç dünyasına kapanan Baz, kardeşinin ölümüyle birlikte adeta bu dünyadan elini eteğini çekerken, yüreğinde intikam bileyen, intikamla beslenen tek kişiydi Tigra. Çocuklarını intikam günleri için büyüten Tigra'nın saldırganlığa dönüşen öfkesine karşın Baz, tepkisizdi. Bu haliyle de ateşle su gibi karşıt olan karı koca kavgalıydılar.

Düşmanlarından intikam almayan bir köyün insanlarına nasıl güvenecekti Tigra. Dünyalarını yıkanlardan hesap sorulmadıkça içi nasıl rahat edecekti. Kableden saymayıp kız alıp vermedikleri Beyrolardan Kör Darav bile Zindi'nin intikamının alınmamasına içerleyip söylenmiyor muydu habire. Demek ki Tigra değil, yanlış olanlar savaşmaktan korkan köylülerdi.

Saplantıya da dönüşse intikam duyguları, yarı deli haliyle kah alaya alınıp kah saygı da duyulsa ona, tek konu-

da kimse ona söz söyleyemezdi. O da Tigra'nın çalışkanlığıydı.

Yazgısına teslim olan Baz'a olan öfkesini kimi zaman ondan kimi zamansa köylülerden çıkaran Tigra, köyde bu haliyle kabul edilir olmuştu. Yalnızdı, dostu yoktu belki ama çalışmayıp yan gelip yatanlarla ,kavgada yenilip düşmanlarına kin tutmayanlarla, Kör Darav'ın karısı Tame gibi laf getirip götüren dedikoducu karılarla daima kavgalıydı. İsyankar çığlıkları duyulduğunda kanıksanıyordu artık Tigra. Kime karşı olursa olsun bu çığlıklar, kaderine boyun eğmiş Harran'da çaresizliğin, kadere isyanın sesiydiler.

Sanki babasızlarmış gibi annelerinin gölgelerinde büyüyorlardı Sitar ve kardeşleri. Tigra'nın yaşamda ki 'haklı' ilkeleri karşısında iki yüzlüce bir duruşun sahibi olmayan Sitar, küçük yaşta bile el attığı her işte tutkuyla çalışıyordu. Pamuk toplamaktan fıstık toplamaya, bostanda çalışmaktan yakmak için tezek toplamaya kadar koştuğu her işte köyün çalışkanlarındandı küçük Sitar. Harran'ın göbeğinde her yıl tifodan ya da başka salgınlardan dolayı onlarcasının yok olduğu köylerden birisinde yaşarken bu kadar çalışmak da neyin nesi diye düşünüp Sitar'a bıyık altından gülenlerde yok değillerdi elbet. Zararı yoktu tüm bunların. Bir övgü peşinde değildi Sitar; onun yaşam ilkesi çalışmaktı ve herkese karşı temkinliydi. Arkadaşları hariç.

“Xaladinolular gibi soylu bir kabile nasıl olurda Axa Spililere boyun eğip onları otlaklarına sokardı. Onların oynadıkları oyunları nasıl göremezsiniz. Zindi'nin kanı hala yerde. En önde ben savaşacağım Hürmüz aşkına...” diyerek savaş kışkırtıcılığı yapıp boşaltılmış köylere girip evleri yakan kişiydi Kör Darav. Sonra yaptığı 'kahramanlığın' faturasını kendi köyünden çıkaracak kadar da kur-

nazdı. Çevresine topladığı Bro gibi köleler de görevlerini harfiyle yerine getirerek ev ev dolaşıp Kör Darav'ın cesaretinden bahsettiklerinde, bir zamanlar kabileden sayılmadıkları için selam verilmeyen Kör Darav artık köyün sözü dinlenen adamlarından olmuştu.

Bununla da kalsa iyiydi fakat Kör Darav, büyük küçük, yaşlı genç, kadın erkek ayrımı yapmadan tüm köylülerin künyelerini okurcasına ileri geri konuşuyor, kızı Xeyce'yi verdiği Bro başta olmak üzere adamlarını silahlendirip bir korku estirmeye çalışıyordu Xaladino köyünde.

-Bu köyde bazı adamlar varki ben onlara asla Medli demem. Damarlarında Med kanı taşıyor bazıları. Şu çulsuz Baz'a bakın hele ödleğ herif, onun yerinde başkaları olsaydı gider bir Axa Spilinin başını kesip getirirlerdi. O ise tutmuş köyün hafızıyla yıldızlara çıkmış, aşağıya inmeye de hiç niyetli görünmüyor...

Kör Darav, köyde iki keçisi olup kimsenin etlisine süt-lüsüne karışmayan Baz'la uğraşmakla kalmıyor, köyün ileri gelenlerini de birbirlerine karşı kışkırtıyordu. Öyle olmuştu ki insanlar birbirlerinin evine uğramıyor, her gün bir yerde bir kavga çıkıyordu.

Baz'ın sofuluğuna en az kör Darav kadar öfkeli olan Tigra da Axa Spililere karşı intikam hisleriyle doluydu. Fakat Kör Darav'ın üzerine on beş yaşında bir kuma getirdiği ilk eşi Tame kocasını yeni eşiyle baş başa bırakıp rahatsız etmemek için ev ev dolaşıp ileri geri konuşunca deliye dönen Tigra, köylülerin Kör Darav'a söylemek isteyip de söyleyemediklerini öfkeyle haykırıyordu;

-Ey çarpık bacaklı, sümsük Tame! Kocan olacak ırz düşmanına söyle, biz intikamımızı almasını da biliriz. Erkek adamsa önce kızı Xeyce'ye sahip çıksın. Onun bunun koynundan çıkarsın Xeyce'yi ...

Zavallı Tame, neye uğradığını şaşırmış kaçıyordu Tigra'nın önünden. Keşke ağzını daha önce hiç açmasaydı ne olurdu sanki.

-Yalan söylüyor, iftira atıyor evli kızıma diye ağlamaklı söyleniyordu Tame evine kaçarken.

Koynunda on beşlik eşi varken, oğlu Zerrok'un kıskanç bakışları altında sevişmekten çekinmeyen Kör Darav, onları rahatsız etmemek için dışarıda çocuklarıyla fısıldaşarak konuşan Tame'nin bir derdi olduğunu anladı. Yeni eşi, yorganın altına gizlenirken o, sürünerek yürüyen Tame'nin kapı aralığından içeri baktığını görünce seslendi;

-İçeri gir aşağılık kadın. Seni başımdan atamadım bir türlü. Söyle bakalım ne istiyorsun yine.

Tame, günlerce aç kalıp sokaklarda yatsaydı da keşke bu sözleri duymamış olsaydı kocasından. Odaya girmeyen kadın, uslu bir çocuk gibi kendisini unutan kocasıyla konuştu;

-Tigra bir sürü küfür etti bize. Kızımız Xeyce'ye iftiralara attı herkesin içinde. Ben de boş durmadım elbette , kocasının korkaklığını yüzüne vurdum.

Bu sözleri duyunca çabucak elbiselerini giyiniş, Tame'den utanıp yatakta gizlenen yeni eşinin yanından kalkın Kör Darav'ın ilk işi, eşikte duran Tame'ye tekme tokat girişmek oldu. Sebebi belli olmayan bir dayaktı bu. Belliki Tame sebepsiz yere daha çok dayak yiyecekti. İçerde elbiselerini giyip onun yardımına çaresiz koşan kumaya karşı, sanki dayak yiyen kendisi değilmiş gibi gururluydu Tame.

-Kocam değil mi severde döverde diyordu kumaya üstüne üstelik.

Bro'yu yanına çağırın Kör Darav, ona bir gün sonra Xeyce'yi yanına alıp Ruha'ya taşınmasını söyledikten

sonra Xeyce'yi yanına çağırtı. Kızına sarılan K r Darav, iki katlı evlerinin balkonunda köye ve Tigra'ya seslendi.

-Kızım bildiğine devam edecek. Kimse ona laf uzatamaz. Namusumuza dil uzatanlar önce gidip Zindi'nin intikamını alsınlar da konuşacak dilleri olsun. Öyle değil mi Bro.

Bro, onun önüne koştu, ayaklarını  pecekmiş gibi bir o yana bir o yana eğilirken önünde, inanıp inanmadığını kendisinin de bilmediği sözler ağzından d k l verdi.

- yledir K r Darav  yledir. Senin ünün tüm Harran'a yayıldı. D n bir köylü de söyledi; K r Darav yiğit adamdır. Yıllar  nce Axa Spi'ye saldırdığımızda en önce o, atıyla uçarcasına girdi köye dedi. Ama bazıları bu köyde onu çekemiyorlar dedi. Biz hatta ettik. Daha  nce, K r Darav'a kulak vermeliydik. Dedi.

Duyan duymuştu Bro'nun söylediklerini. Doğrusu K r Darav, Tigra'yla ağız dalaşına girmekten çekiniyordu. Çünkü Tigra ,ağzını a tım  artık ne söyleyeceği belli olmazdı. Bunun için tehlikeliydi Tigra. İyisini bu kadarıyla yetinip tekrar içeri girmekti.

Bro'nun söyledikleri pek de yalan sayılmazdı. Günden güne zenginleşiyordu K r Darav. Çünkü köyde çıkan her kavga Onun işine yarıyordu. Otlaklar  zerine kavga edenler, birbirine küsüp sürülerini daha uzaklara götürdüklerinde K r Darav'ın sürüsü o otlaağa giriyordu. Köylülerin bağ bahçe ürünlerini Bro gibilerini görevlendirip onlardan ucuza alan K r Darav, Bunları Ruha  arşısına yolluyordu.

Zamanla köyün sözü geçen adam  olunca K r Darav, Baz gibilerle uğraşm yor, kabilenin ileri gelenlerini hedef alıyordu. Fakat K r Darav onları unutsa da söylediklerini Tigra unutam yordu; " nce intikamımızı alın Axa spiliplerden, sonra konuşun. Zindi'nin kanı hala yerde. " Beyninde her gün, her saat bu sözleri duyan Tigra neredeyse

delirecekti O, kendi kendini yiyip dururken köyün dedikoducu kadınlarının, Tame'nin etrafında dolandıklarını görünce dünyayla iyiden iyiye ilişkisini kesmişti. Varsın ona deli desinlerdi, ne olursa olsun Tame gibi bir kadının eliğini eteğini öpecek kadın değildi Tigra.

Köylülerin namusu, şerefi ve intikam almayı, Kör Darav gibi kızını sağa sola peşkeş çeken bir insandan öğrenmeyi içlerine sindirmeleri deli ediyordu Tigra'yı. İyisi ev işiyle ve çocuklarla doldurmaktı yaşamı. Eski hayaller,mutlu günler çok uzaklardaydılar artık. Xaladino köyünde mutlu olun tek kişi, kahkahaları geceleri eksilmeyen, evli olan kızını bile bir dansöz gibi oynatan Kör Darav'dı. Kıyamet günü gelmiş olmalıydı ama anlaşılan bundan kimselerin haberi yoktu.

KÖYÜN SINIRLARINI AŞ- MAK

Yılların bilinmediği, zamanın sayılmadığı topraklardı Harran. Ne doğum ne ölüm para etmezdi uçsuz bucaksız kuraklıkta. Nesiller gelip geçerken ardı sıra, olsa olsa savaşların, depremlerin ve ihanetlerin tarihi olurdu Harran'da . İki keçisi, saban sürececek bir öküzü olan yalınayak köylüler için – kadınlarda bolca çocuk yaptıktan sonra – neden ve nasıl geçeceği yazılmayan yıllar akıp giderken, dünyada kızılca kıyametlerin koptuğundan Harran'ın haberi yok gibiydi. Konstantinopol'de kırk yıl hüküm sürdükten sonra ölen Jüstinyen'in ardından on yıl geçmesine rağmen hala imparatorunu seçememiş olan Bizansın iktidar kavgalarıyla boğuştuğundan habersizdi Harran. Bin yıllık düşmanı Bizans'ın içine düştüğü hali fırsat bilen Sasani İmparatorluğu yöneticilerinin gözlerini Suriye'ye, Mısır'a ve Medya' ya diktiklerinden; Şam ve Kudüs'teki Hristiyanların kıyamet gününün geldiğini haykırdıklarından ve büyük felaketlerin yaşanacağı korkusuyla zenginlerin kentlerden köylere kaçtıklarından da habersizdi Harran. Ya da tüm bunlar onun umurunda değil gibiydi.

Hürmüz, yönetenleri hoş görmeleri ve yoksulluğa katlanmaları için ateşin alevi olmuşken ocaklarında, Xaladinolular çok uzaklardan gelen bir kervana kapılarını açarak tarihten ve dış dünyadan haberdar oldular, bunu pek istemeseler de. Yüz yıl kadar önce Sasanilerle Bizanslılar Harran'da yine kapıştıklarında savaşı kazanan Sasanile-

rin, yanlarında esir olarak götürdükleri zanaatçilerin din değiştirip Hristiyan olmuş torunlarıydı bunlar. Sabrını Harran'dan almış olması muhtemel Eyyub ve İbrahim peygamberlerin Balıklı Gölde'ki türbelerini ziyaret eden hacılar, ateşe tapar gibi görünüp, alttan alta Hristiyan Bizans'a çalışan Moro'dan beklemedikleri bir desteği alınca ata toprakları olan Xaladino'ya doru yola çıktılar.

Moro, Hristiyanları hoşgörü sahibi olmayan münecimlerden kurtarıırken, yanlarına kahyası yaptığı Bro'nun karısı Xeyce'yle kızı Sate'yi de vermişti.

Küçük bir kız deyip geçmemek gerekir. Maria'dan sonra evlendiği diğer kadınlardan çocuğu olmayan Moro, Sate'yi büyük bir itina ile yetiştiriyordu. Elbiseleri, Şam'dan ya da Musul'dan ısmarlanan kızına, tutuğu eğitmenlerle Farsça ve Rumca eğitimi verdiren Moro'nun, kızı için düşündükleri kimsenin aklına hayaline gelmeyecek şeylerdi.

Moro'nun görmeyi istediği ama yılar önce öldüğü için göremeyeceği tek bir kişi vardı dünyada. O da Bizans İmparatoriçesi Teodora idi. Onun, kocası Justinyen'e öğrettiği entrikaları duyduğunda Hırsız Moro, gülmekten kırılırdı. Hele hele İmparator Justinyen'in, Şah Hüsrev'in tahtını taklit etmek için yaptıklarını duyduğunda şaşırıp kalırdı Siyaveşin danışmanı. Bir yandan da entrika ustası Teodora'ya saygı duyduğunu itiraf etmekten kaçınmazdı. Derlerdi ki; "Justinyen'in tahtının yanında pirinçten, yaldızlı bir ağaç dururmuş. Ağacın daları sayısız pirinçten yaldızlı kuşla doluymuş. Öyle bir tahtı varmışki imparatorun, bazen aşağıda bazen yüksekte görünürmüş. Her yerleri altın kaplı iki tunç aslan, bu tahtı korurlarmış. Kamçı gibi kuyrukları, açık çeneleri, kıpırdayan dilleriyle kükreme sesleri çıkarlarken; Medya, Arabistan ya da daha uzak diyarlardan gelen ziyaretçiler imparatorun huzuruna

götürülürlermiş. Başlarını onun önünde eğler, kalktıklarında onun havada başka elbiseleri giydiğini görünce şaşırırlarmış. Elçiler korkarlarmış imparatorun gücünden.”

Moro, kızına; “Sen, benim yarattığım Teodora olacaksın” diyordu . Annesi Maria’dan aldığı güzellikle, zekayı ve bilgiyi birleştirecek bir kadın neden başaramasındı Medya’nın Teodora’sı olmayı. Medya’da iktidara giden yolu Moro öğrenmişti nasıl olsa. Medleri nasıl birbirine düşüreceğini Sate, babasından öğreniyordu. Geri kalan, sadece aklını iyi kullanmaktı. Sate amacına ulaştığında Moro, bir türlü kurtulamadığı hırsız isminden kurtulacaktı. Sate’nin babası olarak anılacaktı. Bundan güzel ne olabilirdi.

Ensesine vuranların ağzındaki lokmayı kaptıkları Baz gibi bir adama katlanıyordu Tigra. Öbür dünyada iyilikleriyle kötülükleri eşit düzeyde olanların yer aldıkları en kötü mevkiye, yıldız katırna razı olduğunu söylediğinde Baz, Tigra öfkeleniyor, evden sıvışan Baz’ın ardından en keskin söylemle haykırıyordu.

Böylelikle başlıyordu Sıtar’ın anasından aldığı erdemli yaşam dersleri. “Özelikle baban Baz gibi çaresiz bir adam olmayacaksın. Düşmanlarımız var bizim. Belki de tüm köy bize düşmandır. Henüz amcan Zindi’nin kanı yerde. Babanın kimseden intikam alacak hali de yok. Öyleyse her işinde tutuğunu koparmasını bileceksin. İntikamımızı almasan kimse ekmek vermez sana bu köyde. Kör Darav’la Tame gibilerin dillerinde sakız olmaktansa ölmek daha iyidir oğlum. Tek umudum sensin. Bunun için doğru düşün, doğru konuş, doğru iş yap, dinimizin buyruğu gibi. Tanrımız Hürmüz ve peygamberimiz Zerdüşt’ün yasaklarına uy. Yılan, akrep, kertenkele nerede görürsen öldür bu hayvanları. Münafıklarla, tembellerle oturup kalkma. Hastalandığında baş ucunda tutuğum ekmeğe layık olma-

yı bilki seninle gurur duyayım, benim taştan ekmeğini çıkarmayı öğrenen oğlum...”

Anasından öğrendiklerini yaşama uygulayan Sıtar, henüz küçük yaşta bir çocuk olmasına karşın çalışkanlığı ile köylülerin dikkatini üzerine çekmeyi başardı. Tek bir kişi, onun bu çalışkanlığının boş bir çaba olarak görüp alaya almaktaydı. Bu da Kör Darav’dan başkası değildi. Kabile reisleri birbirlerinin kuyularını kazarken o, elini sıcak sudan soğuk suya sokmayan oğlu Zerrok’la at üzerinde dolaşmaktaydı. Varsın Tigra’nın oğlu, bağ bahçe işlerinde bilek gücünü harcasın, kaslarını geliştirsın, yılan ve akrep gibi köylülerin korktukları hayvanları öldürmekte ustalaşsındı. Kör Darav’a göre tüm bunlar boştu. Sıtar gibilerin aylarca çalışarak ulaştıkları görüntüden daha fazlasına sahip olmak için saf kan bir arap atına bindirdiği oğlu Zerrok ’la köyde bir kez dolaşması yeterliydi. Köyde Kimseler, doğru düzgün uçkurunu bağlayamayıp, sümüğünü bile silmeyi bilmeyen Zerrok’un, Tame’nin aptal oğlu olduğundan açıkça bahsetmiyorlardı. Ancak bazı dalkavuklar onun büyük bir silahşör olacağından bahsederek, Kör Darav’ın koltuklarını kabartıyorlardı. Ne de olsa Zerrok da damarlarında Beyroların kanını taşımaktaydı.

Yıllar geçmesine rağmen Zindi’nin ölümünün karanlıkta kalışı, köylülere ortada kimselerin bilmediği hesaplarının olduğunu düşündürmekteydi. Zindi’yi, Axa Spililer öldürmedilerse kim işlemiştir bu cinayeti? Böylesine korkutucu olasılıklar karşısında Baz’ın kadını Tigra, hem güç sahibi olmayı gerekli görüyor, hem de kendisini çok güçsüz hissediyordu. Zindi’nin aniden yok oluşu gibi bir gün birilerinin oğlu Sıtar’ı da ellerinden kapmaları korkusu içinde oturdukça Tigra, Sıtar’ı izliyor, intikamlarını

alacak olan tek varlığın üzerindeki denetimini sıklaştırıyordu.

Baz'a sürekli öfke besleyen Tigra, geceleri onun çocuklarına anlattıkları hikayeleri dinlerken, ateşin ışığında öfkesini unuttur, Baz'ın köydeki ateş tapınağının hafızından öğrendiklerine şaşardı. Yoksul dünyalarında olmayacak kadar büyük zenginlikler ve büyük kötülükler hep cennet ve cehennemdeydi. Baz anlattıkça dini hikayeleri Sıtar, öbür dünyada olanlara şaşıyor, iyilikle kötülüğün hesaplaşmasına daha fazla ilgi duymaya başlıyordu.

Cennette kendisine yıldız katını layık gören Baz, bir hayal alemine götürdüğü çocuklarını da cennetin katları arasında dolaştırıyordu.

“Ziyaretçi; gök yüzündeki gezisinde önce yıldızlar katına varmış. Burası iyi düşünenlerin ödülleri aldıkları yermiş. Bunlar, ruhları yıldızların parlaması kadar aydınlananlar. Aydınlığın altında tahtları ihtişamlıymış. Ziyaretçi meleklerle sormuş “Kim bunlar” demiş. Ona, “Bunlar dünyada dua etmeyenlerdir. İlahileri anmayanlardır, yakın akraba evliliği yapanlardır, yönetimleri tanımayanlardır fakat başka iyi işleri ile dindar olanlardır” demişler.

Ziyaretçi, daha sonra ay katına ulaşmış, “Bunlar dünyada dua etmeyenler, ilahileri anmayanlar, yakın akraba evliliği yapmayanlar fakat öteki iyi işleriyle buraya gelenler ve parlaklıkları aya denk olanlardır.” Demişler melekler.

Üçüncü adımı Ziyaretçi Güneş katına atmış. Burada dindarları altından yapılmış halılar ve taht üstünde görmüş. “Bunlar dünya da iyi egemenlik, yöneticilik ve başkanlık yapanlardır” denilmiş.

Ziyaretçi, dördüncü adımda tüm şaşaa denilen ışığın en yüksek olduğu yere ulaşmış. Altın bir tahtta baş melek

İyi Akıl görünmüş. Onun elini tutan melek; iyi düşünce, iyi söz, iyi iş sözleriyle onu tanrının meleklerin ve kut-sanmışların arasına getirmiş...”

Baz’a olan öfkesi, cennetin katları arasında dolaşırken geçiveren Tigra, yaşamı Sıtar’la birlikte göğüslemeye alışmıştı artık. Zaten başından beri dedikodu yapıp zaman öldürmekten başka işleri olmayan komşularıyla arası yoktu. Tame gibi kocası tarafından her türlü hakarete maruz kaldığı halde kendini hatun sayan kadınların önünde on takla atanlardan olmadığı için yarı deli olarak kabul edilip alaya alınıyordu ama halinden memnundu.

Tek bir ağacın yeşermediği kurak yaz aylarında kavurucu sıcakların yaktığı Harran’da, kuyularda kıştan kalan sıcak ve pis kokulu yağmur sularını içerek yaşayan dizanterili insanlar, hallerinden memnun görünmelerine karışın; köye isyan eden Tigra, yalnızca kendi halinde yaşamak istiyordu.

Harran’da yaşamın adıydı yoksulluk. Basit sebeplerden çıkan kavgaları sayamazsak, tüm insanlar hem zengin hem de yoksuldular. Önemli olan zenginlik ve yoksulluk değil, şerefli olarak yaşayıp atalara layık bir şekilde ölüp, üçüncü, dördüncü mevkide bir cennet katına gidebilmektir. Şeref; ailenin ve kabilenin şerefiydi. Bunlara dil uzatanların gözlerini çıkarmak, Zerdüşt’ün yaşam ilkelerine bağlı olup yönetenlere boyun eğmekti, şerefli olmak.

Harran’da, iki odalı evi ve çocuklarıyla sınırlı küçük bir dünya kuran Tigra, bir gün aniden ortaya çıkan akrabalarından korkmasında ne yapsındı. Şu dilenci kılıklı Hıristiyanlar da nereden çıkmışlardı böyle. Sırası mıydı şimdi dünyanın cadı kazanına döndüğünden bahsetmenin. Monofizitlere ve Manicilere yapılan haksızlıklar, Şah Hüsrev’in yoksul köylülerin lideri Mazdeği oyuna getirishi, Bizans’da Justinyen sonrasında hala iktidar kavgaları-

nın bitmeyip bir imparatorun seçilmediği türünden felaket haberleri Harran'ın gözden ırak bir köyüne, Xaladino'ya ulaşsa ne olurdu, ulaşmazsa ne olurdu...

Monofizit Hristiyanlardı bu unutulmuş akrabalar. Hepsi beyaz entariler giyiyor, kıl çadırlarında perhiz yaparak yaşıyorlardı. En kutsal şeyleri (Hristiyanlığın simgelerini saymazsak) ekmek ve suydur. Bir taraftan acı çeken bir topluluk görünümü verirken, bir taraftansa otlardan bir çok ilaç yapan hekimleri ile Xaladino'daki hastaları tedavi ediyorlardı.

Xaladino'ya gelen yenilikler bununla da kalsa iyiydi. Başka şeyler; papirüs kağıtları, divit ve yazıyı da getirdiler Monofizitler. Tigra'nın, sık sık onlara yaklaşmamasını tembihlemesine karşın; kuru ekmek ve suyla beslenen toplulukta bir hareketlilik olduğu, annesinden çekinen babasının gizlice onlarla konuştuğu, Avesta hafızının Hristiyanları sanki gerçek dindarlar olarak karşılayıp, onlarla tartışması Sitar'ın gözünden kaçmayan şeylerdi. Ne kadar uzaklaşmaya çalışırsa çalışsın bir çekim merkezidi bu topluluk. Ve kulak kabartıyordu Sitar yaşlı papaz Bekes'in söylediklerine.

“İsa, tanrı olduğu kadar insandır. Onda insan tanrılaşmıştır. Bunu reddedenler Katolik papa ve Ayasofya'daki papazlardır. Çünkü onların gözleri bu dünyadadır...”diyordu Bekes. İnandığı düşünceleri, çevresine toplanan köylülere zaman ve yaşam her an elinden alınabilmiş gibi titizlikle, tutup da bırakmamaları gereken sözlermiş gibi anlatan Bekes'in; toplulukla tezat oluşturacak şekilde, zengin kıyafetlerle dolaşan ve köylülerin ‘Hırsız Moro’ dedikleri babasının, elbiselerini uzak diyarlardan getirttiği söylenen Sate adındaki kız ne zaman yanına yaklaşıp konuyu değiştirmesi dikkat çekiciydi. Sate'nin yanında;

“Teodora, o muhteşem kraliçe zamanında biz Monofizitler özgürdük. Kraliçenin dostları hep Monofizitlerdi” diyordu Bekes. Yaşlı adamın yanbaşında çocukların önüne çıkan Sate, kibirli bir halde “Doğru söylüyor Bekes” deyince papaz, yüzüne tokat yemiş gibi oluyordu. Ama Sate’nin, babası tarafından niçin yanlarına verildiğini bildiği için susuyordu. Bilmiş Sate susmuyor, Teodora’dan bahsediyordu.

-Duyduğumuza göre Şah Hüsrev de Mazdekden yana olmak istemiş ama ...dediğinde bir yaşlı, tehdit savurmakta gecikmiyordu Moro’nun kızı.

-Şah Hüsrev aptal mı ki Mazdek’ten yana olsun. Siz ne dediğinizin farkında mısınız? Eğer bu isyan olmasaydı Şahın büyük bir orduyla Kostantinopol’e doğru gideceğini bilmeyen yoktu ki. Öyleyse bu isyanın bir Bizans planı olduğunu neden kabul etmiyorsunuzki... diye tehdit savurmakta gecikmedi küçük kız.

Yıllar önce bir ata atlayıp Haran’dan kaçan Moro’nun ruhu ne kadar da sinmişti kızına. Kimileri içten içe kızını köylerine gönderen Moro’nun kendilerinden intikam aldığı düşünmeden edemediler. Sessizliğe müdahale eden yine ev sahibi Kör Darav oldu;

-İtiraf etmek gerekirki Moro, kızını iyi yetiştirmiş. Bakın ne güzel konuşuyor Sate. Söylediklerinin hiç birisini ben bile bilmiyordum.

Kimse bir şey söylemedi. Sate kibirli bir halde yaşlı başı geçmiş adamlara tepeden bakarken Bekes mırıldandı;

-Şahın hazine daireleri altınla dolup taşıtı ama Horasandaki köylüler, angaryalarla yoksullaştıkça yoksullaştılar...

Sate yine öfkeli bir halde bir şey diyecektiki başka bir odadan gelen bir kadın çılgılığı her şeyi alt üst etti. Adamlar, şaşkın halde bakarlar senin ardından geldiği kapı-

ya; K r Darav dışarı fırladı.  fkeliydi ev sahibi,       birkaç  ıl önce getirdiği ikinci eşinin yine oğlu Zerrok tarafından rahatsız edilmiş olduğu anlaşılmıştı. İşin kötüsü tüm köye rezil olacaktı.

Kocası yetişmeden üstüne getirilen kumayı oğlu Zerrok'un elinden kurtaran Tame, Zerrok'a dışarı çıkmasını söylüyor ama diğeri onu dinlemiyordu. Korkudan ağlayacak olan Tame bu sefer kumaya koşuyor "Elini ayağın öpeyim, kulun k len olayım" diyordu ama bu da nafileydi. Kendisine sarılıp zorla sahip olmak isteyen Zerrok tarafından defalarca rahatsız edilen kadın, bu işin sonunun kötü olacağını biliyordu. Bu yüzden de pek saklayacak bir şeyi yoktu.

-Ne oluyor burada! Diye yatak odasına giren K r Darav, Tame'nin iki arada bir derede kalmış halini görünce öfkesi arttı. İyiden iyiye ayak bağı olan Tame'den nefret ediyordu. Hepsinin gözlerine birer birer baktı. Zerrok'un duruşu K r Darav'ı korkuttu. 'Neden kaçmıyor, yoksa bana el mi kaldıracak' diye düşündü. Kumaya sordu.

-Neden  ığlık attın ha! Beni rezil etmek mi istiyorsunuz tüm köye . Kadın korkmuyordu K r Daravdan fakat Zerrokdan daha fazla korktuğu için konuştu;

-Ben sana kadınlık yaparım, koynuna girerim senin ama oğlunun koynuna girmem.

-Yalan, iftira atıyor oğluma diye haykırdı Tame, bu sesler diğer oda da oturan adamların kulaklarına gitti. Artık ilgiyle dinliyorlardı ne olacağını. Sate, hemen Xeyce'yi bulmaya gitti.

 fkeden deliye dönen K r Darav  nce Tame'ye saldırdı. Kadına  yle bir vurduki yere yuvarlanan Tame kan tükürdü. Sonra han erine koşan K r Darav, Zerrok'a koştu. OĞlunun da elinde hançer vardı.

Çılgınlık üzerine adamlar koşular Tame'nin imdadına. Kimi Kör Darav'ı tuttu kimileri de Zerrok'un elindeki hançeri alıp birkaç tokat atıp dışarı çıkardılar onu.

-Namussuz, ırz düşmanı, diye bağırıyordu Kör Darav, oğluna. Artık evden kovulan, yeri yurdu kalmayan Zerrok da köylülerin kolları arasında babasına cevap yetiştiriyordu;

-Seni öldüreceğim Kör Darav. Irz düşmanı olan sensin. Çünkü ablam Xeyce'yle yatıyorsun.

-Yalan söylüyor, hepsi yalan diye bağırıyordu Tame. Kör Darav tarafından evden kovulmuş olmasına rağmen köyün içinde onuru kalmayan kadın, ağlıyor, hepsini yalancılıkla suçluyordu.

Kavgayı tüm köyde duymayan kalmamıştı. Baba ve oğulun birbirlerine söyledikleri merak konusuydu. Zerrok kayıplara karışmıştı. Köyden ayrılıp Teyro'nun yanına gideceğini, eşkıya olacağını haykırıyordu babasına. Tame ortalıkta öylece kala kalmıştı. Evine kabul edilmeyen kadını, birkaç gün sonra Ruha'ya gidecek olan kızı Xeyce de alıp götürmeyecekti.

Zerrok'un çıkardığı kavgayla sırlarının tümünden açığa çıkmasından korkan Xeyce, babasına sertçe seslendi; 'yeter artık Kör Darav.' Adam , sahibinin sesini duyan bir köpek gibi evine çekildi. Sate'yle yan yana duran Xeyce'nin gözü Hristiyan çadırlarındaydı. 'fazla ömrümüz kalmadı' diyordu kendi kendine.

Bir aile kavgası, yeni intikamları bilirken, köyün bazı yaşlıları Hristiyanların çadırlarından birinde gizlice toplanmışlar, Bekes'i dinliyorlardı.

-Mazdek'in kahramanlığı dillere destandır. Dolaştığımız tüm diyarlarda insanlar ondan saygıyla bahsettiler. Fakat burada bacak kadar bir kız, sizin gibi ak sakallı adamları karşısına almış nasihat ediyor. Olacak iş mi bu diyordu Bekes.

Doğru söylüyordu Bekes ama yara çok derindeydi. Bir köylü ona saygıyla bakarak konuştu.

-Söylediklerin doğrudur papaz Bekes. Fakat karanlık tanrısı üzerimizde çok dolaşıp durdu. Birliğimizi yitirdik bir defa. Eskiden Hırsız Moro, bu köye at üstünde giremezdi, kimse onu adam yerine koymazdı. Fakat bugün kızı, bize tarih öğretmeye kalkıyor. Yazık ama halimiz bu.

-Dün de bizim evdeydi. Teodora mıdır, Meodora mıdır nedir, bir kadından saatlerce bahsetti durdu. Dedi bir köylü.

-Kimdir bu Teodora Hürmüz aşkına? Diye sordu bir başkası, adamlar papaza döndüler. Olsa olsa o bilirdi bunu. Bekes konuştu.

-Teodora'nın, Jüstinyen'in elli yıl kadar önce ölen eşi olduğunu biliyorum. Bir ayıcının dansöz olan kızıyla Jüstinyenle evlenmiş. Biz Monolfizitlere karşı çok hoş görülmesi olduğu söylenir. Bunu da düşüncelerimize sempatiyle baktığından değil, Doğudaki Bizans topraklarını genişletmek için yaptığını bilmeyen yoktur. Aynı Teodora, kardeşlerimiz olan Manicileri yakaladığında ateşlere atıp yakmaktan da çekinmeyen kadındır...

Bekes'le Xalodinolu meraklıların sohbetleri saatlerce sürdü durdu. Köylülerin birbirleriyle küçük nedenlerden dolayı küs olduklarını, kendi köylerinin otlaklarını birbirleriyle bölüşemediklerini; Kör Darav'ın, kızı Xeyce aracılığıyla Harran da olup bitenleri Ruha'daki dostuna rapor ettiğini öğrenen Bekes, uğradıkları bir çok köy gibi kendi akrabalarının durumundan da ümitsizdi.

Anlaşılan Xaladino köyünde de gerçek düşüncelerini anlatabilecekleri kimseler yoktu.

Adamlar, karanlıkta tekrar ayrıldıklarında Bekes'in yanında kalan Baz, ona Şam da ki akrabası Çömlekçi Lezgin'i sordu.

"Bu köyde en yakın olduğum arkadaşımı Lezgin. Bir gün aniden köyden göçmeye karar verdi anlayamadım. Bana yalnızca bir kişiden, Kör Darav'dan kendimi ve ailemi sakınmamı söyledi. Hepsi bu kadar..."

Köydeki Avesta hafızı gibi gökyüzündeki masalları değil, yeryüzünde yaşanan gerçekleri cesaretle anlatan Bekes'e saygı duyan Baz, onu bir tehlike karşısında uyarmayı gerekli gördü.

-Buradan bir an önce ayrılırsanız iyi edersiniz. Kör Darav bazı zamanlar günlerce adamlarıyla birlikte atlara atlayıp ortalıklardan kaybolur. Köylüler, senin Manicileri övdüğünü bildiler. Kör Darav'ın çok kez öldürdüğü Manicilerin kelleleri için Ruha'dan, dostu Moro'dan para aldığı söyleniyor. Moro da Siyaveşden alıyordur herhalde, Moro'nun kızını ve Xeyce'yi sizinle göndermesi hayra alamet değildir. Size dost görünürler ama Harranda tümünüzü katledip kelleleriniz başına para alırlarsa şaşırmayın. Ha Monofizit olmuşsunuz ha Manici, aslında fark eden bir şey yoktur. İyisi mi bir gece yarısı sessiz sedasız gidin buralardan.

-Ama yarın için kabile reisleri bizleri yemeğe davet ederler. Gitmezsek ayıp olmaz mı diye sordu Bekes .

-Köyden bu gece ayrılmanız şart değilki, yarın gece gidin dedi Baz. Sonra birbirleriyle el sıkışıp ayrıldılar.

Ertesi sabah köyün meydanında oyun oynayan çocuklar bağırıyorlardı. Elinde tuttuğu bir sopayla yerdeki küçük bir odun Parçasına abanarak savuracak olan Mışko'ya seslendi birisi,

-Haydi Mışko savur artık şu odunu!...

Burnundaki sümüğü bile silemeyen yalın ayak çocuk nihayet odunu savurduğunda karşıda duran Sıtar, tetikteydi. Mışko'nun fırlattığı oduna havada vuran Sıtar, odunu daha uzağa savurdu. Çocuklardan biri aradaki mesafeyi adımlarıyla sayarken diğerleri göz altından Sate'yi izliyorlardı.

-Gelsene aramıza sen de oyuna katıl dedi bir kız çocuğu ona. Sate'nin yüzü kızardı. Hakarete uğramış gibiydi. Omzunu silkti;

-Hıhh pasaklı köylüler! Sizinle oynayacağıma babamın köleleriyle oynarım daha iyi dedi.

-Oynamıyorsan oynama, o zaman oyunumuzu da izleme dedi kız ona. Sonra da arkadaşlarına katıldı.

Sate, Hıristiyan çadırlarının önündeki oyunu gizli bir hayranlıkla izlerken yüzündeki ifade her zaman olduğu gibi kibirliydi.

Sıtar bir daha vurdu Mışko'nun savurduğu oduna. Çocuklar hayranlıkla onun koşuşunu izlerken bir anda bir çelme takıldı Sıtar'ın ayağına. Yere düşen Sıtar, birkaç takla attı. Eli yüzü, dizi taşlara çarpıp kanadı. Çelmeyi takan Zerrok sırtıyordu.

-Hak etti bunu. Benden habersiz kim bu oyunu oynarsa hali onun gibi olacak diye tehdidini savurdu. Çocuklar dağıldılar.

Hıristiyanların kıl çadırları önünde dolaşarak Bekes'i arayan Sate'nin önüne çıkan rahibe kılıklı bir kadın, onu ısrarla bir çadıra buyur ediyordu. Halbuki Sate, ihtiyar papazı görerek bir önceki gün Zerok'la babası arasında çıkan kavgadan dolayı yapamadığı hesaplaşmaya girişmeyi istemekteydi. Köylülerin içinde Bekes'in sapkın bir manici olduğunu söylemeliydiki yalnızca Xeyce'nin ve babası Moro'nun bildikleri plan gerçekleşebilsin. Fakat perhiz yapan Hıristiyanlar, Sate'nin önüne öyle bir sofr

kurmuşlardaki bir kuş sütü eksikti. Hemen sofraya kurulan Sate, rahibeye laf atmadan edemedi;

-Hem perhiz yaptığınızı söylüyorsunuz hem de sofranızda bir kuş sütü eksik. Nasıl oluyor bu. Rahibe onun önünde eğildi,

-Sizin için hazırladık bu ziyafeti, afiyet olsun dedi.

Daha da şımaran Sate; ısrarla Bekes'i görmek istediğini söyleyince rahibe bir yalan uydurdu. Dün akşam bir yerden atlarken düşen papazın kuyruk sokumu çıkmış olmalıydı. Kuyruk sokumunu çekerken çok ağrılar çektiği için, uyuşturucu bir şurup içip yatmıştı. Bununla da kalmadı rahibe, yana yakıla birkaç gün daha yola çıkamayacaklarını da sözlerine eklemeyi unutmadı. Böylelikle de yapması gerekenleri yapmış oldu.

Birkaç erkek develerine günlerce aralıksız yürüyüşe yetecek kadar su vermekle görevlendirilirlerken, Hristiyanlar, perhizde oldukları halde Xaladino reislerinin kendilerine hazırladıkları ziyafete katıldılar.

Diğer köylülerle birlikte ziyafete katılmayan Sitar, Hristiyanların çadırları önünde düşünceli halde dolaşıyordu. Kafasındaki tek düşünce Zerok'a nasıl cevap vereceğiydi. Zerok'a haddini bildirmeyinceye kadar ne arkadaşlarının içinde ve ne de evde özgür olamayacağını bildiği için mutlaka bir şey yapmalıydı. Zerok bir yana havasından geçilmeyen Moro'nun kızı Sate de neyin nesi oluyordu böyle.

Ba'al denilen bir puta tapılan sıcak çöllerde kız çocuklarının diri diri gömüldüklerini duymayan mı kalmıştı Harranda. Öyle çok uzaklara gitmeye de gerek yoktu. Buracıkta, köyünde kız çocukları bir mal gibi alınıp satılmıyorlar mıydı. İşte en son örnek geçen gün yaşanmış, yaşlı bir adamla evlenmek istemeyen genç bir kız iplerle bir direğe bağlanmamış mıydı. Ya amcası Zindi'nin başına ge-

len trajedi neyin nesiydi. Zindiyi sevmesine karşın Moro'ya bir mal gibi satılan Maria'nın ve Zindi'nin başına gelenler ortadayken bu kız; Sate tüm insanlara tepeden bakacak gücü nereden buluyordu böyle.

Tüm köylüler gitmişlerdi, kesilmiş koyunların etlerinin sunulduğu büyük yer sofrasına. Sitar yalnızdı. İçinde Zerok'a karşı büyük bir öfke toplanıyordu. Derken bir kadın, üzerinde ekmek kırıntıları ve soğan kabukları olan bir tepsiyi tutarak küçük bir hasır barakadan dışarı çıktı. Kimselerin kendisini görmediklerinden emin olmak için çevreyi kolaçan eden rahibe, Sitar'a bir süre baktı. Sonra bir şey olmamış gibi işine devam etti.

Hasır barakada ne olduğunu merak eden Sitar yürüyerek yaklaştığında iki adamın kısık sesle konuştuklarını duydu. Kuruyup örülmüş kamışların arasından içeri göz attığında yaşlı papaz Bekes'i , beyaz entarili genç bir adamın önünde diz çökmüş halde gördü. Genç olan konuşuyor, Bekes dinliyordu.

-Mazdek derdi ki "İnsanın nefsi, her şeyi kendine göre ister. Öyleyse ölçüyü bizler belirleyelim. Herkes emeğine göre bir şeyler alsın. Çirkini güzele vermek doğru olmaz..." Sessizlik var bugün. Gerçekten sessiz mi dünya yoksa sessizlikte de gizli olan bir ses mi var. Söylesene Bekes, nerede senin insanların?

-Bugün beylerin misafirleridirler. Size rahibe Sterk ile haber göndermişim yanılmıyorsam dedi Bekes.

-Haber aldım da hiç rahat edemedim doğrusu. Beyler cömerttirler misafirlerine karşı ama koyunların kesilmesi, kan dökülmesi demektir ne yazıkki.

Bekes onu rahatlatmak istedi;

-Rica ettik onlara bizler perhiz yapıyoruz, yemeklerde et olmazsa iyi olur dedik. Tuhaf karşıladılar bunu. Biz yemeklerimizi etli yaparız, koyun ya da deve kesmezsek

olmaz. Siz perhizdesiniz etli yemek yemezsiniz dediler. Böylelikle anlaştık.

-Şaşırmadılar mı bu söylediklerine diye sordu genç adam.

-Şaşırdılar galiba. Manicilerin et yemediklerini duymuştuk ama siz Hristiyanlar neden yemiyorsunuz dediler yalnızca.

Elini Bekes'in omzuna koyan entarili adamın yüzü bir anda sertleşti. Eliyle yaşlı papazın omzunu sıkarken, gözleri dışarıdaydı. Bir şey görmüş gibiydi. Yüzünü onun baktığı yöne çeviren papaz Bekes'in yüzü bembeyaz kesildi, korktu. O sırada ikisi kelle avcılarının kaskacına düştüklerini, her an saldırıya uğrayacaklarını seziyorlardı. Bu saldırı Xaladino köyünde akrabalarının yanında olmazdı elbet. Olsa olsa köyden uzaklaştıktan sonra olacaktı ama dışarıda onlara bakan birisinin gölgesi vardı.

Yapacak bir şey yoktu. Bekes o güne kadar kendisini korumak için bir çok tehlikeyi göze almış, Hristiyan cemaatinden bile gizlemişti genç adamı. Eğer ölüm geldiyse yanı başına buna engel olamazdı. Ama rahat görünen entarili adam barakanın dışından içeri vuran gölgeye seslendi;

-Kardeşim, dışarıda durma, gel içeri.

İki adamın korkulu gözlerle baktıkları Sıtar kayıtsız halde barakaya girdi. Adamlar, ona dikkatle baktılar. Adını öğrendikten sonra kimin oğlu olduğunu sordular. Baz'ın oğlu olduğunu söylediğinde Bekes'in sırtından büyük bir yük kalkmış gibi oldu. Entarili adama, "Çok şükür korkulacak bir şey yok sanırım. Bizi uyaran adam bu gencin babasıdır" dedi.

-Tüm köy yukarı mahalleye ziyafete gittiler. Sen neden gitmedin genç arkadaşım? diye sorduğunda yabancı. Sıtar sıkılğan halde cevap verdi.

-Ziyafete gitmek istemedim dedi.

Onun yüzünde ki çizikleri gören beyaz entarili adam, güzel yüzüyle tebessüm ederken sordu ona;

-Kavga mı ettin birileriyle?

-Kavga etmedim. Yalnızca oyun oynarken birisi ayağıma çelme attı dedi Sıtar. Yabancıнын yüzü asıldı. İyi bir şey değildi bu. Biraz düşündü. Elini Starın omzuna koydu;

-Kızgın ve öfkeli olmalısın dedi. Sıtar bir şey demeyince o konuşmaya devam etti. Öfkeli olmakla da haklısın dedi. Sonra konuyu değiştirdi. Bu arada papaz Bekes barakanın girişinde dışarıyı kolaçan ediyordu.

-Sen de galiba et yemeyenlerdensin dedi, gülümseyen yabancı. Sıtar'ın cevabı, yüreğini bir ayna gibi sunarcasına açtı;

-İstersem yemem dedi. Ama neden et yemeyecekmişimki ?

Elinde ciltlenmiş kalın bir papirüs demeti olan adam, onun sorduğu soruya kendisi gibi açık cevap verdi;

-Genç arkadaşım, dünyada oluk oluk kan akıyor yüz yıllardan beri. Kimilerinin saraylarında insan ağırlığını aşan mücevherlerden oluşmuş taçları başlarına bela olurken; halkın çoğu angaryalardan, açlık ve hastalıklardan kırılıyorlar. Bu da savaşa yol açıyor. Biz savaşa karşıydık. İnsanlar, servet ve kadın için bir birlerini kırmaları dedik. Kan dökülmesin dedik, suçumuz buydu. Bunun için kıydılar binlerce insana...

Sıtar'ın beynine işliyordu bu sözler. Soru sormak, kimlerin neden kan döktüklerini öğrenmek istiyordu. Ama yaratılan hakimiyet ortamında soru sormak için çok erken görünüyordu. Yabancıнын gözlerindeki anlam “soru sorma, yalnızca bunları düşün” der gibiydi. Sıtar'ın, elindeki kitaba baktığını gören adam ona bir arkadaşıyla konuşuyormuş gibi kitabı anlattı.

-İncil-i Zındadır bu kitap. Maninin kitaplarından birisidir. Birgün okumanı tavsiye ederim.

-Mani de Zerdüş gibi bir peygamber midir? Diye sordu Sıtar.

-Peygamber veya değil. Bu çok önemli değil aslında. Önemli olan insanların ona 'peygamberimiz' demesine yol açan düşüncelerdir. Sen de bu düşünceleri öğrenmelisin, yoksa onun çileli yaşamına ve acılı sonuna bir anlam veremezsin dedi yabancı.

-O da Aziz Nestorius gibi öldürüldü mü diye sordu Sıtar.

Kitabı iki eliyle böğrüne dayayan adam, şakaklarından çenesine bir kalemle çizilmişçesine inen sakallarına elini dayadı. Sıtar'ın yüzündeki çiziklerde elini dolaştırdıktan sonra soruya cevap verdi;

-Mani de katledildi, önderimiz Mazdek de. Fakat yürüyüşümüz durmadı ve durmayacak. Bin yıllar sonra bile dünyada Işık Arayıcıları hep olacaklar dedi. Sonra koy-nundan bir şey çıkardı. Onu Sıtar'a verdi. Sıtar, ince bir deve kemiği kaburgasını yabancıнын neden kendisine verdiğini anlamadı. Elindeki kemiğin diğer yüzünü çevirdi. Bir adamı ve yanında duran iki yılanı gördü. Yüzü soldu,

-Yılan peygamberimizin nefret ettiği hayvandır!... diyebildi. Hastaydı sanki. Yüzü yanıyordu aniden basan ateşten. Yabancı onda ki bu değişikliği bekliyor gibiydi. Bu işaretle karşılaşan insanların bir çoğu öyle arayışlara girmişlerdiki yollarını bulamayıp deli divane olmuşlardı dünya da. Sıtar'ın eli onun elindeydi. Yabancı bu davanın acısını ilk kez yaşadığını hissettiği Sıtar'a son sözlerini söyledi;

-Acı çekenlerdenim ben, cenneti arayanlardanım, yalnızlığım da. Her şeyde varım ya da hiçbir şeyde yokum. Kutsal ormanda kaybolmuşum ya da Lübnan sahillerinde,

dalgaların vurduğu kayalardan biri gibiyim. Kimse beni bilmese de ben beni bilirim. Ruhum dövülürken dalgalarla... Elinde tuttuğun bir işarettir. Alırsan onu sen de bizden olursun ve yola girersin. Yolda yürürsen nereye gideceğini öğrenirsin. Kim bilir belki de umudumuz olursun. Bizim umudumuz...

Sıtar titriyordu. Bir süre sonra yere yığıldı kaldı. Yanına gelen papaz Bekes ne olduğunu anlayamadı. Yabancıysa ona sakın halde bakıyordu. Sonra Bekes'e şunları söyledi;

-İşareti aldı. Belki de hasta düşecek ya da delirecek. Bunu kimse bilemez. Ama düzelirse o bir arayıcı olacak...

Birkaç gün süren kabuslarla dolu uykusundan uyandı-ğında Sıtar, anası Tigra baş ucunda ekmek tutuyordu. İyi-ce yaşlanan köyün büyücü hekimi Bate de ordaydı. O, yıllar önce döktürüp beze diktirdiği muskanın gücüne güveniyordu.

-Ne oldu bana dedi Sıtar, yorgun bir sesle.

-Karanlık cinlerinden birisi bedenini bir kez daha ziyaret etti dedi büyücü kadın.

-Bir sürü anlaşılmaz şeyler sayıklayıp durdun. Sanki birisiyle konuşuyordun. Kaç defa ateşlenip titredin. Ama şimdi daha iyisin, çok şükür Hürmüz'e. Hristiyan bir rahibe getirdi seni eve. Çadırının üstünde gezerken düştüğünü söyledi. Halbuki size o dinsizlerin yanına gitmeyin demiştim. Ama ne baban ne de sen beni dinlemediniz dedi Tigra.

Yapılması gerekenleri sıralayan anasının dertli ve acıları kanıksamış yüzü; ocaktaki ateşi tütsüleyip garip hareketler yapan, sanki boşluktaki gizli güçlerle savaşıyormuş gibi dönüp duran Bate, başucunda tutulan ekmek ve duvarda asılı İran halısındaki hayvan figürlerine Sıtar, bir anlam vermeye çalışırken Bate;

-Buldum diye bağırdı. Tigra korkulu halde yaşlı kadına koştu. Bate ,ölü bir yılanı evin köşesinde ki un çuvallarının ardından çıkardı. Ellerini böğrüne koyan Tigra, kara yılanı nefret ederek bakarken kendi kendine konuşuyordu:

-Bu yılan nasıl eve girmiş anlamıyorum.

-Nasıl girmiş değil, yıllarca nasıl yaşamış bu evde. Sen onu düşün hele dedi Bate. İşte çocuk bunun için hastalanmış. Yılan kötülüktür, karanlıktır, tez elden bir koyun kestir derim sana. Evinize kurban adayın. Büyük bir beladan kurtuldunuz. Bu yılan bulunup atılmasaydı evinizden, tanrı bilir haliniz ne olacaktı.

-Tanrı senden razı olsun. Yolun aydınlık olsun Bate teyze. Sen olmasaydın aklıma nereden gelecekti evde ölü yılan aramak dile yalvar yakar oldu Tigra.

-Neyse sonra ödersin bunun bedelini hele bir koyun kesin de diyerek Bate, başarısını tüm köye duyurmak üzere mutlu halde evden çıktı.

-‘Yılan!’ kim bahsediyordu yilandan. Düşüncelerini toparlamaya çalıştı Star. Diz çökmüş haldeki Bekes’i yabancının ona söylediklerini ve eline aldıktan sonra kötüleştiği kemik parçasını hatırladı. Aniden yataktan doğrularak ölü yılanı dışarı atan anasına sordu.

-Hıristiyanlar, ne oldu onlara.

-Çok şükür Hürmüz'e, bir gece yarısı kimselerin haberi yokken çekip gittiler buradan. Sabah uyandığımızda onları görmedik. Nedense Kör Darav deliye döndü. Onların, düşmanları olduklarını söyleyip bazı atlılarla ardlarına düştü ama eli boş döndü. Hıristiyanlar çoktan izlerini kaybettirmişlerdi anlayacağım...

Tigra , oğlunun iyileşmesiyle rahatlamış halde elindeki şişlerle eğrilmiş yünden bir kazak dokurken bir taraftan da köyde neler olduğunu anlatıyordu. Ama onu dinleyen

kimse yoktu. Çünkü Sıtar çoktan Hristiyanların konakladıkları yere doğru koşmuştu.

“Kör Darav döndüğünde Xeyce'yle kavga ettiler. Xeyce, ona geceleyin Hristiyanların başına nöbetçi dikmediği için çok kızmış anlaşılan. Sonra da Moro'nun kızını yanına alıp gitmiş. Oğlu sümsük Zerrok hala buralarda. Dediği gibi Teyro'nun yanına gitmeye cesaret edememiş anlaşılan...”

Hristiyanların konakladıkları yerde taşlardan başka bir şey yoktu. Yüzünü çöle dönen Sıtar, uzaklarda koyu sarıya dönüşen bir hatta hala kervanın gittiğini görür gibiydi. İçine bir acı düştü. İşareti kaybetmişti ve bulmazsa gerçekten de deliye dönecekti.

Döndü dolaştı oralarda Sıtar. Sonra hazır barakanın yerini tahmin etmeye çalıştı. Bir müddet sonra tahmin ettiği yerde üst üste konmuş taşlar dikkatini çekti. Bir şey mi anlatılmak istenmişti bu taşlarla derken ,taşlardan en üsttekini rahatlıkla kaldıran Sıtar aradığıyla, iki yılanın çizildiği kemik parçasıyla karşılaştı. Demekki yabancı onu unutmamıştı. Ya da vazgeçmemişti ondan. Elindeki kemiği koynuna atan Sıtar artık bir Işık Arayıcısıydı.

İntikam kanunlarının hakim olduğu bir ülkede bir düşmanla kan davalıyla dost olmak yürek ister. Çeleng, Tigra'nın düşman bellediği Axa Spililerdendi. Sıtar'ın gizli dünyasındaki bir ilişkiydi. Aynı zamanda Sıtar'da açılmaz kilitleri açan bir iksir olmalıydı Çelengi de çabucak katmıştı oyun grubunun içine.

Düşmanı, intikam hisleri duyduğu insan, Çeleng değil, Zerrok'tu. Bir gün oyun oynadıkları sırada çocuk grubuna yanaşıp tehditler savuran Zerok'a bir taş savuran Sıtar, onun başını kırdıktan sonra da durmadı, taşlarla kovaladı Zerrok'u evine kadar. Evi de taş yağmuruna tuttu. Kimse-ler dışarı çıkamadılar. Köylüleri ne kadar çok adam öl-

dürdüğünü söyleyerek korkutan Kör Darav, bu hiddet karşısında sessiz kaldı. Zerok'un suçlu olduğu sessiz sedasız başını sarışından belliydi. Üstelik evi taşılayan Tigra'nın oğluydu. Tigra'yı karşısına almak kabileyi de karşısına almak demektir. Yoksuldu ama kabilenin kızıydı Tigra. Zerok da nihayet Moro gibi bir Beyro'ydu. Bir süre sonra öfkesi geçen Sitar artık rahat bir nefes alabilirdi. Zerrok oyunlarını bozamayacaktı artık.

Zerrok'a karşı tavır koymuş olan Sitar, kendi kardeşine karşı da keskindi. Bir eşeğe binmeyi dahi beceremeyip zamanını yatmakla geçiren kardeşi Brahim'e öfkelenen Sitar, ona bir tokat attığında kızılca kıyamet koptu. Tigra'nın eteğine sarılan Brahim ağlıyordu. Sitar'ın, iyiden iyiye denetiminden çıkıp kendi başına buyruk hareketlerine öfkelenen Tigra, tehlikeyi sezince onun üstüne yürüdü.

-Sen eski köye yeni adet mi getiriyorsun, bu cesareti kimden alıyorsun ha!... diyerek üzerine yürüyen anasına Sitar karşılık verdi.

- Sen dememiş miydin bu evde çalışmayana ekmek yok ha!....

Fakat Tigra'nın onu dinleyecek hali yoktu. Ne demek oluyordu kardeşine tokat atmak. Buna bir dur demek şarttı. Ama önce Tigra'nın soracağı başka hesaplar vardı Stardan. Axa Spililerden Çelengle arkadaşlık ettiği doğru muydu? İntikam alınacak düşmanlarla arkadaşlık kurmak Medya'nın neresinde görülmüş bir şeydi. Yine kutsal Zerdüş dinine inanan ana babası dururken gizlice Hristiyanlarla konuşmak ne anlama geliyordu. İşte bunları bir bir sormak niyetindeydi Tigra.

-Tüm bunları Kör Darav gibilerin dillerinde sakız olmamız için mi yapıyorsun, namussuz!... diyerek üzerine atılan anasının tokadından sıyrılan Sitar, kaçtı. Tigra onu

kovaladı. Taşlarken oğlunu tüm köyü ayağa kaldırırcasına haykıran Tigra, yüzünü uçsuz bucaksız kurak topraklara döndüğünde çaresizdi.

Tigra başarısız olunca Baz girdi devreye. Baba oğul taşladılar bir birlerini. Baz, bir tay gibi önünden kaçan Sıtar'a yetişemedi; kısa sürede yoruldu. Berabere kalmış gibi görünseler de savaşın galibi Sıtar'dı. Çünkü onun ilk isyanıydı bu. Baz'ın da işi daha fazla uzatmaya niyeti yoktu.

Kısa zamanda çok şey öğrenmişti Sıtar. Xaladino köyüyle sınırlı küçük dünyası delinmiş, daha büyük ufukları görmüştü 'yabancı'yla olan birkaç dakikalık beraberliğinde. Aklında hep 'yabancı' ve onun verdiği işaret vardı; yüzü Haran'dan geçip giden deve kervanlarına dönük olduğu halde günlerdir düşünüyordu Sıtar. Onun bu düşünceli hali Tigra ve Baz'ı kaygılandırdı fakat tekrar üzerine gitmekten çok beklemekten yanaydılar. Her genç erkek böyle süreçler yaşırdı herhalde. Sıtar da kendinden öncekilerin ve babasının yürüdüğü yoldan yürüyecekti nasıl olsa. Onun bundan kurtuluşu yoktuki Baz'la Tigra biraz daha sabretmesinler. Hatta şimdiden Tigra, gözüne ona eş olarak seçeceği kızları kestirmeye başlamıştı.

Ya Sıtar? Kimde karar kılmalı, kime açmalıydı düşüncelerini? Derdini içine hapsedemiyordu artık. Mutlaka birileriyle konuşmalıydı. Konuşmalıydı da kiminle konuşmalıydı. Dönüp dolaşıp aynı kişide karar kıldı, Çeleng'den başka derdini açabileceği kimse yoktu. En azından ilk tercihi oydu.

Sıtar'ı dinleyen Çeleng duyduklarına hiç şaşırmadı. Çünkü o da köyü Axa Spi'den ayrılıp Musuldaki bir amcasının yanına gitmek için çoktan karar vermişti ve onu kimse tutamazdı. Henüz Işık Arayıcılarından haberi yoktu ama bir defa olsun köyün sınırlarını delmeye kararlıydı

Çeleng. Kararlı olan iki kan davalı dostun içlerinde heyecan fırtınası yaratan düşünce yalnızca buydu. ‘köyün sınırlarını aşmak’

Her gün Güney’e giden kervanlara bakarken tek bir görüntü görüyordu Sıtar, Harran’ın upuzun sarılığında. O da beyaz entarisi üzerinde, omzuna atığı örme bir çantasında kutsal işaret taşıyan öncüsünün, ‘yabancı’nın görüntüsüydü. Gözlerini okuduğu kitaptan kaldıran derviş ona bakıyor, ardından gelmesi için çağırıyordu.

Baba yüreği işte. Oğlunun divane halini gören Baz, onun bir kuş gibi yuvadan uçacağı korkusunu yüreğinde hissediyordu. Çok istemesine karşın öz oğluna ‘nedir bu halin’ demeye çekiniyordu. Korkusu kaçınılmaz ayrılık anında oğlunun ondan hesap sormasıydı. Sıtar demez miydi ‘sen bu güne kadar neredeydin baba.’Derdi Hürmüz aşkına. Güya öğüt verecekti oğluna Baz. Fakat sıra konuşmaya geldiğinde dili tutulmuş gibi zorlanıyordu adam. Lakin konuşması şarttı.

-Oğlum şimdiye kadar seninle baş başa verip baba oğul konuşamadık. Biliyorum çok zamanlar bana ihtiyacın oldu ama başaramadım babalığı. Nedenini sorma şimdi. Yalnızca şunu bilki seninle daima gurur duydum. Köyün tümü şahidimdirki senin çalışkanlığını daima dile getirdim. ‘Onda Hürmüz ışığı var o evimize bereket getirdi’ dedim defalarca . Ya sen, söyle bana oğlum, ne oldu da böyle değıştin birden. Günlerce küsüp çekiliyorsun bir köşeye. Bu halin ananı da beni de korkutuyor. Bir isteğın varsa söyle bana. Yeterki seni böyle düşünceli görmeyeyim de ne olursa olsun isteğın.

Mantığı, ‘konuş işte fırsatı yakaladın. Baban bile sana boyun eğdi’ diyordu. Fakat Sıtar çekiniyordu konuşmaktan. Çünkü karşısındaki kişi, elini eteğini dünyadan çekmiş bir zavallı adam olsa da arkasında büyük güçler var-

dı. Aile, köy, kabile,geleneklerin hepsi Baz'ın ardındaki tüm güçlerdi. Yine de gücünü topladı Sıtar. Ve her şeyi göze alarak konuştu.

-Gitsem buralardan baba, Şam'a gitsem diyordum. Oradaki bir akrabamızdan, Çömlekçi Lezgin den bahsediyordun kimi zamanlar. Onun yanına gitsem, çalışsam, okuma yazma öğrensem, dünyayı tanısam diyordum.....

-Bir felaket haberi duymuş gibi sarsıldı Baz, sesi acıydı.

-Delirdin mi sen oğlum! Diye isyan etti Baz. Dünyanın öbür ucudur Şam. Oraya gitsen seni bir daha nasıl göreceğiz? Aradığın nedir oğul! Diye çıkıştı.

-İşığı arıyorum. Dedi Sıtar;sesi olabildiğince kararlıydı.

-İşığı arıyorsan ta Şam'lara kadar gitmene ne gerek var. Avesta hafızıyla ben her gün ışığı aramaktan başka bir şey yapmıyoruzki. Sende bize katılır, ilahiler okur, içindeki ışığı görür mest olursun daha ne istiyorsun?

-Hafızın ilahilerini çoktan ezberledim çok fazla bir şey bildiği de yok üstelik. Kulaktan duyma bir şeyler öğrenmiş olmalı. Halbuki ben daha çok şey bilmek istiyorum. Baz yine çaresizdi.

- Bilmek mi! Neyi bilmek istiyorsun. Peki bilmek isteyenlerin sonunun ne olduğunu biliyor musun ha. Dünyada bilgi peşinde koşanlara ne olduğunu duymadın mı Monofizitlerden. Fazla bilgili olursan ne olacağını biliyor musun. Bana inanmıyorsan koş git hafıza sor ne olacağını, o daha iyi bilir ne de olsa. Sana söyleyeyimki sonra "Bana söylenmedi" demeyesin. Tam bir sapkın olursun ve tüm sapkınlar gibi bunun hayatınla ödersin. Manicileri ateşte yaktıklarını duymadın mı sen!...

-Kararımı verdim bir kere. Şam'a gideceğim dedi Sıtar. Baz, oğlunun kararlılık okunan gözlerine baktı. Ona vurmaya kıyamadı. İçinden ona sarılıp öpmek, cesaretine karşı duyduğu hayranlığı dile getirmek istedi. Bunu da

yapamadı. Yere diz üstü çöken adam, ellerini dizlerinin üzerine koyup başını öne eğdi. Gözyaşları, kurak toprağa döküldü.

-Her şeye rağmen babasını severdi Sitar. O anda duygularına hakim olmasının şart olduğunu bilerek dayanmaktaydı babasının yüreğindeki acıya. Öyle de oldu, Sitar; dayandı babasının hıçkırıklarına. Savaşı böylelikle kazanmış, Şam'a gitme iznini koparmış sayılırdı. Nasıl olduğuna Sitar da şaşmıştı ama bu şekilde anası Tigra'nın korkunç öfkesine maruz kalmaktan kurtulmuş oldu.

-Yüreğinde büyük bir acı hissetme sırası artık Tigra'daydı. Baz, ona alınmış bir kararı duyurduğunda kadın deliye dönecekti neredeyse. Kimseler Sitar'ı, Tigra'nın elinden kapıp alamazlardı. Çünkü yerde bulmamışlardı bu çocuğu. Hele hele Sitar gibi bir oğlu nasıl salıverirlerdi Şam'a. Baz, aklını yitirmiş olmalıydı. Sitar dışardan evdeki bağrıışmaları dinliyordu yalnızca.

-Sözlerle kendisine saldıran kadını durduran Baz, uzun yıllardan beri belki de ilk defa karısına karşı bu kadar açık konuşuyordu. Tigra'ya Sitar'a izin vermemeleri halinde oğullarının başını alıp Şama yada başka bir yerlere gideceğini söyleyince kadın hiddetle Baz'a saldırdı onun göğsünü yumruklayıp durdu. Tigra yıllardan beri ilk kez ağlıyordu. Baz da göz yaşlarını tutamıyordu. Çaresizdiler ikisi de. Kadın ağlarken duygularını gizlemek isteyen Baz, o gece yalnız başına yürüyüp gitti Harran'ın derinliğine ve sabaha kadar dönmedi.

- Ve Tigra diğer çocuklarına haykırmaktaydı;

- Sitar bir asidir, sizler ona benzemeyeceksiniz asla!...

-Harran'da cüzamla çarpılıp vebayla kırılanlar zenginliği iç dünyalarından ararlarken, Ruha kalesinin ardındaki sarayda aynaların karşısından ayrılmayan Sate, kah Klopatra kah Teodora oluyordu. Bu haliyle de o, yoksul Maria'nın değil de kentteki ermeni halkın kulaktan kulağa fısıldadıkları gibi kentten kaçan yaşlı Prenses İzabel'in kızı gibiydi. Evet Sate'nin yüzü Maria'yı çağırıyordu. Masum bir yüzü vardı onun ama yürüyüşü, Bizans sarayının yer altındaki soğuk ve nemli koridorlarını aratmayacak şekilde insanlara bakışı , onun ruhunun gerçek sahibini, Prenses İzabel'i çağırıyordu.

-Şah Hüsrev ve yanındaki din adamları, Büyük Darius'dan beri ilk defa yayılan imparatorluktaki tüm halkları kapsayacak şekilde Zerdüşt dinini yumuşatmak için yollar arıyorlardı. Fakat Ruha'da bir taraftan Siyaveş'i Medli kabilelere karşı kışkırtan Moro , bir taraftan da müneccimlerle birlikte katı bir dinci kesiliyordu. Zerdüşt dini iyiden iyiye yönetenlerin dini olduğuna göre Moro, bunu istediği gibi kullanacaktı.

-Ruha'da suç ve ceza yoksular için geçerliydi. Zenginlerin ise suçları olamazdı. Çünkü onlar suçlarını sarayda Moro'nun bilgisi dahilinde yaparlardı. Moro'ya haraç verenlerin kadınları aybaşı gördüklerinde evlerinden atılmazlarken, din gereği o günlerde karılarını sokağa atmayan yoksulardansa hesap sorulurdu. Zina, zenginler ve subaylar için yasak olamazdı. Çünkü sarayda Moro'ya ait olan dairelerde Xeyce'nin denetiminde yapılıyordu. Böyle olunca düzen , zenginlerin servetlerine servet katmaları için hiçbir engel yoktu. Yeterki askerlerin karınları etle doyurabilsin ve kadınsız bırakılmasınlardı.

-Siyaveş, Moro ve Sasanilerin tarihi müttefikleri Yahudilerin oluşturdukları ittifak öyle acımasızdıki suçlu oldukları için gövdelerinden ayrılıp sırtlara geçirilmiş ke-

sik başların altında meydan dayağı yiyenlerin, kırbaçlananların çığlıklarını kimseler duymuyordu İnsanlar korku terörü altında konuşmaya bile cesaret edemiyorlardı.

-Boşuna Hırsız Moro dememişler ona, kurnazdı elbet. Siyaveş'e dalkavukluk ederken; işine gelmeyen bir çok subaya , kabile reisine yapmadığı hileler kalmamıştı. Lakin onu dinler görünen Siyaveş, kemik türünden bazı şeyleri önüne atarken,dönen dolaplardan habersiz değildi. Moro'nun kendisinin ele geçiremediği Antakya'ya gizli mektuplar gönderdiğini biliyordu. Moro'nun, kızı Sateden daha fazla güvendiği Xeyce, mektupları Siyaveş'e kendi elleriyle teslim ediyordu. Fakat tüm bunlara şimdilik ses çıkarmıyordu kentin Fars komutanı. Bunun da bir nedeni vardı elbet. Çünkü Siyaveş, Sate'ye göz koymuştu. Moro'yu öldürmeye kararlıydı ama sabrediyordu. Henüz bunun için erkendi...

-Siyaveş'in Moro'yu öldürme niyetini gizlemesinde başka nedenlerde vardı. Şah Hüsrev'in bir zamanlar Justinien'e yazdığı bir mektupta dile getirdiği gibi dünyayı gören iki gözden birisi olan Sasani imparatorluğunun sahibi bir süre önce, Horasanda ortaya çıkan bir dervişin ve müritlerinin yaydığı düşüncelerle neredeyse tahtını kaybedecekti. İsyancıların lideri Mazdek ve yandaşlarının çoğunun derileri yüzülmüştü ama epeyce sayıda kurtulanlar da vardı bu kıyımdan.

-Başkent Rey'den gönderilen gizli fermanlarda tüm kent yöneticileri ' Işık Arayıcıları' hususunda uyarıyorlardı. Bunlardan bir çoğunun Horasandan, Maniciliğin hakim olduğu Uygur ülkesine gidişlerine ses çıkardığı yoktu devletin. Fakat Mezopotamya ve Suriye topraklarına gizlice gidenlerin olduğunu duyduğunda ölüm döşğinde olan Şah Hüsrev devletin zayıf noktasından vurulduğunu hissetmişçesine yatağından doğrulmuştu. Münec-

cimler,koltuk altlarına kuştüyü yastıklar koyarken tütsülenlen odada da ölümü erteleyen hükümdar; Ekbatan , Şam ve Musul'da insan avı başlatacak bir ferman yazıyordu.

Bir zamanlar görüşlerine hayranlık duyduğu Mazdeği öldürten Şah ölüm döşeğindeyse baş Münecim Saman'ın gözlerine korkuyla bakarken, başkaları için ölüm fermanı yazıyordu. Hazinenin ağzı kelle avcılarını için her zaman açıktı.

“Uğradıkları kent ve köylerde bir kişi bulurlar ‘umudumuz’ derler ona. Bir işaret; ya bir resim ya da sözcük verirler bunlara . Onları böylelikle bağlarlar yolarına .Büyük asi Mazdek'in görünmeyen fedaileridir bunlar. Monofizit Hristiyanlar tarafından himaye edildikleri söylenmektedir. Bununla da kalmayıp Medya dağlarındaki Manicilerle ilişkiye geçtikleri duyulmuştur. Bunları yakalayıp başlarını getirenlere...”diye buyuruyordu Şah Hüseyin son fermanında.

İşte bunun gibi fermanlar Fars komutan Siyaveş'i, hesaplarını tekrar gözden geçirerek elini çabuk tutmaya zorunlu kılıyordu. Henüz onun Moro'ya ihtiyacı vardı. Moro'nun da ona. Ama bir şeyi, olması beklenmeyen bir olasılığı gözlerinden geçiriyorlardı Ruha'nın efendileri. O da uçsuz bucaksız çöldeki küçük bir kıpırdanıştı.

HADDİNİ BİLMEK YA DA...

-Sitar, anasının iç gömleğine dikiği beş altınla köyü Xaladinodan Ruha'ya doğru yola çıktı. Tek ve en güvenilir yolculuk biçimini seçip deve kervanlarından birine katılacak olan Sitar'ın yol arkadaşı –ya da teslim edildiği kişi – aynı kabilede olduğu Mirza adındaki bir tüccardı.

Cam eşyalar, desenli Şam kumaşları, Sur ya da Sayda firfiri , Yemenden Mekke ve Medine'yi aşarak uzun ve tehlikelerle dolu çöllerden geçerek gelen baharat, ham ipek, domestik çamaşırlar, işlenmiş altın almaya giden bir tüccar gurubundaydı Mirza.

Yanındaki Arapların 'sahip' dedikleri kervancı, silahlı adamlarıyla birlikte kervanların toplu oldukları bir pazar yerinde Şamdan henüz gelip yüklerini indiren kervanlardan birinden aldığı taze baharatlarla zenginleştirdiği bir ziyafetteydi. Yolcular, son hazırlıklarını yaparlarken, 'sahip' sık sık yemekten kalkıp emrindeki adamlara arapça talimatlar veriyordu. Bu sırada eliyle develerin hörgüçlerini kontrol eden birisi, önünde su ve ot yığını olan develerin yolculuk için yeterince beslendiklerini 'sahip'e işaret etmekteydi.

Tehlikelerle dolu bir yolculuktu bu. Yahudi tüccarlar, bir harami çetesi tarafından her şeylerini yitirme korkusunu yaşarlarken; 'sahip' yalnızca Teyro ve çetesinden korkardı. Bunun için Tero'yla önceden haraç verme konusunda anlaşmışlardı. Başka bir tehlike tanımazdı 'Sahip'. Çünkü aç haramilerden yeri geldiğinde daha acımasız olurdu. Çok zamanlar kervana saldıranları buna giriştiklerine pişman edip bir çoğunu yere sermişti sahip. Fakat Beyrolardan korkulurdu doğrusu. Çünkü onlar aynı

aşirete mensup oldukları için kolay kolay birbirlerini bırakmazlardı. Mirza yanındaki başka bir Medliye bir yıl önce Şam'a gidişinde karşılaştığı bir felaketi anlatıyordu. Küçük bir kent veba salgınından dolayı hemen hemen tüm nüfusunu kaybetmişti. Bunu kıyamet gününün yaklaştığına yoran sağ kalanlarsa kenti terk etmişlerdi. Hala veba korkusundan dolayı kimse bu kentte uğramıyordu.

Bunları anlatan Mirza, bir taraftan da yolcuları inceliyordu. Bu konuda Sahip de kendisine onay vermişti. Çünkü çok zamanlar haramilerden biri ya da ikisi yolcuların arasına gizlenir, saldırı anında gerçek yüzlerini açığa vurarak arkadan hançerlerdi kervancıları.

Dünyayı yese doymayacak haliyle Sahip herkesten rahat görünüyordu. Kendisi sur kenti çevresindeki Arap kabilelerinden. Gençliğinde kabile savaşlarında hep önde olmuş, bir seferinde de omzundan ağır yaralanmıştı. Nihayet bu kavgaların birkaç kabile reisinin kışkırtmalarıyla olduğunu kavradığında kabilelerden ayrılan Sahip, önce haramilerin içinde yer almış sonra da canını affetmesi için yalvaran bir kervancıya kıymayıp onu, arkadaşlarından gizleyerek kurtarmıştı. Bunun karşılığında ise kervancı ona yanında iş vereceği konusunda sözler vermişti. İşte böyle başlamıştı Sahip'in kervancılığı.

Kimin ne mal olduğunu gözlerinden çıkarırdı Sahip. Medlilerden daha ötede duran peygamber bozuntusuna bakmakla bile gözlerini yorduğuna inanıyordu. Öyle ya, ne çıkardı böyle ne aradığını bilmezlerden. Yahudi tüccarların ise servetlerini ve canlarını kaybetme korkusu yaşamalarından daha güzel bir şey olmazdı Sahip için. Çünkü bu korku, onları daha fazla kendine bağlıyordu.

Yolcular, birbirlerini süzerken Sahip, kızarmış bir kuzu butunu ağzına götürmüş konuşuyordu; "Bu sefer Sur'a kadar gideceğim. Antakya'da Sur firfiri çok para yapıyor.

Göreceksiniz pinti yahudiler sizden bile daha zengin olacağım.....” diyordu Sahip.

Yolculuğun başlangıcında tacirler, kadın ve çocuklar hepsi develere koşarlarken Sıtar’ın yürümeyi tercih etmesi garipti. Mirza, içten içe “Ayakları biraz da ısınınca nasıl olsa deveye binecek” diyordu. Diğerlerinin ‘peygamber’ dedikleri genç de yürüyen iki kişiden birisiydi, hem de o, çarıklarını bile çıkarmıştı. Çula dönmüş olan giysileriyle saç-sakalı birbirine karışmış halde yalın ayak çölde yürümek akıl karı değildi. Sahip, onun en çok bir saat sonra bir daha deveden inmeyecek derecede ayaklarını yakacağını bildiği için öfkeli olmasına karşın ses etmiyor, böylelikle aklının başına gelmesini diliyordu.

Medyalı gencin niçin yürümeyi tercih ettiği kervan yola çıkar çıkmaz belli oldu. İyi koşan Sıtar, geride kalıp koyun sürüsünü getirmekte zorlanan bir tacire yardımcı olduktan sonra bozulan yüklerin tekrar develere yüklenip bağlanmasında kervanlara yardımcı olunca Sahip’in gözüne girdi. Mirza ile konuşmayı düşünen Sahip, onu ikna edebilirse Sıtar’ı yanından alıkoymayı bile düşündü.

Saatte otuz mili bulan bir hızla yürüyordu kervan. Kavrulmuş firik taneleri gibi yakarken kum taneleri üzerine basan ayakları, sıcak rüzgara çarpan kalkık burunlu, büyük kara gözlü, uzun yüzlü esmer adamlar ilk duraklarında kurumuş olan kuyularla karşılaştıklarında yüzlerini astılar. Çünkü su, birkaç saat daha uzağa düşmüştü artık. Bundan sonra herkes develerde başlarını sarıp sarmalamış halde yürürlerken tek bir amaca ulaşmayı arzuluyor, onun için yanıp tutuşuyorlardı; susuz çöllerdeki tek amaçtı suya ulaşmak.

Akşama doğru suyun bulunduğu bir köye ulaştıklarında kervancılar mutlu oldular. Yolcuların her biri kendi dininin tanrılarına dualar ededursun Sahip’in başında dur-

duğu bir ateşin çevresinde dinlenen Araplar birazdan şarkı söyleyip oynamaya başlayacaklardı. Yemekler hazırlanırken uğraşacak bir şey bulamayanlarsa alaylı bakışlarla yeni ‘peygambere’ çatmadan edemediler.

-Şam'da mı yoksa Kudüs'te mi ilan edecektik şu peygamberliğini!... diye sesledi ona birisi. Bir diğeri akıl verdi;

-Bence Beyrut'ta ilan etsen daha iyi olur; onlar hala büyük depremin acısını yaşıyorlar. ‘Tanrıdan haber aldım, ardından gelerseniz bir daha deprem olmayacak Beyrut'ta’ dersin ha ha ha...

Yolcuların ilgileri yalnız başına içlerinde kalan ‘Peygamber’de odaklaştı. Kimileri ona tanrısının adının ne olduğunu, gökten ayet inip inmediğini sorarlarken, kimileriyse Hz. İbrahim'in mekanını da gördükten sonra daha başka ziyaret edilmesi gereken yerlerin neresi olduğunu soruyorlardı. Sıcak kumda çıplak ayakla bir saat yürüdükten sonra ayakları yandığı için deveye binmek zorunda kalan adam iyiden iyiye alay konusu olunca Sahip'in sert otoriter sesi bir bıçak gibi kesti tüm şamataları.

-Yeter artık! Onunla uğraşmaktan vazgeçin. Gelin şu ateşin başına, haydi kim şarkı söyleyecekse çıksın ortaya.

Dikkati hala diğerlerinin alaya aldığı adamda olan Sıtar, Mirzaya onu sordu. Mirza bildiklerini anlattı.

-Söylediğine göre Hristiyanların peygamberi İsa, onun rüyasına girip; ‘Hz. İbrahim'in türbesini ziyaret edip Balıklı gölün suyundan içtikten sonra Şam'da peygamberliğini ilan edeceksin’ demiş.

-Neden herkes ona gülüyor diye sorunca Sıtar; Mirza, elini onun omzuna koyarak güldü;

-Gülerler tabi. Şam çarşısı, hergün bunun gibi nice peygamberlerle dolup taşıyor...

Altı günlük bir yoldan sonra kervan, Şam'a ulaştı. Kaleyeye giriş ve çıkış yerinde iki kapı bulunan nehrin Antak-

ya yönündeki kapısından içeri giren Kervan, diğer kervancıların toplandıkları pazar yerine ulaştığında, yolcular Şam'a kazasız belasız ulaşmanın sevinciyle birbirleriyle kucaklaştılar.

Tüccarlar tekrar ve ne zaman buluşacaklarını kararlaştırıp ayrıldıktan sonra Bağdat ve Arabistan dan gelen mallara göz gezdirirlerken; Mirza ve Sitar, Şam'ın dar sokaklarına girdiler. Karınca sürüsü gibi insanların bir yerlere koşturdukları sokaklarda hasırcılar, bakırcılar, baharatçıları ve ipek kumaş satanların önlerinde toplanmış olan tüccarlar, susuzluklarını gidermek için şerbet üstüne şerbet içerlerken bir adamın çığlığıyla ürperen Yahudiler koyunlarındaki altın dolu keseleri kontrol ettiler. 'Hırsız kaçıyor, altın kesemi çaldı!...' diye bağırıyordu kaçan birisinin ardından koşan bir adam. Altın keselerinin yerinde olduğundan emin olan insanların normal yaşamlarına devam etmekten başka yapacakları bir şey yoktu. Çünkü bu tür hırsızlıklar Şamda alışılmış olan şeylerdi.

Diğerleri gibi elini koynuna atıp altın kesenin yerinde olduğunu hisseden Mirza rahatladı. Sonra Sitar'la birlikte ucuz yemek satan lokantalardan birine girdiler. Kızarmış et ve baharat kokuları içinde yemeklerini yerlerken, bu sefer iyi para kazanacağını umut eden Mirza, Sitar'a o gün kedisinin konuğu olduğunu söyledi.

Sonra çarşayı dolaştılar. İpek kumaşlar, işlenmiş bakır kaplar, semaverler, pahada değerli Çin porselenleri tacirlerin sıkıca tuttukları keselerden çıkan altınlarla değiştirilirken; Mirza, Ruha'ya dönüşte hangi malları satın alacağına karar veriyordu. Bu sırada boynunda bir zincirle bağlı olan bir ayıyı çarşıya sokan bir Kıbrıslı Andreas, elinde tuttuğu tefe vurarak insanların dikkatini boynuna eşarp takıp oynattığı ayıya çekmeye çalışıyordu.

-Haydi Teodoram, güzel kızım, dansöz kraliçem benim. Göbek at bakım amcaları...

Ayının attığı göbeklere çarşıdaki insanlar gülmekten kırılıyorlardı. Görülmüş şey değildi bu. Fırsattan yararlanan Andreas'ın küçük oğlu, elindeki bir çuvalı izleyicilerin önlerinde açıyor, atılan göbeklerin bedelini topluyordu. Andreas'ın o gün şansı vardı, çünkü uzun bir süre önce Mekke'den yola çıkan baharat ve ipek yüklü büyük bir kervanın kazasız belasız kente ulaştığı haberi tüm pazarcılarını, tüccarlarını mutlu etmişti. İnsanlar o gün ellerine ne geçerse çuvalın içine kaygısız atıyorlardı. Nasıl olsa ticaret artacak ve daha fazla zenginlenecekti Şam kenti.

Çömlekçi Lezgin'i tanıması gereken Medli Bakırcı Brusk'ün dükkanının bulunduğu ara sokağa giriyorlardı ki kalenin burçlarına çıkmış olan bir Yahudi bağırıma başladı.

-Ey İsrail oğulları kulak verin sesime!...

İnsanlar şaşkın halde ona baktılar. Mirza, Sıtar'a söylendi;

-Galiba o da bir peygamber. Belki de beklenen mesih'in kendisi olduğunu söyleyecek. Hürmüz aşkına ne oluyor bu kentte anlamıyorum. Önceleri daha sakindi bu kent.

-Şamlılar söyleyin bana Kral Süleyman bir kadın yüzünden tahtını yitirmedi mi. Kral Davut karısına aşık olduğu için en iyi dostunu ölüme göndermedi mi... diye haykırıyordu yılların tefecisi Moşe.

O sırada yanlarına sokulmuş bir şerbetçi kızgınca konuşuyordu.

-Yine aynı mumarayı tekrarlıyor utanmaz herif. Şimdi de 'ya Samson, Dalila yüzünden yakalanmadı mı' diyecek

Burçlardan aşağıya haykıran Mose devam etti;

-Ya Samson, Delila yüzünden yakalanmadı mı. Ve ben çaresiz Moşe, karım olacak kadın bana ihanet ettiği için kendimi aşağıya atacağım. Haberiniz olsun.

Dişlerini sıkmış olan şerbetçi daha da öfkeleni.

-Birkaç ay önce de böyle yaptı rezil Yahudi. Karısının onu aldattığını bilmeyen yok bu kentte. Cesaret edip ona söyleyemiyor ama kendisini böyle dünya aleme rezil ediyor.

Mirza merakla tanımadığı şerbetçiye sordu.

-Şimdi ne olacak dersin? Diğeri cevap verdi;

-Geçen sefer olduğu gibi Yahudiler karısını çağıracaklar. Belki Sinagogdan bir hahamı da getirirler buraya. Ona yalvarıp kadına iftira atıldığını da söyleyecekler. Böylelikle o bildiğini bilmemiş, duyduklarını duymamış sayarak ‘namuslu’ bir adam olarak oradan aşağıya inecek.

Onları dinleyen bir başkası şerbetçiye sordu.

-Güzel mi bari tüm bu feryat figana neden olan kadın?

-Bu moruğa göre dünya güzeli sayılır dedi şerbetçi.

-Ya kadın gelmezse diye sordu Mirza. Artık birbirlerini tanımayan değişik giysiler içinde değişik kavimlerden adamlar, eski dostlar gibi başbaşa vermişler Moşe’nin kaderini tartışıyorlardı.

-Ya kendisi iner aşağıya ya da birileri onu aşağıya indirirler dedi şerbetçi.

-Bu kenti yönetmek Ruha’yı yönetmekten çok daha zor dedi Mirza ve sonra Sıtar’la birlikte Bakırcı Brusk’un dükkanının bulunduğu sokağa doğru yürüdüler.

Brusk’e Ruha’dan, hem de Harranın Xaladino köyünden bir misafir getirdiğini söylediğinde Mirza, yaşlı bakırcı mutluluktan ne diyeceğini bilemedi. Elli yıldır Şam’da yaşamasına rağmen hala kente yabancılık duyup ata toprağı, Harran’ı anan adam, Xaladino’ya yakın olan köyünü, akrabalarını soracak birileriyle karşılaştığı için mutluydu. Soracaklarının kimileri ölmüştü mutlaka. Ki-

milerinin filanca çocukları evlenip çoluk çocuğa karışmış olmalıydılar... bunların hepsini öğrenecekti Brusk ama önce izzet ikram sırasıydı.

İlk işi berber Agop'a bir kahve hazırlamasını söylemek oldu Çünkü Agop, damakta tat bırakan köpüklü kahve hazırlamakta ustaydı. Bunun için de Brusk, ona bir bakır cezve hediye etmişti. Sağa sola koşuşturup ta Harrandan gelen çok kadim misafirlerinin olduğunu duyurmak hoşuna gidiyordu Brusk'un. Böylelikle kentlilere unutulmadığını, onun köklerinin belki de hepsinden daha sağlam olduğunu haykırmak istiyordu.

Fazla çalışmak ve para kazanmak gibi bir niyeti olmadığı için bakırcı o gün işini durdurdu. Sitar kendisinin misafiriydi. Yarın kendi elleriyle onu bir sokak ötedeki çömlekçi Lezgin'e teslim edecekti. Bu arada dükkana uğrayan dostları, tüm Medliler gibi bol paçalı bir pantolon üzerine yine aynı yün kumaştan gömleği giymiş olan genci inceleyiyorlardı. Fazla konuşmayan Sitar anlayabildiği sorulara başıyla cevap veriyor., mağrur bir halde oturduğu taburede saygıyla adamları dinliyordu. Bu haliyle de insan sarrafı olan adamları etkilemişti.

Adamlar, fincanlara doldurulan kahvelerini höpürdeterek içerken Ermeni Agop kalenin burçlarına çıkarak rezalet çıkaran Moşe'yi yermeden edemedi.

-Bir defasında kendini Barada nehrine atacaktı. Karısı gelip ağlaştı önünde. Onu aldatmadığına yeminler etti. Moşe çabucak yumuşadı bu yeminlerle. Suyla atlamaktan vaz geçip evine gitti.

Bakırcının dükkanındaki sohbet böyle sürüp giderken, dışarıdaki havanın aniden değiştiği, sokakta hızlı adımlarla kaçışan insanların kaygı ve korku okunan yüzlerindeki ifadelerden anlaşıldı. O sırada birkaç tanıdık yüz, kendilerini alelacele bakırcının dükkanına

Attıklarında, atlıların toynak sesleri duyuluyordu. Soğukkanlılığını koruyarak dükkanın önüne çıkan bakırcı, ne olup bittiğini anlamaya çalıştı.

Bir grup süvariyle birlikte Pazar yerine giren kentin baş müneccimi pazarı dağıtmıştı bile. Kimileri korkularından dolayı mallarını tezgahlarda bırakıp ara sokaklara sıvışırken kimileri ise mal canın yongasıdır deyip hengamede dökülen mallarını tekrar yerlerine koyuyorlardı. Pazar yerinin ortasında, Yahudi'nin bulunduğu burçların hemen altında atını dizginleyen baş müneccim; kervancılara, dükkanlara ve oradan uzaklaşmaya çalışan ayıcının üzerinde gözlerini nefretle gezdirdikten sonra burçtaki adama seslendi.

-Hemen aşağıya in, aşağılık Yahudi! Karın seni aldatıyorsa cezayı git karına ver, bir kenti cezalandırmaya hakkın yok senin. Yahudi korkudan titreyerek;

-O gelip beni aldattığını söylemezse aşağıya inmeyeceğim dedi.

-Sen erkek değilsin, diyerek nefretle söylendi baş müneccim. Fakat bu arada kaftanında sakladığı fermanın daha etkili olması için bir fırsat yakaladığını düşünüyordu. Yanına bir askeri çağıran baş müneccim, ona şunları söyledi.

-Çabuk yukarıya çık ve onu aşağıya indir. Diritirse kısa yoldan işini hallet. Çabuk ol biraz...

Asker koşarak yukarı çıktı. Kılıcını çekmiş halde Moşe'ye derhal aşağıya inmesini söyledi.

0 sırada olacakları tahmin eden Brusk içeride kaygıyla kendisine bakan Agop'a seslendi;

-Moşe naneyi yedi anlaşılan. Agop korkulu halde ona yaklaştı. Olacakları o da görmek niyetindeydi.

Yahudi hala neler olduğunu anlamamış halde, karısı gelmezse inmemekte kararlı olduğunu haykırınca baş

müneccim askere eliyle yeri gösterdi. Asker Moşe'ye hızlı hızlı seslendi;

-Aşağı atla, çabuk aşağı atla. Yoksa...

Bacakları titreyen Yahudi, durumun ciddi olduğunu görünce kaçacak yer aradı ama bulamadı. Sırtını yüzyıllık taşlara dayadı. Öfkeyle kendisine yaklaşan kılıcın da bir şaka olduğunu düşündü. 'aşağıya ineceğim 'dedi. 'olmaz' dedi asker ve kılıçla onun karnını deşerek aşağıya, baş müneccimin ayaklarının dibine attı.

Malların ortalıkta kaldığı Pazar yerinde hırsızlar bile sinmişlerdi. Baş müneccim, keskin bakışlarla duvarların ardında gizlendiklerini bildiği insanların yüzlerini görür gibiydi. Kaftanından çıkardığı fermanı uzattığında en gür sesli askere, kentte bir sessizlik hakimdi. Asker;

"Sapkınlar hangi dinde olurlarsa olsunlar hoş karşılanmayacaklardır!" diye başladığında bildiriye, 'durum ciddi galiba' diyen Agop ateşe tapan dostu Brusk'un koluna sarıldı. Brusk, ona merak etmemesi türünden bir el işareti yaptı.

"Tanrılardan inme! Güneşin ve ayın yüce kardeşi, dört ufkun efendisi krallar kralı büyük Hüsrev'in oğlu Hüsrev, Hürmüz'e inananların dininin doğruluğunun bilindiğini, akıllı olanların onu dünya da tartışmayla kurabileceklerini belirtmektedir. Zerdüşt buyuruyor ki; karısı olan olmayandan üstündür, evli olanlar olmayandan üstündürler. Ve iki adamdan etle beslenen etle beslenmeyenden çok daha iyi ruh haline sahiptir; ikincisi ancak bir ölüdür. İlki ondan bir dirhem değeri, bir koyun değeri, bir öküz değeri, bir insan değeri üstündür. Kemik bölücü ölümün saldırılarına karşı direnecek olan odur. Üstünde en ince elbiseleri varken kış iklimine karşı mücadele edebilir, kötü Tirana karşı mücadele edebilir ve başını ezebilir; tanrısı aldatıcı ve et yemeyen aldanana karşı mücadele edebilecek bu

adamdır. İşte yüce şahsımız Hüsrev'in kent yöneticileri, hangi dinde olurlarsa olsunlar bu sapkınlıkları yaratmak isteyenlerden hesap soracak güçtedirler. Devletin gücünü sinamaya kalkışanların akıbetleri bellidir..."

Ferman bittiğinde önce baş müneccim, ardından da diğerleri atlarını geldikleri gibi hızla sürüp gittiler saraya doğru. Bu sırada yıkılmayan tezgahlar da yıkıldı.

-Anladım dedi Brusk, ağır hantal adımlarla içeri girerken.

-Neyi anladın tanrı aşkına, bize de anlat dedi. Agop merakla.

-Bildiğim kadarıyla bu kentte Zerdüş'te inananlar, sayıları en az olanlardır. Hristiyanların sayısı tüm dinlerdekilere nazaran fazla, değil mi diye fikir yürütürken Brusk;

-Bu ne anlama gelirken diye kaygıyla sordu Agop

-Sıra Monofizitlerde dedi Brusk. Anlaşılan kalenin çevresindeki ormana yayılıp ağaçlara türeyen Monofizitlerden Fars yöneticilerimiz rahatsız olmaya başladılar.

-Ne oluyor bu kentte Hüzmüş aşkına! Diyerek hayretini gizlemedi Mirza. Önce bir Yahudi öldürüldü. Şimdide Monofizitler çıktı ortaya.

-Brusk, ona kentte olanları anlatmaya başladı;

-Kent, Farsların eline geçtiğinde zenginler buradan kaçtılar. Tersineyse yoksullar, Şam'a geldiler. Yoksulları bilirsiniz elbet; Hristiyan, Yahudi ya da mecusî fark etmez. Hepsî birdir aslında. Monofizitler uzun bir süreden beri hepsine el atmışlardı. Biliyorduk ya bu kadarını da ummuyorduk. Dün çulsuz görünömlü bir sürü Monofizit boyunlarında boyunduruk taşıyarak kentte yürüdüler. 'Tek yapı, Tek yapı!' diyerek bağırıyorlardı.

-Kıyamet günü yaklaşıyor galiba dedi Mirza, hiç olmazsa bir tavır almış olmak için tüm olup bitenlere.

-Doğru çok doğru diyerek Agop’la, Brusk onu onayladılar.

-Şimdi neredeler Monofizitler? Diye sordu Sitar. Böylelikle ilk defa konuşmuştu.

Bu soruya en doğru yanıtı verecek olan Agop’dü. Çünkü bir dostunun ricasını kıramayarak kent yakınlarındaki köyüne kadar gitmiş, adamın göz değmesin diye neredeyse evden çıkarmadığı güzel karısının bir dişini çektirip o gün tekrar kente dönmüştü.

-Kalenin dışındaki ormana dağılmışlar, bazı adamlar gördüm ağaç dallarında öylece hareketsiz oturmuşlardı. Kimileriye yaprak yiyorlardı. Bir adam kendisini bir kayaya zincirlemişti. Durumu çok kötü görünüyordu ama ona halini sorduğumda çok iyi olduğunu söyledi. İşte böyle garip haldeydiler.

-Ama tehlikeli olmaya başladılar, biliyor musun. Monofizitlerin bu halleriyle bugünkü şahsın babası Hüsrev’e baş kaldıran Horasanlılardan farkları kalmadığı dedi Brusk. Onunla benzer şeyleri düşünen Agop ekledi;

-Bugün Kudüs’e doğru gideceklerini söylüyorlardı. İnşallah bir an önce giderler.

Bu sırada eline aldığı keskiyle uzun zamandır çalıştığı bir tepsie iş olsun diye birkaç darbe vuran Brusk, dünyanın değişen düzeninden şikayetçiydi;

-Koskoca Bizans imparatorluğunu bir dansözün yönettiğini öğrendiğimizde rahmetli babam; ‘Dur hele oğlum daha neler gelecek dünyanın başına’ demişti.

Ne yapalım, imparator öleli uzun yıllar oldu ama tahtı sahibini bulabilmiş değil. Bakın hepsi elimde kaldı bakırların. İşte güzelim tepsiler, kahve cezveleri, semaverler. Zenginler kaçıp gittiklerinden beri kentlerden kimse satın almaya yanaşmıyor bunları.

Dert yanmaktan vazgeçen Brusk, Sitar'ın yanına oturdu. Elini onun omzuna koyup gülümsedi. Sonra Agop ve diğerlerine gururla seslendi;

-Şunun oturuşundaki asalete bakın hele işte size asil bir Medli.

Adamlar, farklı bir dünyanın henüz kirlenmemiş kutsal bir parçasından, Hz. İbrahim'in mekanından gelen Sitar'a hayranlıkla baktılar. Agop kendisinin de Medya'lı olduğunu söyleyip yıllar önce toprağı kızıla çalan Gabar dağı eteklerindeki köyünde her akşam, güneşin kan kırmızısına çalan batışını nasıl izlediğini anlattı. Onun hikayesi bitmek bilmeyince tehlikenin de geçmesi üzerine davetsiz misafirler, teker teker dışarıya sıvıştılar.

O gün, Sitar ve Mirza, Brusk'un başı ve gözü üstüne misafir oldular. Mirza, Ruhada iyi fiyata satabileceğı için Brusk'un elinde kalan işlemeli kapları satın almaya karar verdi.

Ertesi gün, bir haberciyle Bakırcı Brusk'un dükkanına çağırılan Lezgin, Sitarın Xaladinodan Baz'ın oğlu olduğunu öğrenince ona sarılıp ağladı. Yıllar önce Sitar daha küçükken köyden ayrılmıştı Lezgin. Karısı Gule'yle birlikte yurt özlemiyle yanıp tutuşmasına rağmen Lezgin, kendinde gizlediğı sebeplerden dolayı köyüne gidemiyordu.

Lezginin çok sevdiği karısı Gule, Kör Darav'ın büyük kızıydı. Babasının, kız kardeşi Xeyce'ye göz koyduğunu, mutlaka bir kötülük yapacağını Tame, Gule'ye; Gule de ona söyleyince iki seçenekle baş başa kalmıştı Lezgin. Ya karısını boşayacaktı ki kabiledede hoş karşılanmayacak bu seçeneğı kendisi de kabul etmeyecekti. Ya da Kör Darav'ı öldürecekti. Buna da gücü yetmeyince karısının ve kendisinin onurunu kurtarmak isteyen Lezgin, köylülerin onu engellemek için günlerce dil dökmelerine karşın yine de Şam'a göçmüştü.

Gündüzleri yakıcı sıcaktan korunmak için bahçelerindeki gölgeliklerde uzanıp limonlu soğuk şerbetler ya da dut suları içip ferahlayan kentliler, akşamlarıysa evlerine kapanır, sokaklara dağılan sarhoş askerlerin kendilerini rahatsız etmemeleri için kapılarını sıkıca kapatırlardı.

Komşularına göre daha mütevazı bir evde yaşayan Lezgin'in birlikte getirdiği Sıtar'ı bir misafir gibi değil de uzun yıllar ayrı kaldığı köyünden bir parça, en değerli yaşam kaynağı gibi karşılayan Gule'nin mutluluğuna diyecek yoktu. O gece Şam'ın en güzel yemeklerini hazırlayan kadın, sabaha kadar Sıtar'a sorular sordu. Sonra ağladı, güldü defalarca. Köyünü, Baz'ı, Tigra'yı tüm tanıdıklarını birer birer soran kadın, yalnızca Kör Darav ve ailesinin ismini anmadı.

Birkaç yıl geçti aradan. Sıtar çalışkanlığı ile işleri kesat giden Lezgin'in işini canlandırdı. Daha iyi pişirilen çömlerlerin alıcıları çoğaldı. Okumak, daha doğrusu bir zamanlar aldığı işaretin anlamını çözmek için Sıtar, Ruha'dan ayrılmıştı ama Şamda okuyanlar sadece Hristiyanların çocuklarıydılar. Onlar kendilerini dağlarda, İranlı yöneticilerin denetimleri dışındaki manastırlara kapatıyorlardı. Farsların ya da başka halkların ateşe tapanların çocuklarıysa çok uzaklarda İran'ın başkenti Rey ya da Esfahandaki müneccim okullarında eğitim görmekteydiler.

Evlendirdikleri iki kızıdan başka çocukları olmayan Lezgin'le Gule, Sıtarın bir arayış içerisinde olduğunu sezmişlerdi ama bu arayışın onu kendilerinden koparmamasını dilemekten başka yapacakları bir şey yoktu. Sonu ayrılık olaksa bu arayışın onu hiç tanımamış olmayı tercih ettiklerini açıkça dile getirmişlerdi. Çünkü ona oğulları gibi almışlardı.

Gizemliydi Sıtar; yakışıklıydı ama kızlara yüzünü kaldırıp baktığı yoktu. Babasının verdiği altınlara dahasını

eklemiş, tekrar ona göndermişti. İstese zengin olması, yeni bir dükkan açması işten bile değildi ama o varolanla kıt kanaat yaşayan bir derviş gibiydi. Nedense et yemiyor, temiz tutmaya özen gösterdiği elbiselerini iyice eskiyene kadar üzerinden atmıyordu. Kitap içinse para ayırmaktan sakınmıyordu. Arayışını sürdüreceği yeri de belirlemişti. Dünyanın göz bebeğine, insanların anlata anlata bitiremedikleri Sasani imparatorluğunun başkentine gidecekti. Felsefe, sanat, tıbbat ve astronomide henüz dünyanın çekim merkezi doğunun başkentiydi. Ve Sıtar'da bir çokları gibi doğunun yolundaydı. Bunun için yeterli miktarda altın biriktirirken bir taraftan da Sasanilerin yazı dili olan Pehlaviceyi öğreniyordu.

Sıtar'ın, Şamda geçirdiği yıllarda öğrendikleri öyle yabana atılır cinsten şeyler değildi. Dinlerin birbirlerine karıştığı topraklarda bazı halklar tarihten silinme korkusunu yaşamaktaydılar. Tek tanrılı Hristiyan Bizans'a karşı Yahudiler, Sasanilerin masası olurlarken, iki güç tarafından da sıkıştırılan Araplar, birbirlerine karşı savaşıyorlardı. İç zayıflıklar dışarıdan yöneltilen saldırılarla da körüklenince Arabistanda bir bunalım, umutsuzluk yaşanıyordu. Belki de bu yüzden dolayı olacak kabile putlarının dışında daha büyük bir tanrı, herkesin çevresinde birleşeceği bir güç aranıyordu.

Dünyanın sancılılarıyla kıvranan Şamda Sıtar, kendi ülkesini düşünüyordu. Araplar bile tarihten silinme korkusunu yaşarlarken, kendi halkı Medler neden rahat ve umursamazdılar dünyayı. Acaba tarihten silinip yok olma tehlikesi Medler için geçerli değil miydi?....

Öyle ya Ekbatan'ın kuzeyindeki Zagros dağlarında kim ne yapacaktı Medlere. Ne olursa olsun akrabaları olan Farslarla birlikte taptıkları Zerdüş dini bağlıyordu onları kaderlerine. Yüzyıllardan beri süren savaşlar sonu-

cunda yoksullaşan Medya da ünlü zanaatçılar, zincirlere vurularak İran veya Bizans'a götürülmesine götürülmüşlerdi ama Medler için yine de özgürlük vardı dağlarında. Göçebe olarak yaşayıp ticaretle fazla uğraşmayan dağlılara neydi ovalarda kopan kıyametlerden. Dünyada yer yerinden oynasa da bir şey olmazdı Med ülkesine.

Ya büyük bir dalga (yeni bir din diyelim) gelip çatıyordu Medya'ya ne olacaktı. Hiçbir şey olmayacaktı herhalde. Yani bu dalga da diğerleri gibi hakim olacaktı Medya'da. Çünkü Medler kendi ülkelerinde bin yıl önceden beri hakimiyetlerini yitirip barışçıl Zerdüşt dininin etkisiyle de baştan beri ikili iktidarı ya da iktidarsızlığı tercih etmişlerdi. Özgürlük yalnızca dağlardaydı. Ve Medler, kendi dağlarında iktidarı bölüşme kavgası vermekten mutluydular.

Sözün kisası Med imparatorluğu yıkıldığından beri Medya'da yazılı olmayan bir federasyon vardı. Olaki yeni bir dalga gelip hakim olduğunda Medya'ya, Medler daima Zerdüşt'ün hoş görüşünü yaşayacaklardı kalplerinde. Böylelikle de Arabistan'da yıkılan kabile ideolojisi sürüp gidecekti Medya'da.

İki büyük dalganın sahipleri, Arabistanda uyguladıkları siyaseti Medya'da uygulamaya kalkıştıklarında hiçbir zaman birleşip iktidar olamayan Medler, yine tarihin tokadını yercesine eski trajedilerini yaşayacak, kabile savaşlarıyla birbirlerini kırıp geçireceklerdi.

Şam'da yaşayanlar, imparatorluğun yeni hakimi İran şahı Hüsrev II'nin Türklere karşı kazandığı zaferlerle pek ilgili değillerdi o sıralarda. Onların asıl ilgi duydukları şey, yine Konstantinopol'deki iktidar kavgalarının nasıl gittiği idi. Bu haliyle de Sitar, Şam sokaklarında yalnız kalmış bir insandı. Hançerlenmiş vücudundan kanlar sızarken yaşadığını sanan bir halkın, Medlerin tarihi çeliş-

kileriyle başbaşıydı o. Kafasında Medya'daki kördüğüm varken çok uzaklara giderek arayışına Sasani imparatorluğunun göbeğinde cevap arayacaktı. Ya bir hesaplaşma ya da bir meydan okuma olacaktı sonu bilinmez ama kararı kesindi ayrılacaktı Şam'dan.

Şam'dan ayrılmadan önce Sıtar, bir daha Mirza'yla karşılaştı. Mirza, Ona Ruha' daki söylentileri aktardı. Siyaveş'in Moro'nun kızı Sate'ye el koyup onu zorla kendine eş yaptığı uzun zaman önce duyulmuştu ama ne olursa bundan sonra olmuştu. Musul'da kimin verdiği bilinmeyen bir şurubu içince düşen Siyaveş, yerden bir daha kalkamamıştı. Herkes aynı şeyi söylemekteydi; Siyaveş'in yakın çevresinde bir Bizans casusu vardı ama kimdi... Tekrar Ruha'ya babasının yanına dönen Sate'nin sonraki günlerde kentte olmadığı öğrenilmişti ama Moro dışında nereye gittiğini de bilen yoktu.

ARAYIŞ

Ekbatan'dan geçerek İran'ın başkentine giden kervanlar, o günlerde yollarını değiştiriyorlardı. Ya şehre uğramadan yüklerini bir pazar yerinde boşaltıyorlar ya da yollarını uzatmak pahasına da olsa kent etrafında bir kavis çiziyorlardı. Tüm bunlara yol açan sebep, Ekbatan'da toplanan büyük bir ordunun varlığıydı. Savaş hazırlıkları yapan ordunun kuzeye gideceğine kesin gözüyle bakılıyordu. Batıdaki tehdit olan Bizans'ın hemen hemen çökmek üzere olduğu yıllarda isyan merkezi Horasan, dış tehdit Türkler, kısacası tüm belalar kuzeydeydiler.

Mallarını yok pahasına orduya satmak zorunluluğundan vebadan kaçır gibi kaçır kervancılar, yalnız değillerdi başkente giden yollarda. Anadolu'dan getirilen Bizanslı köleler de satılmak üzere götürülüyorlardı başkente.

Yolculuğu bittiğinde Sitar, konaklamak için çoğunlukla kentin pazarına mal satmaya gelen köylülerin ve gezginlerin uğradıkları kerpiç ve taştan yapılmış hanlardan birisine girdi. İki katlı hanın alt katındaki bir odada birkaç adamın öksürüklerini bastırır bir adamın, Bülbül Şehriyar'ın sesi duyuluyordu.

Odanın girişinde; ayakları bağlanarak üst üste sıkıştırılmış tavuklarla dolu bir çuval, kuru üzüm ve kaysıyla dolu başka çuvallar ve birkaç adet tahıl dolusu çuval vardı. Basık ve karanlık sayılabilecek odanın içinde adamlar, minderlere oturmuş, ekşi ter kokusuyla hayvan pisliklerinden saçılan kokuya aldırmadan ayrı ayrı tellerden çalarcasına bambaşka dünyaları yaşıyorlardı. O sırada bir Yahudiyle, iki Arap satacakları malların fiyatı üzerinde

bir türlü anlayamıyorlardı. Onların ve şarkı söyleyen Şehriyar'ın önlerinde şarap dolu bakır kaseler duruyordu. İki köylüyse yanlarında getirip içeri soktukları anlaşılan çuvallara başlarını yaslamışlardı.

Kara bulutlar göğü kaplamış, sonbahar yağmurlarına gebe havada keskin şimşek sesleri beklenirken; dizlerindeki romatizmaları azdığı için topallayan hancı Hate-mi'nin karısı Banu, yabancı genci köylülerin yan gelip devrildikleri karma karışık kokuların kol gezdiği odaya soktu. Sonra isteği üzerine ona kahve hazırlamaya gitti. Ateşin üzerinde hazır olan sudan bir kısmını bakır cezveye boşaltarak kahve hazırlığına koyuldu.

Bir karış sakal bırakmış olan Şehriyar, oturduğu minder kenarındaki bir kırlente omzunu yaslamış, içtiği esrarla mayhoş olmuş halde Hürmüz'e yakarıp derdine çare arayan bülbülün güle olan çaresiz aşkını okuyordu. Sabah-tan beri giriştikleri pazarlıkta anlaşmaya doğru yaklaşan Araplarla Yahudi tacir, onunla kadeh tokuşturup sesinin güzelliğine övgüler dökerlerken güzelim eşek gözle-riyle erkeklere adeta davetiye sunan bereket tanrıçasının dolgun kalçalarına sahip Banu'ya şehvetli bir gülüşle ba-kan Şehriyar, bir süre sonra dikkatini henüz hana giren yabancı üzerinde yoğunlaştırdı. Durgun ama kendinden emin bir duruşu olan yabancı gence yaklaşıırken yüzüne hüznü bir ifade veren Şehriyar, onun yanına oturdu. Merhabalaşmalarından sonra onun sorgulayıcı bakışların-dan rahatsız olan Sitar, bir yolunu bulup dışarı çıkacaktı ki Şehriyar konuştu.

-Fars değilsin? dedi.

-Evet, Şamdan geldim dedi Sitar.

-Ama Arap değilsin, Medlere benziyorsun dedi Şehri-yar.

Sıtar konuşmadı. İki adam bir süre birbirlerini süzdüler. Şehriyarın kurnaz ve hiçbir güven işareti bulunmayan bakışları karşısında Sıtar'ın tereddütsüz, keskin bir bakışı vardı.

-Asi bakışların var, tüm Medler gibi dedi Şehriyar övgüden çok bir tehtidi içeren sesiyle.

Sıtar, hiç kanı kaynamadığı bu adamın kah canciğer arkadaşlarmış gibi kendisiyle içli dışlı oluşuna kah sen burada ne arıyorsun türünden tehditler savuruşundan bir anlam çıkaramadı. Üstelik onun gözünün, hancının karısında olduğunu da sezdi.

Dışarıda sağanak halinde bir yağmur yağmaya başladı. Sessizliğin hakim olduğu handa, mutfakta bulunan Banu'nun çıkardığı kap kacak seslerinden başka ses yoktu.

-Gün karanlık cini Ehrimen'in günü dedi Şehriyar.

Sıtar'dan ne olumlu ne de olumsuz bir yanıt alamayınca Şehriyar, Yahudi tacirle pazarlığa tutuşmuş olan iki Araba tiksindiğini ifade eden bir bakış attı. Bu arada konuşmaya devam etti.

-Araplar... işte görüyorsunuz hallerini, taştan putlara tapıyorlar. Kurban sunuyorlar onlara. Bizans için de savaşır. Bizim devletimiz için de. Ahmaktır bu millet ama siz Medler öyle değilsiniz...

Bu sözleri şüpheyle karşıladı Sıtar fakat bir şey söylemedi. Bu duruşuyla da Şah'ın gizli casuslarından biri olan Şehriyar'ı çileden çıkarıyordu. Ne arıyordu, niçin Rey'e gelmişti bu Medli. Bu soruların cevabı hala bir bilmeceydi Şehriyar için.

Bardaktan boşanırcasına yağan yağmur, taş duvarlarla örülü ordu karargahının bahçesinde birbirlerine sarılmış halde soğuktan korunmaya çalışan Bizanslı köleler dışında kalan Rey'liler için bereket işaretiydi.

O gün, sağanak yağmur altında kalan, kente gelen dolu dizgin bir atlıydı. Birkaç defa tökezlemesine rağmen hızından bir şey yitirmeyen at, kentin dışındaki mahalleye ulaştığında siyah kaftanlı, başı siyah bir eşarpla örtülmüş süvari, dizginini gevşetti. Atının insafına kalmış gibiydi nerede konaklayacakları. Nihayet önündeki avluda birkaç devenin umursamazca, hala çöl sıcağındaymışçasına bezgin halde çömeldikleri iki katlı evin bir han olabileceğini uman süvari, dizginleri iyiden iyiye bıraktı.

Hancı Hatemi'nin şişman karısı Banu, fazla sevmeyip sık sık dövdüğü halde kocasının akrabası olduğu için yanında tutup ahırda yatmasına izin verdiği dilsiz Şorab'a her zaman olduğu gibi sertçe, nefret dolu bir sesle seslenerek dışarıdaki develerin üzerindeki semerleri ahıra taşımasını söyledi. Üstelik bu işi daha önce yapmadığı için dünyanın sözünü de etti dilsiz.

Kırk yaşlarında, kısa boylu şişmanca adam, başına attığı kuru bir katır semeriyle yağmur altında ıslanmış semerleri ahıra taşıırken bir taraftan da kendi kendine mırıldanıyor, Banu'ya bir türlü veremediği cevapları, dayak yemiş bir hayvanın çaresiz inleyişi gibi yarı ağlamaklı bir şekilde anlaşılmayan sesler çıkararak dile getiriyordu. O kendi dünyasına kapanmışken hanın kapısına dayanan yorgun bir atlıyı görmemişti.

Bulutlar yükselip grileşen göğün kimi yerlerinde renklerinin kirli sarıya çalmasını yağmurun dineceğine yorumlayan Şorab, hanın önündeki atı ve üstündeki karalara bürünmüş kişiyi görünce hana sık sık uğrayıp Şehriyarla gizli işler çeviren subayın geldiğini sandı. Öyle ya böyle gariplikleri olsa olsa o yapardı. Nasıl bir ilişkiydi subayla Şehriyar'ın ilişkisi, bunu anlamaktan uzaktı Şorab, fakat Şehriyar mest olmuş halde şarap içip şarkı söylerken, ka-

ranlıklarda subayın ona iyice sokulduğunu defalarca görmüştü.

Gururlu bir adama benziyordu subay. Mağrur halde atından iner, eliyle kılıcının kabzasını tutarken Şehriyarla konuşurdu. Başka hiç kimseyle de konuşmazdı. İşte çarpık bacaklı Banu defalarca denemişti adamın dikkatini üzerine çekmek için ama başaramamıştı. Subayın gözününün kimseleri gördüğü yoktu. Ya da Şorab, gibiler bir sinek gibiydi onun gözünde bilinmezki. Ama ne olursa olsun Şorab, askerleri sevmez, onlardan korkardı. Bunda haksız da sayılmazdı. Çünkü yıllar önce ana babasını sapkınlıkla suçlayıp gözlerinin önünde katledenler ve onun da dilini kesenler yine aynı devletin, Şahın askerleriydiler.

Ahıra gidip saklanan Şorab'ın yüreğini yine derin bir korku kapladı. Karanlıklara bürünmüş subay yüzünü nenden kapamıştı böyle . Yoksa bu sefer kendisini tanıyıp başını kesmeye mi gelmişti. Bir zamanlar köylerinde herkesin inanıp yüreklerine gömdükleri insanlar arasında her şeyin eşit paylaşılması düşüncesinin Şorab'ın içinde hala yaşadığını bir yerlerden duymuş olmalıydı subay. Tırnaklarını korkuyla kemirip, altına işememek için kendini güçlükle tutan Şorab, içinde tek bir siyah tel kalmamış beyaz saçlı başını kapı aralığından uzatarak yağın yağmura rağmen hareket etmeyen atlıya dikti. Acaba adam neden atından inmiyordu. Sonra atlının silahının olmadığını fark etti. Uzun süredir kendi kendine yarattığı bir korkuyla gizlendiği ahırdan çekine çekine çıkan dilsizin bu sefer içine kurt düştü. Atlıya yaklaşp garip seslerle ona seslendi. Bir cevap alamayınca atın çevresinde dolaştı. Ona yanaşma cesaretini kendinde bulduğunda yabancıların ayağını sarstı. Buz kesilmişçesine soğuk ayağın titrediğini, dizginleri tutan elinse kızardığını gördü. Sonra ya-

bancının ayağındaki Hristiyan işi zarif deri çizmeleri görünce böyle siyahlarla yüzünü gizleyen kişinin bir kadın olduğunu anladı.

Soğuktan titreyen kadının, ellerini dizginlerden çözüp atın diğer yanına geçen Şorab, çizmelerini de üzengilerden çıkardığı kadının kaskatı kesilmiş bacaklarını bir yöne çevirip aşağıya kaydırıldı. Ayakta bile duramayan kadının hiçkırıldığını duyunca öfkeli halde anlaşılmas sesler çıkararak onu kucağına alıp hana taşıdı.

Banu'nun şaşkın bakışları altında, homurdanarak kadını içeri taşıyan Şorab, hayretle kendisine bakan handakilere aldırmadan onu boş bir odaya soktu. Bir mindere yatırdığı kadının ıslanmış kollarını, yüzüne sardığı peçeyi açan dilsiz, onun başının altına da bir kırlenti sokuşturduktan sonra hala titreyen genç kadının üzerini bir yorganla örttü. Sonra, ardından hantal hantal yürüyen Banu'ya bir şeyler söylemeye çalıştı. Sakız çiğneyip patlatan kadın her zamanki ses tonuyla 'ya öyle mi' dedi. Sanki onun ne demek istediğini anlamış gibi. Kadının üst üste sakız patlatmasından nefret eden Şorab, bir savaştan çıkmışçasına yorgun düşen atı ahıra götürdü.

Şehriyar, hacı Hatemi'nin sırtını döndüğü bir anda yan başında duran Banu'yu elinden tutup yanına çekti. Çevredekileri kolaçan eden kadın, kimselerin bunu görüp görmediklerini merak etti. Görenler de görmemiş gibi yapınca karanlıkta birbirlerinin ellerini okşarlarken, elini kadının kalçasına atan Şehriyar, ona dilsizin taşıdığı kadının kim olduğunu sordu. Banu umursamaz halde gelen kadını anlattı;

-Siyahlara bürünmüş kız kurusu, rahibelere benzeyen bir kadın. Onu sevmedim doğrusu, buraya uğursuzluk getirmesinden korkuyorum. Hristiyan olmamasını dilerim. Yoksa tez elden onu buradan savacağım. -Yaparsın sen

buna inanıyorum dedi Şehriyar. Banu'ya iyice yanaştı, nefesiyle kadının boynunu yalıyordu adeta. Bir taraftan yabancı kadına yiyecek götüren Hatemi'yi kollarken, bir taraftan da Arapların ve Yahudi'nin göz altından bakıp fark ettikleri gibi Şehriyar, Banu'yu boynundan öpüyordu.

-Her şeyin yeri zamanı var diyen Banu, şuh bir kahkaha atıp yerinden kalktığında onun ne haltlar karıştırdığını tahmin eden Hatemi'nin yüzü asıldı. Kocasının şüphe dolu bakışlarını umursamayan Banu, mutfığa doğru yürüdü. Şehriyar'ın gözleri yine kadının bilerek kıvırttığı kalçalarına takılı kaldı. Ama Yahudi'yle, Araplarında sulanmış ağızlarıyla aynı durumda olduklarını görünce öfkelen-di. Onlara sertçe 'işinize bakınsana utanmaz herifler! ' diye çıkıştı. Kadehlerini ona ve Banu'nun kalçalarına kaldıran adamlar bu tehtidi umursamadılar. Araplardan biri, Şehriyar'a özellikle belindeki kamayı gösterdi. Şehriyar sustu; neyseki adamlar, onun tehtidini ciddiye almamışlardı.

O sırada Yahudi, yaptıkları alışverişte iki tarafında karlı olduklarını ballandıra ballandıra anlatıyordu;

-Bayılacaksınız dilberlere. Yok pahasına satın aldım onları. Yemin ederim ki henüz kendim bile el sürmedim körpelere...

Elleri yanaklarında; Arapları, yahudiyi ve Bülbül Şehriyar'ı umutsuz bakışlarla süzen Sıtar, günlerce süren bir yolu kat ettikten sonra karşılaştığı insan manzaralarının Şam'dakilerin benzerleri oluşuna şaştı. İster istemez köyünü, anasıyla yaptığı kavgaları, geleneklerle örülmüş kapalı bir kutuyu andıran dünyalarına bir ışık gibi düşen monofizitleri, 'yabancıyı' düşündü. Işığın yasak olduğu bir dünya da Sıtar'ın yakaladığı bir ışıktı o. Onunla birlikte yaşamında hiçbir şey sebepsiz olmamış, onu Ruhadan Şam'a, Şamdan da Rey'e sürükleyen bir arayışın tohumları köyünde atılmıştı. Şimdi o tohum, yeşermişken tekrar

geri dönüşü mümkün müydü. İşte Şehriyar, Sitar'ın içindekileri okumak için yanıp tutuşan şüpheli bir adam ne yapmaya çalışıyordu böyle...

Bakırcı Brusk'un, kulağına küpe olmasını istediği sözleri Sitar'ın aklındaydı. Sasanilerin başkentinde dilini, kellesini koruyacak biçimde kullanmalıydı. Ama şimdiden gördükleri ister istemez Sitar'ı düşündürüyordu. Görünen ya da görünmeyen bir sürü engel varken önünde, yağdan kıl çekercesine ustalık isteyen bir işi, Işık Arayıcılığını Sasanilerin başkentinde başarabilecek miydi

Hava kararıyordu. Sitar üst kattaki odasına çıkmak için yerinden kalkıp merdivenin başına geldiğinde kapısı açık olan diğer odaya baktı. Dilsizin kucığında taşıdığı kadını merak etmişti. Onu görmek, belki de başında nasıl bir felaketin geçtiğini tahmin edebilmek istedi. Daha önce hiç meraklı olmadığı böyle bir şey aralık kalmış kapıyla karşılaştığında içinde oluştu ve sanki sürüklenircesine içeriye baktı.

Donuk bir yüzle karşı karşıyaydı Sitar. Banu'nun biraz önce sevgilisine söylediğinden geri kalmayan bir soğukluk vardı bu yüzde. Ya bu masum görünüş neyin nesiydi. Göz pınarlarında kurumuş yaşlara ne demeliydi öyleyse. Bu görünüş bir maske miydi. Yıllar sonraki bu karşılaşmalarında Sate'ye bakarken Star'ın çözemediği ama hissedip içine gömmek, belki de reddetmek istediği gerçek neydi...

Sitar merdivenin başındaydı. Ona yaklaşan hancı, yabancı kadın hakkında bildiklerini söyledi.

-Adı Zozan'mış medliymiş senin gibi.

-Demek ki kimliğini gizliyor, aceba ne diye? Düşünen Sitar, bunun Siyaves'in öldürülmesiyle ilgili olup olmadığını düşünüyordu.

Hancı, konuşurken, bir ayağını attığı merdivenden kayan Sıtar, sendeledi. Kafasını taş duvara çarptı. Hancı şaşkın halde onu tuttu;

-Hastasın galiba;

-Gözlerim karardı birden, yolda üşüttüm anlaşılan dedi Sıtar.

-Sana bir fincan ıhlamur getireyim dedi hancı. Sıtar ona teşekkür ederken emin olmak için bir daha kadına baktı. Bu yüzü nerede görse tanırdı. Evet kesinlikle bu kadın Sate'ydi

Kafası karma karışıkta Sıtar'ın. Çünkü ilginç şeyler, rastlantısal olup olmadığını bilmediği olaylar, görüntüler ard arda gelip geçiyordu kafasından. Örneğin bu yüzü, birkaç gün önce Şam'da bir kalabalığın içinde gördüğünü anımsıyordu.

Askerlerin korudukları bir tahterevanda özgürlüğünü yitirmiş bir prenses gibi götürülürken, kimileri onun Bağdat valisinin kızı olduğunu, kimileriyse tutuklu bir Prenses olduğunu söylemişlerdi. Nedense Sıtar o günde de hasta düşmüştü.

-Tanıyor musun onu? Diye sordu hancı Hatemi.

-Evet tanıyorum dedi Sıtar. Yakınımdır. Bir ihtiyacı veya başka bir sorunu olursa haberdar edilirim iyi olur.

Sesi halsizdi Sıtar'ın. Hancı, onun hasta olduğuna emindi. Ona olur anlamında başını sallarken, Şehriyarla cilveleşen karısını öfkeyle çağırırdı.

-Banu, çabuk mutfağa gel geveze karı!

Şehriyarla bakışıp, sakız şişirip patlatan Banu, onu takmadığını hissettirerek tahrik ederken başka şeylerle uğraşa uğraşa söylendi.

-Geliyorum adı batasica mutfağına. Dedi.

Banu aynı şekilde umursamazca yürürken mutfağa, ardından gelen Şehriyar, hancıya kala tutarcasına baktı. Sonra da biraz önce gelen yabancı kadına baktı.

- Ne var bunda, hiç kadın görmedin mi? Diye çıkışınca Hatemi, onu kızdırmak isteyen Şehriyar, kabadayıcı söylendi. Fena bir parça sayılmaz hani. Nereden uçup gelmiş buraya dersiniz.

- Yukarıya çıkan Medyalının akrabasıymış. Haberin olsun.

dedi Hatemi. Hatemi'nin kendisini Medyalıyla tehdit etmesine içeren Şehriyar, ona çıkıştı.

- Ne olacak kadın Medyalının akrabasıysa”

- Benden söylemesi, bilirsin Medleri işte. Öyle bizim gibi anlayışlı, sabırlı insanlar değildirler. Yanlış bir iş yaparsan bu ilk ev son yanlışın olabilir. Kafadaki o pis düşünceleri hemen atarsan iyi edersin bence dedi hancı.

Hasımını iyi tanıyan bir adamın sözleriydi bunlar. Şehriyar, hancının Medli bahanesiyle kendisini tehdit ettiğini, bu sözlerin altındaki anlamın farklı olduğunu anladı. İyi ama kim kimi tehdit ediyordu. Her iki günde bir buluştuğu subay gibi bir dostu varken ne yapabiliyordu ona. Böylelikle Hancının yakasını sıkın Şehriyar, onu itekleyerek duvara sıkıştırdı. Ani bir hareketle çıkardığı hançeri adamın boynuna dayadı;

-Rahatsızsın galiba Banu'nun yanıma gelişinden. Bir daha ona böyle sert çıktığını görürsem karnını deşerim. Seni şiş göbek. Hancı boynu sıkıldığı halde hançerden sakınmadı. Hafif tebessüm etti. Adamın kendisinden korkmadığını gören Şehriyar kızgındı. Çünkü bu, amacına kolaylıkla ulaşamadığı anlamına geliyordu. Yani Banu'ya o gece sahip olmayacaktı. Ama yine adamın yakasını bırakıp gitmekten başka yapacağı bir şey yoktu.

Şehriyar handan çıktığında sirke küpüne dönmüş olan Hatemi, onun ardından bakarken odadan çıkan Banu, kocasına umursamazlıkla baktı. Sonra sordu;

-Nerede o Şehriyar, nerede gitti mi?"

-Gel, o da seni soruyordu. Şimdi bu odada seni bekliyor dedi hancı

Kocasının inandırıcı haline aldanan Banu, kimsenin olmadığı bir odaya girdi. Hatemi aldığı sopayla kadına saldırdı. Kalçaları moraran Banu, onun elinden kurtulmak için yedi kez Hürmüz'e yemin içti. Ve bir daha Şehriyar'ın yanına oturmayaacağı sözünü verdi. Ona isterse sözünde duramayabileceğini söyleyen hancı karısını nasıl yola getireceğini öğrenmiş benziyordu.

Sıtar odasından çıktığında yorgundu. Başına saplanan ağrıyla birlikte vücudunun soğuyup üşmesi hasta düşeceğinin ifadesiydi. Hemen yün döşeği açıp uzandı ve üzerine attığı yorgana sıkıca sarıldı. Vücudunu ateş basmış ama o hala üşüyordu.

Kötü düşünceleri kafasından atmasına engel olmayan bir hastalıktı bu. Hatta o an için düşüncelerinin daha berak olduğuna emindi. Biraz önce göz göze geldiği yüz, Sate'nin yüzü değildi belki de. Olsa olsa bir hayal ürünü olmalıydı gördüğünü sandığı şey. Kovuyordu kafasından Sate'yi, sonra başta bir soru ister istemez aklına geliyordu. Ya o yüz neyin nesiydi. Görmemiş miydi biraz önce. Düşüncelerinin pençesinde bir karabasana yakalanmış gibiydi. Acaba tüm yaşadıkları, gördüğünü sandığı şeyler yalancı görüntüler miydi. Ya gördükleri hayalden ibaretse çektiği acı, yaşadığı korku neyin nesiydi. Neden ardından gelen bir gücün, belki de karanlık cinlerin kendisini boğarcasına kuşattıklarını sanıyordu.

Sıtar son kez düşünmemeye çalıştı. Yorganı sıkıca kafasına sardı, inliyordu. Ama ardına düşmüş olan düşünce-

ler, onu rahat bırakmıyordu. İki zıt güç onun içinde onu kendine çekiyordu. “Doğru yoldasın arayışını sürdür, kesinlikle işaretlerin anlamını çözecek, yabancıyı bulacaksın. Kimse buna engel olamayacak” diyen sese karşın, başka bir ses; “ya alt kafanda ki odada bulunan kadın, gerçekten Sate’yse...” diye soruyordu.

Çaresiz Sitar terlemiş halde debinirken yatakta, sesler duyuyordu kulaklarında. Kızgın metallerin döküldüğü su çılgınlıkla patlıyordu. Durgun suyun patlamasıydı bu. Günahlara girmiş kadın ve erkeklere pislik iştirildiğini gördüğünde nefes nefeseydi. Titrerken ayağa kalktı. Aynı anda kapıyı açan? Hancı, elinde bir kandile içeri girdi. Kandil ışığında Sitar’ın titrediğini gören hancı, onu tekrar yatağına yatırdı.

-Ateşin var senin Medli. Hummalı gibi titriyorsun sen dedi hancı.

Sitar, büyük bir tehlike ile karşı, karşıya olan bir insanın haliyle hancıya fısıldayarak sordu,

-O kadın burada mı?

Hatemi bu soruya tebessüm etti.

-Akrabamdır demiştin değil mi? Merak etme, şimdi mışıl mışıl uyuyor olmalı. Sen de uyu olmaz mı?

-Akrabam mı ben mi öyle dedim? diye kendi kendine konuşur gibiydi Sitar. Hancı onun kolundan tutup yatağına soktu.

-Merak etme. Durumu çok iyidir. dedi tekrar.

Üç gün ateşler içinde kaldı Sitar. İyileştiğinde hastalanmasına sebep olan cinlerden kurtulduğuna emindi. Sorduğunda, Sate’nin kendisiyle aynı gün hana geldiğini, ona “akrabamdır” diyerek sahip çıktığını hancıdan öğrendi. Demekki o yüz gerçektir.

Kimlerden kaçtığı belli olmayan Sate ne arıyordu Rey’de acaba o da mı bir şeylere ulaşmanın peşindeydi?

Sate'nin handan çabucak ayrılması, saraya yakın olan Siyaveş'in ailesini sorması çok şaşırtıcı değildi. Hırsız Moro'nun kızı Sate hiçbir yerde yalnız başına yaşayamaz. Bir destek oymasa kendi ayakları üzerinde duramazdı.

Sate, mutlaka bir güçlere sırtını verecekti. Hatta babası Moro'nun yüzüne, onun alçak bir Bizans ajanı olduğunu söyleyip kendisini de bir köle gibi bağlayarak Musul'a götüren Siyaveş'in yakınların da olsa bu güçlüler, Sate sırtını vermekten çekinmeyecekti.

Dostu olan subayla hancı Hatemi'yi sıkıştırdığı için hala oralarda olan Şehriyar, Sıtar'ın 'akrabası' Sate'nin sorduğu adresin nereye çıktığını öğrendiğinde artık Sıtar'ın devlet için tehlikeli bir kişi ya da arayıcı olabileceğinden şüphelenmiyordu. Hatta Şehriyar, Rey'de ve tüm İmparatorlukta yaşananlara ilgili olarak ona bilgi vermekte bile sakınca görmüyordu.

Sasani İmparatorluğu'nun bütünlüğünden, Şah Hüsrev ve müneccimlerin savunucusu oldukları devletin kutsal düzeninden bahsediyordu Şehriyar. Bunlarla çok ilgili görünen Sıtar. Ona kentteki medreseleri sorduğunda Şehriyar hemen cevap vermişti. Ona göre kayda değer tek bir medrese vardı kentte. O da sarayın hemen dibinde ki ordugahın bahçesindeki Büyük Medreseydi. Söylev sanatı, şiir, felsefe ve tıp eğitimi gibi dersler veriliyordu bu medresede. Son yıllarda medresenin asıl önem verilen dersleri, Avesta ilahilerinin yorumlanmasıyla ilgili olanlardı.

Medresedeki eğitimleri bizzat Şah'ın baş danışmanı olan baş müneccim Saman denetliyordu. Buna mecburdu devlet çünkü imparatorluğu yönetenlerde imparatorluğun başına bela alan sapıklarda bu medreseden çıkıyorlardı.

Bülbül Şehriyar'ın verdiği bu kadarla da kalmıyordu. Medresedeki müneccimlerin ve öğrencilerin bir dergahta toplandıkları saraya girip çıkan müneccimlerin altın sır-

malı kaftanlarla dergaha girip haoma türü şuruplar içip mayhoş oldukları, hayal aleminde güneş katından aşağıya inmediklerini mest olmuş halde anlatıyordu Şehriyar. Ama bir türlü tüm bunları nereden öğrendiğini söylemiyordu bir türlü.

Şehriyar, onu sırdaşı bilip her şeyi anlatınca onun suyundan gitmeyi tercih eden Sitar, safça sordu madalyonun öbür yüzünü. Medreselerdeki sapkınlar kimlerdi? Şehriyar tüm kent halkının bildiklerini ondan saklayacak değildi ya.

“Sapkınların başlarını çekenler Uygur ülkesinden gelen çekik gözlü, kırmızı yanaklı, götü yerde Manici Türklerdir. Bunların kutsal belledikleri hayvan, yüce peygamberimizin nefret ettiği yılanır ha et yemezler, daima çulsuz halde perhiz yaparak yaşarlar. Hala Mani’nin söyledikleri doğrudan onların indinde ‘İnsanlar, tanrısallığa taptıklarını sanan, oysa sadece tahtadan, altından, alçıdan, resimden, sözden, düşünceden simgeler bilen canlılardır’ demişti Mani; ‘ Tanrı aynı anda her şeye muktedirse eğer, savaşlar niçin oluyor, çocuklar niçin açlıktan ve salgın hastalıktan ölüyorlar?’ diye saçma sapan soruyu sormuştu.”

-Tanrıya inanmıyorlar mı? Diye sorunca Sitar, Şehriyar kendince akıl yürüterek cevap verdi bu soruya.

-‘Yaratma insana emanet edilmiş bir görevdir.’ Deyip hükümdarda ki tanrısallığa inanmadıklarına göre aslında tanrıya da inanmıyorlar demektir bu. Ayrılacakları anda bile peşini bırakmak istemeyen Şehriyar ısrarla onun ne yapmaya niyetli olduğunu öğrenmek istiyordu.

-Büyük Medreseye girmek istiyorsan sana yardımcı olabilirim. Tanıdığım bir subay var, eli uzundur onun. Diye ardından seslendi Şehriyar.

Sıtar'ın artık ayrılma zamanıydı. Ve bir daha görüşme umudu içermeyen sözlerdi söyledikleri.

-Hayır Şehriyar. Ben yalnızca bir akrabamı Nakkaş Kawa'yı görmeye geldim bu kente. Kısa zamanda dönerim ülkeme.

Ünlü saray nakkasını tanıyan Şehriyar onu başıyla onayladı. Hürmüz'ün ışığının yolunu aydınlatmasını dileyerek saraya değin giden yolu Sıtar'a gösterdi.

Sıtar, kentin sokaklarında yalnız başınayken özgürdü. Şehriyar'ı, Sate'yi, Kawa'yı, münecimlerin uğrak yerleri dergahı görmeyi bile kafasından silmiş tek bir adrese yürüyordu; o da 'Uygur' ya da 'Yoksullar' mahallesiydi.

Sıtar, kerpiçten yapılmış evlerin yan yana dizildikleri sokaklarda bir gezgin gibi dolaşmaktaydı. Kimseleri tanımıyor, nereye gideceğini de bilmiyordu ama buradan ayrılmak niyetinde de değildi. Çünkü içindeki bir ses, koynunda sakladığı kemik parçasına çizilmiş işaretin anlamını çözeceği yerin burası olduğunu söylüyordu. Her hangi bir engel tanınması ya da geri dönüşü söz konusu olamazdı arayışından. Çünkü buraya kadar ulaşmasının hiçte kolay olmadığına bilincindeydi o.

Sıtar, sokaklarda sabahtan akşama kadar dolanınca mahalledeki çekik gözlülerin dikkatlerini çekti. Olsa olsa bir casus olabilecek bu yabancıya avare halde dolaşmasını ister istemez şüpheyle karşılıyorlardı. Onun, Manicilerin evlerini tespit ettiğini, bir süre sonra münecim güruhuyla askerlerin evlere baskın yapacakları yayılınca herkes korkarak evlerine kapandı.

Sabahki cıvıltılı çocuk seslerinin yerinde bir sessizlik oluşmuş sanki sokağa çıkma yasağı ilan edilmişti. Şaşkınlıkla Sıtar, bu durum karşısında fakat birisiyle konuşana kadar mahallede dolaşmaya kararlıydı.

Nihayet çekik gözlülerden bir genç, yanına yaklaştı ve ona kibarca sordu:

-Sabahtan beri dolaşıyorsun mahallede yabancı. İnsanlar seni casus sanıp evlerine hapsoldular bugün. Her ne olursan ol sana sormaya geldim, karnın aç değil mi, yürümekten yorulmadın mı. Karnına açsa sana yiyecek getiririm veya gel bir evde otur dinlen biraz.

-İnsanları rahatsız ettiğimi bilmiyordum. Ama karnım aç işin doğrusu diyerek gerçeği itiraf eden Sıtar, gözlerinin ışık olan çulsuz gençten çekinmedi;

-Yalnız bir isteğim var senden mahallenin en yoksul evine götür beni. Ekmeğini bir yabancıyla bölüşecek en yoksul insanları arıyorum dedi Sıtar.

Ona hayretle bakan diğer genç, düşünceli halde sordu;

-Anlaşılan bunu çok uzun zamandan beri arıyorsun. Nerelisin yabancı, ismin nedir bilmek isterim.

-İsmim Sıtar. Ruha'lı bir arayıcıyım dedi Sıtar.

-Neyi arıyorsun söyler misin bana diye sordu çekik gözlü.

-Işık arıyorum dedi Sıtar.

Adının Cengiz olduğunu söyleyen Uygurlu bu sözlere gülerek karşılık verdi. Mahalledeki en yakın evde kendisinin kaldığını söyleyerek Sıtar'ı tek odalı evine götürdü.

Onları evde karşılayan Kutadgu her şeyin düşündüğü gibi olduğunu, mahallede sabahtan beri yürüten yabancı'nın bir Işık Arayıcısı olduğunu öğrenince sevindi ama sevincini belli etmedi. İkisinin de önlerine bir parça ekmek, bir baş kuru soğan ve bir sürahi dolusu su koyan Kutadgu'nun fazla konuşmayıp devamlı dinleyen baygın bakışları altında derin bir yoğunlaşmayı yaşayan hali, Sıtar'ın dikkatinden kaçmadı. O, önüne konulanları iştahla yerken, Kutadgu sordu;

-Işığın neden arıyorsun?

-Bir işaretim var, bunun anlamını çözmem, sonra da işareti veren adamı bulmam gerekiyor. İşareti size de gösterebilirim dedi Sitar. Kutadgu onun bu isteğine beklenmeyen bir ciddiyetle karşı çıktı.

-Hayır bize işaretini göstermene gerek yok. Çünkü her işarete bir gizem vardır. Onun anlamını sen çözeceksin Medli Sitar. Eğer bir yol bulursan bizi de o yola sokmalısın. Yol hepimizindir. Peki nerede kalmayı düşünüyorsun bir ev buldun mu kendine. Sitarın da cevabı kesindi.

-Ben kalacağım evi çoktan buldum. Bu evde kalacağım dedi.

Cengiz güldü bu cevaba, Kutadgu'yla göz göze geldiler. Kutadgu da güldü.

-Sen kararını vermişsin madem ki, öyle olsun. Bu evde yanımızda kalabilirsin. Biz de senin gibi arayıcılarız nasıl olsa diyerek Sitar'ın da kendileriyle kalışını onayladı.

Farklı bir ses oldu Sitar, direngen ama uysal Durgun Su'cuların içinde. Açık sözlü ve kendisine güvenen, arkadaşlarıyla her şeyini paylaşan bir insandı. Kimselere kolay kolay övgü düzmeyen Kutadgu bile onun aralarına girmesiyle bir boşluğun dolduğunu söylemekteydi.

Sıra, Sitar'ı bir yolunu bulup Kutadgu'yla Cengiz'in de üyesi oldukları Büyük Medreseye kaydettirmekti. Bunu için Medresede müneccimlere en fazla dalkavukluk yapıp ilahilerde sesi herkesi bastıran Uygurlu Timur'u ikna etmeleri gerekti. Medrese'ye bakan müneccim'in sık sık omuzlarına vurarak övgüler dizdiği Timur'u bu iş için ikna etme yolu ona övgüler dizmek, düşünce kapasitesi dar olduğu için aralarına almadıkları tartışmalara katacaklarını söylemekti. Bu işi Cengiz seve seve yaptı. Fakat onu sıkıştırmadan da edemedi; Uygurların yüz karası olan Timur hiç olmazsa bu işi başarmalıydı ki aralarına kabul edilsin.

Buna göre kendisini Şah Hüsrev II'nin bir numaralı danışmanı gibi gören münecimin en zayıf noktasından vuracaktı Timur. Kuştüyü sedirine kurulmuş şiş göbek münecimin önünde yerlere kapaklanıp methiyeler dizecekti ona.

Planlarını uygulamaya soktukları bir öğle vakti dışarıda kalanlar içeriye kulak kabartırlarken, Sıtar'la birlikte münecimin odasına dalan Timur, kendisini yere atıp ona methiyeler dizmeye başlayınca sırtının altına sokuşturduğu kirlentlere yaslanmış olan münecim; kollarına, boyuna, göbeğine yağlı kokular sürüyordu. Öyle ya böylesine önemli bir iş görürken münecim, bu salaklar da nereden çıkmışlardı böyle. Neye uğradığını şaşırان adam, bir yerle bütünleşmiş haldeki Uygurluya bir de ayakta hiç oralı değilmiş gibi görünen dağlık Medya ülkesindeki eğrilmiş yünden dikilen kalın kumaştan bir elbiseyle karşısında duran gence baktı.

Birkaç altınla halledilebilecek bir işi Uygurlu kurnazların böyle halletmeye kalkışmaları karşısında gülmek mi yoksa ağlamak mı gerektiğini bilmeyen Sıtar da en az göbeğini kaşıyan münecim kadar şaşkındı.

-Yaşamın Efendisi; zeka, ışık ve doğru düzenin yaratıcısı Hürmüz'ün yolunda yürüyen siz büyüğümüz... diyerek başı yere kapanmış ağlamaklı bir sesle inlencesine yalvarırken Timur, münecim öfkelen-di.

-Yeter yeter! Ne istiyorsun söyle çabuk. İşim başımdan aşkın görmüyor musun? Böyle durumlar karşısında kafası hiç çalışmayan Timur, başını bir an kaldırdıktan sonra tekrar yere kapaklandı.

-Tanrılardan inme, güneşin ve ayın yüce kardeşi, dört ufkun efendisi krallar kralı yüce Şahımız Hüsrev'in ismiyle kurulan ve baş münecim hazretlerinin ve siz saygıdeğer büyüğümüzün himayesindeki bu kutsal mabete

gelen Medya'lı genç Sitar, Medreseye kaydolmak için sizden destur ister.

-Onun dili yok mu sümsük herif, kayıt zamanının geçtiğini bilmiyor musun? Geç kaldınız diyerek ağzına ilk gelenleri söyleyen müneccim, sen çık dışarı diyerek Timur'u kovduktan sonra, Sitar'ı baştan ayağı süzdü.

-Medya'lı mısın sen? Diye sordu Sitar'a müneccim.

-Evet Medyalıyım dedi Sitar. Hiç istifini bozmadığı sedirde elini işlemeli bir ceviz sandığa atan müneccim, üst üste dizili papirüs tomarları içinden birisini eline aldı. Bir süre kağıda göz attıktan sonra tekrar Medli'yi süzdü.

Müneccimin ilgisinden durumun ciddi olduğunu anlıyordu Sitar. Anası Tigra ve babası Baz'ın, Bakırcı Brusk'un ve daha nicelerinin saklamasını istedikleri kimlik, Medli olmak neden ateşten gömlek giymek gibiydi bilmiyordu. Kesinlikle başına kötü bir işin geleceğine inanıyordu. Ve nihayet müneccim konuştu.

-Medyalı olduğun için seni medreseye alıyoruz. Çünkü yüce Şahımızın gönderdiği son fermanlardan birisinde böyle buyuruyor dedi. Sonra yazılanların gizli tutulduğu fermanı, bir halkın kaderinin böyle bir sandığa kilitlenişini acıyla izledi Sitar. Bakalım daha neler öğrenecekti bu şehirde.

Dışarıda Sitar'ı bekleyen Kutadgu ve Cengiz, onun medreseye kabul edildiğini duyduklarında mutluydular. Sevincini gizleyemeyen Cengiz, o gün rastladığı tüm Durgun Su'culara aynı cevabı verdi:

-Bir Medli katıldı bize adı Sitar.

ZERDÜŞT BUYURDU!...

Çok hasta olduğu söylenip apar topar halde eski başkent Isfahan'a götürülen Şah Hüsrev II'nin ardından Rey'de gergin günler yaşanmaktaydı. Nisfcihan (dünyanın yarısı)değerinde olduğu söylenen Esfahan'daki zorunlu ikametindeki Şah, başkentte ipleri tamamen ele geçiren baş müneccim Saman'a karşı güçlenme hazırlıklarına giriştiği sıralarda Rey'de, Saman'ın talimatlarıyla hareket eden askerler ve müneccim güruhu yoksulların evlerini basıp insanları yakalıyor, din dışılığı çağrıştıran tüm kitapları yakıp evleri ateşe veriyorlardı. Hristiyan, Budist ve Mazdekçiler arasında hiçbir ayırım gözetmeden yakalananlar bir daha geri dönmek üzere götürülüyorlardı bilmedikleri yerlere... Eski başkentteki Şah'ın güçlenme hazırlıklarına karşı Büyük Medresede müneccimlere ilahilerle Aveste dualarını okutan Saman, çuvallar dolusu yüzülmüş insan derilerini dünyanın en görkemli tacının bulunduğu salonun girişine yığdırmaktaydı.

O günler de tüm Durgun Su'cular gibi Kutadgu ve arkadaşlarının kulakları da geceleri ayak seslerindeydi. Nitekim bir gece vakti askerler kapılarına dayandıklarında şüphe çekebilecek Uygurlu arkadaşlarından izin alan Sıtar, askerlerin önünde duran müneccimin karşısına, Hürmüz'e inandığı için Hristiyan Şam'dan kaçan bir ateşe tapan olarak çıktı. Öyle ya gerçek bir inanan olmasaydı neden tutup Şam'dan Rey'e kadar uzunca bir yolu tepeydiki...

Ne kadar Uygurlulardan şüphelense de müneccim, Medlinin kendine güvenen tavrı karşısında boyun eğmekten başka yapacağı bir şey yoktu. Büyük Medresede eği-

tim gören Medli bir münecim ileride devletin çok işine yarayacaktı şüphesiz. Öyleyse bu evdekilere de ahalisini tutuklatıp ölüme göndermediği evlerdekilere yaptığı gibi devletin ‘doğru’ görüşlerini sıraladı münecim.

-Baş münecim Saman hazretleri ve tüm büyücüler, şahımızın Esfahan’da istirahatini uygun buldular. Şahımız tekrar iyileşene kadar Saman hazretleri ülkemizi sapkınlardan temizlemeye karar verdi. Tanrı, onu, yani Saman’ı başımızdan eksik etmesin.

Cengiz aceleyle yarım yamalak ona katıldı.

-Tanrı onu eksik etmesin... Sitar’la Kutadgu da saygı ifadesi olarak başlarını acımasız münecim önünde eğdiler. Baş kestiren münecim, onlara bir sürü tehdit dolu nasihatler yaptıktan sonra askerlerle birlikte evden ayrıldı.

Münecim ve askerlerin ardından rahat nefes alan üç arayıcı; Maninin ünlü kitapları İncil-i Zinda, Gence Zindagan, Sefer-ül Esrar’la birlikte Tevrat, İncil ve Hintlilerden temin ettikleri Upanişadları kurtardıkları için mutluydular.

Soğuk bir kışta, basılan evlerden toplanan insanlar, zorunlu bir kar yolculuğuyla beyaz ölüme gönderilirlerken, onların acılarını yüreklerinde yaşayan arayıcıların çoğunun soğuktan ve korkudan dolayı hasta düştükleri Büyük Medresede her gün istisnasız olarak tütsüler yakılıp ilahiler söyleniyordu.

Geceleri duyulan çığlık seslerinin iç parçalayıcı acısıyla birlikte bir çok arkadaşlarının yakalanarak ölüm yolculuğuna gönderildiklerini bilen arayıcılar, Medresede dünyanın korktuğu adam, Saman’ın önünde put gibi dikilerek insanlığa iyilik dileyen duaları okuyorlardı. Onlar için bu, katlanmaları gereken bir zorunluluktur. Ama araştırmalarını daha gizli yapmaları gerektiğini bilerek bu zorunluluklara katlanacaklardı.

Saman, girerken Medrese'ye, okunan ilahiler iyilik müjdeliyordu öğrencilere. "O, şeriata göre düşündü, şeriata göre konuştu ve şeriata göre yaptı. Gerçekleşen dünyada en iyi yöneticiydi. Parlaklıkta parlak ve ihtişamda en ihtişamlıydı. Zaferde en muzafferdi, onun görünmesiyle cinler kaçtılar..."

Toparlak anlamsız yüzünün hemen hemen yarısını koskocaman kırmızı bir leke kaplamış olan Saman'ın fıldır oynayan gözlerinden ejderha alevi gibi ateş fışkırıyordu adeta. Altın sırmalı kaftanıyla dumanlar içinde koşuyor, ilahileri söylerken arada bir geçmiş tarihlerde dini koruyan büyük müneccimleri anmadan edemiyordu. Örneğin iki yüz yıl kadar önce Şah Şapur döneminde baş müneccim olan Kartır'ın Mani gibi bir sapkının etkisine giren 'yüce' şahı yanlış düşüncelerden ve eylemlerden kurtarmak için ne kadar çalıştığını büyük bir övünçle anlata anlata bitiremiyordu. Onun dersleri Kartır'ın yüceliğini anlatmakla geçiyordu.

Saman'ın tek kaygısı ya da eksiği kendine güvensizliği idi. Herkesten gizlediği yönü aslında kendini kendisini herkesten zayıf ve güçsüz bilmesiydi. Genç müneccim adayları, önünde oturlurken onlardan biri olmak, aşkı, sevgiyi, yaşamadığı gençlik coşkusunu yaşamak için yanıp tutuşan adamın aldığı son şekil, dumanlar içinde koşuşturarak altın sırmalı kırmızı kaftanına sarılıp gür sesle cehennemden bahsetmek olurdu.

"Makatından içeri direk gibi bir yılanın girdiği ve ağzından çıktığı bir ruh gördüm. Bir çok sinek uzuvlarını yakalamıştı. Ne günah işlemişti bu gövde, ruhu neden bu kadar acı çekiyor diye düşündüm. Sorduğumda bu dünyada livata işleyen bir adamın ruhudur dediler... Bir kadının ruhunu gördüm. Ona erkeklerin kap dolusu kir ve pisliğini içiriyorlardı. Bu kadar acı çeken ruhun gövdesi ne

suç işlemiş diye sordum. Sakınmadı diye yanıtladılar. Bu kötü kadın, ateş ve suya aybaşıyla yaklaştı dediler. Bir de erkek ruhu gördüm, başının derisi yüzülüyordu. Bu kötü adam, dünyadayken aybaşıyla kadınla ilişki kurmuş dediler...”

Büyük Medresede ‘iyilik’ dualarıyla başlayan günlerde yapılan ‘iyilikler’ o kadar aşırıya kaçıyordu ki başkentte, insanlar kendi gölgelerinden korkar olmuşlardı sokaklarda. Medreselerde ve kışlalarda ikiden fazla erkeğin yana dolaşmaları yasaklanırken, ülkede neler olup bittiğini, Şah’ın Esfahan’dan dönüp dönmeyeceğini konuşmak da tellalların okudukları yasaklarla dolu fermanlarda yer almıştı.

Düşünmek de yasaktı başkentte. Ancak bir iş yaparken, insanlar düşünebilirlerdi kendi kendilerine. Halktan insanlar daima bir şeylerle uğraşmalı, uğraşmıyorlarsa da pek evlerinden dışarı çıkmamalıydılar.

Halk, evlerinde kapalı kapılar ve sıkıca örtülmüş pencereler ardında özgürdü. ‘Yerin kulağı vardır’ sözü gereği kulaklarını çekiştirip yere vuran, başlarına bir iş gelmemesi için karanlık cini Ehrimen’e söven insanlar, kurtuluşu geçmiş zamanlardan bahsetmekte bulurlardı. Kimseler baskıdan, ölümden ve bir gün kapılarına dayanacak ölüm satıcılarından bahsetmiyorlardı. Ama bozulan ahlaktan, artan iki yüzlülüklerden, yalanın, dedikodunun ve zinanın artışından bahsediliyordu. İşte bunları konuşmak, konuştukça da ahlak bozuluyor denilerek daha fazla müneccime iş sahası açmak özgürdü başkentte.

“Bir zamanlar, Şahlar Şahı Şapur döneminde ülke zengin, halk öyle mutluymuşki sormayın gitsin. Hoşgörü varmış ülkede . Ve o büyük Şah Şapur, bilgelerin sözlerine kulak verin hatta onlara danışmadan devlet işlerinde adım atmazmış...”

“Ya öyle elbet. Bilgelere danışmak gerek. Yüce şahımızın çevresinde de bilgiler olsa gerek.”

“Tanrı ona şifa verse de bir an önce dönse başkente...”

Kışın ortasında kendisine bağlı komutanların denetiminde ki bir orduyla dondurucu soğukta yüzlerce askerin el ve ayaklarının soğuktan donarak düşmesini göze alan Şah; Başkente ulaştığında önünde yerlere kadar eğilen müneccim ordusunun ve Saman’ın, gelişini önceden haber aldıklarını öğrendiğinde, yüzlerce askerin soğuktan donarak ölümüne sebep olan yürüyüşün boşuna yapıldığını söylemeye dili varmadı. Tersine bunun çok hayırlı bir yürüyüş olduğunu söyledi mahiyetine ama onu görenler boğazından bir türlü geçmeyen bir lokmayı zorla yutmuş gibi bu sözleri söylediğini görmüşlerdi.

Halbuki Şah’ın niyeti, Baş müneccimden habersiz olarak kente girip onu gafil yakalayıp tutuklamaktı. Fakat önünde yerlere kadar eğilen baş müneccimin çevresindeki yöneticilere baktığında tanıdığı tek kişiyi görmeyen Şah için bu düşüncesini yerine getirmek artık imkansızdı. Saman yine ondan daha baskın çıkmış, Şah’a bağlı olan yöneticileri ya görevden almış ya da komplolarla tutuklatmıştı. Doğu’nun başkentindeki iktidar kavgasını Şah Hüsrev II, başkente ulaşmadan sonuçlandırılmak istenmiş ama yine kaybetmişti.

Sıkıntılı olan Şah, altın serpilen yolunda kaftanını önünde eğilen müneccimlere öptürürken, gülümseyerek yine yalnız kalma tehlikesi olan sarayına gidiyordu. Onun yolu üzerinde davullar çalan tellallar, yüzyıllardan beri değişmeyen kuralı haykırıyorlardı;

“Ey ahali! Dilinizi kellenizi koruyacak biçimde kullanın. Efendimiz şahlar şahı Hüsrev aramızda...”

Bir insan ağırlığını aşan pırlanta ve elmaslarla kaplı tacının, kurbanının başını kesecek celladın baltası gibi

havada asılı halde kendisini beklediği kabul salonuna girdiğinde çuvallar dolusu yüzülmüş insan derileriyle karşılaşan Şah, refakatindekilerle birlikte sarsıldı.

Bir şeyler yapmasının şart olduğunu bilen Şah Hüsrev, Samanı devre dışı bırakamasa da Avesta hafızı Bundehişt tüm avesta belgelerini gözden geçirerek dini yeniden yorumlaması için görevlendirildi. Saman ve müneccimler buna öfkeleniler. Fakat Esfahan'dan gelen Şaha bağlılığını sürdüren askerlerin önünde itiraza cesaret edemediler. Zerdüşt dini, tam da olması gerektiği gibi yönetenlerin dini olduğuna göre neden yeniden yorumlanacaktı. Dini yeniden yorumlamak isteyenler sapkınlar olmamış mıydı? Peki Mani ve Mazdek gibiler niçin öldürülmüşlerdi; yine aynı sebepten dolayı değil mi? Şahın düşüncelerini değil kabul etmek tartıştırılmasını dahi zararlı bulan Saman; Bundehişt, Büyük Medresede eğitim için gönderilince bir daha ayağını atmayacaktı Medreseye. Bunun nedeniyse sözde kendisini Bundehistin düzeyine indirmek istemeyişiydi. Ama asıl neden ona karşı duyduğu öfkeydi.

Bundehist, çatışmalı ortamda ne yapacağını bilmiyor, eli ayağı bir birine dolanıyordu. Şah, din tartışmalarının daha çok Büyük Medresede yapılacağını söylüyordu ama Bundehişt, başkentte çatışmaya yol açmayacak bir tartışmanın olmayacağını bilmeyecek kadar budala değildi. Kapılarını askerlerin tuttuklarını, elini sıcak sudan soğuk suya sokmasına izin veremeyecek kadar çevresini sıkıca saran müneccimlerin onun en küçük bir sözünü bile pireyi deve yaparak Saman'a yettirdiklerini ve Saman'ın da Şah'a sık sık hafızın 'saçmalıklarını' ilettiğini bildiği bir havada Bundehişt, Medreseye bacakları titreyerek gelirken kiminle neyi tartışacaktı. Zavallı öğrencilerin halleri ondan beterdi. İlahilerle cehennem ateşlerine hemen he-

men her gün girip çıkarlarken, hangisi cesaret edebilirdi farklı görüşler dile getirmeye.

-Yüce şahımız büyük Hüsrev'in ordularının tüm din sapkınlarını yok edip kutsal dört tabaka sistemini güçlendirdikleri bu günlerde, bizler de dinimizi daha iyi nasıl yorumlayacağımızı tartışacağız. Şüphesiz sizlerin öyle çok ciddiye alınacak düşünceleriniz olamaz. İyi dinleyiciler olmanın da tartışmalara katılmak kadar önemli olduğunu unutmamanızda fayda vardır... diyordu Avesta Hafızı.

Hastaymış gibi ıkınıp dururken müneccim adaylarının dikkatlerini önünde topladığı sırmalı kaftanına, elinde sallayıp durduğu mendile ya da parmaklarında ki altın yüzüklere çeken Budehist'in ne demek istediğini anlamak zordu. Baş müneccim Saman'ın bir kış süren baskı sağanağı ardından gizlenmeyi esas alan tüm arayıcılar için Medresede konuşmak gibi bir şey söz konusu olamazdı. Üstelik Manicilerin gizli tarikatları Durgun Su'yun ileri gelenleri ezelden beri Medresede konuşmayı benimseyip her türlü baskıya karşı pasif direnişi savunurlardı. Bu şartlarda konuşacak olan kişi yalnız müneccimlerin değil, Durgun Su'cuların da öfkelerini üzerine çekebilirdi. Bundahişt konuşmaya devam ediyordu;

-Çok şükür ülkemizin iyi hükümeti, İran diyarında Hürmüz'e inananların dinine dayanıyor. Bu öğreti, bizden öncekilerin biriktirdikleri bilginin sentezidir. Dinimiz doğrudur, kanıtlanmıştır bu. Akıllı insanlar, dinimizi dünyada tartışmayla kurabileceklerine inanırlar. Tartışmak önemlidir elbet ama nasıl tartışmak. Kimileri, yaratıcının yapısının öğrenilmesinin olanaklı olmadığını ya da tamamıyla öğrenilebileceğini söyleyerek ya yetersiz bilgiye sahip olduklarını ya da çok serbest düşünceli olduklarını göstermektedirler...

Gereksiz sözlerle doldurduğu günlerde Bundehişt, tartışmanın ya da tartışamamanın nedenlerini ortaya koyuyordu. Büyük Medresede günler, Bundehişt'in monolağa dönüşen konuşmalarıyla geçerken, başkentte iktidar savaşı hızından bir şey kaybetmeden sürüyordu.

Baş müneccim Saman tarafından devletin katı yorumu dışındaki tüm görüşler dinden sapma olarak değerlendiriliyor, sık sık Bundehişt, derslerden saraya çağırılıyor, iyi veya kötü olsun derslerde yapacağı hiçbir yorumun kabul edilmeyeceği konusunda uyarılıyordu. Baş müneccimin gazabından korkan Bundehişt, ona boyun eğip eteğini öpüyor, bu tehditlerden Şah Hüsrev'e bahsetmeye cesaret bile edemiyordu.

Devletin hakimleri olan müneccimlerden 'onu ciddiye almayın' mesajını alan medresedeki sessizleştirilmiş müneccim adayları için, o günlerde boyunlarına boyunduruk geçirilerek Anadolu'dan ya da Horasan'dan getirilen esirleri izlemek Bundehişt'in derslerinden çok daha öğretici olmalıydı.

Sarayda, baş müneccim aracılığıyla devletin tüm işlerine burunlarını sokan müneccimler, savaşlarda ele geçirilen en verimli toprakların paylarına düşüşü yetmiyormuş gibi, halkın tüm yaşamına da el atmışlardı. İnsanların nasıl giyineceklerinden nasıl içeceklerine, hangi kadınla evlenip karılarının yanlarına ne zaman girip sarılacaklarına kadar her şeye burunlarını sokan bu grup karşısında adını taşıdığı babası gibi çaresizdi Şah Hüsrev. Saraya, müneccimler hakkında şikayetler gelirken; Şah, her yerde müneccim küstahlığı daha da artsın diye mi ateş tapınakları yaptıracaktı.

Bardağı taşıran son damla, yaşanan bir rezaletin hareme, oradan da Şah'ın kulağına ulaşması oldu. Kabul salonunda Şahdan on dirsek mesafe ötede duran ülkenin en

seçkinleri arasında yeri olan bir müneccimin, sarayın terzinin karısını baştan çıkarmasıyla ilgili bir haberdir bu. Terziye, karısının içinde karanlık cinlerinden birisinin olduğunu söyleyerek karı kocanın birlikte yatmalarına engel olan müneccim, bir şurup içirerek sarhoş hale soktuğu kadınla birlikte terzinin yatağında yakalanmıştı.

Olayı duyduğunda Şah öfkeden deliye dönmüş gibiydi. Bizans imparatorlarının bile kıskanıp benzerini taklit etmeye çalışıp komik duruma düştükleri dünyanın göz bebeği bir sarayın kabul salonunda, hem de kendisinin akrabalarından sonraki mevkide yeri olan bir kişi nasıl böyle bir haltı işleyebilirlerdi.

Şah'ın öfkesiyle haremdekilerin kışkırtmaları da birleşince baş müneccimden hesap istemeye karar veren Şah, tüm vezirlerin ve danışmanların bulundukları kabul salonunda duyduğu rezaletin ne anlama geldiğini baş müneccime sordu. Saman, ona hesap vermesi gerekirken tüm saray erkanının önünde haremî kastederek, birilerinin Şah'ın kulağına gerçek dışı şeyleri fısıldadıklarını, Şah'ın bunlara inanmaması gerektiğini söyledi.

Baş müneccimin kendisini de aşarak hareme dil uzatmasını büyük bir küstahlık olarak nitelendiren Şah, havada asılı olan tacın altından çıkmadı ama yanakları kıpkırmızı olmuş halde sözlerini söylemekten kaçınmadı;

-Bu ne küstahlık, haremime dil uzatanların dilini keserim! Diyen Şah'ın öfkeyle uzana işaret parmağı, Saman'a derhal dışarı çıkmasını söylüyordu. Bir anda gerginleşen kabul salonunda Şah'ın muhafızları ellerini silahlarına götürmüşler, müneccimler Şah'ın önünde yerlere kapaklanmışlardı. Saman, yüzündeki öfkeyi örtmek için yerlere kapaklanmış halde geri geri çekilirken huzurundan, sarayda hiddetlenen Şah'ın öfkeli sesi cınlıyordu;

-Tellalların kent sokaklarında haykırdıkları cümle senin için de geçerlidir. Bunu böyle bilesin diyordu baş müneccime.

Rey'den tüm imparatorluğa yayılan iktidar savaşı, sin-sice planlarla ve komplolarla devam etmekteydi. Saman, Şah'ın huzurundan kovulmasına rağmen hala baş münec-cimdi. Kolay kolay da değiştirilemezdi ama Şah Hüsrev'in kendi sarayında güç olmaya başladığı bir döneme girilmişti. Müneccimler, sarayda ve ülkede hala söz sahibi-ydiler ve askerleri yanına çeken Şah'a karşı daha sinsi yollarla güçlenmek peşindeydiler.

Rey'de, karılarını müneccimlere teslim eden erkeklerin içlerine kurtlar düşedursun, başkente ulaşan bir haber, sarayı yine karıştırdı. Kuzeyden, Horasandan yine bir isyan haberi-ydi gelen. Angaryalar, zorunlu askerlikler ve yoksulluktan dolayı köylüler yine ayaklanmışlar hatta isyanı bastırmaya giden askerlerde onlara katılmışlardı.

Başkente ulaşan haberler böyle olunca Saman, hiç zaman kaybetmeden isyancıların üzerine yürümeleri gerektiğini, Şah sefere gidemeyecekse kendisinin ve münec-cimlerin, ordunun önünde savaşacaklarını söyleyerek kış-kırtıcılık yapmaya başladı. Halbuki yıllardan beri Horasandaki isyanları ezmek için koşuşturan askerlerin görüş-leri farklıydı. Onlar, işin artık çığrından çıktığını, 'isyan var 'denilerek üzerlerine defalarca yürüdükleri halkı dev-lete düşmanlaştırdıklarını söylüyorlardı. Ve komutanların, Şah Hüsrev'e getirdikleri öneri bu mantıktan hareketle ortaya konularak devleti sağ duyuya çağırıyordu. Yani askerlere göre, isyankarlarla görüşmek ve bazı güvenceler vererek sorunu çözmek en doğru şeydi.

Komutanların sözleri kendi askerlerine geçseydi eğer, Şah Hüsrev bir gün bile beklemez, onların dediklerini yapardı. Öbür dünyadaki cennet katları arasında iyi bir yere

sahip olmak için bugünden çok, gelecek dünyayı düşünen askerlerin kulakları komutanlarından önce müneccimler-deydi. Ve Şah, bunu çok iyi bilmekteydi.

Ne savaştan ne de barıştan yana karar alamayan Şah bekledikçe başkentte sorun, bir isyanın bastırılıp bastırıl-maması tartışmasından çıkarak Şah Hüsrev II'nin impara-torluğu yönetip yönetemeyeceği tartışmasına dönüşmüş-tü. Bu haliyle de Doğunun başkentinde yaşanan iktidar kavgalarının, henüz imparatorunu seçmemiş olan Kons-tantinopol'deki kavgalardan geri kalır yanı yoktu. Rey'de söylentiler almış başını gitmişti. Müneccimlerin kafalarını karma karışık ettikleri askerler bile ikircikli görünüyorlar, aralarında aynı konuyu tartışıyorlardı. Öyle ya şahlar şahı Hüsrev, mademki bir sefere çıkamayacak kadar hastaydı. Öyleyse imparatorluğu neden bir başkası yönetmesindi.

Bir gün ani bir şekilde saraya çağrıldığında tek bir müneccim tarafından karşılanmayıp her zaman olduğu gibi, önce baş müneccimin huzuruna çıkıp Şaha ne ko-nuşması gerektiği belirtilmeyen Bundehist, sarayda önemli şeyler olduğunu sezdi. Nefesini tutarak Şah'ın ka-bul salonuna giren hafız, Şah'ı ilk defa tahtında yalnız ba-şına otururken buldu. Çevresi, her an kılıç kullanmaya hazır halde duran askerlerce kuşatılmış olan Şah'ın elinde kılıcı vardı. Kaşları çatık, rengi soluk olan Hüsrev, bir kavgadan henüz çıkmış gibi yorgun görünüyordu.

Hiçbir zaman huzurundan eksik olmayan soytarılar, cüceler, muz yiyen maymunlar yoktu ortalarda. Şah'ın huzuruna gidip gitmemekte tereddüt eden Bundehist yere kapaklanmış haldeyken; korktuğu şeyin olduğunu, silah-ların çekilip iktidar kavgasında kazananların ve kaybe-denlerin tarihe yazıldıklarını sanıyordu.

Bir el işaretleriyle askerleri çevresinden uzaklaştıran Şah, güvendiği (daha doğrusu güvenmek istediği) tek kişi olan

Bundehişt'i acı bir sesle çağırırdı. İlk defa saray dışından bir insanın önünde havada asılı olan tacın altından çıkan şah, halinden dert yanıyordu;

-Taşıyabileceğim kadar bir tacım olsaydı keşke. Acı ama gerçek bu. Çin'den Tuna'ya kadar dünyayı fetheden ben Şahlar şahı Hüsrev, bu taca hükmedemiyorum.

Sarayda korkutucu bir sessizlik vardı. Şah konuşurken, askerlerin kasvetli yüzleri, Bundehiştde kötü şeylerin olacağı şüphesini yaratmıştı. İçten içe hiç Şah'ı tanımamış olmayı isterdi. Esfahandaki Medrese de ilahiler okuyup tütsüler yaparak geçirdiği günleri arayan Bundehişt'in korkudan bacakları titremekteydi. Elinde kılıcı olan Şah, dolayla sarayda olanları Bundehişt'e anlatıyordu;

-Baş müneccim ve sarayda ki tüm müneccimleri tutuklatıp zindana attığımdan haberin yok herhalde. Haberin olsaydı eğer, bacakların daha fazla titrerdi her halde.

Şah'ın söyledikleriyle birlikte hafızın rengi bembeyaz oldu. Onu anlamaya çalışırken bir başarı değil başarısızlık görüyordu içten içe. 'Öldürmemiş de tutuklamış öyleyse işler çok karışacak' diyordu Bundehişt.

Salonun öbür ucunda yanında askerlerin nöbet tuttukları tahtın üzerinde asılı olan doksan kilo ağırlığındaki taca bakan Şah, Bundehişt'e fısıldadı;

-Herkes bu taca sahip olmak istiyor bu günlerde...

Sonra hafızın aslında iyi bir hekim olduğunu çevresindekilere haykıran Şah, Bundehişt'in kolunu tutup hasta olan prenseslerden birini tedavi etmesi için haremine doğru götürdü. Fakat bu arada kılıcı kınına sokmayı unutmuştu.

O gün, Sasani imparatorluğu sarayındaki alışık olmadık olaylar dizisi devam ediyordu. Hareme, Şah'dan başka bir erkek kolay kolay giremezdi. Baş müneccim ve diğerlerinin tutuklanmaları, saraydakileri o kadar şaşırtmıştı

ki Bundehişt'in, hareme girmesi gibi 'küçük ' bir ayrıntı dikkat çekmedi o gün.

Haremdeki bir odada Şahla Bundehişt başbaşıydılar. Şah konuşuyordu;

-Hasta olan Prenses değil benim. Beni hasta edenlerse sizlersiniz. Kimilerinizin doymak bilmeyen iktidar hırsının, kimilerinizinse zavallılığının acısını ben çekiyorum. Başıma neler geldiğini bilmiyorsun sen. Anlatıyım da öğrenmiş ol...Dün akşamüstü biraz rahatsızlandım. Yorgunluktan olacak ayağa kalktığımda gözüm karardı, tahta yığılıp kaldım. Biraz düzelince beni hareme götürmelerini istedim. Ne oldu dersin, etrafımı sarıp beni kucaklayan müneccimler, babamın öldüğü odaya götürdüler. Sonra odayı tütsüleyip yaptıkları büyü'nün bozulmaması için kapının hiç açılmamasını söyleyen Saman, odaya giriş çıkışları yasakladı. İlahiler okunuyor, tütsülenen odada dumanndan boğulacak gibi oluyordum ki ne oldu dersin, dumanlar içinde yüzünü göremediğim bir el, şurupla dolu bir şişeyi dudaklarıma dayadı. Bir diğeri de başımı kaldırıp 'bu iksiri için, iyileşeceksiniz' diyordu. Şurubu ağzıma doldurup yorganın altına girdim. Ağzımdaki sıvıyı tekrar dışarı attım. Durumum kötüleşti, sabaha kadar titredim. Bir an öldüğümü sanıp muhafızların içeri girmesine izin verdiler. Ayağa kalktığımda tüm müneccimlerin gözleri fal taşı gibi açıldı. İşte böyle hafız, Saman, beni zehirleyip tahtıma kurulacaktı.

-Hala iyileşmemiş gibisiniz Şah'ım dedi Bundehist. Onun sadık bir kulu olarak.

-Boşver bunları şimdi, ben iyiyim. Saman'a ne yapacağıma sonra karar vereceğim. Ben karar verene kadar varsın sürünsün zindanlarda ama önemli olan senin neler yaptığındır. Bak bu müneccimler halkın ve devletin başı-

na bela oldular. Ya sen ne yapıyorsun, öğrencilerle tartışıyor musun bari?

-Fazla tartışma olmadı dedi Bundehist sıkılarak.

Bu konuyu fazla deşmek istemeyen Şah, bir çocukları gibi Bundehist'in de Saman'ın korkusuyla kendisine verdiği görevi yapamadığını biliyordu. Ama hiç olmazsa şimdi Saman ve adamları zindanı boylamışken konuşabiliyordu Bundehist.

-Seninle biraz konuşmak istiyordum. Örneğin babamın bir zamanlar sempati duyup sonra öldürdüğü Mazdek ne diyordu savaşlar için. O, savaşların sebebinin para olduğunu söylüyordu değil mi?

-Para ve kadın dedi Bundehist. Sonra devam etti; savaşların olmaması için Mazdek, bunların eşit paylaşılması gerektiğini söylüyordu.

-Başka? Diye sordu bu cevabın daha da açılmasını isteyen Şah. Baş müneccimi zindana atan Şah'ın neyin peşinde olduğundan kuşku duyan Bundehist, halk arasında başkaları söylediğinde bedelini başlarının kesilip derilerinin yüzülmesiyle ödeyecekleri sözleri yine bacakları titreyerek söyledi;

-Mazdek insanlardan emeğine göre kim ne kadar hak ediyorsa mallarında ona göre bölüşülmesi gerektiğini söyledi. 'Güzeli güzele, çirkini çirkine verelim ' derdi.

-Bence oldukça doğru düşünceler bunlar dedi Şah, gözlerini hafıza dikerek. Artık ne düşündüğünü açıklamasının zamanı geldiğini hisseden Bundehist, yine hasta gibi ıkınarak konuşuyordu ama sözleri Şah'ı uyarıcıydı.

-Düşüncelerimiz devletin çıkarlarından bağımsız olamaz. Savaşların olmaması için halkı, hayvanları kesmeyip et yememeye çağırın birisinin dedikleri doğruysa orada devlet diye bir kurum kalmaz Şahım. Şah düşünceliydi.

-Söyledikleri doğru olabilir ama uygulanamayacak kadar tehlikelidir dedi Bundehist.

-Bizim için tehlikeli, yoksa kaybedecek hiçbir şeyi olmayan yoksullar için onun söyledikleri yine de doğrudur diyen Şah, konuşmaya devam etti;

-Bir tarafta her şeyi kendilerine isteyen softalar, bir taraftaysa yoksulluktan yakınan halk. İki arada bir derede kaldık. Eğer bir çözüm bulamazsak sonumuz Bizans'a dönecek ne yazık ki dedi Şah.

-Avesta üslubunu yumuşatabiliriz dedi Bundehist. Şah, ona çıkıştı;

-Sana bu görevi aylar önce verdim. Tüm Avesta belgelerini toplamak ve dinimizi yeniden yorumlamak görevini sana verdim. Fakat nedense elini ağır tuttun. Hala gözlerinde baş müneccim Saman'dan duyduğun korkuyu görüyorum. Yoksa onu tutuklamakla hata mı yaptığıma inanıyorsun söyle...

Korkak insanlardan olmadığını ispatlarcasına açıkça konuşmaya başlayan Bundehist, iktidar savaşında artık daha net yer almasının zamanının geldiğini anladı ve yüreğini Şah'a açtı.

-Bir gerçeği görmemiz gerekiyor Şah'ım. Başkentte Saman ve müneccimler güçlüdürler. Saman, siz Esfahandan gelmeden yapacağını yaptı. Kentteki tüm yöneticileri o tayin etti. Şimdi sarayda bile tüm işler ondan sorulur ve dinimize göre neyin iyi neyin kötü olduğunu o belirliyor. En çok güvendiğiniz valiler ve komutanlar bile sizin huzurunuzla çıkmadan önce onunla görüşüyorlardı. Bu görüşmelerden sonra belki de size iletmeleri gereken bir çok bilgiyi söylemiyorlardı... Fakat dışarıda yani imparatorluğun genelinde güçlü olan sizsiniz Şah'ım. Bunun için dışarıdaki gücünüzü başkente taşımanız gerekiyor. Yoksa

baş müneccimi tutuklamak çözüm değil bence. Birini tutuklarsanız yerine bir başkası gelir.

Bunlar Bundehistten beklenmeyecek derecede cesur sözlerdi. Şah buna memnundu ama bu kadarı yeterli değildi. Bundehist görüşlerini biraz daha açmalıydı. Kaşlarını çatan Şah, ona sordu. ;

-Ne yapayım yani, tahtı onlara mı bırakayım. Ya da Saman'ın ardına düşüp Horasan'a mı gideyim diyorsun.

Baş müneccim Saman'ın korkusunu hala yüreğinde taşımasına rağmen belki de ilk defa Şah'ın huzurunda Bundehist, gerçekten fikir üretebiliyordu;

-Böyle demek istemedim Şah'ım. Saman, sizin ardınıza düşmelidir.Halk o zaman Saman'ı daha iyi tanır. Ve onun niyetinin bir isyanı bastırmak olmayıp aslında sizi tahrik ederek başkentte bir kaşık suda fırtınalar kopararak amacına ulaşmak olduğunu görecektlerdir.

Başını sallayan Şah, ona bir şey söylemeyip düşündü bir süre. Ve sonra, Bundehist'i ardında bırakıp sanki onunla hiç konuşmamış gibi sert ve acımasız bir görünümle kabul salonunda tahtına kuruldu. Sonra, saraydaki komutanları huzuruna çağırarak Horasan'daki isyanla ilgili kararını açıkladı;

-Derhal büyük bir ordu hazırlansın. Ordunun başında Horasan'a gidiyorum. Müneccimler ben dönene kadar zindanda kalsınlar. Böylelikle akılları başlarına gelsin.Yazıcılar tez elden bir ferman yazsınlar ve bunu kent sokaklarında okusunlar.

Askerler, alınan savaş kararından memnun halde Şah'ın etrafında toplanırlarken, sokaklarda doluşanlar da sevinç gösterileri yapıyorlardı. 'Şah Hüsrev çok yaşa!' diye haykırıranların mutlulukları, ordunun Horasan'a doğru sefere çıkışına değil, zalim Saman'ı zindana atışına gibiydi.

Başkenti, dünyanın belki de en sabırlı adamlarından birisi sayılabilen ve duymadım, görmedim, bilmiyorumu esas alan bir vezire terk eden Şah, yokluğunda münecimlerin deliye döneceklerini bildiği için Horasan’a doğru yola çıkarken ayaküstü, dostu Bundehişt’i uyardı;

-Kendine dikkat et hafız. Rey’de bu kış çok zorlu geçeceğe benziyor.

Ordu, başkentten ayrıldıktan kısa bir süre sonra Horasan’da öyle ciddiye alınacak bir isyanın olmadığı ortaya çıktı. İpek yolunun gelirlerinin paylaşımı üzerinde Türk hanıyla elçiler göndererek uzlaşmaya çalışan Şah’ın gözü çan çekişen Bizans’a dönmüştü. Bir savaşa girişmeden ne olursa olsun Başkente dönmemeye kararlıydı.

Şah, başkente dönmeyince yalnız tutuklu münecimler değil, serbest olan halk da cezalandırılmış oluyordu. Kentteki münecimlerin yarattıkları huzursuzluk halkta tepkilere yol açıyordu. Buna karşın sorunlara çözüm gücü olması gereken vezir, aymaz bir şekilde halkla münecimleri birbirlerine karşı dengeleyerek çözümsüzlüğü çözüm olarak dayatıyordu. Vezirin, yapmakla kendini sorumlu gördüğü iş, kentin sorunlarını çözmekten çok haremın tüm isteklerinin karşılanmasıydı. Onun ne halkın sorunlarını dinlemeye isteği vardı ne de niyeti. ‘Bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasın’ diyordu Şah’ın başkenti teslim ettiği adam...

Deve kemiğindeki işaretin anlamını en eski din kitaplarında bulamayıp, Yunan filozoflarının Pehleviceye çevrilen eserlerinden de sonuç alamayınca, arayışın Durgun Su’da olduğunu söyleyen arkadaşlarına karşın ısrarla araştırmalarını sürdüren Sitar; hiç ummadığı bir kaynaktan

ip uçlarını buldu. Medresede her zaman olduğu gibi ilahileri dinlerken, yanında oturan bir hintli öğrencinin koyundan gizlice çıkardığı papirüs parçasına yazılanları okuyan Sitar, Parsva denilen bir adamın hikayesinde işaretin anlamının gizli olduğunu gördü.

Upanişad denilen uzun şiirsel hikayedeki anlatımlar, Doğu ile Batı arasındaki savaşın bin yıl önce Hindistan'da ortaya çıkan bir tarikatla başlayıp İran'a ve dünyaya yayıldığını gösteriyordu.

Çağdaşları ortayolcu Budistlerden de ileri giderek madde ile ruhun tamamen ayrılığını savunan Janinler, acılarla dolu olan bu dünya da istek ve ölümden kurtuluşu aramışlardı. İnsan, kötü olan gövdeden kurtulmalıydı. Ama bunu, hint inancında olduğu gibi ana tanrıçaya kurban olarak sunulmak yerine ormana çekilip yoğunlaşarak, otlarla beslenerek yapmalıydı. Öğretinin kurucusu olan Parsva'nın gövdeden kurtuluş adı verilen mükemmelliğe kavuştuğu anda kendisine bir cin saldırdığında iki kutsal yılan tarafından savunulduğuna inanılırdı.

Bir hazineydi Sitar'ın bulduğu. Onun, ortayolcu Budistlerle dolaştığını görenler, Medresede sertleşen münecimlerden korktuğunu, bunun için hintlilerle oturup kalktığını söylüyorlardı. Ama bilmiyorlardıki Sitar, Buda'yı değil, Buda'ya karşı çıkıp bir acı çekme dini olan Janizmi öğreniyordu dikkatleri fazla üzerine çekmeden.

Janizmde, bilgelerin ilk görevleri öğrencilerinin maddi yaşama katılımlarını yavaş yavaş azaltmaktı. İkinci görevse ondaki maddeyi yakıp kül etmektir. Böylelikle içindeki cevheri; açgözlülük, hırs, yalan ve şehvet gibi kirlerden temizleyenler, bütün maddelerini yitirdiklerinde göğe yükselerek saydamlığa ulaşırlardı.

Nefret, korku, küçümseme ve şehvet yaratan aldatıcı görüntülerden kurtulan biri, gerçek anlamda cinsiyetsiz

olurdu. Böylelikle bilgeliğe ulaşan öğrencide çirkinlik ve acıya ait olan duygular erir, onun kişisel hiçbir özelliği kalmazdı. Cennet ve cehennemi de aşan bir aşkınlıkla yaşamı aşarak özel bir güce ulaşırdı.

Kavganın köklerinin bin yıl önceye uzandığını; ev bark yapmayı, evlenmeyi, mal sahibi olmayı, et yemeyi yasaklayarak, Doğu dünyasını sarsan Janinlere karşı Zerdüş'tün isyan bayrağı açmasıyla çelişkinin derinleştiğini öğrenen Sitar, artık İşaretin anlamını çözmüştü. Zerdüş'te, buyuruyordu;

“Karısı olan olmayandan üstündür, evi olan olmayandan üstündür, zenginlik sahibi olan olmayandan üstündür. Ve iki adamdan karnını etle dolduran et yemeyenlerden çok daha iyi ruh hali kazanır...”

Ve Zerdüş'te dine ihanet edenleri cehennemde yer verdiği yılanlara dönüştürerek, intikam alıyordu Janinlerden.

Belki işaretin anlamını çözmüştü ama arayışı bitmemişti Sitar'ın. Artık ona işaret veren ‘yabancı’yı bulmalıydı ama neredeydi O...

O günlerde münecimlerin diledikleri gibi at koşturdukları baş kentte yaşanan gerginlik, Büyük Medrese'ye de yansıyor. Bundehist'in iyiden iyiye sıkıcı olan dersleri dinlenmiyor, ilahilerde bir çok öğrenci ayakta uyuyorlardı. Maniciler arasında yeni bir sentez arayışının olduğu kulaklarına gidince boş durmayan münecimler, kentte söz sahibi olanların çocuklarını Manicilere karşı kışkırtmaya başlamışlardı. Büyük Medrese'nin bahçesinde çıkan kavgalar sarayda duyulduğunda vezir, her şeyden şikayetçi olan halkı sindirmek için iyi bir fırsat yakaladığına inandı. Bunun için münecimlere göz yumacak ve onları devlet adına arayıcılara yönelmelerine ses çıkarmayacaktı.

Müneccimlerin saldıracaklarını hisseden arayıcıların bildikleri tek çareleri, Durgun Su yöneticilerinin de uygun buldukları pasif direnişti. Namaz kılıp , oruç tutuyorlar, saatlerce oturup yoğunlaşıyorlardı. Et yemiyorlardı. Ama bu halleriyle de kesilmeyi bekleyen kurbanlıklardan farkları kalmıyordu.

İntikam peşinde koşan müneccimler, zindandaki baş müneccim Saman'dan haber alabiliyorlardı. Şah'ın er ya da geç kendisini serbest bırakmaya mecbur kalacağına inanan Saman, onlara hedef olarak arayıcıları gösteriyordu. Saldırı, Büyük Medresede Bundehişt'in girdiği bir derste yapılmalıydı.

Bir gün Bundehişt aylardan beri yazma hazırlığı yaptığı 'yaratılış ' kitabında uzunca anlatacağı aydınlık tanrısı Hürmüz ile karanlık tanrısı Ehrimen'in çekişmelerinden bahsediyorduki söz alan bir müneccim, arayıcılara tehditler savurmaya başladı. Bir saldırının olacağını sezen Bundehist, sessiz kalırken, askerler ve müneccimler elleri kılıçlarının kabzalarında beklemekteydiler.

-Din düşmanı sapkınları daha ne kadar aramızda barındıracağız! Evlerinde et yemiyorlar, cinsel ilişkiye ve evliliğe tümünden karşı çıkıyorlar. Üstelik Medresenin bahçesinde dilenciler gibi dolaşıyorlar. Anlamıyor musunuz artık. Sapkınları Horasanda aramaya gerek yok, onlar içimizdeler.

Çoğunluğu Durgun Su'cu olan pasifist öğrenciler, başlarını önüne eğmiş tefekürde gibi saldırıyı bekliyorlardı. Böylelikle de zindandaki Saman'ın iktidar hesabının kurbanları olacaklardı. Şah, başkente dönmeden ipleri ele geçirecek olan Saman, onun önüne müneccimler aracılığıyla yine çuvallar dolusu yüzülmüş insan derisi koymaya kararlı görünüyordu.

Saman'a bağılı münecim, tehdit dolu konuşmasını belkide bir saldırı talimatıyla sonuçlandıracaktı ki bir kişinin daha ayağı kalktığı görüldü. Ayakta olan Medli Sıtar'dı. Ortayolcu Hintlilerle dolaşan Sıtar'ın, bir gün nasıl olsa gerçekleşecek kadere fazla etkisi olmayacak bir konuşmayla ortamı yumuşatmaya çalışacağına muhakkak gözüyle bakılıyordu. Hatta Timur gibiler ondan sonra söz hakkı alarak Şah Hüsrev'e ve onun münecimlerine methiyeler dökmeyi düşünüyorlardı. Fakat öncelikle Sıtar'ın ne diyeceğı merak ediliyordu.

-Bildiğim kadarıyla hoş görüli dinimizin hakim olduğu topraklarda tefekküre dalmak yasak değildir. Üstelik kan dökenlere barışsever peygamberimiz Zerdüş de karşıdır. Dinimizin hizmetinde barış sever Münecimler mi olacağız yoksa bu münecim gibi savaş kıstırtıcıları, kan dökücüler mi olacağız. Dedi Sıtar.

Bu çıkış bir şimşek gibi başlarını öne eğen dervişlere çarpmış, alev alev yanan gözleri Sıtar'a çevrilmişti. Münecimler de hiç beklemedikleri böyle bir uyarı karşısında şaşkındılar. Korkusuzca konuşan bu dervişin miskin görünümümlü bir Uygurlu değil de şahin duruşlu bir Medli oluşu Münecimlerin tüm hesaplarını alt üst etmişe benziyordu. Bir Medliye saldırmak, hemde Büyük Medrecede tehlikeliydi. Sert kafalı Medlilerle kavim kavgasına girmek anlamsızdı. Hele hele onu etkisizleştirmek için deneyebilecekleri bir çok yöntem varken buna hiç gerek yoktu.

Bu durumdan faydalanan kişi Bundehişt'ti. Çatışmada hakem rolüne giren hafız, hem nalına hem mihına vuruyordu.

-Elbeteki bizler zalim kan dökenler değiliz. Unutmayalımki hepimiz Işığın Efendisi Hürmüz ve onunu hizmetkarı yüce Şah'ımızın sadık kullarıyız. Sözlerim hepi-

mizin kulaklarına küpe olsun. Yeni din arayanların, kos-koca devletimizi güçten düşürüp iğdiş etmek isteyenlerin başlarının birer birer kestirildiğini unutmayın. Horasan’da , Azarbeycan’da ırmakların kızıla boyandığını hiç duymadınız mı. Bu kutsal gücün önünde saygıyla yerlere eğilmeliyiz tabiki. Ama tüm bunları söylerken imparatorluğun sınırlarının çok büyüdüğünü görmemezlik edemeyiz. Öyle ise benim yaptığım gibi dinimizi öyle bir şekilde yorumlayalımki devletimiz paraça parça olmasın..”

-Müneccimler öfke duysalarda kimsenin itiraz etmeyeceği sözlerdi bunlar. Fakat Sıtar’ın çıkışına öfkenenler nedense müneccimlerden çok pasif direnişçi Durgun Suyun Quros gibi yöneticileriydi.

O günden sonra çevresine, Ekbatandan gelen arkadaşı Çeleng, Azad,Temo gibi Medlilerle, Kutadoğu, Cengiz ve Zirek gibi Uygurlu arayıcılarıda toplayan Sıtar, bir daha Büyük Medreseye gitmedi. Onun bundan sonraki günleri, başkentte gizlenerek geçecekti.

MAZDEK'İN SON MÜRİD- LERİ

Sabahın erken saatlerinde güneş doğmak üzereyken, gizlendikleri bir evde Sıtar ve arkadaşları dışarıdan gelen bağrıışmalarla yataklarından fırladılar. Yine müneccimler, askerlerle birlikte yoksulların evlerini basıyor olmalıydılar. Dışarı çıkan Cengiz bağrıışmaların, kentin surlarındaki kapılardan birinden içeri giren bir kalabalıktan dolayı olduğunu söyleyince diğerleri de dışarı çıktılar.

Horasan'dan gelen esirlerdi bunlar. Mazdeğin son müritleri de kılıçtan geçirilmişti. Sağ olarak ele geçirilenlerse Şah'ın talimatıyla ibreti alem olsun denilerek kar kış demeden yürütölmüşlerdi başkente kadar. Rey'e her dönüşünde kendisini çuvallar dolusu insan derisiyle karşılayan müneccimlere Şah, boyunlarına boyunduruk geçirilmiş yüzlerce kurban gönderiyordu. Böylelikle zulmetmekte de baskın çıkacak olan oydu. Ve Şahlar Şahı, müneccimlerin olası katliam girişimlerinin hiçbir şeye yaramaması için elinden geleni yapıyordu. Sapkınların kesilecek başları, sarayın ve Medresenin önündeki kazıklarda sergilenenekti. Bu da Şah'ın talimatıydı. Kim karşı çıkabilirdi.

Yollarda ölenlerden ve öldürölenlerden arta kalanların elleri ve ayakları kente girişte zincircirliydi. Kırbaç darbeleriyle parçalanmış giysileri, kurumuş kan izleriyle paçavraya dönmüş yarı çıplak haldeki Mazdekçiler, çektikleri tüm acılara rağmen başları dik olarak sabahın köründe başkente girdiler. Aralarında kadın ve çocukların da

bulunduğu esirler, ölüme değil de hayal ettikleri cennete yürümekteydiler sanki.

Horasan'da isyan olup olmadığı da belli değilken, köyleri basarak yüzlerce insanı, Işığın Efendisi Hürmüz'ün hizmetkarı Şah Hüsrev'in temsil ettiği kutsal düzen adına katleden askerler, sapkınlarda yol boyunca karşılaştıkları yüksek irade gücü karşısında çılgınlık derecesinde öfkelenmişler, bir çoğunu öldürmüşlerdi. Tüm bunlara rağmen, hiç birisinin aman dilememesi, askerleri kuşkuya düşürmüş, yolda kimilerinin kaçmalarına göz yuman bazı arkadaşlarını da kendi elleriyle öldürülmüşlerdi.

Başkent'e ruh halleri gerilmiş olarak giren askerler, halktan destek bulacaklarını ummaktaydılar. İşte gösteriye herkesten önce koşan müneccim güruhu, sapkınları taş yağmuruna tutmaya başlamışlardı bile. Daha uzaklarda duran halk ise ağır ağır birikmekteydi. Yoksullar, erkenden uyanmışlar, uyanmayanlar da uyandırılmışlardı. Onlar, sokak köşelerinde fısıldaşıyorlar, elleri böğürlerinde kadınlar, sesiz yürüyorlardı kafilenin önüne doğru.

Müneccimlerinde dolduruşlarıyla doğru yaptıklarına inanan askerler, kırbaçlarını öfkeyle indiriyorlardı sapkınlara.

“Yürüsene pis mendebur!”

“Tanrı belanı versin!”

Kimileriye köşelerde çizmeleriyle tekme basıyorlardı sapkınlara.

“Canlansana eşşoğlu....”

“Saygılı olun biraz dini bütünler...”

Düşenler tekrar kalkıyorlardı. Acılarının geçmesi için birbirleriyle göz göze gelmeleri yeterliydi.

Hengamenin sebeplerini öğrendiklerinde Sitar ve arkadaşları, her şeyi göze alarak halkın gittiği yere doğru

gittiler. Bazı insanların, gizlenmelerinin daha iyi olacağı yönündeki uyarılarına rağmen gittiler. Çünkü görecekle, onların da gerçeği idi.

Üç arayıcı, hissettiklerini gözleriyle görüp beyinlerine kazımak için süvarilerin çevrelerindeki dairede taşlanan esirlere yetiştirtiler. Bu sırada halkı da saldırganlıklarına ortak etmek isteyen müneccimler, ilahiler okuyup sloganlar atmaya başladılar;

“Din düşmanlarına lanet olsun!...”

“Lanet olsun!... lanet olsun!... lanet olsun!.....” diyerek yalnızca askerler, müneccimlere destek verdiler. Elleri böğürlerinde, üzgün ve umutsuz halde olanları izleyen yoksul halktansa çıt çıkmıyordu.

“Şahımız var olsun!”

“Var olsun!...var olsun!...var olsun!...” dedi askerler. Yine halktan çık çıkmadı. Yıllarca müneccim baskısı çeken halk, sloganlara eşlik etmiyor, tersine içlerinde kabaaran duygu seline gem vurmaya çalışıyorlardı. Fakat onlardaki bu sessizlik askerlerde hoşnutsuzluğa yol açmakta gecikmedi. Atlarını, çevrelerini saran kalabalığa doğru sürüyor, kırbaçlarla onları dövüyorlardı askerler. Müneccimler, hiç dururlar mı, onlarda yakaladıkları en çulsuz görünümlü insanları, “İşte bir Manici daha yakaldık.” diyerek abaları altanda sakladıkları sopalarla dövüyorlardı.

Nedense tüm bunlara rağmen halk dağılmıyordu. Birbirine kenetlenmiş gözleri yaşlı insanlar, kan revan içinde sonsuzluğa giden öncülerini selamlıyorlardı. Mazdekin son müridlerini izlerken onlarla birlikte sonsuzluğa ulaşan bir halk vardı yollarda. Tablo, o kadar acıydı ki Sitar va arkadaşları oldukları yerde taş kesilmiş gibiydiler.

Beyazlamış uzun saçlarından sızan kan şakağında kurumuş, kırmızı gömleği kırbaç darbeleriyle param parça olmuş bir esir, yediği kırbaç darbeleriyle yere yığıldı. O

yere düştüğünde diğer tutsaklar da yürümediler.O sırada atı üzerinde kurulduğu halde son darbeyi vurmak üzere kılıcını çeken asker, boyunduruğun ağırlığına rağmen esir, ayağa kalkınca bundan vazgeçti. Bir an, Sıtarın bakışları bu adama takılı kaldı. Bu gözleri, yüzü, tüm acılara rağman tebessüm eden bu dudakları bir yerlerden tanıyor gibiydi.

Adama daha dikkatle baktığında yıllardır peşinde olduğu öncüyle , ‘yabancı’yla buluştuğunu hissetti Sıtar. Bir süre onunla yan yana yürüdüktan sonra öncüsüyle buluştuğundan emin oldu.Ama ne acı bir buluşmaydı bu. Yabancının başında, her an düşmesini kollayan bir celladı vardı. Sıtar, öncüsünün umursamaz haline taptı. Onun müridi olmaktan dolayı gurur duydu.

Hepsinden daha sert ve katı görünen Sıtar’ın gözpınarlarından süzülen gözyaşları, arkadaşlarının dikkatlerinden kaçmadı. Yine de onun ne kadar büyük acılar içerisinde olduğunu bilemediler. Müneccimlerin çıkardıkları karışıklıklardan yararlanan Sıtar, ‘Yabancı’ ya seslendi. Ona, ‘İşaret’in anlamının çözöldüğünü mutlata söylemeliydi.

“Yabancı yabancı !” diye seslendi Sıtar. Başını ağır ağır sesin geldiği yere doğru kaldıran adam, ona göz ucuyla baktı. Sıtar koynundan çıkardığı ‘İşaret’i ona gösterdi. Sıtar’ı tanıyan ‘ Yabancı’, sanki ölüme giden o değil gibi gülümsedi, yüzü aydınlandı...

- Başardın dedi gözleri yaşarak, sıcak bir sesle. Sonunda başardın küçük Medli.

-İşaretin anlamını çözdüm dedi Sıtar heyecanla.

Onu, başıyla onayladı ‘Yabancı’.

-Umudum sensin Medli Sıtar dedi.

Halkın sessizliğinden ürken askerler ve müneccimler, bu işi artık orada sonuçlandırmaya karar vermişlerdi ki

yabancı, Arayıcı Sıtar'a bundan sonra ne yapacağını söyledi;

-Düşüncelerini harekete geçir. Ve mutlaka Nuh'un dağına ulaş. Kutsal dağ Cudi'de yaşamı yeniden yeşertceksin. Söylediklerimi sakın unutma.

-Unutmam dedi Sıtar, unutmam.

Sonsuz yaşam kapısının kendisine ve müridlere açılmak üzere olduğunu bilen 'Yabancı' ölüme umutla gidiyordu artık. Gözü arkada kalmayacaktı. O sırada şarkı söyler gibi seslendi Sıtar;

- Git artık buradan Küçük Medli. Öğrendiğin oyunları arkadaşlarına öğret, oyun öğret yeterki....”

Başında duran asker, ani bir kırbaç darbesi ile 'Yabancı'ya vurarak onu yere devirdiğinde, öne fırlayan Sıtar'ı, yanı başında duran Kutadgu güçlkle zaptett. Atını Sıtar'ın üstüne süren asker, kırbacını onun yüzüne savurduğunda Sıtar'ı korumak isteyen Kutadgu öne çıkınca omzuna değen kırbaç, gömleğini parçaladı. Yırtılan derisinden kan sızarken, o hala Sıtar'ı korulmaya çalışıyordu.

Öncüleri 'Yabancı' tüm yol boyunca ikinci kez yere düştüğünde müritler tekrar durdular. Söz vermişlerdi, o kalkmadıkça bir adım bile yürümeyecek, onunla birlikte can vereceklerdi. 'Yabancı'nın başında duran asker, diğerlerine seslendi;

-Gizledikleri öncüleri bu adamdır.

Başka bir asker ona seslendi;

-İyi ya ne bekliyorsun öyleyse

-Tamam dedi. Elindeki kılıcıyla 'Yabancı' ya son darbeyi vurmak üzere onun yerden kalkmasını bekleyen asker.

Artık acılar dünyasındaki son dakikalarını yaşadıklarını bilen esirler, pasif direnişle ölüme boyun bükerek değil, sonsuzluğa kendi tarzlarıyla girmeye kararlıydılar.

Öyle ki önderlerinin başında kılıç sallayan askerin beynini darmadağın edecek bir direniş, haykırıştı bu,dünyaya.

“Kan dökenlere lanet olsun” diye bağırdı tutsaklar.

“Lanet olsun!... lanet olsun!...lanet olsun!...” diyerek silkindi kalabalık topluluk; Öfke, gözyaşı ve haykırışla.

“Et yiyenler kahrolsun!” diyerek bağırdılar tutsaklar.

“Et yiyenler kahrolsun!... kahrolsun!... kahrolsun!...” diyerek daha gür sesle haykırdı halk.

Bu bir başkaldırıydı ama halk silahsız, askerler ve müneccimler silahlıydılar. “Vurun dinsizleri !” diye bağırdığında bir müneccim, ortalık karıştı. Oluşan kargaşa içerisinde etrafı askerlerle sarılı insanlar çaresizdiler. İster istemez hepsi ölüme boyun eğiyorlardı. Çünkü yüzyıllardan beri başlarına gelen buydu.

Slogan atan insanlar, kılıç darbelerine sözlerle vururlarken, birisi Sıtar’ın kolunu çekti. Önce tanıyamadığı adam, onu ve arkadaşlarını çekiştirerek mezbahaya dönuşen alandan çıkarmaya çalışıyordu. Sıtar adamı tanıdı. Bu adam dilsiz Şorab’dı. Şorab’ın işaret verdiği halktan insanlar, askerlere saldırdıkları anda Sıtar ve arkadaşları, dikkatlerin bu insanların üzerine yoğunlaştığı bir boşluk anından yararlanarak barikatı aşabildiler.

Sıtar, Şorab’ın kolunu tutmuş çekiyordu. Gözyaşları akan ama duygularını dile getiremeyen Şorab, ona sarılıp itekliyordu. Belliydi ki Şorab, ne yaptığını çok iyi biliyordu. Arkadaşlarını yalnız bırakmaması gerektiğini bilen Şorab, bir tarih karanlıklara gömülürken, umutlarını geleceğe salıveriyordu.

Birkaç dakika içinde tutsakların tümüyle birlikte halktan da can verenler oldu oracıkta. Yine başkent sokakları kana bulandı. Müneccimler, insanın derilerini yüzdüler.

Sıtar, Kutadgu ve Cengiz ömürleri boyunca unutmamacakları bir katliamdan tesadüfî olarak kurtuldular. Katliamdan sonraki günlerde müneccimlerle askerlerin, halkın kendilerine destek olmamasından dolayı duydukları öfke dinmedi. Halk ise canından bezmişti. Müneccimlerin korkularından dolayı onlardan habersiz karılarıyla yatmaya bile korktukları yetmiyormuş gibi havadan sudan sebeplerle kent meydanında dayak yiyenlerin sayıları hiç de az değildi. Ve insanlar yaşam ile ölüm arasında gidip gelmekten bıkmışlardı.

Horasandaki isyan dalgası bitip Mazdek'in ardılları olan isyan liderleri öldürölünce Manicilerin pasif direnişçi tarikatı olan Durun Su'nun yöneticileri tefekkürden, namazdan ve oruç tutmaktan başka bir şey yapamaz haldeydiler. Quros gibi ne olduğu belirsiz bir adam gizli tarikatın başına geçtiğinden beri dervişler arasında bir boşvermişlik havası hakim olmaya başlamış; dergahların köşelerine sinen dervişler, esrar içerek hayal alemlerine uçup gitmişlerdi.

Geceleri, kervanların toplandıkları pazar yerlerinde hamallık yaparak ekmek paralarını çıkaran Sıtar ve arkadaşları, Mani ve Mazdek'in nerede hata yaptıklarını tartışıyorlardı. Pasif direnişle ölüme yatan Durgun Su'culardan farklı olarak Sıtar, savaşırsız bir yaratma eyleminin olmayacağına arkadaşlarını ikna etmeye çalışıyordu.

Sıtarın 'bölücü' çalışmalarını duyduğunda, Durgun Su'nun pişman lideri Quras, öfkelen-di. Tam da Şah Hüsrev, Durgun Su'culuğa karşı yumuşama sinyalleri verip, Bundehişt gibi 'hoşgörölü' bir hafız, baş müneccim yapılmışken, olacak iş miydi bu. Quros'un söylemeye dili varmıyordu ama sarayda, Bundehişt'in on dirsek ardında,

Şahın huzurunda kabul görecekler arasında ismi anılırken bu Medli Sitar'ın yaptığı dinsizlik değil de neydi....

Durgun Su'daki Medli dervişlerin yavaş yavaş Sitar'ın çevresinde toplanmaya başladıklarını gören Quros, Sitar'ın olsa olsa Şahın gizli bir casusu olduğunu söylemekte gecikmedi. Şah, Manicilerin ayakta kalan tek güçleri olan Durgun Su'yu içten parçalamak için Sitar'ı görevlendirmiş olmalıydı. Ve Quros' un sözleriyle harekete geçen Medli Pıştıvan, öfkeyle Sitar'ı arıyordu. Onu bulduğunda ayağını denk atmasını söyleyecek, belki de hesaplaşacaktı. Buluştuklarında onun birileri tarafından kışkırtıldığını anlayan Sitar, sabırla Pıştıvan'ı dinledi.

-Vazgeç bu düşüncelerden, Mani ve Mazdek hiçbir yerde yanlış yapmadılar. Bizler de onlar gibi tefekkür etmeliyiz diyordu Pıştıvan.

Pıştıvan'ın içtenliğine inanan Sitar, ona düşüncelerini anlatmayı uygun buldu. Böylelikle ayağını denk atmasını söylemek üzere uzun süre aradıktan sonra bulunduğu Sitar tarafından arayıcılığa çağrılan Pıştıvan, önce şaşırıldı. Sonra, mecburen onu dinledi. Sitar'dı konuşan;

-Sana bir şey soracağım, Mazdek Horasan'da isyan başlattığında bugün ki Şah'ın babası, onu destekleyeceğini söylemişti değil mi? Yani Mazdek katliamdan yardım alacağını sanmıştı?

-Bilmiyorum, nereden çıkarıyorsun bunları ...diyerek konuyu değiştirmeye çalıştı Pıştıvan.

-Bilmem gerekiyor. Çünkü çok açık bir şey bu. Şah, onun gücünden yararlanarak softaları devre dışı bırakmak istedi. Ve bunun için Mazdek'e sempati duyduğunu açıkladı dediğinde Sitar, Pıştıvan savunmaya geçti;

-Önemli olan düşünceler ve tefekkürdür dedi.

-Sana katılmakla beraber şunuda bilmeni istiyorum. Verdiği işaret'in anlamını çözmek uğruna ülkemi

terkettiğim derviş, birkaç gün önce gözlerimin önünde boğazlandı. Bense hiçbir şey yapamadım. Kin tutmak günahdır diyeceksin belki. Tamam kin tutmayacağız. Nefsimizi terbiye edeceğiz. Perhiz yapıyordum. Ama tüm bunlar benim şu sonuca ulaşmamı engel olmuyor; Mani ve Mazdek'in nerelerde yanlış yaptıklarını bulmalıyım. Bunu yapmalıyımki ardımızdan gelenler de boğazlanmasınlar.

Bir süre düşünceli olan Pıstıvan'ın hali, Dimyata pirince giderken evdeki bulgurdan olanların hallerine benziyordu. Birkaç saat önce o, ateşli bir Durgun Su'cu iken, şimdi Sıtar'a elini verip vermemekte tereddüt eden, elini verse kolunu kaptırma kaygısı yaşayan bir aracıydı.

- İnsanları yeniden yaratacağız Pıstıvan. Hem de güzel ülkemiz Medya dağlarında bunu başaracağız dediğinde Sıtar, Pıstıvan kaygısız şartsız olarak Sıtar'a katıldı.

Kutadgu ve Cengiz'den sonra Sıtar'ın düşüncelerini ilk olarak paylaşım arayışına ortak olanlardan biri de Medli Temo'ydu. Medya'ya Bizans'ın hakim olduğu yıllarda işyan eden kabilesi, ihanet eden başka kabileler tarafından kırımdan geçirilince canını kurtarabilen bir kaç kişiden biriydi Temo. Birkaç yıl Ekbatan'daki bir medresede eğitim gördükten sonra Pehlevi'yi Farslardan bile daha güzel konuşacak kadar öğrenerek Medli kimliğinden kurtumaya çalışmıştı Temo.

Belki de içinde kalan küçük bir ulusal kırıntı, Cula-merg dağlarında yıllar boyu tenefüs ettiği havadan arta kalan bir esintiydi onu Sıtar'a ulaştıran şey. Büyük Medresede, Sıtar korkusuzca müneccimine karşı çıktığında, ona hayranlık duymuştu Temo. Hatta daha da ileri gitmiş, Sıtar zalim Dehak'ın başını kesip özgürlük ateşini yayan Demirci Kawa'ya benzeştirmişti. Cesurca bir çıkış yaparak 'O neredeyse bende onun yanındayım' demişti Temo.

Sıtar'la birlikte kentin sakin sokaklarından birinde yıldızlarla kaplı bir gecede dolaşırlarken Temo, duygularının çarpıştığı iç dünyasını en yakın arkadaşı olan Sıtar'a açtı.

-Yıllarca uysal bir koyun gibi hissettim kendimi. Mezbahaya girer gibi yıllardan beri medreselere girdim. Ama bir koyun bile kurban edilirken çırpınır değil mi? Öyle bir hale getirildimki celladımı sevmeye başladım. Anlıyormusun beni?

-Yalnız değilsin, tüm Med halkının yaşadığı acı talihe ortaksın sadece. İncilde okuduğum bir cümle dikkatimi çekmişti. Bu cümle sanki bir Medli'nin halini anlatıyordu. “Onlar ki bakarlar ama görmezler, onlar ki duyarlar ama işitmezler onlar ki yürekleri nasırlaşmıştır.” Dedi Sıtar.

-Doğru yüreklerimiz nasırlaşmış olmalı diyen Temo, sonra daha uzak anılara doğru gitti. Bir an doğduğu toprakları, Sümbül dağı eteklerindeki köyünü ne kadar özlediğini anımsadı. Bahar geldiğinde Sümbül dağı etekleri yeşile boyanır, kıl çadırlarını yükleyen göçerler dağ yolunu tutar. Bervarsevdin'e, oradan Van'a kadar uzanan yayla yolculuğuna başlarlardı. Koyun çingiraklarıyla çobanların kaval seslerinden başka sesin duyulmadığı bembeyaz karların tepelerinden eksik olmadığı dağlarda saçlarına gelincikler takmış Berivanlar süt sağlarlar, erkekler at üstünde cirit atarlar, kılıç oyunları oynarlardı sabahtan akşama kadar. Ne güzel günlerdi katliamdan önceki günler.

Duygusal bir coşkuyla ağlamaklı bir halde yitirdiklerine yanarken Temo, Sıtar daha umutla bakıyordu geleceğe;

-Madem ki bunları görebiliyoruz öyleyse bir şeyler yapmalıyız, her şey bitmedi dedi arkadaşına.

-Hemen bir şeyler yapmalıyız dedi Temo. Sıtar, onu sakinleştirmek istedi

-Sabırlı ol biraz. Bu kadar duygusallıkla hiç bir şey yapamazsın dedi Temo'ya. Önce şunu görmemiz gerekiyor Temo; biz bu halimizle bir şey yapamayız. Hele hele Cudi dağında yaşamı yeniden yeşertmek gibi kutsal bir amaca ulaşamayız. Bunun için önce bu halimizi, kendimizi reddetmemiz gerekiyor bunu unutma. İçimizde kalan o en küçük yaşam umudunu güçlü kılabilmemiz için bunu yapmamız şart anlıyor musun. Sonra Temo'ya hazır olup olmadığını sordu. 'Hazırım' dedi Temo. Sitar üsteledi;

-Sonra geriye dönüp bakmak yok ama yoksa Lut peygamberin karısı gibi çarpılıp taşlanırsın bunu unutma.

-Hayır geriye dönmek yok dedi Temo çaresizce Sitar'a teslim olarak.

-Sesini duyamıyorum diye çıkıştı Sitar, Temo bağırdı;

-Hayırrrr!...

Yok oluşa giden bir insanla en güçlü dostluğu yakalamaya çalıştığını bilmekteydi Sitar. Ondan güç alan Temo, Pıstıvan'ın evine doğru döndüklerinde hala aynı şeye kafayı takmıştı: "Hayır demek kolay düşmana ya evet demek bana. O daha zor işte..."

KAFESTEKİ KUŞ(!)

“İki ayaklı kurtlar dört ayaklılardan daha önce yok edilmelidirler. Dört ayaklı kurtlar kuzuyu yemek için saldırır, iki ayaklı kurt, çobanı yutmak ve bütün sürüyü günahkarlığa sürüklemek için sözcüklerden yararlanır...”

Sarayın burnunun dibindeki bir evde; Sitar, arkadaşlarıyla oturmuş Büyük Medreseden hangi dervişlerin kendi düşüncelerine yakın olduklarını, kimleri arayışlarına ortak etmek için ellerini çabuk tutmaları gerektiğini tartışıyorlardı.

Durgun Su’nun lideri Quros, saraya girmişti ama görüldüğü kadarıyla Sitar’ın görüşleri en çok bu tarikat içerisinde taraftar bulmaktaydı. Böyle devam etmeleri halinde Durgun Su parçalanacak, Sitar’ın arayışı tüm Manicilerin arayışı olacaktı.

Sitar, Çeleng, Azad, Zirek, Kutadgu ve diğerleri medreselerdeki müritlerden bahsederlerken; Temo’nun kendilerine katılmak isteyen bir kadından bahsetmesi hepsinin dikkatini çekti. Ruha’daki danışmanlardan olan bir adamın kızı da kendilerine katılmak istiyordu. Temo bu ‘zavallı’ kızın hazin öyküsünü gözleri yaşararak arkadaşlarına anlattı;

-Zavallı Sate, babasıyla birlikte Ruha’da yaşarken Fars komutan Siyaveş tutmuş onu zorla eşi yapmak istemiş ve Sate’yi bağlamış beraberinde Musul’a götürmüş. Bir taraftan da kızın babasını Bizans ajanı olmakla suçlamış. Böyle yapmış ki adam kızını ondan geri almasın. Musulda birileri Siyaveş’i zehirleyip öldürmüşler. Farsların kendilerini suçlamalarından korkan Sate; suçsuz olduğunu ispat etmek için bir ata atlayıp Siyaveş’in ailesinin ya-

nına gelmiş. Şimdi Reyde yarı esir halde tutulduğunu söylüyor. Bir bilseniz öyle zeki ve eğitimli bir kızki Sate...

Sate'den oldukça etkilendiği anlaşılan Temo, onun yeteneklerini öve öve bitiremiyordu. Hayretle Temo'yu dinleyen Sıtar, kaderin cilvesine şaşıyordu. Sate yine çıkmıştı karşısına. Olacak iş miydi bu. Arkadaşlarımla Sate'yi aralarına kabul etmek istemeyeceklerini bildiği için Sıtar, önce sessiz kalmayı tercih etti. İlk konuşan Çeleng'di;

-Biz Sate'yi senden daha iyi tanıyoruz. Onun kimin kızı olduğunu da biliyoruz. Babasına Hırsız Moro derler Harran'da. Adamın işi gücü Medleri birbirine düşürmektir. İşte bizim köyümüz Axa Spi ile Sıtar'ın köyü Xaladinoyu da birbirine düşüren kişi de Sate'nin babasıdır.

-Bilmiyordum bunları, Sate bunlardan hiç bahsetmedi beni affedin diyerek geri çekildi Temo.

Sıtar da Sate'yi tanıdığını söyledi;

-Onu birkaç kez gördüm. Nedendir bilmem, onu ne zaman görsem başıma bir aksilik geliyor. Sanki bir büyü var onda.

-Öyleyse onu ne diye aramıza alalımki, sonra hepimizi büyülemeye kalkışmasın dedi, Pıstıvan. Diğerleri gülüştiler.

Henüz Sate için karar vermemişlerdi. Çoğunluk Çeleng gibi düşünmekteydi; Moro gibi bir zorbanın kızının aralarında yeri olamazdı. Bir karar veremeyen Sıtar ise düşünceliydi. Şimdi nereden çıkmıştı Sate karşısına. Bir talihsizlik miydi bu. Yoksa bir şans mıydı bilmiyordu. Çelengle göz göze geldiğinde annesi Tigra'nın, tüm köyün onunla olan arkadaşlığını nasıl yerip kendisini namussuzlukla suçladıklarını anımsadı. Ağzından şu sözler çıkıverdi;

-Onu babasının zalimliğiyle değerlendirmek ne kadar doğru olur dersiniz. Aramıza giren, arayışımıza ortak olan ilk kadın olacak. Bunu unutmayın...

Herkes sustu. Sıtar'ı hayranlıkla dinleyen Temo içten içe 'İşte bu adam benim peygamberimdir' dedi. Sıtar'ın insanlardan kendileri gibi kolay kolay umudunu kesmesine hayran olan Kutadgu, Çelengin katı düşüncelerini yumuşattı. Sıtar'a bağlı olan arkadaşları Kutadgu'nun da desteği olunca yatıştılar. Karar verilmişti; Sate aralarına katılabilirdi. Onu tanımak ve ruhunu okumak tüm arayışlarına bedel gizleri açığa çıkaracak, belki de her şey altüst olacaktı. Sıtar, bunu derin bir şekilde hissetmekteydi.

Henüz aralarına Sate'nin katılması kararını vermişlerdi ki Pıstıvan'ın sarayın duvarları dibindeki ıssız evinin kapısı vuruldu. Cengiz'in sesi duyulduğunda rahatlayan arayıcılar, onun yanında bir suç işlemiş gibi ezik büzük duran bir adamı görünce, onu içeri almakta sakınca görmediler. Önce içeri giren Cengiz, Sıtar'a seslendi;

-Seni arayan birisi var. O da bize katılmak istiyor ama önce senden özür dileyecemmiş.

Şaşkın halde Cengiz'e bakan Sıtar, arkadaşının her zaman olduğu gibi bir muziplik yaptığını sandı. Cengiz'in ardından içeri giren adamla yüz yüze geldiğindeyse kuzu kılığına giren bir kurtla karşılaşmış gibi şaşırdı kaldı. Çünkü karşılaştığı adam, çulsuz dervişler gibi yamalı elbiseler giymiş olan Bülbül Şehriyar'dı.

-Affet beni Sıtar. Senin nasıl bir insan olduğunu o zaman bilemedim. Çok yanlışlar içerisindeydim. Ancak Durgun Su'da dalgalanma olduğunu, Senin ve arkadaşlarının silah kullanmaktan bahsettiğinizi duyunca geç kalmadan arayışınıza katılmaya karar verdim dedi. Bu sözleriyle de diğerlerini şaşırtacak kadar haklarında ne kadar çok şey bildiğini açığa vurdu.

Koynundan bir kese dolusu altını çıkarıp Sıtar'ın önüne koyan Şehriyar, diğerlerinin şaşkın bakışları altında bu altınları nereden bulduğunu anlattı. Söylediğine göre babası zengin bir tacirdi; bu altınları kendisine veren de oydu.

Ayrıca başkentte Şehriyar'ın kaldığı bir kasr vardı. İsterlerse hemen her türlü eyleme hazır olduğunu söylüyor hatta Sıtar'a Bağdat'tan gelen altın yüklü kervanlara saldırarak büyük hazinlere sahip olmayı öneriyordu...

Sate'yi aralarına kabul eden arayıcılar nedense Şehriyar'ı kovmamışlardı. Çünkü Sıtar, onun için ne kalması ne de gitmesi yönünde bir şey söylememiş, yalnızca ona karşı dikkatli olup fazla güvenmemelerini arkadaşlarına gizlice söylemişti. Aralarına gelir gelmez, "Şam evleri gibi avlusunda bir fiskiyeden su fişkırtan güzelim bir kasra yerleşmek varken bu kadar çile çekmek de neden" diyor Sate'nin, Şehriyar'ın kasrına taşınma yönündeki sözlerine nasıl yanıt vereceklerini düşünürlerken bir gün, Sıtar ve arkadaşları, yüzü yara bere içinde olan Kutadgu'nun halini görünce şaşırdılar.

Büyük Medresede Sıtar'a küfürler savuran Zerrokla kavga etmişti Kutadgu. Dervişler içinde kabadayıcı dolaşan Zerrok, Sıtar'a ve arkadaşlarına güven olmayacağını, çünkü Moro'nun kızıyla Şehriyar gibi bir casusu aralarına kabul ettiklerine göre Sıtar'ın da Şah'ın casusu olduğunu söylemişti. Hatta daha ileri giden Kör Darav'ın ipsiz sapsız oğlu, gerçek arayıcıların kendisi ve arkadaşları olduğunu, isyan edip sarayı ele geçireceklerini haykırıştı, yanı başındaki askerler ve müneccimlerden çekinmeden.

Ne kadar zalim Moro'nun kızı olursa olsun, Maria'nın masum yüzü değil miydi ondaki. Belkide bir maskeydi

yüzüne taktığı. Varsın bir maske taksındı Sate. Bir maske de olsa taktığı, arayışları; onu da doğru yola sokacak güçte değil miydi.

Bir tutkuydu Sıtar'ı Sate'ye bağlayan. Sebebini bilmediği ama olmazsa olmaz kabilinden onu kendi kendisiyle bir boğuşmaya sokan bir tutkuydu bu. Belki de kendilerine tepeden bakarak burun kıvrıran Sate'ye verecek en büyük ders olacaktı bu tutkunun sonu.

O da arkadaşları gibi kaygılıydı ama kaygılarından her zaman bahsetmiyordu. Bu da onun tarzıydı. Öyle ya Şah'ın sarayının hemen dibindeki Pıstıvan'ın evinde dünyanın düzenini yerle bir edecek bir arayışı yaratmak, tehlikeleri göze almadan oluşamazdı. Bir gün ortaya çıkacak yol ayrımlarına kadar bu beraberlikleri götürecek olan Sıtar'dan başkası değildi.

Sate'nin kadınlığını kullanarak arkadaşlarını birbirlerine düşürmeye çalıştığını gören Sıtar, hiç öfkelenmiyordu. Azad'la Cengiz'in ondan dert yanarak, kendilerini tahrik ederek kışkırttığını söylemelerine karşın Sıtar, onlardan sabırlı olmalarını istiyordu. Sate'nin arkadaşlarını birbirlerine düşürmemesi için tedbirini alacaktı yinede.

“Etkileyici bir kadınsın. Büyük Medresedeki tüm tarikatlar içerisinde yapabilecek kadar yeteneklisin. Fakat içimizdeki durumunun yanlış anlaşılması için sana bir şeyi önereceğim Sate. Herhangi birimizle evlilik bağıyla bağlanki diğerleri buna dikkat ederek seninle ilişki kurabilsinler...”

Bu sözleri Sıtar'dan duyduğunda ne diyeceğini şaşırان Sate, tercihini Sıtar'dan yana yapınca arayıcılar buna şaşırmadılar...

Bundehişt ve Quras'la baş başa veren Şah'ın, Durgun Su'da çalkalanma yaratan 'çulsuz' Medliye karşı nasıl tedbir alacağını tartıştığını, kendilerine şaşırtıcı gelen bir

çok şeyin bununla bağı olduğunu sezen Sitar, artık arayışlarını Medya'yı taşımanın zamanının geldiğine inanıyordu. İçlerinde Şah'a casusluk yapabileceklerin de olabileceğini hesaba katınca sık sık ev değiştirip geceleri yatamayan Sitar, diken üstünde gibiydi.

Arkadaşlarına Pıstıvan'ın evinde önemli bir toplantı yapacaklarını söylediğinde hepsi bunun ne anlama geldiğini biliyorlardı. Ama Şehriyar'la göz göze gelen Sitar'ın, aynı gün Pıstıvan'ın evine gitmeden önce perhizlerini bir günlüğüne bozarak bir ziyafete ortak olmalarını söylemesine hiç biri anlam veremedi. Yakın arkadaşları, Sitar'ın bir bildiğinin olabileceğini düşünürlerken, Şehriyar ve Sate nihayet Sitar'ın kendi doğrularına geldiğini söyleyecek kadar ileri gittiler.

Toplantı gününde, arkadaşlarını birer ikişer Şehriyar'ın kasrına getiren Sitar'ın amacının ne olduğunu hala anlayamamışlardı. Sate, mutfakta başları kesilip tüyleri yolunmuş tavukları neşeli melodiler mırıldanarak ateş üzerindeki tencerede kaynatıyordu. O gün dünyanın en mutlu insanı olduğunu söyleyen Şehriyar'da Sate'ye yardım ediyor, ziyafet için gerekenleri babasının kölesi olduğunu söylediği bir zenciye pazardan aldırıyordu.

Bu sırada diğerleri Sitar'a, kendisini Şah'ın casusu olarak suçlayan Zerrok'un ayrı bir grubu çevresinde toplayarak 'Gerçek arayıcılar biziz. Mazdek'in takipçileri olarak güç toplayıp sarayı ele geçireceğiz. Sitar bir yalancıdır. Hırsız Moro'nun kızını aralarına kabul edişi dahi Sitar'ın Şah'ın casusu olduğunu ortaya koyuyor...' dediğini söylüyorlardı.

-Zerrok, Kör Darav'ın oğludur. Kör Darav da Moro'nun Harran'daki kirli işlerini yapan birinci adamı sayılır. Köydeki oyunlarımı bozan ama sonunda başımızdan defetmeyi becerdiğim bir kişidir. Zerrok hala bana öfke

duyuyor anlaşılan. Bu toplantıdan sonra ona haber salın, bu sözleri söylediği dergaha gelsin. Onu bekleyeceğim. Tüm dervişler bu hesaplaşmaya tanık olsunlar. Ama önce bu akşamı ve bu geceyi kazasız belasız atlatmalıyız dedi Sıtar.

Mis gibi etli yemek kokuları burunlarına gelirken Sıtar, Zerrok'un Şah'ın askerlerinin gözlerine baka baka ileri geri konuşabilmesinin hatta sarayı ele geçirmekten bahsetmesinin ne anlama geldiğini arkadaşlarıyla tartışıyordu. Cezası ölüm olan sözler söylemek ama elini kolunu sallayarak dolaşabilme cesaretini, başkente gelesi henüz bir yıl olmayan Zerrok nereden buluyordu?

O, bunları söylerken başlarını sallayan arkadaşları hazırlanan yemekleri gerçekten yiyip yemeyeceklerini düşünüyor, bir felâketten kurtulmak istercesine sabırsızlıkla Pıstıvan'ın evine gitmek istiyorlardı. Hatta Çeleng, dayanamayıp Sıtar'a sordu;

-Ne diyorsun Sıtar, şu ziyafeti bırakıp Pıstıvan'ın evine gitmeyelim mi?

Sıtar, olmaz biçiminde başını sallayarak cevap verdi. Azad ve Çeleng, bu ne perhiz bu ne lahana turşusu dercesine Sıtar'a Kutadgu'dan dert yanmaya başladılar. Konuşan Azad'dı.

-Kutadgu'nun eli çok sıkı , kirası ucuz diye kaldığımız hanın alt katı rutubet tutuyor. Yakında zatürre olursak şaşırnam. Üstelik her sabah mercimek çorbası içiyoruz. Midemiz ekşiyor. Neymiş Hürmüz aşkına, bir dervişin babası köyünden bize getirmiş diye bir çuval mercimeğin hepsini yemeye mecbur muyuz. Hiç olamazsa arada bir pazardan peynir, zeytin alalım diyoruz ama bizi dinlemiyor.

-Elinizi vicdanınıza koyun dedi Kutadgu. Geçen gün bir haftalık zeytin almadık mı? Foyalarının açığa çıkma-

sından çekinen Azad ve Çeleng gülümseyerek başlarını önlerine eğdiler. Kutadgu dert yanmaya devam ediyordu;

-Peki sizler ne yaptınız. Tutturdunuz fırında sıcak ekmek var deyip aldığınız ekmekle bir haftalık zeytini, bir oturuşta midenize indirdiniz.

Bu konuda hassas olan Sitar onları uyardı.

- Gideceğiniz insanlar yoksullar olacaktır. Gidin yoksulların evlerine bakın mercimek bulabiliyorlar mı? Sanmıyorum. Üstelik Medya dağlarında belki de uzun süre otlarla beslenmek zorunda kalacağız. Ya da aç kalacağız.

Sitar konuşurken Cengiz, Çelenge fısıldadı;

- Tüm bunlar doğru da bu ziyafet neyin nesin oluyor. Çeleng de ona fısıldadı.

Görmüyor musun onu öğrenmeye çalışıyorum.

Mutfakta Şehriyar'la birlikte çeşit çeşit yemekleri hazırlarken bir yandan da kulağı içeride olan Sate, söze karışmadan edemedi.

Doğru söylüyorlar, neden bu kadar gençleri sıkıyor-sunuzki

Onun bu sözleri Sitar'a dokundu. Kutadgu, patavatsızlık yapan Sate'yi sertçe çıkıştı;

-Kutsal amaçlarımız var bizim. Bunu ne çabuk unutunuz!

Sate omuz silkerek geldiği mutfağa geri döndü. Sitar arkadaşlarını uyardı;

-Biz Işık Arayıcılarıyız. Kutadgu neyi uygun görürse onu yiyeceğiz. Bu konuyu bir daha böyle olur olmadık yerde açmayın.

Sonra, Kutadgu'yla Sitar göz göze geldiler. ikisi de ne yaptıklarını biliyorlardı. Diğerleri ise hala hazırlanan ziyafetlerin neyin nesi olduğunu düşünüyorlardı.

Yemek kokuları mideleri yıllardan beri et görmemiş arayıcıları uyarırken, Cengiz koynundan çıkardığı bir papirüsü Sıtar'a uzattı.

-Nedir bu diye sordu Sıtar.

-Şahın son fermanının getirdim dedi Cengiz.

Öyleyse al sen oku. dedi Sıtar. Cengiz fermanı okumaya başladı.

“Hürmüz'e inananların dininin doğruluğu kanıtlanmıştır. Akıllı insanlar, onu dünyada tartışmayla kurabileceklerine inanırlar. Fakat etkili olan ve geliştirici düşünce, söz ve işler tamamen iyi ruhun ilhamı ve tanrıya inançla mutlak söze uymaya dayandırılmalıdır. Hürmüz baş münecciminin ilan ettiğini bizde ilan etmeliyiz.

Çok şükür, ülkemizin iyi hükümeti, İran diyarında Hürmüzümüze inananların dinine dayanıyor. Bu öğreti bu ülkenin tamamında bizden öncekilerin biriktirdikleri bilginin sentezidir. Bizim başka inançta olanlarla hiçbir çekişmemiz yoktur. Çünkü biz hem sözlü gelecekte hem de yazılı kayıtlarda Avesta dinine sahibiz.

Kitaplarda, anılarda ve şerhler yoluyla kaba terimlerimizden , kısaca Hürmüz'e inananlar dinine yabancı belirsiz öğretiler dünyanın her yerinden buraya ulaşıyor. Daha fazla inceleme ve araştırma, Hürmüze inananlar dinine yabancı bilginin özümsemesinin ve eğitiminin yapılmasının refah ve zenginliğine katkıda bulunacağı kanıtlanmıştır. Bundan dolayı Avesta ve Zengin büyük gayretle ve hep yeniden öğrenilmesini kararlaştırıyoruz; ondan öğrenilenler yurttaşlarımızın bilgisini verimli biçimde ve değerli şeylerle artıracaktır.

Yaratanın, ruhsal varlıkların gizeminin, yaratıcının yaratılışının yapısının öğrenilmesinin olanaklı olmadığını ya da tamamen öğrenilebileceğini söyleyenler, yetersiz bilgiye sahip ya da serbest düşünceli olmalıdırlar. Gerçeğin

düşünsel ilham ve benzetmeyle anlaşılmasının olanaklı olduğunu söyleyenler gerçeğin arayıcısı olarak kabul edileceklerdir. Öğretiyi açıkça yorumlayanlar, dinden akıllı ve deneyimli olarak kabul edileceklerdir.(!) ve bütün bilginin kökeni dinin öğretisi olduğuna göre bu yolda konuşan bir insan, öğretisini Avesta ilhamından almıyorsa bile, akılcıca konuşuyordur. Yani o da dinle uyumlu konuşuyor kabul edilecektir. Çünkü dinin işlevi insan oğluna bilgi vermektedir. “

Cengiz bildiriği okudaktan sonra konuşmaya devam etti;

-Bir haberim daha var. Queros, altın sırmalı bir kaftanı giyerek Durgun Su müritlerine bir konuşma yapmış. Demişki; ‘ Bu sığırlar tozdur , otlar tozdur. Altın ve gümüş tozdur, insanın gövdesi tozdur, dünyada yalnız tozla uğraşmayın’

Bildiriği ya da Queros’un söylediklerini değil, tüm bunların ardında yatan hesapları düşünen Sıtar kaygılıydı. Ve kaygılarını arkadaşlarına da söylemeye mecburdu;

-Queros’un saraya çıkışıyla birlikte bu bildirinin yayınlanması tesadüf olamaz. Dini ‘ yumuşatan’ Şah, sarayda Bundehişt ve Queros’la müneccimlere karşı güçlenme hesaplarını yapıyor olmalı. Anlaşıldığı kadarıyla Queros gibileri konuşturarak yoksulları daha da bastırırken , belki de Manici olduğunu iddia edebilecek olan Şah, müneccim korkusu duymadan eski sistemi devam ettirmek istiyor...

-Eski tas eski hamam dedi Şehriyar, henüz içeri girip Sıtar’ın neden bahsettiğini pek anlamadığı halde. Haline bakılırsa o, piliçleri mideye indirmeye kararlıydı. Yemek kokularına dayanamayıp tekrar mutfağa koşan Şehriyar, oradan içerdekilerine seslendi;

-Geliyor, geliyor ünlü aşçı Sate'nin mutfağından piriñ üzerinde kızarmış piliçler, karını yarık yanında cacıkla geliyor.

Yemekler, yere konulan bir eleğin üstündeki geniş bakır tepsiye dizilirken, Şehriyar biraz önce Sate'nin Kutadga tarafından azarlanışına yol açan lafı tekrarladı.

-Oh be dünya varmış. Nihayet sende şu bitmez perhizi bıraktın Sitar. nereden geldi şu ziyafet fikri aklına bilmemki. Seni ve Kutadgu'yu anladık da insan biraz da arkadaşlarını düşünür değil mi. Yine de aklına çok yaşa. Yüzünü asan Sitar ona sordu;

-Sence ben arkadaşlarımı düşünmüyor muyum?

Bu soruyu sorarken yüzü gülüyordu ona ama öfkeliydi bakışları. Kahkahalar atan Sitar'ın neşeli görünüşü Şehriyarı etkiledi. Sitar, Sate'ye seslendi;

-Çabuk ol biraz Sate. Karnımız açlıktan zil çalıyor. Getir şu yemekleri de arkadaşların mideleri bayram etsin. Zavalılar yıllardan beri hasrettirler bir lokma ete...

Sofra kurulduğunda oturduğu sedirde iztfini bozmayan Sitar , arkadaşlarına seslendi.

-Haydi, sofraya buyrun. Ben sizleri tutmuş olmaya yım. Ben de geleceğim.

Sate ile Şehriyar, diğerlerine öncülük etmek için olacak sofraya kuruldular. Piliç butlarını iştahla kemiriyorlardı ki Sate, arkadaşlarına seslendi;

-Gelin artık sofraya, yemekler soğuyacak. Yoksa Şehriyarla tüm piliçleri mideye indireceğiz haberiniz olsun.

Ağzı dolu olup konuşamayan Şehriyar, homurdanarak el işaretleriyle ' daha ne duruyorsunuz' dercesine soruyordu.

Onları altan alan Sitar, Şehriyara sordu;

Biraz da arkadaşları düşün diyordun. Arkadaşlar serbesttirler, isteyen sizinle yemek yiyebilir. İşte görüyorsunuz kimseyi zorla tutmuyorumki.

Sate ve Şehriyar garipseyerek Sıtar'a bakakaldılar. Şehriyar, şaşkın halde sordu arayıcıların liderine;

-Niyetiniz ciddi galiba. Yani yemek yemeyeceksiniz. Öyleyse bu ziyafeti bize neden hazırlatınızki ?

-Boş yere değil elbet diyerek güldü Sıtar. Arayıcıların ilkelerinden en önemlisidir et yememek, bunu bilmiyor muydunuz. Neyse diyelim. Toplantıyı Pıştıvan'ın evinde değil burada yapacağız. Sofrada böyle iştah açıcı kızarmış piliçler, karnıyarıklar, tatlılar olsunki askerler, burayı basarlarsa ' İşte görüyorsunuz ya biz de Zerdüştün et yiyen sadık müritleriyiz' deriz diye düşündüm. İyi yapmadım mı diye Sıtar arkadaşlarına sordu. Diğerleri Sate'yle Şehriyar'ın düştükleri komik duruma gülmek için kendilerini zor tutarak Sıtarı başlarıyla onayladılar.

-Neden bunu benden gizledin diyerek bir çığlık atıp mutfağa koşan Sate, öfkesini üst üste kırdığı çömlek tabaklardan çıkarıyordu. Oyuna geldiğini düşünüp daha temkinli olmaya çalışan Şehriyar, Sıtara çaresiz bir sesle sordu;

-Toplantıyı Pıştıvan'ın evinde yapacağım demiştin. Burada yemek yiyecek sonra da onun evine gidecektik.

-Ne fark ederki ha Pıştıvan'ın evi ha burası. Arkadaşların çoğuda buradalar üstelik. Bir kişiyi göndeririz gider Pıştıvanı da çağırır olur biter dedi Sıtar.

-Söyleseydiniz bari hiç olmazsa piliçlere el sürmezdik dedi Şehriyar. Ama itibarını yitirmişti. Diğerleri hep bir ağızdan

-Afiyet olsun dediler. Sonra gülüştüler.

Sıtar ve arkadaşları, birkaç yılı bulan beraberliklerinde arayışlarını netleştirerek düşüncelerinin Bundehist ve Durgun Su dan ayrıldığı hatları keskinleştirmişlerdi. Her şeyin eşit olarak emek ilkesine göre paylaşıldığı bir dünya düzenine ulaşmak için ömür boyu tefekküre dalmak, çile

çekmek yeterli değildi. Düşünceyi içselleştirmek, bilgiye ulaşmak için savaşım vermek gerekiyordu. Doğru bilgiyi, doğru düşünceyi, doğru eylemi aktif bir derviş gücünden başka yapacak güç yoktu. Dünyayı aldatıcı görüntülerin hakimiyetlerinden kurtarıp aynı saplantıya tutkuyla bağlı çarpışan iki dalgaya, Bizans ve Sasani imparatorluklarına dur demek için bir savaşı başlatmak şarttı. Hem de iki dalganın çarpıştıkları Medya ülkesinde. Toplantıda Sıtar ve arkadaşları Medya'ya dönüş kararı aldılar. Bu karar hem arayışlarının bir sonucuydu hem de öncüler 'yabancı'nın' vasiyetiydi.

Medya'ya dönüş kararı alınca duyulanan arayıcılar birbirine sarılıp kucaklaştılar. Aldıkları bu karar, Mezopotamya'daki bin yıllık ölü toprağın atılması yönündeki ilk eylemleriydi. Daha sonra ikişerli üçerli gruplar halinde Medya'ya giderek düşüncelerini yayacaklardı. Toplantı bitmeden önce Sıtar çalışmalarının daha hızlı yürümesi için iki yardımcıya ihtiyacı olduğunu söyledi. Fakat en yakın arkadaşları bundan uzak durarak geri çekildiler. Önerilenler de diğer arkadaşlarının bu görev için daha uygun olduğunu söylediler. "Görev altın sırmalı bir kaptan veya bir kese altın değil ki böyle kaçıyorsunuz" diyerek arkadaşlarını uyarınca Sıtar; Kutadgu, ısrarlı önerilere fazla itiraz etmedi. Sıtar'ın ikinci yardımcısı kim olabilir diye tartışılırken ortaya atılan Şehriyar, bu iş için kendisini önerince arayıcılar şaşırdılar. Çünkü Şehriyarı henüz doğru düzgün tanımadıkları gibi aralarına tam bir arayıcı olarak bile kabul edilmemişti. Üstelik nerede görülmüştü çilekeş bir dervişin bu kadar mevkii hırsıyla yanıp tutuştuğu.

Kimseler, Şehriyar'ın önerisine itiraz etmeyince Sıtar da sesini çıkarmadı. O da Şehriyar'ın yaptığını doğru bulmamıştı. Fakat alttan alta garip davranışlarının da ol-

duğunu sezdiği Şehriyar'ı denetiminde tutmak için buna sesini çıkarmadı. Bir taraftan da ondan rahatsız olduklarını sezdiği arkadaşlarını pasif kalmakla Şehriyara katlanmak gibi bir acıyı çekmeyi hakettiklerini düşünmekteydi.

Bir başka deyişle arayıcılar kendi kendilerini cezalandırmışlardı. Mutfakta daha fazla tabak kıran Sate, dağınık gruplar halinde değil de toplu olarak Medya'ya gitmeleri düşüncesini ortaya attı. Bazı arkadaşları bu tartışmaya girip saatlerce konuşmaya istekli görünürlerken, Sitar sessiz kalmayı tercih etti.

Sabaha doğru toplantı biteli epey olmuş arayıcılar dağılacaklardaki kasrın kapısı sertçe vuruldu. Kesinlikle Pıştıvan'ın toplantı gününü ya da yerini şaşırdığına inanan arkadaşları mutlu haberi vermek için kapıya koştu. Telaşa kapıda bekleyen bir genç, Sitar'a Pıştıvan'ın evinin askerler ve müneccimler tarafından basıldığını ona," Sitar ve diğerleri neredeler, burada toplanmayacak mıydınız" diye sorduklarını onu dövdükleri halde bir cevap alamayınca da beraberinde götürdüklerini söyledi. Sitarın elindeki su dolu bir çömlek yere düştü ve kırıldı.

İşte Sitar'ın korktuğu buydu. Çünkü Pıştıvan'ın evinde toplantı yapılacağını Pıştıvan bile bilmiyordu. Şehriyar'ın evinde toplantıya katılanlardan biri kesinlikle casus olmalıydı. Ve bu casus Medya'ya dönüş kararını da ilk öğrenenlerdi. Acaba kimdi bu casus?

Böylesine yok edici baskıdan kıl payı kurtulan Sitar ve arkadaşları, başkentte kalamayacaklarını anladılar. Şah'ın, Bundehişt'in dini yeniden yorumlayışını onaylamasıyla Quros'un alelacele saraya kabul edilışinin bedeli, Sitar ve arkadaşlarının kelleleri olmalıydı. Pıştıvan'ın evinin basılması bir tesadüf olamazdı. Arayıcıların tehlikeli olmaya başladıklarını gören Şah kesin bir darbe vurmak istemişti. Ama başarılı olmamıştı.

Şehriyar'ın Kasrından birer ikişer sıvışan arayıcılar, ara sokaklara dağılırlarken, askerler arayıcıların evlerine ard arda baskınlar yapıyorlardı. Rahat değildi Şehriyar. Sağa sola koşturuyor, ah vah ediyordu. Arayıcılar dışarı çıkmadan önce bir kaç kez dışarı çıkmak için bahaneeler öne sürüyor ama sıtar tarafından başka türlü bahanelerle evde tutuluyordu. Şehriyar'ın derdini bir Sıtar biliyor olmalıydı ki arkadaşlarını salarken dışarı birer ikişer, Şehriyar'ı teskin ediyor, kasrı çok beğendiğini başkentten ayrılmaya ise hiç niyetinin olmadığını tekrar tekrar söylüyordu.

-Öyleyse neden Şehriyar'ın dileğini yerine getirmiyoruz ki. Bir güzel döşeriz bu kasrı. Para sorunu çıkmaz sanırım. Şehriyar'ın babası çok zenginmiş, diğerleri varsın gitsinler Medya'ya. Bizim burada sarayın yakınında bulunmamız gerekiyor. Ama bunu anlatamıyorum ki kimseye diye yakınıyordu Sate.

-Kasrı istediğin gibi döşeyebilirsin bir yere gitmeyeceğiz deyince Sıtar, Sate ve Şehriyar rahatladılar. Şehriyar suya düşüp boğulan insanın son anda kurtulması gibi bir halde Sıtar'ın karşısındaki sedire yığılıp kaldı. Günlerce hasta olduğunu söyleyip kasırdan çıkmazken Sıtar'dan perhizi bozma iznini koparan Şehriyar kestiği pilıçleri tuzlayıp köz üstünde kebab yapıyordu. Kendi kendine söyleniyordu;

“İşte kafese düşen kuşların başlarını böyle keser sonra da tuzlayıp yerler”

Birkaç gün sonra Sıtar'ı karşısında bulamayan Şehriyar büyük bir paniğe kapıldı. Kentteki dergahlara, medreseye ugrayıp onu sormadık tek bir yer bırakmadıktan sonra deliye döndü. Sokaklarda bağırıp cinnet geçiren Şehriyar, önüne gelene bir subayın kendisini öldüreceğini söy-

lüyordu. Kafesteki kuş uçmuştu ve mahvolmuştu ortadan kaybolan Bülbül Şehriyar.

Kaçma sırası Sate'deydi. Onun hali Şehriyar'dan daha berbat olduğu için çaresiz olarak Sıtar'ın ardından Ekbatan'a gitmekten başka yapacağı bir şey yoktu.

Ekbatan'dan kuzeye doğru karlı dağlar uzanır. Karadeniz'e , Anadolunun içlerine ve Akdenize kadar uzanan dağların ve coşkun delice suların ülkesidir Medya. Arayıcılar güneşin, karlı dağların ardından yeşile vurduğu ülkeye ulaşmışlardı. Ama içlerinde tereddüt yaşayanlar vardı. Bin yıllık ölü toprağının üzerlerinden atılamayacağına inanıp (Hürmüzle karanlık tanrısı Ehrimen arasındaki savaşı Hürmüz'ün kazanacağı kesin olduğuna göre) bir gün elbette dünyaya iyiliğin ve adaletin hakim olacağını, Medlerin de özgür olacaklarını söyleyenler hatta "Cudi'nin zirvelerine kadar çıkıp yaşamı yeniden yeşertme savaşı vermenin anlamı nedir" diyenler da vardı.

Sate, Ekbatan'daydı. Sıtar, onu bıraksa da o, kolay kolay Sıtar'ı bırakmayacaktı. Hayallerinde Sate kendisini hala Medya'nın Teodorası olarak görüyordu. Bunun için yapacağı tek şey babasından öğrendiği yöntemdi; Bin yıllardan beri birlik olmayıp parçalanan Medleri bu seferde Sate birbirlerine düşürecek. Medlerin yine kazanamayacakları ispatlanınca da maskesini atarak Sate, gerçek yüzüyle çıkacaktı ortaya.

Sate'yi yine gören Sıtar, bir handa ateşler içerisinde hasta düşmüştü. Yine yırtıcı çılgınlık atan cinlerin kavgalarını cehenneme düşmüşçesine yaşıyordu.

O, hasta yatağında kabuslarla kıvranırsa Sate, Temo'yla başbaşaydı. Ve şunları söylüyordu Sıtar'a 'Peygamberim' diyen en yakın yoldaşına;

-Sen evli bir adamsın Temo. Söyler misin bana Medya'nın karlı dağlarında karın Şevin'le birlikte bez parçala-

rına mı sarılacaksınız. Sıtar'ın sana yaptığının haksızlık olduğunu görmüyor musun?

Yatakta inleyen Sıtar'a bakıp iç çeken Temo, en zayıf noktasından vurulmuş gibiydi. Ne diyeceğini bilmiyordu Sate'ye;

-Sıtar başarabileceğimizi söylüyor ama. Kutsal dağda yitirdiğimiz yaşamı yeniden yeşerteceğimize inanıyor o.

Temo'nun zayıflığını gören Sate, kuzuların içine düşmüş bir kurt gibi heyecanla konuşuyordu kulağına gelen iniltilere aldırmadan.

-Anla artık Temo. Benim Sıtar'la dünyanın ayrı. Benim sınıfımdan birisi değil O. Onunla asla yaşayamam.

Temo çaresizdi ama Sıtar'ı Temoyla Sate'ye emanet edemeyecek kadar akıllı olan Cengiz çaresiz değildi.

-Bakıyorum da verip veriyorsun Sıtar'a yine dedi Cengiz. Şimşek çarpmışa dönen Sate'ye.

-Onu dinlememem gerekirdi aslında. Affet Cengiz, ben aşağılık bir insanım diye çırpınıyordu Temo. Fakat Cengiz çok öfkeliydi;

-Bırak mızımızlanmayı da kimden taraf olduğuna karar ver artık dedi Temo'ya. Sonra Sate'ye döndü. Sen böyle konuşma cesaretini kimden alıyorsun bilmem ama bir şeyi kesinlikle bilmeni istiyorum Sate; bizim duygularımız, özlemlerimiz birdir. Ve Sıtar da bizden birisidir. Senin Sıtar'la dünyaların ayrıysa o zaman bil ki bizimle de dünyaların ayrıdır. İçimizde yaşayamazsın sen.

-Benim çekik gözlü bir Türkten alacak aklım yok diyen Sate yanlarından kaçarcasına kalkıp gitti. Temo'ysa hala Cengizden af dilemekteydi.

Gözler, zıtların birliğine dönüşen Sıtar, Sate ilişkisini nasıl devam edeceğindeydi. Arayışçıların hiçbir kalıba girmeyen önderleri Sıtar, bu ilişkiyi neden bu kadar ısrarla sürdürüyor ya da bir yılını koynunda nasıl besliyordu.

Bunu anlayamıyorlardı işte. Onun hakim sınıfı temsil eden yetenekli ve kendisine tanrısal derecede güvenen Satey’le yaşadığı macera yoksullukla geçen ezilmişlik dolu yılların bir sonucu muydu bilmiyorlardı.

Arayıcılar, hiçbir zaman Moro’nun kızını aralarında görmek istemiyorlardı. Bu yüzden daima Sate’den kaçıyorlardı. ‘Sateden kaçanlar arayışımızın asıl gelişim ilkesinden, savaştan kaçıyorlar’ diyordu Sitar. Savaşansa Sate’ydi. Hem de öyle gözü karacasına savaşıyorduki, ona boyun eğmeyenleri komplolarla tasfiye ediyor, Sıtar’dan sonra ikinci güç olarak arayıcıların içinden sıyrılıyordu. Onun böyle güçlenmesine bir taraftan hayranlık duyan Sitar, öfkesini içine atıyor, birer zavallıya dönüşen arkadaşlarının çaresizliklerine ise söyleyecek söz bulamıyordu. O, şunu çok iyi biliyordu ki Sate, diğerlerinin sandıkları kadar güçlü olmayıp, bir cam gibi kırılardı. Camdan bir dünyayı kırmak kolaydı. Öyleyse cam kırıklarının bir yerlerini kesmemesi için özenle yapılmalıydı bu kırma işi. Sitar hassastı.

Bir gün Cengiz, Kutadgu, Çeleng ve Azad başbaşa vererek dervişlerin kafalarını karıştırıp arayıcıları birbirlerine karşı kışkırtan Sate’yi tartıştılar. Amacı belliydi Sate’nin ve bunu gözlerinin içine baka baka yapıyordu. Onun yüzündeki maskenin altında Medlerin tarihi düşmanlarının kirli yüzleri vardı. Her şey bir yana kendisine karşı Eyüp peygamberden daha fazla sabır gösteren Sitar’ı küçümsemesi, arayıcıların onun hakkındaki görüşlerini kesinleştiriyordu. Sate, karanlığın ruhuydu ve hakkı ölümdü...

Ekbatanda bir hanın soğuk ve rutubetli zemin katanda saklanmaya çalışırken Şahın askerlerinden; hasta yatağında acılarla kıvranan Sitar, en yakın arkadaşlarını birer birer Medya’ya gönderirken başucunda tek bir kişi vardı. O

da elleri böğründe, soğuk bir sütun gibi duran Sate'den başkası değildi.

Yılına dönüşmüş bir kadın karşısında duruyordu Sitar'ın. Sate; “Medya'ya gidemeyeceksin. Arkadaşların gittiler ama sen asla gidemeyeceksin. Çünkü seni bırakmayacağım” diyordu. Sitar yatağında çırpınarak yardım istiyordu en yakın arkadaşlarından ama sesini duyan yoktu soğuktan başka.

Günlerce sürüp giden humma titremeleri bittiğinde Sitar, alnına değen soğuk eli iterek yatağından doğruldu. Sate'yle konuşmadı. Kafasında tek bir düşünce vardı. Hemen Cudi'ye doğru yola koyulmalıydı.

Artan dinsel sapkınlık tehlikesi karşısında başkentte oynanan oyun bitmiş, devletin en güçlüleri olan münec-cimler, tanrı katından gelen emir üzerine hasta olduğunu ilan edip tütsüledikleri Şah'ın tekrar Esfahan'a gitmesini uygun bulmuşlardı. Şahın gidişi ardından Bundehişt görevinden düşürülürken, Quros da dahil olmak üzere Durgun Su'culardan ele geçirilenler zindanlara atılmışlardı.

Bundehişt'i baş müneccim yapıp Quros'a da danış-manları arasında yer veren Şah, Sitar ve arkadaşlarını casusu Bülbül Şehriyar aracılığıyla önce başkentte tutmayı, sonra da yok etmeyi hedeflemişti. Kuş kafesten uçtuğundaysa bunun bedelini ağır şekilde ödeyen yine Şah oldu. O, eski istirahatgahına doğru gönderilirken, tutsakları Durgun Su'cuların ve Quros'un derilerini yüzen münec-cimlerin ayaklarına kapanan Bundehişt, canını affetmeleri için yalvarıyordu.

HARAN'IN GİZİ

Med ülkesi nasıl anlatılırki İmparatorlukları birbirine düşüren ipek yolunun üzerinden geçtiği, bunun için bir türlü paylaşılamayan, Fırat'la Dicle arasında gerçek sahiplerinin unuttukları, komşularının kıskandıkları, aynı anda dört mevsimi birden yaşayan dağların ülkesiydi Medya.

Bin yıl önceki ihanetten sonra hakimiyetini yitirdiğinden beri Med ismi kendi toprakları üzerinde acıyı derman niyetine içenlerin dağlarında, ozan çobanların geçmiş zamanlarda yitirilen özgürlüğe türkü yaktıkları toprakların anasıydı Medya. Bin yıl öncesinde olduğu gibi bin yıl sonrasında da dosttu bakışlar, güvenilirildi sıkılan eller, alınırdı verilen selamlar. Yoksul da olsalar dağların zenginleriydiler Medler. Bölüşükten sonra bir parça ekmeği, bundan daha büyük zenginlik var mıydı ki dünyada, Medler yoksul olsunlar.

Dağların rengi isyandı. Çiçekler isyan kokuyordu bin yıl öncesinde olduğu gibi. Medlerin dilleri, türküleri isyana çağırırdı. Olur ya özgürlük yine yakalanmayıp kaçarsa ellerinden bin yıldan beri olduğu gibi zararı yok, kahramanca direnişler, rengini yalçın zirvelere veren şahin bakışlar yine onlarındı. Zagroslardan Cudi'ye, Cudi'den Ağrı'ye kadar tüm dağlarında duyulacaktı ozanların yankı aşk türküleri, dilana tutuşanların ayak sesleri.

Her şeye rağmen dağların ulaşılmaz zirvelerinde yüzyıllardan beri özgürdüler Medler. Çünkü tutsak alınmayacak dağların tutsak olma korkusu yaşamayacak kadar iyi niyetli, hoşgörülü peygamberi Zerdüş'ten birer parçaydılar Medler. Kimler ne kadar kıskanıp arzululasalar da Medya, Medlerin ülkesiydi.

Ya Cudi dağında bir kaşık suda koparılan kavgalar neyin nesiydi böyle. İşte Sate, yine Sitar'ın peşine düşen ama onunla bir türlü yıldızları barışmayan kadın, bağırıyordu dervişlerin içinde,

-Hayır, Kutadgu Ruha'ya gitmeyecek. Yaşamı Cudi'de yeşerteceğiz demiştik. Öyleyse Ruha'ya gitmek de neyin nesi oluyor. Yarın Sitar sizleri Amed dağlarından Ağrı'ye kadar gönderirse şaşmayın, böyle bir şey hepimizin sonu demektir.

Sate, Kutadgu Ruha'ya gitsin mi gitmesin mi tartışmasını körüklerken Cudi'de, üzerinde tartışılan Kutadgu, çoktan gideceği yere doğru yola koyulmuştu.

Ruha'da ömürlerini eylemsizliğe adanmış halde karınlarını sadakalarla doyurup, suyu kirletmemek için yüzlerini bile yıkamaya gayret etmeyen türden bazı miskin dervişler, aralarında bir söylenti yayıyorlardı. Buna göre, insanların birbirlerinin etlerini yiyip yedi başı ejderhaların yaşadıkları Uygur ülkesinden gelen çekik gözlü bir derviş, bin yıldan beri Avesta dinine tapan Medlere ışığın yolunu, iyilik ve kötülüğün neler olduğunu anlatmaya gelmişti.

Öyle ya, miskince yaşayıp yoksullar için en uygunu olan yıldız veya ay katında bir yer sahibi olmak varken cennette, ne gereği vardı dünya işleriyle uğraşmanın. Bin yıldan beri saman alevi gibi yanıp sönen baş kaldırılarının sonunda ne olmuştu sanki. Bir çokları dağlarda, çöllerde avare olup sonunda yine teslim olmamışlar mıydı yer yüzünün hakimlerine. Varsın Arabistan kentlerinde kıyametler kopsundu . Ne gerek vardı ki bu kıyameti Medya-da koparmaya.

Kutadgu, önce kervancıların yüklerini boşalttıkları pazar yerinde hamallık yapmaya ve düşüncelerini önce hamallara anlatmaya başladı. Miskin dervişler gibi kapı kapı

dolaşıp para dilenmemesi, kazandıklarını arkadaşlarıyla bölüşmesi, Moro ve müneccimlerin onu sapkınlıkla suçlayıp kentten kovdurmak istemelerine karşın kentin nüfusunun çoğunu oluşturan Ermenilerin ve Medlerin ona kapılarını açmalarına yol açtı.

Moro ve adamları ne derlerse desinler, Şam ve Kudüs gibi kentlerden yıllar sonra da olsa ‘kıyamet’ söylentilerinin yoğunlaştığı, yoksulluk ve haksızlıkların hat safaya ulaştığı kentte yaşayanlar, onu da dinleyeceklerdi. Bundan ne kaybederlerdi ki...

-Budistler gibi maddi yaşamın tümüne, güzele de çirkinliğe de, iyiye de kötüye de ‘yalan’ deyip bu dünyadan tümüyle koparsak dinin gereği gibi yaşıyor olmayız. Böyle yaşamak, yaşamdan kaçmak; zalimlerin, hırsızların, ekmeklerine yağ sürmektir diyordu Kutadgu. Taş duvarlarla örölü bir hanın ışıktan görmeyen zemin katında birlikte oturduğu yandaşlarına.

Elbise niyetine paçavraları vücuduna sarmış olsa da kandil ışığının vurduğu yüzünde bir efendi asaleti olan köle Agit, Kutadgu’ya sordu;

-Dinimizin bizden istediği nedir öyleyse. Dünya bir toz zerreciği değil mi?

-Kimileri için dünya bir toz zerreciğidir. Onlar ruhlarını maddeden arındırmayı beceren ender insanlardır. Ve onlar gökyüzündeki tahtlara layık ermişlerdir. Kimileriye sakallarına altın tozu serpiştirip dünyanın toz zerreciği olduğunu söylüyorlarki bunlar yalancılar dediler sanki kandil ışığına konuşan arayıcı.

-Tüm bunlar neye yarark dedi, ellerini yanaklarına yaslamış halde yağ alevinin umutsuzluk haritası gibi pörsümüş yüzüne vurduğu bir ihtiyar. Sen söyle ha söyle. Medler kış uykusundan bir türlü uyanmadılarki.

İhtiyarın sözlerini bir hamal tamamladı;

-Gücün olmazsa Medya'da, değil bunları dile getirmek yaşam hakkı bile bulamazsın. Kimse kabul etmez bu düşünceleri.

- Söylediklerimi önce kendime kabul ettireceğim deyip yoğunlaşmaya dalınca Kutadgu, adamlar da susup yoğunlaşmaya daldılar.

İşinin çok zor olduğunu biliyordu Kutadgu. Fakat yaptığığın Medya'da tarihin akışına müdahale etmek anlamına geldiğini de biliyordu. Düşüncelerini maddeden arındırma sevdasına tutulmuş yandaşlarını, Moro gibi Bizans casuslarının ve miskinliğe gömülmüş dervişlerle kabile reislerinin düzenlerine karşı direnişe çağırdığında Kutadgu; Kawa'dan sonra yeni bir önderin, Sıtar'ın birlik çağrısını ondan duyan Medler, toplanıyorlardı çevresine.

Kutadgu daha sonraki günlerde didik didik arandığı Ruha'dan Harran'a geçtiğinde, Medlerin nasıl da birbirlerine düşürüldüklerini görüp içi yana dursun, duyduğu söylentilerden kuşkulandı. Harranlılar yıllar boyunca kuşku yaratan ölümlerden bahsediyorlardı.

Sate'yi zorla Musul'a götüren Siyaveş, zehirlenerek öldürüldükten sonra Ruha'daki bazı subaylar da benzer şekilde öldürülmüşlerdi. Fakat hepsinin ölüm biçimlerinde dikkat çeken şey, karınlarına bir hançerin saplanmasıydı. Bu da kendi tarihlerini iyi bilen köylülere, yıllar önceki bir cinayeti, Zindi'nin ölümünü anımsatıyordu.

Zindi'nin ölümüyle Siyaveş'in ölümü arasında ne tür bir ilişki olabilirdi ki. İnsanların dilleri torba olup büzülmmediği gibi düşünceleri hiç büzülmüyordu. Mantık yürütenler, ölümlerin ardındaki sis perdesinde Moro'yu görüyorlardı. Maria'yla Zindi'nin birbirlerine olan büyük aşklarının intikamını almış olmalıydı Moro, hem de bir kadın aracılığıyla...

Kutadgu, Harran'ın sığağında kavrulurken düşünüyordu. İnsanların esmerleşmiş yüzlerinde, kısık kederli gözlerle yaşama bakışlarının ardında gizli bir acı vardı. Harran'ın bir gizi vardı. Acaba Sate'nin aralarına katılışı bir rastlantı mıydı? Yoksa çok sinsice hazırlanmış bir oyun muydu onun arayıcılara katılışı. O günlerde uykusuz geçerken geceler, Kutadgu, Sıtar'a ulaşmak ve onu, Sate hakkında uyarmak istiyordu. Ama görünürde bunun imkanı yoktu. Birbirlerine çok uzaktaydılar şimdi.

Aynı günlerde karanlık yüzlü bir grup atlı, Ruha kalesine girdiler. Kimliğini Harranlılardan gizleyen K r Darav'ın oğlu Zerrok; Hogır ismiyle dolaşırken tek bir adamın, Kutadgu'nun kellesinin peşindeydi. Sıtar'a vurulacak en büyük darbe olacaktı bu. Kolay değil, babasını öldüren Zerrok'tu bu. Ayakta işerken görülenlerin, aybaşılı kadınların, hırsızlık yapanların d v ld kleri kent meydanında atı üzerinden inmeyip kent çarşısında hesapsızca dolaşıp  etesiy le insanları korkutan Zerrok, yanındaki ipsizlere ş nları söyledi;

-Bunlar da ceza mı verdiklerini sanıyorlar böyle. Hele birkaç gün daha sabredin bazılarının kellelerini bu çarşıda sırlara geçirip dolaştırmazsam bana da Horasan'lı Hogır demesinler.

Halk, korkudan dolayı pek evlerinden çıkmıyordu. İşleri artan büyücüler ve falcılar, kıyamet gününün yaklaştığından dem vuruyorlardı.

Yorulmak nedir bilmeden Harran'da köy köy dolaşan Kutadguysa yandaşlarının sorularına yanıt arıyordu.

-İranda büyük bir derviş, savaşa yol açan iki şeyin; kadın ve para olduğunu söylemiş, 'bunları eşit paylaşırsak savaş olmaz' demiş. Diye sordu yeni bir arayıcı Kutadgu'ya. O da yıllar önce 'yabancı'nın Sıtar'a verdiğı gibi cevap verdi;

-İyilikle kötülük arasında süren savaş, kıyasıya devam edip taş a toprağa, rüzgara, baykuşun sesine, kara bulutlara kadar işlemişken kadınla paranın paylaşılmasıyla savaşın olmayacağını sanmak fazla safdillilik değil de nedir? Bizim arayışımız herhangi bir şeyi bölüşmek için ortaya çıkmadı. Belkide yeniden bir erkek ve bir kadın yaratabilmek için kadınlığımızı ve erkekliğimizi tümünden reddetmemiz gerekecektir. Derdimiz yalnızca maddi şeyleri bölüşmek olsaydı, işimiz çok kolay olurdu. Bize dünyanın en büyük servetlerini vaad edenler, dünyanın en güzel kadınlarını fedailerimizi baştan çıkarmak için içimize gönderenler çok oldular. Düşünüyorum da Medya dağlarından birinde bir kent kursak ve orada kadını ve parayı eşitçe paylaşsak bu tanrının isteği mi olurdu. Tabi ki tanrı böyle istemiyor. Ama Mazdek kötülerle iyi bir anlaşma yapacağını sanarak yanıldı...

Kimdi Sıtar ve Işık Arayıcıları. Herkes onlar için bir şeyler söylemekteydi. Tekrar Rey'e dönüp tahtını ele geçiren Şah'ın yöneticileri ve Medya'daki kabile reisleri, bunları yedi başlı ejderhalara benzeterek halkı korkutup bu dervişlere yanaşmamaları için yoğun çaba harcamakta, her türlü yöntemi kullanmaktaydılar. Onlar ovaların efendileriydiler. Ama dervişlerin ulaştıkları yoksul dağ köylülerinden cılız da olsa bir ses yükselmekteydi. Onlar Sıtar'a, 'Güneşimiz' diyorlardı.

Kentte, herkese meydan okuyarak gezen bir kelle avcısının, Horasanlı Hogır'ın, halkı arayıcılara kapılarını açmamaları konusunda tehdit ettiğini duyan Kutadgu bir şeyler yapmazsa bir daha Ruha'ya ayak basmayacaklarını bildiği için tedirgindi. "Kutadgu'yla görülecek hesabım var. Nereye kaçarsa kaçsın elimden kurtulamayacak "dediği söylenen bu Horasanlı belasını arıyor olmalıydı. İyisi mi kentte ne olup bittiğini Kutadgu kendi gözleriyle gör-

meliydi. Bunun için köylüler gibi giyinip bir eşeğe kuruyemiş yükleyen Kutadgu kentin pazarına girdi. Pazarda, kuruyemişleri gelen geçene para almadan verirken; insanların kelle avcılarından duydukları korkuyu gözlerinden okuyabiliyordu.

Bir süre sonra birkaç atlı, tedirgin halde gezinen insanlara nefretle bakarken içlerinden ikisi, nalbant Hesinkar'ın dükkanına girdiler. Atı üzerinde olan Horasanlı, yanında bulunan Moro'ya Ruha'yı arayıcılara mezar edeceğini söylüyordu.

Atlıların içinde öne çıkan siyah kaftanlı adamı, Kutadgu tanıdı. Rey'de "Şah'a isyan edelim sarayı ele geçirelim Sıtar bir korkaktır" diyen Zerrok'du bu adam. Peki Horasanlı Hogır kimdi? Anlaşılan Zerrok kimliğini gizliyordu ama neden?

Diğerlerinin sürükleyerek dışarı çıkardıkları genç Hesinkar'ın çevresinde atıyla dolanıp çizmesiyle onun isyan okunan yüzüne vuran Zerrok, Moro'ya seslendi;

-Bak yaşlı kurt, bugün sana kent yöneticiliğinde farklı bir yöntem göstereceğim. Bu yöntem öyle gözüne kestirebildiğin zavallıları ayakta işediler diye falakaya çektirmeye benzemez.

-Serbestsin, istediğini yapabilirsin din düşmanlarına dedi Moro. Hesinkar'la göz göze gelen Zerrok, çevrede toplananların da duyabilecekleri şekilde söylendi;

-Vay be! Şuna bakın hele bizden korkmuyorsun anlaşılan.

-Senden niye korkayımki dedi Hesinkar, yüreğinde ölüm korkusunu hissetmeden.

-Bu dili sana kim verdi ha! bir kaç yıl önce Şah'ın askerleri önünde neredeyse korkudan altınıza ederdiniz, şimdi ne oldu da birden değiştiniz... Hem din düşmanı Kutadgu'ya erzak götüreceksin hem de böyle hazır cevap

olacaksın, olacak iş mi bu diyen Zerrok, eğilerek Hesinkar'ın yüzüne bir tokat attı. Buna karşın Hesinkar, onun yüzüne tükürdü. Eliyle yüzünde ki tükürüğü silerken adeta deliye dönen Zerrok atından atladı. Hesinkar'ın yüzünü gözünü yumruklamaya başladı. Dudağı, kaşı patlayan Hesinkar, yüzü kana bulanmış halde yere yığıldığında onun saçlarını koparırcasına çekip hançeri boynuna dayayan Zerrok, hasmının kulağına fısıldadı.

-Alçak herif, senin ne haltlar karıştırdığını söyleyen öz kardeşindir. Benimle oyun oynayamazsın dedi.

İşte bu sözler Hesinkar'ın belini kırdı.

-Başım burada kesilseydi de bu sözleri duymasaydım diyebildi Hesinkar.

Herkes aralarında ne konuştuklarını merak ederken Zerrok, ona bir şans tanıdı.

-Sitar'a ve Kutadgu'ya küfredip Şahımıza olan bağlılığını haykırırsan hayatını bağışlayacağım dedi.

Hesinkar, Zerrok'a başını salladı. Düştüğü yerden ayağa kalktı. Bir an ışık Arayıcılarının ve Ruha'nın kaderinin iki dudağı arasından çıkacak sözlere bağlı olduğunu düşünerek Ermeni, Med, Yahudi ve Farslardan oluşan topluluğa seslendi;

-Biz Medler bin yıldır ölümcül bir uykudayız. Bizi bu uykudan uyandıran Sitar'ı lanetlememizi istiyorlar. Varsın öz kardeşim olsun kanıma giren ama yine haykırıyorum kan dökenlere lanet olsun! lanet olsun! lanet olsun!

Kudurmuş bir hayvan gibi Hesinkar'ın üstüne çullanıp hançerle başını gövdesinden ayıran Zerrok, eli yüzü kana bulanmış halde kesik başı, kılıcına saplayıp atına atladı. Diğerleri de onun ardına düştüler.

Nalbant Hesinkar'ın hiç ummadığı direnişi karşısında çılgına dönen Zerrok atını insanların üzerlerine sürerken haykırıyordu;

-Kutadgu'ya söyleyin. Bir dostun gelmiş, senin de başını böyle kesip kılıcına geçirecek deyin.

Bu acı tablo karşısında öfkeyle dolup taşmasına rağmen bir şey yapamayan Kutadgu'nun gözlerinden yaşlar süzülürken, onu tanıyan bir yandaşı çabucak kentten ayrılması için yalvarıp yakardı. Sonra Kutadgu , Ruha'dan ayrıldı ama kentteki yandaşlarına Zerrok'dan intikam almak için verilmiş sözü vardı.

Zerrok, yanında babasının eski dostu Moro olduğu halde Harran'a geçti. Kabilelerden Kutadgu ve yandaşlarına karşı savaşmak için adam istiyordu. Moro'nun yıllar önce birbirine düşürdükleri kabile reisleri 'din düşmanları' sözünü duyar duymaz boyunları kıldan ince misali Şah'ın kelle avcısına adam vermek için yarışıyorlardı adeta.

Kutadgu ve yanındaki dervişlerse nereye saklanacaklarını düşünüyorlardı. On kişiye karşı Zerrok, neredeyse bir ordu kurmuştu. Saklanmalıydılar ki dervişler, Zerrok ve askerleri Harran'ın sığağında kavrulup bezgin düşünsünler ve sonra onlar Kutadgu'nun planladığı gibi Zerrok'a yönelebilirler. Eski kale kalıntılarının bulunduğu Sin Tepesinin gizlenmek için en uygun yer olduğuna inanan arayıcılar; Kutadgu'yla birlikte Beyroların lideri eşkiya Teyro'nun gizlendiği kale harabelerine gittiler.

Hırsız Moro'nun can düşmanı Teyro, yıllardan beri kimselerin uğramaya kolay kolay cesaret edemedikleri harabelerde Ruha sarayını aratmayacak rahatlıkta bir yaşam sürüyordu. Harabelere, Teyro'yla işleri olanlar geliyorlardı. Adam öldürüp kız kaçıranlar, kaçacak yer bulamayan aşıklar, Harran'dan geçerken haraçlarını ödemeleri gereken yüklü kervanlar ve kervanları soyan haramilerin reisleri uğrarlardı Sin Tepesine. Bir de silahlı adamlarıyla giriş çıkışlarını tuttuğu yaylalara çıkacak kabilelerin reis-

leri, bir kaç kere altın gönderip yaylalara geçiş iznini alıyordı.

Boşu boşuna ‘Ruha, Hırsız Moro’dan sorulursa Harran’da benden sorulur’ dememişti Teyro. Tek bir sıkıntısı vardı onun; Şah’ın askerleri ardında oldukları için çok sevip bakmaya kıyamadığı karısından ayrı kalmak zorunda kalıyordu çok zamanlar.

Kutadgu, yanındaki silahlı on dervişle birlikte Sin Tepe-sine gelip yanına konuk olduğunda Teyro önce şaşırđı. Onların düzene yani ‘dünya tozdur’ deyip halkı sömüren tüm kabile reislerine ve onların hamisi Şaha karşı olmaları ikram ettiğı bolca eti yemeselerde Teyro’nun hoşuna gitti. Hristi-yan olsun, ateşe tapar olsun Harranlıların et yemeyen kararlı dervişlere saygı duyup güven beslediklerini çok iyi biliyordu. Gerçi kabile reisleriyle de arası çok iyiydi onun ama bu işin nereye kadar gideceğı belli değildi. İster istemez kuşku-luydu Teyro. Dün, Moro’ya karşı ittifak arayan reisler, bir gün kendisi içinde benzer bir şeyi düşünemezler miydi. Bu olasılığa karşı kendisine sığınan dervişleri, reislere karşı hal-kı yanına çekmek için kullanamaz mıydı. Olmayacak şey değildi bu. Teyro kendisine güveniyordu. Ama kaz gelecek yerden tavuk esirgenmez misali yakınlık göstermeye çalıştı-ğı Kutadgu’yu kendisine güvenebileceğı konusunda ikna etmeye çalışıyordu.

Kutadgu ve arkadaşlarının duyarlı olmaları sonucunda kale, daha sağlam bir şekilde korunuyor, onlardan habersiz kuş uçmuyordu çevrede. Gelen gizli konuklardan kendilerini saklıyorlar, yalnızca Teyro, gelenlerle konuşuyor, Zerrok ve askerlerin nerelerde olduklarını onlarda öğreniyordu.

Harran’da zaman, Fırat nehri gibi sessiz ama dolu do-lu akıp gidiyordu. Dervişlerin umduğından daha ciddi ol-duklarını her gün yaptıkları kılıç dövüşlerinden, isabetli mızrak ve ok atışlarından çıkaran Teyro, onlara daha ya-

kın görünmek için et yemiyor yanına uğrayan ziyaretçilere de bir süre gelmemeleri için ulaklar gönderiyordu. Durum böyle olunca Kutadgu, Teyro'yla Zerrok'u nasıl bir planla yok edeceğini tartışabileceğine inanıyordu.

Yanında Hırsız Moro olduğu halde Harran'da dolaşıp duran Zerrok, kavurucu sıcaktan ve askerlerini ikide bir sokan yılanlardan, çıyanlardan bıkip usanmış olmalıydı. “Çekik gözlü pis Uygur! Bunlar çok kurnazdırlar. Reyde de böyleydiler. Senin önünde boyun eğerler ama alttan alta kuyunu kazarlar” diyordu Zerrok. Artık hasta düşmeye başlayıp Ruha'ya dönmeyi düşünen Moro'ya.

Kutadgu ve arkadaşlarının Sin Tepesinde, Teyro'nun yanında olduklarını haber aldığı anda Zerrok, hemen hemen tüm askerleri ya sıtmaya tutulmuşlar ya da yılanlarca sokulmuşlardı. Bu savaşta güçlü görünenler Teyro ve Kutadgu'ydu. Öyleyse Moro ile Zerrok baş başa verip bu ittifakı nasıl parçalayacaklarını tartışmalıydılar.

Teyro'yu nasıl yanlarına çekebilirlerdi? Bunu Moro hiç düşünmemişti; Doğrusu düşünmek de istemiyordu. Fakat görünen oyduki başka çareleri yoktu. Keseler dolu su altın ya da tehditler fayda etmeyeceğine göre başka bir yol bulmalıydılar. Med erkeklerinin çok zayıf oldukları yönlerini iyi bilen Moro için bu soruya cevap vermek zor değildi. Çözümü bulmuştu Moro;

-Teyro'yu öldürsek başka Teyrolar çıkar Harran'da. Ama bunun başka bir yolu var. Teyro'nun dünyada en fazla bağlı olduğu şey bir Ermeni köyündeki karısıdır. Teyro'nun sık sık ona uğradığını, Şamdan getirttiği mücevherleri, ipek şalları ona götürdüğünü söylerler.

-Gidip köyü mü basalım diyorsun diye sordu Zerrok.

-Hayır amacımız bağcıyı dövmek değil elbet. Üzümün tadına bakmak istiyoruz yalnızca. Gündüz vakti köye gireriz, kadını önümüze katıp getiririz paygaha. Ona söyle-

yeceklerimizi söyledikten sonra serbest bırakırız. Şartlarımızı Teyro kabul ederse ne ala. Yok eğer kabul etmezse bir dahaki sefere kadını alır götürürüz Ruha'ya. İş o noktaya gelirse gerisini bana bırak dedi Moro.

Zerrok bu fikre gülerek yanıt verdi:

-Seni ihtiyar kurt seni. Adın kadar varsın Moro. Sana söz veriyorum; Eğer Teyro'yu yanımıza çekersek Ruha'da senin onuruna bir ziyafet verdireceğim, ayrıca bir kız da bulacağım sana, keyfini hoş etsin. Yok eğer Teyro gelmezse bu kadın senin olacak. Tepe tepe kullan.

Dedikleri gibi yaptılar, ermeni köyünü basıp sıcaktan kavrulup, kadın arzusuyla yanan askerlerin heveslerini kursaklarında bırakıp köyün en güzel kadını önlerine katıp paygaha götürdüler. Sabahtan akşama kadar süren bir yürüyüşten sonra paygahda çırlı çıplak soyulan kadın bir sirk hayvanı gibi sataşmalara maruz kaldı. Neredeyse aklını yitirecek hale gelen kadına; akşam, elbiseleri tekrar giydirildi. Moro, Zerrok'un yanında ona bir daha rahatsız edilmemesi için şartlarının neler olduğunu sıraladı. Teyro, Kutadgu ve arkadaşlarını Zerrok'a teslim edecekti. Böyle yaparsa artık askerler onun peşini bırakacaklardı. Harranda dilediğince at koşturacaktı Teyro. Yok eğer Teyro, şartlarını kabul etmezse karısının Ruha'da subaylara peşkeş çekildiğini duyarsa buna şaşmayacaktı.

Kadın yola çıktığında Zerrok gizlice ona yetişt ve Moro'dan farklı olarak şunları söyledi;

-Teyro'ya selamımı söyle. Kır Darav'ın oğlu Zerrok de. Buradakiler beni Horasanlı Hogır olarak bilirler şimdi. O beni ve babamı tanır. Ruha benden sorulur bugün. Moro'nun işi bitti artık. Ona ihtiyacımız yok. Eğer Kutadgu'yu bana teslim ederse artık Moro'nun yerine o geçecek. Bunu ona söyle dedi.

Bir gece her şeyden habersiz karısının yanına giden Teyro, olanları öğrendiğinde kanı dondu adeta. Başına öyle bir çorap örülmüştüki ne yapacağını bilemedi. Fakat kadın ona ne yapması gerektiğini açıkça söyledi.

-Zerrok dedi ki “Yeterki Kutadgu’yu bizlere teslim et-sin. Ona Ruha’nın anahtarını kendi ellerimle teslim ede-ceğim. Moro artık bize lazım değil. Sonra Ruha’yı Tey-ro’ya teslim edip gideceğim...” Kadının söyledikleri ger-çekti. Yapacak başka bir şey olmayınca atına atlayan Tey-ro, gece karanlığında paygaha yetişti. Zerrok’u uykudan uyandırıp tartıştı. Ve askerleri ardına katıp sabahın kö-ründe Sin Tepesine doğru yola koyuldu. Harran yine iha-neti tadacaktı...

O gece, Teyro’nun gizlice karısını görmeye gittiğini se-zen dervişler ses etmediler. Ama Kutadgu’ya soruyorlardı.

-Hani Teyro, Işık Arayıcısı olacağım diyordu nasıl ol-du bu iş böyle. Ne yapsın Kutadgu’da çaresizdi. Denize düşenin yılana sarılacağı misali gelmişlerdi bu eşkiyanı-nı mekanına. Ve Kutadgu’nun, Teyro’yu kendilerine katmak gibi bir derdi yoktu aslında. Kutadgu’nun öğren-mek istediği, Teyro’nun güvenilir bir insan olup olmadı-ğıydı. Ortaya çıkan sonuç ne yazık ki olumsuzdu. Önle-rinde eğilip büzülen Teyro’nun gerçek yüzünün çok farklı olduğu anlaşılıyordu ama yine de hiç birisi ihanet koku-sunu almıyorlardı. Oturdıkları ateşin başında kaygılarını, öylesine arkadaşlarına açan Kutadgu fazla umursanmadı. Korkulacak bir şey yoktu diğerlerine göre. O gece delik-siz bir uyku çekmeleri için iyimser olmaları şarttı.

Sabahın erken saatlerinde Teyro’yu önüne alan asker-ler bilinmeyen bir yoldan Sin Tepesine girdiklerinde nö-betçi olan derviş, baykuş sesinden başka bir ses duymu-yordu. Nöbetçi olan arkadaşı boğazlanırken kılıcını kapan

Kutadgu ve birkaç derviş, direnirlerken Zerrok ona teslim olmasını söylüyordu.

-Hevesin kursağında kalacak! diyerek haykıran Kutadgu direnmesine rağmen, arkadaşlarıyla birlikte Sin Tepesinde can verdi. Dervişlerin başlarını kestirip mızraklara dizdiren Zerrok, yanına Teyro'yu da alarak Harran'a ve oradan da Moro'nun onuruna vereceği ziyafet için Ruha'ya gitti.

Kutadgu ve dervişlerin acı sonları duyulduğunda, Harranda ve Ruhada yoksullar yas tutup vücutlarını döverek kendilerini günlerce açlığa mahkum ettiler. Halkı kölelerle bir tutan Harran'ın hakimleriyse Moro'nun onuruna düzenlenen ziyafette Horasanlı Hogır'ın çevresinde toplanmışlardı.

Ziyafetin hemen başında Moro fenalaştı. Ne olduğunu kimse anlayamadı. Çünkü bir kadeh şarabı içene kadar çok iyi görünüyordu. Zerrok, Xeyce'yle birlikte onun koluna girip salondan çıkardı. Başka bir odada Moro, zehirlettiği bir çok adamın başına gelen sona doğru kıvranarak yaklaşıırken, Xeyce yanı başında ama umursamazdı.

-Boğuluyorum Xeyce!... boğuluyorum yardım et bana diye inliyordu Moro. Sevgilisi Xeyce umursamıyordu Moro'yu artık. Kardeşi Zerrok sarıldığında ona, Moro; başına gelen felaketi anladı. Zerrok'un ayaklarına kapandı. Zerrok, onu tekmeleyince Xeyce'nin ayağına gitti. Ayağını ondan kurtaran Xeyce, belini sıkıp boynunu öpen Zerrok'un elinden kurtulduktan sonra yerde kıvranıp ağzından köpükler çıkan morarmış adama nefretle saldırdı. Onun saçlarını koparırcasına çeken Xeyce, bir şişedeki şurubu zorla içiriyordu;

-İç Moro, iç şu panzehiri. Şaka yaptım sana, şarabına yalnızca birkaç damla zehir koymuştum. Zindi'ye, Siya-

veş'e, subaylara yaptığım şakayı sana da yaptım işte. İç sevgilim.

Moro. Xeyce'nin elinden içtikçe derman niyetine şurubu morardı. Taş gibi kesilip düşüverdi. Sonrasında vücudunda bulaşıcı hastalık olduğu söylenerek birkaç askerle vücudu bile soğumadan cesedi ateşe atılmak üzere götürüldü. O gece bunlarla ilgilenmek istemeyen Zerrok, Xeyce'yle birlikte tekrar ziyafet salonuna döndü ve salondakilere kadehlerini Ruha'nın yeni danışmanı Teyro şerefine kaldırmalarını söyledi. Sonra, Moro'nun öldüğünü duyurdu;

-Hırsız Moro öldü. Kendi eliyle kendini zehirlediği anlaşıyor. Yani komutanımız Siyaveş ve bir çoklarına yaptığı gibi danışmanımız Teyro'yu da zehirlemek istemiş ve bir hata yaparak zehirli kadehi içmiş, bir önemi yok. Ne de olsa bir Bizans casusuydu köpek. Şimdi kadehlerimizdeki şarabı kentin yeni danışmanı olan Teyro şerefine içebiliriz.

Davetliler kadehlerini kentin yeni sahibi Teyro'nun şerefine kaldırdılar. Anlaşılan Moro'nun ölümü kimseye acı vermemişti.

-Aramıza hoş geldin Teyro, dedi Horasanlı Hogır ve bir daha görünmeyecek şekilde ortadan yok oldu.

Sate, Cudi'de haykırıyordu Sitar'a;

-Ben sana demedim mi Rey'den çıkmayalım, bu iş böyle olmaz diye. Medya dağlarını mesken tutup iki imparatorluğa meydan okumak akıl karı değil. İşte en yakın arkadaşın Kutadgu'yu kaybettin. Söyler misin bana, şimdi kime güveneceksin.

Kutadgu'nun ölüm haberini Sitar, Sate'nin uğursuz dilinden duyduğunda olduğu yerde çömeldi kaldı. Yalnız o değil, dağlara henüz ulaşmış tereddüt yaşayanlarında içlerinde yer aldıkları dervişlerin tümü sarsıldılar, bu haberle.

Sitar ve Kutadgu, Işık Arayıcılığı'nın yaratıcılarıydılar. Öncüleri 'yabancı' gözlerinin önünde katledildiğinde yürekleri aynı acıları çekmiş, günlerce uykusuz kalmışlardı. Cudi'deydi Sitar. Ama Kutadgu yoktu artık. Ve şimdi en yakın arkadaşları; Cengiz, Pıstıvan ve bir çokları çok uzaklardaki Şah'ın zindanlarında acımasızca işkencelere 'Güneşimiz' dedikleri Sitar'ın ışığı bulacağına inanarak acımasızca işkencelere katlanmaktaydılar.

Başını sallıyordu Sitar. Ne Rey'den ne de Ekbatan'dan ardından gelmesi için çağırmadığı, dost değil düşman olduğu iyiden iyiye açığa çıkan Sate'ye, 'Son gülen iyi güler' dercesine başını sallıyordu. Belki de Sate; onun şöyle diyeceğini sanıyordu.

"Meğer sen ne kadar ön görülü bir kadınmışsın Sate. Biz, bu işe girişmekle hata yaptık galiba" Halbuki Sate'yi görmek bile istemeyen Sitar, yabancı'nın ona neden Medya'ya ulaşmış yaşamı Cudi'de yeşertmesini söylediğini artık daha iyi anlıyordu. Kim ne derse desin Işık Arayıcıları doğru yoldaydılar. Kutadgu'nun böylesine haince katledişi, Sitar'ın ve arayıcıların azimlerini daha da güçlendirecekti.

Cudi'de intikam hisleriyle dolu olan Sitar, günlerce kimseyle konuşmadı. En çok güvendiği bazı fedaileri Kutadgu'nun intikamını almak için Ruha'ya gönderdiğinden bir çok arkadaşının dahi haberleri yoktu. Birkaç gün sonra Ruha'dan gelen bir haber, Kutadgu'yu geri getirmedi ama hiç olmazsa Sitar'ın yüreğine biraz olsun su serpti.

Horasanlı Hogır adındaki kelle avcısını bulamayan fedailer, Teyro'yu kent sokaklarında halka caka atarken ya-

kalayıp oracıkta başını kesmişler, oluşan kargaşadan yararlanarak kaçabilmişlerdi.

“Olacak iş değil” diyerek hayretini gizlemeyen Sate’ye, Sıtar her zamanki sabriyle değil sertçe yöneldi. Şuna desene “Keşke bu haberi duymamış olsaydım” dedi Sıtar. Sate yine kendini savunmaya çalışıp aslında öyle demek istemediğini söylediğinde Sıtar’ın ona verdiği cevap kesindi;

-Dilin öyle demek istemesede gözlerin, duruşun, nefes alış verişin böyle diyor.

Sıtar’ın daha da ileri gitmesinden korkan Sate, uzaklaşırken oradan artık yollarının ayrıldığını ikisi de biliyorlardı.

Medya’da silaha ilk olarak baş vuranlar Işık Arayıcıları olmadılar. Onlar kendilerine yapılan saldırılara karşılık verdiler. Bunun sonunda Fıratla Dicle arasındaki topraklarda kanlı bir savaş başladı. Sate gibi arayıcıların ve Sıtar’ın başarısızlığı üzerinde hesaplar yapan bir kadının Cudi’de sözünü dinlettirebilmesini ister istemez savaşı sürdürenleri bir iç hesaplaşmaya sürüklüyordu. Acımasız gerçeği belli olan bu savaşa Cudi’deki tüm dervişler hazır mıydılar acaba. Maniciler ve Monofizitler gibi kendi sapkınlarına karşı işbirliği yapan iki imparatorluğun, Bizans ve Sasanilerin düşman ilan ettikleri Sıtar’la birlikte yürümeye herkes var mıydı? İşte şimdi sözle eylemin birliğini ispatlama zamanı gelmişti. Bu savaş iki yüzlülerle gerçekten davaya bağlı olanları ayırtıracaktı. Cudi dağında toplanan dervişlerin tümü kanlarının son damlasına kadar Sıtar’la birlikte olduklarını söylüyorlardı. Nefsi zayıflıkları olup geçmiş yaşamlarını özleyen kişilere karşın çoğunluk Medya dağlarına dağılmak için önderleri Sıtar’ın talimatını beklemekteydiler.

“Bu perhizler biraz azaltılamaz mı. Cudi’de Mazdek’in dediği gibi yapalım, parayı ve kadını eşit bölüşüp yaşayalım.” Ya da “Koskoca iki imparatorlukla savaşmak bize mi düştü, bu dağda kendi halimizde yaşayalım bari.” Türünden görüşler geliştiren bazı dervişlerin gözleri ise Sate’deydi.

Sıtar’ın, ne sandığı gibi bir zavallı ne de ortayolcu Budizme meyilli bir halinin olmadığını hatta evliliklerinin de kendisini denetim altına almak için düzenlendiğine inanan Sate, ona karşı intikam alırcasına mücadele ediyordu. Bunun için de Sıtar’a karşı açıktan bir iktidar mücadelesine girişmekten çekinmiyordu. Böylelikle ülkenin her parçasından gelen Medlerin doluştukları Cudi dağı bir cadı kazanına dönüşüyordu.

Kimileriye birkaç kabile reisi öldürmüş olmakla övünüyorlardı. Yalnızca kendilerinin savaştıklarını söylüyor, bunun için istedikleri gibi yaşam hakkı arıyorlardı. Zoro, Tilki Lalo, Bozo gibiler bu görüşlerinden dolayı, Sıtar’dan çok Sate’nin yanındaydılar hatta geçmişte yaptıklarından pişman olup Amed dağlarında dervişlere katılıp iyi savaştığı söylenen Zerok da Cudi’ye yetişmiş, Sate’den yana tavır almıştı. Cudi’de öyle bir kafa karışıklığı vardı ki Rey’de yaptıklarından dolayı hesap sorulması gereken Zerok, bu kargaşa ortamında unutulmuştu. Bir çoğu ‘nasıl olsa Amed’de savaşmış bunun için affetmeliyiz. Şimdi o bir savaş kahramanıdır’ dedikleri için kimse Zerok’dan hesap sormadı.

Hareketin kaderini belirleyecek bir toplantı öncesinde yaşananlar bunlardı. Kimbilir belki de ‘yabancı’nın vasiyetine uyulmayıp Işık Arayışı bitecek ve tekrar Rey’e dönüp kendilerini Şah’ın insafına teslim edeceklerdi. Savaş başlamadan bitecek Medler bin yıllık tarihlerine yine teslim olacaklardı.

Arayıcıların önderi Sitar, sanki tüm bunlardan habersizmiş gibi yanına Temo'yu da alıyor, Safini tepesinde Nuh'un gemisinden arda kalanları izlemeye gidiyor; dağ keçilerinin nöbet tuttukları sarp kayalıkların diplerinde otlar topluyor, nergis ya da sosinlariysa koparmayıp yalnızca kokluyordu.

Safin'de ne konuştuklarını merak eden arkadaşlarına Temo, bazen anlatırdı Sitar'ın hayallerini. "Bu dağlarda insanlığın yeniden doğacağını anlatıyor sonra bir gerdanlık gibi dağın boynuna dolanmış Mardin'e, kör Kandile, Herekola ve Kela Meme'nin karla kaplı zirvelerine saatlerce bakıyordu. Şah'ın zindanlarında şehit düştüklerini duyduğu Cengizle Mem'in de aralarında olması halinde şimdi bazılarındaki bu kafa karışıklıklarına gülüp geçeceklerini söylüyordu. Bir türkü yaktığında Kutadgu'ya yüzünü benden gizleyip, Ruha'ya doğru bakıyordu sanki. Uçsuz bucaksız çöllerde arıyordu onu. Safinden ineceğimiz zamanlarsa umutla doluyordu yüreği, daima "dünyaları fethedeceğiz" Temo demeyi unutmazdı.

Sate, isyankar ruhlu ve duygusal bir insan olup Sitar'ı peygamberi belleyen Temo'yu ondan nasıl koparacağını düşünüyordu. Temo'nun Ekbatan'da karısı Şevin'den gözü yaşlı halde ayrıldığını bilmeyen yoktu. Acaba Şevin'e gizli bir mektup gönderip Cudi'ye çağırırsa Temo'yu etkileyemez miydi.

Düşündüğünü yapan Sate, bir süre sonra Şevin'i Cudi'ye getirmeyi başardı. Karısını Cudi'de gören Temo sevinçten uçacak gibiydi. Onu avuçladığı dağ çiçekleriyle karşılayıp karlı dağın soğuk suyundan hazırladığı bir tas ayrıntı koyarken önüne Temo, Şevin'in Işık Arayıcılarına katılmaya geldiğinden emindi.

Sabahları Safine çıkmaya devam eden Sitar, kaç gündür Temo'yu görmüyordu çevresinde. Daha önceki gün-

lerde aramasına gerek kalmadan Temo, bulurdu onu. Sitar yine de aldırmadı buna. Belki de kitaplar okuyarak toplantıya hazırlanıyordur diye düşündü.

O da başka dervişlerle Safine gidip geliyor. Umutlarını, özlemlerini onlarla da paylaşıyordu.

Şevin aracılığıyla Temo'yu yanına çekmeyi başaran Sate, ona dostça davranıyor, düşüncelerini tatlı bir dille söylüyordu;

-Cengiz, Mem, Kutadgu ve daha niceleri yoklar artık. Pıstıvan'a o lağım çukurlarında ne olduğunu Hürmüz bilir. Kim kaldı geriye? Görüyor musun gerçeği Temo. Bu arayış böyle giderse ard arda hepimiz öleceğiz değil mi. Halbuki ne gerek vardı tüm bunlara. Benim dediğimi yapıp Rey'de kalsaydık bu acıların hiç birini yaşamayacaktık muhakkak.

Onu dinleyen Temo ne diyeceğini bilmiyordu. Hem Sate'den korkuyordu. Hem de Sitar'dan. Şevin'i hala seviyordu, evlenip çoluk çocuğa karışmak, Sumbül dağının eteklerindeki köyünde yaşamak onun en büyük özlemiydi bir zamanlar ama bir taraftan da kabilesine yapılanları unutamıyordu. Üstelik yıllar önce Sitar'a bir daha dönüp arkaya bakmayacağı sözünü verdiği için tüm bu olanlardan vicdan azabı duyuyordu.

Sate'nin, Temo'yu yanına çekmeye yönelik çabaları günlerce sürdü. Zoro ,Tilki Lalo, ve Zerrok gibiler yanındaydılar ama dervişlerin içinde önemli olan Temo'ydu. İki arada bir derede kalan Temo yine çokça yaptığı gibi ağlayıp sızlıyor, intiharı tek kurtuluş yolu olarak düşünüyordu ama Sitar'a ihanet etmeyi asla...

Temo'yu sözlü ikna etmekten umudunu kesince Sate, başka bir yöntemle baş vurdu. Dervişler içerisinde ellerini beline koyan Cudi'nin Teodorası, Şevin'e meydan okuyordu;

-Ben sana Cudi'ye gelip arayışımıza katılman için mektup yazdım ama sen Temo'yu Sıtar'a karşı kısıtıyor-sun 'Benim erkeğim, arayışın gerçek lideridir' diyorsun utanmadan...

Sate'nin oynadığı tehlikeli oyun karşısında ürken Şevin birkaç gün sonra Cudi'den kaçıp gitti. Bir daha da ondan haber alınmadı.

Sate'nin kimi zaman açık kimi zamansa alttan alta geliştirdiği dedikodular, didişmeler toplantı günü yaklaşırken doruğa çıktı. Çok uzaklardan toplantıya katılmak üzere gelmiş olan Sıtar'ın en yakın çocukluk arkadaşı Çeleng ve kardeşi Brahim bile Sate'nin kıskacıdaydılar. Temo'dan sonra Çeleng'e yönelen Sate, onun Sıtar'a olan sarsılmaz bağlılığı karşısında iyiden iyiye Sıtar'ı kıskanıyordu. Ne yapıyor ne ediyor Çelengi Sıtar'dan koparamıyordu. Üstelik Sıtar , dervişlere Çelengin Kutadgu'nun yerini doldurduğunu söylemişti. İşte Sate için bu çok tehlikeliydi. Derhal toplantı öncesinde bir şey yapmalıydı.

Bir sabah Sıtar, Cudi dağında Nuh'un gemisinin konaklayıp insanlığın ve tüm canlıların yeniden yeşerdikleri Safin tepesindeyken, kılıç ve ok atışı eğitimi gören dervişlerin aralarında yaşanan bir olay 'kıyametin' Cudi'ye de geldiğinin işaretiydi. Olay karşısında Sıtar'a ne söyleyeceklerini şaşırıp elleri ayakları birbirine dolanan dervişler, Ruha'daki kabile reislerine karşı herkesten fazla savaştığı söylenen Zoro'nun herkesin gözü önünde attığı oku, nişangah yerine Çelengin kalbine saplanmasını nasıl anlatacaklarını bilemiyorlardı.

Toplantı günü gelmişti. Hiçbir derviş yanına yaklaştırmayan Sıtar, Safinde yalnız başınaydı. Orada kendi eliyle toprağa verdiği Çelengin mezarı başında, ona çocukluk hayallerinden bahsediyor,davadan dönmeyeceğini yi-

neliyordu. İnanç tazeliyor, mücadele kılıcını keskinleştiriyordu.

O gün, toplantı öncesinde yalnızca bir derviş, cesaret edebildi Safine, Sitar'ın yanına çıkmaya. Sitar, Çelengin çiçeklerle örülü mezarı başında namaz kılariken doğruluğun ışığı için, elinde tuttuğu bir hançerle arkadan Sitar'a yaklaşan genç derviş kurbanına saplayacağı hançeri bir türlü saplayamıyor, yüreği param parça oluyordu adeta.

Duyduğu hıçkırık sesiyle birlikte ardına dönen Sitar, diz üstü yere çökmüş halde ağlayan dervişin elindeki hançerin yere düştüğünü gördü. Onun niçin gönderildiğini sezen Sitar bir şey söylemedi. Ağlayan derviş,

-Seni mi, kendimi mi yoksa Sate'yi mi öldüreyim bilemiyorum. Afet beni diyerek yanından kaçtı.

Delirmiş gibi yanından kaçan dervişin ardından giden Sitar, ona yetişemedi. Genç derviş, büyük bir uçurumdan aşağıya atmıştı kendini. Bunlar acı günlerdi ama büyük hesaplaşma öncesi Sitar'ın kendine güveni artıyordu.

Toplantı başladığında Kör Darav'ın oğlu Zerrok'la göze gelip gülümseyen Sate, Zoro'yu arıyor ama bulamıyordu. Kimseler de ona ne olduğunu bilmiyorlardı. Suçunu itiraf eden Zorro'nun Sitar'ın talimatıyla kalbinden oklanarak öldürüldüğünden habersiz olmasına karşın, ne olursa olsun bu toplantıda iktidarı ele geçireceğine inanıyordu Sate.

Medyanın dört bir yanından gelen dervişler, aylardan beri suskun olan Sitar'ın olan bitenlere ne diyeceğini merak ediyorlardı. Kimilerine göre ' zavallı ' Sitar, Kutadgu'nun ve Çeleng'in ard arda ölümleriyle perişan hale düşmüş olmalıydı. Bunun için yapacağı tek şey, Sate'yle uzlaşma yolları aramaktı. Fakat ona daha yakın olup birlikte Safin'e gittiği dervişler onun derin bir yoğunlaşmada olduğunu bilmekteydiler.

Toplantıda kendisine ‘Medyanın Teodara’sı’ denilmesinden hoşlanan Sate'ye karşı yoksuların Güneşi Sıtar ayaktaıdı. Toplantıyı açışında Sıtar'ın bakışları keskin, söyledikleri açıktı.

-Çok değer verdim bazılarıınıza hatta sevmek, sevebilir kılmak istedim ama olmadı. Bizler, yani ışık arayıcıları niçin gelmiştik bu kutsal dağa? İnsanlık neydi, söyler misiniz bana. İnsanlık;sevgi, hoşgörü, bölüşme ve birlik değil miydi. Peki kimler Cudi dağıını cadı kazanına dönüştürdüler. İnsanlığı yeşerteceğiz dediğimiz bu kutsal dağda kim dedikodu, fitne fesat ve ahlaksızlığı yeşertti?

Sıtarı hiç böyle kızgın görkmemişlerdi. Konuştuğunda hiçbirı kolay kolay onunla göz göze gelemiyorlardı.

-O, kan emici zorba babasından miras aldığı karanlığın soğuk yüzünü her zaman gösterdi bizlere. Bu ilişkinin uğursuz bir büyü olduğunu biliyordum. Ama arkadaşlarım kadar sabırsız değildim. Olmazı olur kılmaktır benim tutkum. Sözde en büyük düşmanım, kan davalımdı Çeleng. Ama onunla dünyanın en güçlü yoldaşlığını yarattım. Neden olmasınını hala da içini karanlık bürümüşlerin, karanlık cinini yüreklerinde yaşatanların yola gireceğine inanıyorum. Buna rağmen bazılarıının yürekleri mühür-lenmişse yapılacak bir şey yok demektir. Böylelerini de içimizde yaşatmamız ancak bir suç olur. Ben şehitlerimize karşı suçlu olmak istemiyorum.

İşte Bizans casusu Hırsız Moro'nun, amcam Zindiyi zehirleten ve sanatı, Medleri bir birine karşı kıskırtmak olan iki yüzlü hainin kızı Sate! Karanlık cini ile el ele vermeyi tercih ettin sen. Tüm iyi niyetli çabalarımıza karşı yaptıklarının hesabını vereceksin!

Serin bir bahar havasında güneş ısıtırken toprağı; oraklarla kestikleri ağaç dalarıyla üstünü örtükleri bir anıfide dizdikleri kuru kütüklere oturmuş yüzü aşkın kadın

ve erkek arayıcı, Sitar'ın sözleriyle sarsıldılar. Yine de hastalıklarına deva olan bir derman içer gibi hazla, heycanla Önderlerini dinlediler. Sitar-Sate ilişkisi çözülmediği sürece arayışlarının bitiş noktasına geldiğini görmeyen yoktu. Öyleyse şimdi, bu toplantıda her şey çözülme-
liydi;

Sitarın hiç beklemediği çıkışı karşısında, ruhunun diğerlerinden farklı olduğunu ' Kırıl çıplak' misali açığa çıkan Sate, hala Zoro'nun gelmesini bekliyordu. İçinde, hiçbir kişinin taşıyamayacağı kadar büyük bir öfkeyi sabilra gizlemiş olan Sitar'ın , hiddetli sesi korkutucuydu;

-En yakın arkadaşlarım çoğunuz bana ' Bu ilişkiye nasıl tahammül ediyorsun' diye sordunuz. Sizlere göre Morro'nun kızı Satenin içimizde yeri olamazdı. Ama ben böyle düşünmedim.' Neden bir fırsat tanımayalım ona' dedim. Bir çoğunuzun yaptığı gibi onu elimin tersiyle itmedim. Şimdi muhakkak beni suçluyorsunuz bir çoğunuz. İşte Temo, sızlanıp duruyor sözde en yakın arkadaşlarımdan biridir. Yıllar önce söz vermişti. ' dönüp arkama bakmayacağım' diye.' Taşa dönersin' dememiş miydin sana Temo? Şimdi de bir taştan farkın kalmadı işte.

Temo başını öne eğmiş, göz yaşlarını gizlice siliyordu. Sitar, konuşuyordu;

"Sen bizim lanetli bir tarihten geldiğimizi hesaba katmadan bu işi ne kadar becerebileceğimize dikkat etmeden aslında (Sate'nin diliyle) zaman hiç de böylesi bir özgürlük arayışı için uygun olmadığı halde emrivaki bir biçimde korkunç görevler dayattın bize. Bu kadar elverişsiz duruma rağmen şimdi güçlü fedailer olmamızı bekliyorsunuz ama bizim buna pek yatkın olmadığımızı bilmeli ya da bu biçimde kötü durumlara düşebileceğimizi tahmin edebilmeliydin. Fakat sen bunları başlangıçta pek hesap etmedin veya hesap etsen bile gücümüz önlemeye yetme-

diği için böyle oldu. Yani bu halimizle kendimizi karanlıklardan tümüyle koparmayıp her an başına bir bela açabiliriz. İşte bana böyle diyorsunuz bir çoğunuz. Dilinizle değil ama gözlerinizle.”

Gerçekleri, Sıtar tarafından acımasızca yüzlerine vuran dervişler vicdanlarıyla baş başa kalınca başlarını öne eğdiler. Yalnızca şaşkına dönmüş olan Sate, Sıtara bakmaktaydı. Gözleriyle Zoro’yu arayıp bulamayınca Sıtara bakıyor ‘Hayır bana bunu yapamazsın ben senin kadınıyım. Unutma bunu. ’ diyordu.

Kurtuluşu yok gibiydi Sate’nin. Her koyun kendi bağından asılır misali Sate’nin yandaşları kendi can korkularına düşmüşlerdi bile. Cudi’de kalması halinde sonunun hiç de iyi olmayacağını gören Zerrok toplantıdan sıvışarak yanına Tilki Lalo’yu da alıp Amed’e doğru yola çıkmıştı bile. Nasıl olsa Sate sorunu varken, kimseler onlara dikkat etmeyecek ve böylelikle aradan sıvılabileceklerdi.

-Zoro’yu mu arıyorsun diye öfkeyle haykırdı Sıtar. Sonra acı acı güldü Sate’ye. Zoro her şeyi anlattı. Onu boşuna arama. Çöküşü yaşayan Sate toplantıdan çıkmak ve Cudi’ den kaçmak istedi ama buna da gücü yoktu. Dervişlerse Arabistandan Konstanstinopol’e kadar bahsi edilen Mesihle yüz yüze olduklarına emindiler. Yüreklelerini ona açmış dinliyorlardı.

-Ben, ‘ben’ derken bile özgürleşen, maddeden tümüyle arınan insan ve Medya ülkesi demek istiyorum. Aranıydayken benim kendime ait hiçbir özelliğim yoktur. İçinizde Medya halkıyla en az ilişkilenen benim. Rey’de bile Medreseye giderken arkadaşlarımla ilişki kuracak zamanım olmadı. Yine de herkes beni severdi. Söylediklerimi kabul ederdi. Ama bu kadın gibileri (Sate’yle göz gözeydi) içimizde daima karanlığın ruhunu yaşattılar. Tüm sab-

rıma, hoşgörüne hatta gerçekten tutkuyla sevmek, sevebilecek bir insan yapmak istememe rağmen; sen, bizi parçalamak hatta düşmanlarımız tarafından yutulacak lokma haline getirmeye çalıştın. Bu kadar düşürülmüş insanlığa ters bir kadına karşı gerçek kadını yaratmak benim hepimize vereceğim sözdür...

Gerçekleşen sıradan bir toplantı değil, bir mahkemeydi. Ama olması gereken bir mahkemeydi bu. Toplantıyı iktidar savaşına dönüştürmek hevesiyle gelenler varsa da sonucu başlangıcından belli olmuş, kazananlar ve kaybedecekler açığa çıkmışlardı. Kazananlar ve kaybedenler Sıtar veya Sate değil temsil ettikleri düşüncelerdi. Çözülense o an değil belki de Medlerin bin yıllık tarihiydi.

-Sate'yi de onun gibi düşünenleri de kabul etmiyoruz, Kutsal dağda. Lanetliyoruz bunları. Çek git topluluğumuzdan ama nereye gidersen git. Bir daha ne seni görmek ne de adını duymak istiyorum dedi Sıtar. Ve sabah başlayan toplantı akşam bitti. Çünkü; Sıtar'dan başka hiç kimse tek bir söz bile edemedi. Sate, alnına kara bir leke sürüldükten sonra bir ata bindirilerek Cudi dağının zirvesinden Silopi ovasına indirildi. İsteddiği yere gitmesi için eline bir kese altın tutuşturuldu.

Ruha'da, Sate'yi sanki öz kardeşiymiş gibi karşılayıp başına gelenleri dinleyen Xeyce, sahte gözyaşları dökmekte ustaydı. Düşmanları ortaktı; Sıtar ikisi içinde tehlikeliydi şimdi. Zindi'yi, Siyaveş'i ve sonunda Moro'yu kimin zehirlediğini konuşmaktan başka işleri olmayan Harranlılar, bir gün gerçeği öğrenebilirlerdi. O zaman başına gelecekleri bile düşünmek istemiyordu Xeyce. Buna karşın kardeşi Zerrok'un Sıtar'ın hiddetinden kurtularak Amed'e gitmiş olması iyiydi. "Zerrok, Amedde güçlenecek, ayrıca Bizans ve Sasanilerin casusları tüm kentlerde onun Işık Arayıcılarının en büyük komutanları olduğunu

yayacaklar. Medler buna inanacaklar. Sonra sıra Cudi'yi ele geçirmeye gelecek” diyordu Xeyce.

Bu sözlere kulak verdiğinde Sate, Xeyce'nin zekasına duyduğu hayranlığı itiraf etti. Sitar'ı ve Işık Arayıcılarını yok etmek için düşünecekleri en iyi plan buydu ve bu plan, birbirlerine karşı gerçek duygularını gizleyen iki kadının dost gibi görünmelerini zorunlu kılıyordu. Xeyce, Konstantinopol'e gidip Bizansın da desteğini almaları gerektiğini söylediğinde Sate buna dünden hazırды. “Merak etme güzelim Moro'nun senin için kurduğu hayalleri biliyorum. Hala Medya'nın Teodorası olabilirsin yeterki aklını iyi kullan, hala şansımız var” diyordu Xeyce, Konstantinopol yollarında.

KUTSAL DAĞDA YENİDEN YEŞERTİLEN YA- ŞAM

Yarım yüzyıldan beri tahtı sahipsiz Bizans, Mısırdan gelen bir asker olan Heraklius'u tahta oturduğunda muradına erdi. Ama Bizans'ın sonu yaklaşmış gibiyken kimse-ler, yeni imparatorlarına bir zamanlar, Şah Hüsrev'in Jüs-tinyen'e söylediği gibi dünyayı gören iki gözden birisi ol-duğunu söyleyemediler.

Medyadan geçen ipek yolunun gelirlerinin paylaşımı konusunda geçmişten beri çekişen İran Şahıyla Türklerin hakanı İstemihan güç birliği yaptıklarında yine olan, Bo-ğazın azgın sularıyla boğuşan Bizans a oldu. Sasaniler, Anadolu'yu ele geçirip Konstantinopol kapılarına dayan-dıklarında Türkler ise Trakya'yı istila etmişlerdi.

Çiçeği burnunda imparator, tahtını bırakıp Konstanti-nopol'den kaçmayı tasarlarken, böyle vartaları defalarca atlatmış, tecrübeli yöneticilerin ricaları üzerine bundan vazgeçirilebilmişti ama onlarında şartları vardı; Heraklius Konstantinopol'e hükümdarlık yapmak istiyorsa hatta büyük Roma imparatorluğu hayalleri kuruyorsa bunun için yapacağı tek bir fedakarlık vardı; en büyük hasımı Şah Hüsrev II önünde diz çökecek ve kabul edilmeyecek şartlarını hafifletmesi için ona yalvaracaktı.

Devlet erkanının sözlerine uyan Heraklius, Şah'ın elinde bir esirdi artık. Bunlarla Konstantinopol kurtul-muştu ama Kudüs yine ateşe tapanların eline geçmişti.

Yalnız Hıristiyanlar değil, Arabistanda peygamberliğini ilan edecek olan ‘mesih’ Muhammed bile “Melekler ürpecek, kitaplar açılacak, sonsuz ateşin kapkara ırmağı, karşımızda belirecek “diyerek mahşer gününün geldiğini duyuruyordu.

Babasının muhteşem tahtını taklit eden Jüstinyen’in yarım yüzyıl sonra tahta geçen varisini, bir soytarı gibi yanında dolaştıran Şah Hüsrev’e II’nin kafasını kurcalayan meseleler, hep aynıydı. Eski tapınak harabelerinde ya da ağaç dallarında oturarak kendilerini hareketsizliğe mahkum eden, otlarla beslenip kayalara zincirleyen ve ağır boyunduruklar taşıyan Monofizitlerle uğraşması yetmiyormuş gibi Cudi dağına üstlenip Medya’ya yayılan arayıcılar yine başının belasıydılar.

Konstantinopol’e sıkışan Bizans, fiili olarak müdahalelerde bulunmasa da Suriye, Mısır, Arabistan, Medya ve Kafkasyada neler olup bittiğiyle ilgiliydi. Kutsal Cudi dağında üstlenen Sıtar ismindeki bir Med’in yanına topladığı dervişlerle İsa gibi bir çıkış yaptığını duyduklarında Bizans sarayının koridorlarında burun kıvırtanlar çoğuluktaydılar.

Nasıl olsa birbirlerini vurmakla ün salmış Medleri bölüp parçalamak için özel bir çaba harcamaya gerek duymadan Konstantinopol’deki yöneticiler, Sate ve Xeyce’ye de yüz vermemişlerdi. “Mademki buraya kadar geldiniz hiç olmazsa size bir iş bulalım” diyen bir Prensesin Trakya’ya gönderdiği Sate ve Xeyce’nin görevleri, iyi eğitilmiş kızlarla Türk prenslerini baştan çıkararak bilgiler toplamaktı.

Şah Hüsrev II’nin altı yıl yanında tuttuktan sonra yüksek vergiler vermesi şartıyla affedip Konstantinopol’e gönderdiği Heraklius’un, Papa’dan gelen bir mektubun

içeriğini tartıştığı saray yöneticileri, başlangıçta burun kıvırdıkları adamı, Sıtar'ı konuşuyorlardı.

Güzelliğine küsmüş bir kadın gibi kabuğuna çekilen şehir, boğazın köpüklü dalgalarıyla yıkanırken; aynı saplantıya delicesine tutkun iki imparatorluğun iki büyük dalga olarak çarpıştıkları Medya'da olanlar Roma'da ki zengin sarayında yaşayan Papa'yı bile endişelendirmişti.

“Cudi dağındaki tarikat ve onun liderinin düşünceleri, şimdiye kadar karşılaştıklarımız sapkınlıkların en tehlikelisi. Yoksullara tanrısal coşkunluk aşılayan bu adamın görüşleri Konstantinopol'e ulaşırsa önce sizin tahtınız sonra da benimkinin yerinde yeller esecek haberiniz olsun. Sonra hepimiz onun çilekeş sapkın müritleri olmak zorunda kalırsak şaşırmayın. Artık Monofizitler ya da Maniciler sözcüklerini duymak istemiyoruz. Bu sapkınlıkları doğdukları yerlerde yok etmek gerekiyor. Gerekirse en büyük düşmanlarımızla bile iş birliği yapmaktan kaçınmayın...” diyordu kutsal üçlünün yerdeki zengin temsilcisi.

Öncelikle kırılan gururunu büyük bir zaferle onarmanın peşine düşen Heraklius, Sasanileri yenerek Konstantinopol çevresindeki kuşatmayı kırdı. Kısa zamanda Medya'ya girip Kudüsü tekrar ele geçirdiğinde Konstantinopol'de unuttuğu meseleyle karşılaştı. Kentin baş Piskoposu, imparatora manastırlarda gizlice Sıtar'ın görüşlerinin tartışıldığını söylediğinde, değerli hazinelerle Bizansın başkentine doğru yola çıkan imparator, Işık Arayıcıları ve önderleri Sıtar hakkında bilgiler topluyordu.

Bu bilgiler içerisinde Heraklius'un dikkatini çeken şey, yıllar önce Cudi'den kovulup Bisansa gelen Sate adındaki kızın, Sıtar'a karşı savaşmak için yardım istemesi ama bu isteminin karşılıksız kalmasıydı. Babası Moro'nun tescilli bir Bizans casusu olduğunu öğrenince Heraklius, keseler dolusu altın verdiği Sate ve Xeyce'yi Türk prenslerine ka-

rışı başarıyla yaptıkları işi, Işık Arayıcılarına karşı da yapmaları için Medya'ya gönderdi.

Sate, babasının bağlı olduğu Antakya'ya, ondan bolca altın koparan yaşlı fahişe Xeyce ise kardeşi Zerrok'un bulunduğu Amed'e gittiler. Zindî'yi zehirleyerek öldürdüğü söylentileri Haran'dan Cudi'ye, Amede kadar ulaştığı için kılıktan kılığa giren Xeyce, Amed'teki Bizans casuslarıyla ilişki kurup kendisini Konstantinopol'ün en ünlü falcısı olarak tanıttığı kentteki en güzel kasrlardan birine yerleşti. Xeyce'nin İlk işi ise tez elden köle pazarına inip el değmemiş güzelleri satın alarak 'eğitmeye' başlamak oldu.

Bir zamanlar Kör sDaravın oğlu oluşuyla övünen ama bir taraftanda babasını öldürdüğü söylenen Zerrok, gerçekten büyük bir savaşçı mıydı yoksa...

Yardımcıları Tilki Lalo gibilerle Cudinin çok uzağında oluşunu fırsat bilerek Sitar'ın savunduğu ilkelerin tersini uygulayan Zerrok'a, çaresiz dervişler kem küm etmek dışında bir şey yapamayınca at iziyle it izinin birbirine karıştığı Amed dağlarında baş başa veren Zerrokla Xeyce, Cudi'yi ele geçirme planlarını konuştular. Plana göre Xeyce, eğittiği kadınları, kardeşine göndecekti. Nefis savaşını vermekte zorlananlar başta olmak üzere tüm arayıcıları bu kadınlarla ilişkilendirecek olan Zerrok'u Sitar, nasıl olsa Cudi'ye çağırarak zorunda kalacaktı. O zamana kadar, Xeyce Amede, Sate ise Antakya'da casusları aracılığıyla Zerrok'un Işık Arayıcılarının en büyük komutanı olduğunu yayacaklardı. Bu iş, öyle ileri gidecekti ki Cudi dağındaki dervişler bile inanacaklardı buna. Sonrası Zerrok'a kalıyordu. Adamlarıya Cudi dağına ele geçirmesse sonunun Bülbül Şehriyar'ın sonu olacağını anlatmaya gerek yoktu Her halde. "Ya Sate ne olacak" diye sorunca Zerrok, Xeyce güldü. "Henüz ona ihtiyacımız var. O,

kendisini bir süre daha varsın Medya'nın Todarası sansın. Onun icabına sonra bakacağım..."

Plan işliyordu. Amed'e ulaklar gönderen Sıtar, Zerroku ve onun benzerleri olan yardımcılarını derhal Cudiye çağırıyordu. Yanına Xeycenin gönderdiği dilberleri de alan Zerrok, Cudiye ulaştığında yıllar önce bırakıp kaçtığından bambaşka bir dünyayla karşılaştı. Cudi'de gerçek-tende yeni bir yaşam yaratılıyordu. Dervişler birbirlerine karşı saygılıydılar. Ve yanlışlarına göz yummuyorlardı eskiden olduğu gibi. Sıtar da dahil hepsi aynı kazandan çıkan çorbayı içiyorlar, aynı kumaştan dikilmiş elbiseleri giiyorlardı.

Cudide planlarını uygulamakta zorlanacağını sezen Zerrok , Tilki Lalo ile birlikte kabadayıcı dolaşüyor, dervişlere çıkıyor, her gün un çorbasıyla beslenmenin ahmaklık olduğunu söylüyordu.

Zerrok'un sözlerini duyan Sıtar, ona karşı temkinliydi. Kör Darav'ın oğlunun ve Sate'den çok farklı bir kişiliği yoktu. Rey'de Sıtar'ı korkaklıkla suçlayıp Şah'a isyan edip sarayı ele geçirmekten bahseden Zerrok, nasıl olmuştı da Işık Arayıcılarına katılmıştı. Ya yıllar önceki öfkeyi, Sıtar'a olan kinini unutmuş muydu gerçekten. Sıtar, dervişlerin toplantısında bunları ona sordu;

-Benim hakkımda neler düşünüyorsun, beni nasıl bir arayıcı olarak görüyorsun? Buradan apar topar kaçışınla Amed'de ünlü bir silahşör oluşun aynı zamanda oldu. Şaşırtıp kaldık buna ama başka bir şeyi sormak istiyorum sana, köydeki kavgadan dolayı kin tutmuyor musun bana?

Sanki O, Kutadgu ve Hesinkar'ın başlarını eliyle kesen adam değilmiş gibi elini önünde birleştirip başını öne eğen Zerrok, böyle bir şey düşünmediğine dair tövbeler ediyordu.

-Sana nasıl kin tutarım ben. Sen bambaşka bir önder-sin, sana tapıyorum. Hatta bir defasında rüyamda bile seni gördüm; elinde bir asa vardı, yürüyordun göklere doğru.

Bu sözlerle gülen Sıtar, Zerrok'un doğruları söylediğinden kuşkuluydu.

-Hayır hayır beni o kadar göklere çıkarmana gerek yok. Anlaşılan yeryüzü cennetinde kendine oldukça fazla rol biçiyorsun. Kimileriniz neredeyse beni peygamber ilan edeceksiniz. Yoksa "Bizler sana ulaşamayız ve bize dayattığın nefis savaşımını başaramayız" mı demek istiyorsunuz. Dedi sıtar.

Zerrok temkinliydi ama bir adım daha öne geçmek için kendinde cesaret buldu;

-Savaşımız sonuca ulaştı Sıtar. Belki bir dalga olamadık ama tüm Med halkı sana tapıyor. Bugün hangi kente insen saraylarda yaşatır bu halk seni...

Sıtar, burada, eliyle onun sözünü kesti. Tehlikeyi görmüştü; aslında bir çoklarının dile getirmeye cesaret edemedikleri şeyleri söylüyordu Zerrok.

-Hele dur bakalım burada. Senin bu söylediklerini ben yıllar önce reddettim ahmak. Bana gök yüzünde ya da yer yüzünde yer arayacağına önce kendine bir yer bul. Amed'den buraya seni hesap sormak için çağırdığımızı ne çabuk unuttun. Burada yemeklerimizi beğenmiyorsun ama emrin altında kaybolan onca erkek ve kadın arayıcıya ne olduğundan hiç bahsetmiyorsun.

Öfkeli halde Sıtar, bir o yana bir bu yana giderken, foyasının iyiden iyiye açığa çıkmasından korkan Zerrok, ayakta titriyordu. Konuşan Sıtar'dı;

-Düşmanlarımızla iş birliği halinde olduğunu iddia eden mektuplar geldi elimize. Kesin olarak bir şey demiyorum ama senin bizim arayışımıza inancın yok gibi. İs-

tersen sana biraz altın verelim. Dilediğin yere git dediğinde Zerrok'un sonu gelmiş gibiydi.

Sitar'ın Şah'ın adamlarını bile yanıltarak Işık Arayıcılarını dikkate değer bir güç haline getirdiğini herkesten iyi bilen Zerrok, ondan korkuyordu. Tigra'nın oğluydu O. Çogu zaman ne yapacağı belli olmazdı. Yumuşak görünürken sert, sert görünürken daha ılımlı olabiliyordu. Bu haliyle de kimse onu kolay kolay anlamıyor, kafasından nelerin geçtiğini bilmiyorlardı.

Aynı şekilde Sitar da Zerrok'un nasıl bir insan olduğunu düşünüyordu. Babasını öldüren Zerrok gerçekten bir arayıcı mı olmak istiyordu. Yoksa, bir cani miydi? Bunu öğrenmenin tek yolu vardı; ona Cudi'de önemli bir görev vermek ve sınamak. Hatta yalnız onu değil, en yakın arkadaşları da dahil tüm ışık Arayıcılarını bir sınavdan geçirmek gerekliydi. Bunun için Cudi'yi Zerrok'a teslim edip Culamerg'e gitmeyi düşünüyordu Sitar. Halbuki bir çokları, onun hemen Zerrok'u tutuklamasını bekliyorlardı.

-Sana ölümüne bağlıyım Sitar. Cudi'de çok şey gördüm. Buradaki dervişlerden çok şey öğrendim. Sitar ona, başını sallıyordu. Bembeyaz entarisi ve elinde tuttuğu kiptan başka bir şeyi olmayan sade ama temiz haliyle konuşmasına devam etti Sitar;

-Eğer bir ışık arayıcısı olmakta iddiaahysan içindeki karanlığı yok ederek bu işi mutlaka başaracaksın. Culamerge'ye gidiyorum. Cudi sana emanet. Dedikleri gibi büyük bir savaşçıysan, Medleri çevrende birleştirir büyük bir dalga yaratıcısı olursun.

-Gözün arkada kalmasın dedi Zerrok. Sevincini gizlemeyerek.

Fakat Sitar'ın toplantıdan çıkarken giderayak söyledikleri Zerrok'un sevincini kursağında bıraktı. Orada bu-

lunan Temo içinse bu sözler, başına büyük bir belanın açılması demektir.

“Sen yalnız değilsin tabi. İşte eski arkadaşım Temo’da burada, Sen savaşta, O ise düşünce de usta olduğunuzu iddia ediyorsunuz. Birbirinize destek olursanız her halde kimse belimizi bükmez bizim” dedi Sitar.

Bu sözlerden sonra Cudi’nin yönetimini Temo ile Zerrok’a bırakan Sitar, hazırlattığı kervanla birlikte Cula-merge’ye doğru yola çıktı.

-Yalan söylüyor! Diyerek bağırdı Zerrok. Tüm dervişlerin önünde. ‘Yalan’ söyleyense Herekol dağında üslenen dervişlerin komutanı Kurdo’ydu. Kurdo’ya bağlı dervişlerin gerçekleştirdikleri başarılı bir eylem haberi Cudi’ye ulaştığında Zerrok, deliye döndü adeta. Kurdo, bir ulakla ünlü Faraşın zozanlarına sürülerini götüren kabilelerin yollarını keserek onlardan haraç alıp kızlarını kaçırarak talancı bir kabilenin reisini öldürdüklerini bildirmişti.

Böyle bir haberi sevinçle karşılaması gerekirken neden öfkeliydi Zerrok. Buna dervişler bir anlam veremediler. Heraklius’un ordusu karşısında apar topar geri çekilen farşların zindanlarından kısa bir süre önce kaçan kaçıp Cudi’ye ulaşmış Pıştıvan’la, Uygurlu Zirek, Zerrok’un Kurdo’yu hedef alan sözleri karşısında şaşırıyorlar ama kendilerinde ona engel olacak gücü de bulamadılar. İkisi de uzun yıllardır büyüyen tarikatın uzağındaydılar. Bu süre içinde ne olup bittiğini kavramadan her şeye müdahale etmek istemedikleri gibi işin doğrusu Zerroktan da korkuyorlardı. İyisi mi tez elden Temo’ya ulaşır, olanları ona anlatarak hiç olmazsa onu sorumluluklarına sahip çıkma-ya çağırırlardı.

Zirek'le Pıstıvan olanları Temo'ya anlattıklarında bir hayal kırıklığıyla karşılaştılar. "Evet Zerrok deli dolu biridir ama söylediklerinde gerçek payı olabilir" dedi Temo. Ama yine de bir şeyler yapacağı sözünü verdi eski arkadaşlarına

Ertesi günlerde dervişlere sık sık toplantılar yapan Temo, itiraflarıyla Sıtar'ı yıllarca ne kadar hayal kırıklığına uğrattığını anlatmaktaydı. Onun bu anlatımları dervişler arasında ilgiyle karşılanıyor, Temo'ya işlediği bir sürü hataya rağmen arayıştan ayrılmayan ruhani bir önder gözüyle bakıyorlardı. Ama Cudi'de son söz sahibinin Zerrok olduğundan da kimsenin şüphesi yoktu.

"Sıtar bana muhtaç olduğu için Cudi'yi teslim etti." Diyen Zerrok, yanına Tilki Lalo gibileri de alarak dervişleri birbirine düşürmek için elinden geleni yapıyordu. Gönderdiği bir ulakla çağırttığı Xeyce'yle gizlice konuşan Zerrok, Işık Arayıcılarına son darbeyi nasıl vuracağını planlamıştı. Buna göre dervişler birbirlerine düşüp parçalandıkları sırada Medya'ya girecek Bizans ve Sasani orduları, Cudi'de buluşacaklar ve böylelikle Işık Arayıcılığı bitecekti.

Zindanlardan kaçıp gelen arayıcıları 'uysallaştırılmış köleler, savaşa yaramazlar ' diyerek karşısına alan Zerrok, yılların silahşörlerine de yönelmiş, bunların savaş olmazsa yaşamayacaklarını dile getirmişti. Böylelikle adamlarını çevresinde örgütleyen Zerrok astığı astık kestiği kestik bir tırana dönüşürken Cudi'de, Temo kendisini koruma kaygısındaydı. Olacakları görenler Culamerge gizli ulaklar gönderip Zerrok'un Cudi'yi Sasani'lere ya da Bizans'a teslim edeceklerini bildirdiklerinde buna şaşmayan arayıcıların önderi Sıtar, Zerrok'a değil, en yakın arkadaşına öfkeleniyordu.

‘Çingene paşa olmuş önce babasını asmış’ misali başlangıçta dervişlerin un çorbalarıyla beslenmelerini küçümseyen Zerrok, Sıtar, Cudi’den ayrıldıktan sonra dervişleri, ‘gövdenin kirlerinden arındırılması adına ot yemeye mahkum etmişti. Cudi’de Zerrok dışında -Temo’da dahil olmak üzere- herkes ot yemekten dolayı karın ağrılarıyla kıvranırlarken, dervişlerde oluşan tepkiyi nereye yönelteceklerini bilmekteydi Zerrok. “İşte görüyorsunuz halimi sizler ve ben yıllarca savaştık ama bu savaşta hiç bir zaman kılıç kullanıp ok atmayı bilmeyen Temo gibiler bize nasıl yaşayacağımızı anlatmaya kalkışıyorlar. Sıtar’a saygım var ama Cudi’de yaşamı yeşertmek bir hayalden başka bir şeye benzemiyor...” diyordu babasının katili.

Culamergde olanları öğrenen Sıtar; Sate’den sonra birileri tarafından yine ‘zavallı’ yerine konulduğunu hissediyordu. Ve öfkesi yalnızca mücadele etmeyenlereydi. Hatta çok uzaklara çekip gitmeyi, Işık Arayıcılarını kendi hallerine bırakmayı düşündü. Bunu biraz kendileri de düşünmeliydiler. Daima kendisinden yardım isteyeceklerine biraz da kendileri davalarına sahip çıkabilmeliydiler. Ama tersine, Cudi’de Sate’nin ruhunun dolaştığını uzun uzun papirüslere yazıp gönderen dervişler, önderlerini yardıma çağırıyorlardı ve Sıtar son kez müdahale edecekti Işık Arayışını karartanlara.

Botan ve Zagros dağlarındaki dervişlere tez elden Cudi’ye yürüme talimatlarını hızlı süvarilerle ileten Sıtar, tüm arayıcıların Cudi’de toplanmalarını istiyordu. Dervişler toplanmalıydılar. Ve karar vermeliydiler ne yapacaklarına. Cudi’ye yaklaşacaktı Sıtar ama toplantıya katılmayacaktı. Gerekde yoktu buna. Çünkü Işık Arayıcılığını birlikte oluşturduğu arkadaşları, yalancıların maskelerini indirebilecek güçteydiler. Yapmazlarsa bunu onları Işığa ihanet etmekle suçlayacaktı.

Toplantıyı Kurdo gibilerin kendilerine karşı tertiple-dikleri bir komplo olarak nitelendiren Zerrok, Temo'nun yönettiği toplantıya başlangıçta ağırlığını koydu. Onun sözcülüğüne soyunan tilki Lalo da Zerrok'u eleştireceklerle ayaklarını denk atmaları uyarısını yaptı. Onu dervişler adam yerine koymayıp Zerrok'u inceden inceye eleştir-meye kalkıştıklarında ayağa kalkan Zerrok, Kör Darav'ın oğlu olarak tepeden baktığı yoksul köylü çocuklarını kü-çümseyip oyunlarını bozduğu günlerdeki gibi sözle sal-dırdı arayışın kurucularına;

-Zirek çok yaşlandı doğrusunu söylemek gerekirse. Türk olduğu için içimizde bir şey yapamaz. Medlerin, çe-kek gözlü Türkleri dinlemeleri imkansızdır...

Duyduklarına inanamıyorlardı dervişler. Yılar önce bu sözleri dile getirenler, Sıtar tarafından karanlık ruhunun cinleri olarak lanetlendikleri halde Zerrok, nasıl bunları söylemeye cesaret edebiliyordu. Ve kimseden ses çıktığı yoktu.

-İşte Kurdo, Herakol'un ünlü silahşörü. Can yoldaşım benim, yanında o kadar çok savaşçı var ki sanki bizi tehdit etmeye gelmiş gibisin. Yoksa beni sorgulamayı mı düşünü-yorsun. Eğer böyle bir niyetin varsa haberin olsun, bizimde ellerimiz armut toplamıyor elbet. Bugün Cudi benden soru-lur. Bunu unutmayın. Diğerlerine göre gözüne kestirdiği Pış-tıvan'a karşı sözlerinde pervasızdı Zerrok. Zindandan geldi-ğinden beri kendisine ayak bağı olan Pıştıvan'ı öyle bir eze-cektili bu, diğerlerinde bir ders olmalıydı.

-Kimleri görüyorum burada! Zindanların ruhani lideri de gelmiş bizi sorgulamaya. Zindanlarda uysallaşan sen, benim gibi bir silahşörü nasıl beğenmesin, bu ne küstah-lık! Sıtar'ın Cudi'yi bana emanet ettiğini ne kadar çabuk unutun da karşımda muhteşem Işık Arayıcısı kesildin bir-den. Halbuki çoğumuz, senin artık Sıtar'a sağlı olup ol-

madığından bile emin değiliz. Nereden malum, Şahın seni ve arkadaşlarını casuslaştırmadığı.

Zerrok'un bu sözleriyle toplantı gerginleşti, Bir çok derviş elleri havada ısrarla söz istiyorlardı. Ama özellikle Pıstıvan söz istiyordu divan başkanını Temodan. Temo, ona söz hakkı vermeye istekli değildi ama Pıstıvan ayağa kalkmış söz hakkı istiyordu. Bu tutumuyla tarikatın birliğini korumaya çalıştığını söyleyen Temo, ısrarla arayışın kurucularından birine söz hakkı vermiyordu. Onuru incinmiş olan Pıstıvan, konuşmakta ısrar edince yumruklarını sıkmış olan Temo'nun yüzü öfkeden kıpkırmızı olmuş, boynundaki damarları kabarmış toplantının açılışında girdiği hakem pozisyonundan çıkmıştı. Temo açık açık Zerrok'u savununca güvendikleri dağa kar yağdığını gören arkadaşları hayal kırıklığını yaşıyorlardı.

-Bir çok yanlışına rağmen, itiraf etmem gerekiyor ki Zerrok, çoğunuzdan fazla çalışıyor. Hatta benden bile fazla çalışıyor. Hiç yerinde durmuyor, oradan oraya koşuyor. Ben, Zerrok'un bu halini seviyorum.

Bu sözler üzerine tarikatın kuruyucuları çaresizlerdi. Temo da yapacağını yapmıştı işte ve hiç biri yalnız başlarına kalkıp Temo-Zerrok ittifakına karşı çıkamazlardı. Sıtar'ın bir ana önce Cudi'ye gelmesini beklemekten başka yapacakları hiçbir şeyleri yoktu.

O sırada Cudi'ye henüz gelip arayıcılara katılmış alana bir kadın derviş kendini tutamayarak Temo'nun Sıtar'a ihanet ettiğini söyledi. Bu sözleri söylemesiyle birlikte apar topar dışarı atıldı. Hepsi söz birliği etmişçesine aynı şeyleri söylüyorlardı. “Olacak iş miydi bu. Temo gibi ömrünü arayışa vermiş bir dervişe söylenecek sözler miydi bunlar. Kim getirmişti bu çömezi toplantıya?...”

Gelişmelerin umduğundan çok farklı olduğunu öğrenen Sıtar, öyle bir plan kuruyorduki sözde kendisine bağlı

olanların unutamayacakları bir acıyı yaşatacak ama bir taraftan da arkadaşlarının indiremedikleri maskeleri onlardan çok uzaklarda da olsa indirmesini bilecekti.

Bir gün, Cudi'ye dolu dizgin gelen atlılar, Sıtar'ın bir fermanını getirdiler. Sıtar'ın talimatıyla birlikte bu fermanı dervişlerin en kıdemlileri olan Azad, toplantıya katılan dervişlere okudu. Toplantıya katılanların hiçbir yere ayrılmayıp kendilerini beklemelerini söyleyen Sıtar, yalnızca Temo'ya şunları söylemişti :” Bana öfke duyduğunu biliyorum Temo. Seni biraz da zorla çektim Cudi dağına. Hata yaptığımı görüyor ve senden özür diliyorum...”

Tüm dervişlerin karşısında okunan bu mesajın Temo'da estirdiği fırtına kahrediciydi. kendi kendini katıksız ot yemeğe mahkum eden Temo, Safinde divane gibi gezerken bir daha Sıtar'ın huzuruna çıkmamaya kararlıydı. “Ben aşağılık bir insanım. Sizlere layık değilim. Kutadgu ve Cengiz'e verdiğim sözlere sahip çıkamadım” diyen Temo , eline bir asa almış saç sakalı birbirine karışmış halde çile çekmeye başlamıştı. Geceleri yatmayan Zerrok'un korkudan ödü patlayacak gibiydi. Cudi'de çok fazla ileriye gittiğini çok geç anlamıştı. “Ben öyle demek istemedim. Aslında yanlış anlaşıldım. Sıtar'a karşı değilim” desede kimseler onu dinleliyordu. Kendisine yakın duyanlar da selam vermez olmuşlardı bir gün içinde.

Bir gün, dervişler uykudan uyandıklarında Zerrok'u aralarında görmediler. Zerrok'un nereye kaybolduğu konusunda en tereddütsüz konuşan Tilki Lalo'ydu. “Alçak Zerrok, Sate'nin yanına kaçmıştır” diyordu onun en yakın arkadaşı.

Doğu'nun en büyük kilisesi Aya-Sofya'da ve İran'daki Ateş tapınaklarında başı kesilecek olan bir düşmandan bahsediliyordu. O da Medlerin asi önderi Sıtar'dan başkası değildi.

Birbirine düşman iki imparatorluğun bir günde dost olurcasına Doğudan ve Batıdan hareket eden orduları Medya'ya girdiklerinde, hiçbir tehlike yokmuş gibi rahat olan Sıtar içten içe engellenemez bir sonuca doğru yönlendirildiğini görüyordu. O, bir dalgakırandı dünyanın merkezinde. En büyük dalgaları kırdığı anda karanlıklara gömülüp gidecek, zaferi eliyle yakalayacak ama ucuza kimseye tattırmayacaktı. O, yaşamı Cudi'de yeşertmişti. Öyleyse ardından gelenler de bunu başarmalıydılar. Başka bir kurtuluş yolları yoktu.

Botan'a dört bir yandan giren istilacılar, Sıtar'ın peşindeydiler. Aynı sırada Safin'de toplanan derviş'ler diz üstü yere çökmüş Sıtar'ı bekliyorlardı. Onun gelmesi ve kendilerine saldırı emri vermesi halinde hepsi canlarını vermeye hazırdılar. Ama günler geçiyor, Sıtar görünmüyordu ortalıklarda. Canlarından da vazgeçmişlerdi dervişler yeterki Sıtar gelseydi Cudi'ye. Sıtar görünmüyordu ama.

Çocukluk günlerinde yaşadıkları, gerçekleri diliyle değil gözleriyle söyleyen anası Tigran'ın ezilmişliğine isyan ederken ona temel yaşam ilkesi olarak emeği öğretişi, 'yabancı'nın işareti verirken gözlerinde parlayan umut ışığı, Bakırcı Brusk'un nasihatları, Kutagdu ve Cengiz'le olan arkadaşlıkları bir bir gözlerinin önünden bir bir geçiyordu.

'Yabancı'nın birkaç metre yakınında katledilişini, Kutagdu'nun kendisini korumak için askerlerin önüne atılışını unutabilecek miydi Sıtar? Mümkün müydü bu. Mutlu ve barış içinde yaşayan insanlarla yeşermiş bir dünyayı

birlikte hayal ettiği arkadaşlarına ihanet edebilir miydi Sıtar...

Büyük amaçlar için ardına düşenlerin bir çoğu bırakalım bir ışık arayıcısı olmayı Medya’da saygı duyulacak insan olma niteliklerini bile yitirmişlerdi. Medlerin düşürölüşüydü bu. Ve en acısı Temo’nun korktuğu şey olmuş, Medler tarihlerini unutmuşlar, pençelerini boğazlarına atan cellatlarını sevmeye başlamışlardı. “Keşke tüm Medya vadilerinin insan cesetleriyle dolu olduğunu görseydim de Medlerin celladını sevecek kadar düşürölüşlerini görmeseydim” demişti Sıtar gönderdiği mektubun sonunda.

Bu iki dev dalga arasında yalnız başına kaldığını biliyordu Sıtar. Cudi’nin en yüksek tepesi Safin’de binlerce fedai, önderlerinin görölmesi için haykırırlarken Hürmüz’e, Yüzyıllar sonra anlaşılacağını düşünecek kadar yalnızdı Sıtar.

Zerrok kaçmıştı ama Zerroklar çoktu Medya’da. Günlere arkadaşlarından uzakta yoğunlaşan Sıtar, ışık arayıcılarını bu kördüğünden çıkarmak için bir yol aradı durdu. Sonra çözümü de buldu. Başladığı gibi keskin bir kılıcın başla gövdeyi birbirinden ayırışı gibi ani olmalıydı bitiş. Zafer bitişle olacaktı ve yalan dünyasından bir görüntü olmayacaktı Sıtar. Öyle bir şekilde yok olacaktıki gözlerden, ne arkadaşları ne de düşmanları onun nerede olduğunu bilmeyeceklerdi. Eğer Sate’nin dediğı gibi olur, yokluğunda arayıcılar parçalanırsa Sıtar, kendi cezasını kendi eliyle verecekti. Dervişler düşmanları karşısında tek bir vücut halinde birleşirlerse Sıtar yine dönecekti Kutsal dağa. Fakat şimdi ayrılık zamanıydı. Dalgakıran, denizin azgın sularına gömülecek, karşılıklı gelen iki dalga gibi iki ordu birbirine çarpıp dağılacaklardı.

Sıtar'ın kayboluşu haberiyle deliye dönen dervişler, önce Safin'e koştular. Dağlara, taşlara onun adını haykırdılar. Kadın fedailer kendilerini hançerlemeye kalkıştıklarında arayışın kurucularından olan Azad, dervişlere seslendi;

-Onu böyle davranmakla geri getirmeyeceğimiz kesindir. Sıtar bizlere en büyük cezayı verdi görünmez olmakla. Şimdi bizler yani yaşamı yeniden yeşertmeye gönül verenler, kutsal dağda yaşayan ölümlere dönüşmemek için savaşaacağız. Başka türlü yapıp yeni baştan başlanmaz. 'Biz artık geçmiş zamanız' 'Yeniden başlayamayız' demenin ya da ağlayıp sızlanmanın, kendimizi hançerlemenin hiçbir faydası yok artık...

Dervişler, saygı duydukları Azad'ın önünde boyunlarını bükmüşlerdi. Göz yaşları sessizce süzülürken yanaklarından, gözlerini kapamışlar, her birisi Sıtar'ın bir görüntüsünü; gülüşünü, koşuşunu , elinde asa, beyaz entariisiyle Safin'e çıkışını, ardına dönüp sıcak bakışını, kılıç kuşanıp ok atışını, kadın fedailere silahşörlüğü öğretişini anımsıyorlardı. Gerçekten bir daha görünmeyecek miydi Sıtar...

Safin'de, bir taşta oturmuş halde çok uzaklara, Dicle'nin kenarındaki şehirlere bakan Temo, Sıtar'ın yokluğunda günlerce ağladı. Fakat bir süre sonra , dervişlerin kulaklarına baykuşlar gibi uğursuzluk okuyanların seslerini duyunca bundan vazgeçti. Karanlık kuytu köşelerde , bir yıl önce kurulan evlerin diplerinde , yabancılara açılan pazarın tezgah arkalarında birileri daima karanlığın sesiydiler...

Hırsız Moro'nun, bir haberi hırsızlayarak ardına bakmaksızın Ruha'ya at koşturduğu günden yıllar sonra yine bir atlı, hırsızladığı haberleri satmak üzere, Harran'ın tozunu havaya savurarak gidiyordu...

Ruha'dan Antakya'ya geen Zerrok'taki malın tek alıcısıydı 'Azize' Sate. O kentte dini bütn bir Hıristiyan olarak tanınıp saygı görürken arkadaşı Xeyce satın aldığı genç kızları subaylarla yatıp kalkmaya zorlayarak ' eğitiyordu' Zerrok, Sate'ye, ardından yarım bıraktığı planlarını anlatırken değer göreeğini ummaktaydı. Fakat babasını kimlerin zehirlediklerini bilen Moro'nun kızı, ona yüz vermedi. Sate de Zerrok'u sürndrmeye kararlıydı. Şimdi ona ihtiyacı vardı. Ama intikamını alacağı günler de yakındı ' dostlarından' .

Lakin Sıtar'ın görünmez olduğu haberi Antakya'ya ulaştığında Sate, sihri bozulmuşasına hastalandı. Görünmezlik Sıtar'ın yapacağı en büyük kötlükt ona. Çünkü böylelikle insanlara ona tapacaklar, belki de yeni mesih olduğunu ilan edeceklerdi. Bu kaygılarla tam olarak iyileşmediği halde hasta yatağından kalkan Sate söylentilerin peşinde koşmaya başladı.

Kimileri Sıtar'ı Cizre'de, kimileri de Mardin'de gördüklerini söylüyordu. Kimileri ise sırf birkaç altın alabilmek için böyle söylentileri uyduruyorlardı. Günlerden beri o kentten bu kente koşturan Sate, yalnız bayına dolaşan divane bir dervişi arıyordu...

TAŞLA YAŞAMI ÖRDÜLER...

Justinyen'e ;

‘İkimiz dünyayı aydınlatan bir çift gözüz’

Şah Hüsrev I.

İki büyük devlet arasındaki mücadele doruğa ulaşmaktaydı. Kentlerde kargaşalar patlak veriyor, servet ve iktidar sahipleri ezdikçe eziyorlardı yoksulları. Köle durumuna düşürülüyorlardı zavallılarla öksüzler. Bütün bunlar korkunç bir felaketin, Yahudilerle Hristiyanların sözlerini ettikleri büyük kıyamet günün yaklaşmakta olduğuna işaret etmekteydi.

Kabilelerin iki imparatorluk tarafından alınıp satıldıkları, isyan tehlikesi olduğunda ise birbirine düşürdükleri Arabistan çöllerinde kıpırdanışlar vardı yine.

Acılar dünyasında her şeyden kaçış insanları büyüler ve putlarla dolu bir cendereye sıkıştırmıştı. Ad ve Tamut adlı halkların başına dolanan felaketlerden bahsediyordu bu efsaneler. Bu felaketler, peygamberlerini reddettikleri için başlarına gelmiş olamaz mıydı. Nitekim tufan, Nuh’un uyarılarına kulak asmayanları cezalandırmamış mıydı. Yine İsa, peygamberleri katleden Kudüs’ün aynı yazgıya uğrayacağından söz etmemiş miydi.

Bir birine düşürölüp değeri gasp edilen Araplar aşığılanmaktan bıkmışlardı artık. Ve ‘ Kutsal’ kabile ideolojisi kırılıyordu Arabistan’da. tüm ezilmişliğe, insanlık dışılığa ve yok oluşa bir dur demenin zamanı gelmişti.

“İla ilahe illallah”diyerek tüm Arapları çevresinde toplamaya başlayan Muhammed; yüzyıllardan beri süren bir kavgaya da son veriyordu. İsa tanrı mı yoksa insan mı tartışması saçmaydı; bu dünyada kimse tanrıya eş koşulamazdı.

Buna karşın parçalanmak şöyle dursun, kabilecilik daha da güçlenirken Medya’da, arayıcılar görünmezliği seçen önderlerini, Sitar’ı tekrar görünür kılmak için el ve gönül birliği etmişlerdi Cudi’de. Baykuşlar gibi Medlerin bin yıl daha doğrulamayıp parçalanacaklarını söyleyen karanlığın ruhlarına karşı arayıcılar, ısrarla direniyorlardı.

Akşam karanlığında yıldızların ışığı kendilerine yeterken, dervişler tek odalı küçük evlerine dağılıp kandil ışığında kitaplarına kapanmışlardı. Silahlı nöbetçilerin bulundukları Onur Meclisi odası önünde yere serilmiş kilimlerde oturan dervişler satranç oynuyorlardı.

Meclis odasında elindeki Tevrat’a dalmış halde çıkan Pıstıvan, başını hafifçe kaldırıp çevresine bakındığında satranç oynayanları gördü. Niyeti, biraz ilerde olan Temo’nun odasına girmekti ama köşede durup kendisini izleyen Bozo’yu görünce bundan vazgeçti, yine kitabına daldı. Temo’nun odasına gitmesi halinde Bozo’nun sırnışıklık yaparak bir bahane uydurup geleceğini bildiği için satranç oynayanlarla ilgili göründü. Onlara seslenip kazanacak dervişle kendisinin de oynamak istediğini söyledi.

Her zaman güler yüzlü olan Pıstıvan’ın şen sesini duyan Temo, odasından adete süzülerek dışarı çıktı O da sağı solu kolaçan etti. Bozo’yu görünce ciddileşti. Koltuk altında bir papirüs tomarı olduğu halde Pıstıvan’a selam

verdi. Onur Meclisinin kararıyla gizli yürüttükleri bir çalışmayı Pıstıvan, ona sordu;

-Medrese yapımı nasıl gidiyor?

-Çalışmalara devam ediyoruz fakat medreseyi kurmakla görevlendirdiğiniz Xemo kardeşi, dervişlerin içinde karalayanlar var. Onu, 'İşte yeni peygamberimiz Xemo' diyerek alaya almışlar dedi Temo yakınmacı bir halde.

-Kimler böyle yapmışlar diye sordu Pıstıvan.

-Başta meclisimizin yazıcı takımındakiler böyle yapıyorlar. 'Dağdaki Medreseden bir Homeros çıkmaz' diyorlar.

Bu haliyle de ne kendileri bir şey yapıyorlar ne de bırakıyorlar başkaları yapsınlar. 'Duyduk ki rahip ve rahibeler yetiştirecekmişsiniz' diyerek onu alaya alıyorlar. Diyerek dert yandı Temo.

-Nereye el atsak birileri oraya el atıyorlar, kimdir yazıcıları kışkırtanlar diye sordu Pıstıvan. Temo, sitem ederek cevap verdi;

-Kim olduklarını bilmiyor değiliz ki. İşte onlardan biri şimdi size bakıyor...

-Her şeyin sırası var. bu iş hiçte kolay değil. kurunun yanında yaşında yanmaması için duyarlı olmak gerek... Haa söylemeyi unutmadan, Nakkaş Rubar da Cilo dağından geldi. Onu da Medreseye alalım diyorum dedi, Pıstıvan.

Nakkaş Rubar'ın Medrese için çağırıldığından habersiz olan Temo buna şaşırdı. Rahatsızlığını dile getirdi;

-Rubar hem coşkulu hem de asi yaratılışıdır. Nakkaşlıkta iyidir ama yine kızıl güller çizmeye kalkırsa vay halimize.

Rubar'ın, Temo'nun istediği gibi sessiz sedasız ve kimsenin etlisine sütlüsüne karışmayanlardan olmadığını

biliyordu Pıştivan. Açık sözlü, hayalleri zengin tutkulu bir insandı Rubar. O, bundan dolayı medreseye çağırılmıştı ama Temo, rahip ve rahibelerin doluştuğu bir manastırı aratmayacak bir medreseyi hayal ettiğini gizlemekteydi Pıştivan'dan.

-Onun yıllar önce Cudi'den ayrılışını hatırlıyorum da bir daha kesinlikle aramıza dönmez diyordum diye ekledi Temo.

Pıştivan'ın kısılmış gözlerinde ince bir ışık vardı. Rubar'ın biraz da kendisi gibi başına gelmedik belalar kalmayan kararlı dervişlere benzetirdi.

-Geçmişte öyleydi ama ortaya çıktıki O da bir mücadele veriyor. İçimizdeki karanlık güçlerine direniyordu. Hala güzel resimler çiziyor üstelik. Resimlerine dikkat ettim Rubar bizi çiziyor... dedi Pıştivan.

-Ya tutarda bir kadını resmetmeye kalkırırsa? Ne bileyim ben, Rubar farklıdır diğer dervişlerden, bir şeye kafayı takarsa en ince ayrıntısına kadar tanımak ister onu diye kaygılarını dile getiren Temo'ya. Pıştivan, kahkahayla güldü. Temo gibi yıllarını arayışa vermiş arkadaşının bu sözüne şöyle karşılık verdi;

-İyi ya, kendimizi tanımak istersek ona bakarız. O da bize ayna tutar. Bundan kaçmayalım. Onun için severim Rubar'ı. Unutmadan söyleyeyim kervanların getirdikleri yeni kitapları da medreseye götürmeyi unutmayın... İki 'ihtiyar'ın ne konuştuklarını merak eden Bozo onlara yaklaşmak için bir bahane arıyordu.

-Pıştivan kardeş yeni gelen kitaplara ne yapıyorsunuz bilmem. Acaba kervancıların yüklerine bakamaz mıyız diyerek yanlarına yaklaşınca Bozo, Pıştivan bu konudan Temo'nun sorumlu olduğunu söyleyip satranç oyunu oynayanlara yaklaştı. Sitar görünmez olduktan sonra divaneliğine son verip diğerleriyle el ele veren Temo da onu

Azad'a gönderdi. Kendisini tüm dervişlerin içinde dedi kodu yapmakla suçlayan Azad'a yaklaşmayan Bozo, yüzünü astı. Temo'yla konuştuğuna pişman olarak yine Pıztıvan'a yaklaşıp sırnaşıklık etmeye koyuldu.

Yeni yapılan Medresede dervişler yıllardan beri ördükleri taşları, her zamankinden daha büyük taşlarla örüyorlardı. Ayları bulan medrese yapımında elleri defalarca patlamış, bir çoğu genç yaşta olmalarına karşı ellerini bellerine dayamışlar, güçlkle yürüyorlardı. Ama başarmışlardı taş örme işini. Başlangıçta kendilerinin bile başarcaklarına inanmadıkları muhteşem bir medrese oluşuyordu gözlerinin önünde.

Diğerlerinden daha fazla koşuşturan Temo, Onur Meclisinin böylesine kutsal bir işi kendisine vermiş olmalarından dolayı o kadar mutluydu ki geceleri bile yatmıyor, medrese yapım işlerini düşünüyordu. Yağmur yağsa dervişlerin barınacakları bir kaya altı var mıydı diye düşünüyordu. Erzakları var mıydı, yeterli miydi. Yoksa tez elden bir çuval değirmende öğütölmüş unu sırtlayıp yollara mı düşseydi. Ya da altına serdiği döşeğı yorganı mı götürseydi onlara. Temo, böylelikle günlerce durmadan bir yerlere koşturup dervişlere bir şeyler taşıyıp durdu.

Ya birileri bu işi de bozarlarsa ne olacaktı hali. Çıkan söylentilere kulak kabarttığında korkmaması elde değildi. Safin'de dervişlerden bir kısmı gözlerini Temo'yla Xemo'nun giriştikleri Medrese işine dikmişlerdi. Çıkacak en ufak bir pürüzü pireyi deve yaparcasına büyötmek için yanıp tutuşuyorlardı.

Tilki Lalo gibi arayışçılar parçalamak isteyenlere karşı Onur Meclisi üyeleri, o dağdan bu dağa koşuşturuyorlardı. Duyduğu öfkeyi içine atan Temo, Medreseye ulaştığında yanaklarından ter akan dervişlere bir zamanlar Sate'yle Şehriyar arasında çıkan bir tartışmayı yatıştırmak

için Sıtar'ın döktüğü çabaları ve buna karşın diğer ikisinin 'aslında biz kiminle savaştığımızı biliyoruz.' Dedikleri bir günde olanları anlattı. Sonra tedirgin halde Xemo'yu bir köşeye çeken Temo, ona duyduğu kötü haberi aktardı. Safin'de birileri, Medreseye gelenler içerisinde bazı bozguncularında olduğunu söylüyorlardı. Xemo'ya mutlaka dikkatli olmasını söyleyen Temo, işi daha da ileri götürerek medresede kadınlarla erkeklerin tamamen birbirlerinden ayrı tutulmaları gerektiğini söyledi. Ona göre Lalo gibilerin ekmeklerine yağ sürmemek için işi baştan sıkı tutmak en iyisiydi.

Medrese yapımı tüm korkulara ve kaygılara rağmen hızından bir şey kaybetmeden sürüyordu. Bir gün mola verdiklerinde gün boyunca Rubar'a taş taşıyan kadın derviş Pise, ona yanaştı. Birlikte oturup dağdan toplanmış otlarla ekmek yerlerken; Pise, Rubar'a medresede neyi araştıracağını sordu.

-Şimdilik yalnızca resimler çiziyorum, renkleri arıyorum. Fakat zamanım olursa İsa'yı araştırmak isterdim dedi Rubar.

-Ah ne güzel sana yardımcı olabilirim. Çünkü Tevratı ve İncili daha önce okumuştum dedi Pise.

-Bana yardımcı olabilirsin diyen Rubar, Pise'ye uzun uzun düşüncelerini anlattı. Kulakları Rubar'ın söylediklerinde olan Pise'nin gözleri şüphe dolu bakışlarla kendilerine bakan Xemo'daydı. Xemo, ne zaman onlara baksa Pise, Rubar'a sokulup gülücükler saçıyordu.

-İsa'nın kadına yaklaşımı nasıldı çok merak ediyorum diyordu Rubar. Pise, tahrik edici şekilde sokulurken Rubar'a saçtığı gülücükler Xemo'yu ister istemez yanlarına çekti. Rubar'ın sözlerini duyan Xemo, aniden yanlarına çöküp konuştu;

-Rubar kardeş, bir Nakkaş olduğunu unutmazsan iyi olur. Güzel resimler çiziyorsun. İsa'nın kadınlara yaklaşımını araştırmak da nereden geldi aklına. Rubar onun sözlerini umursamadı ve Pise'ye sordu;

-İsa'nın kadınlara yaklaşımıyla Sitar'ın kadın dervişlere yaklaşımı arasında bir benzerlik yok mu sence, Ona 'çok doğru söylüyorsun benzerlik var ' diyen Pise, cilveli gülücüklerle Xemo'yu çileden çıkarırcasına kalkıp gitti. Xemo, Rubar'a yaklaştı;

-Bence bu kadına hiç yanaşmazsan iyi edersin dedi.

-Neden diye karşı çıktı Rubar.

-Kendine güveniyor musun diye ısrar edince Xemo, Rubar öfkelendi;

-Sıkmaya başladın artık sen Xemo. Eğer medresede erkeklerle kadınların konuşması yasaksa bunu tüm dervişlerin önünde söyle bende uyarım bu kurallara. Yok eğer bunları sen uyduruyorsan bir daha hiç yapmamamı öneririm dedi.

-Beni biraz da anlamaya çalışsana Rubar. Onur Meclisi bu çalışmaya çok önem veriyor. Onlar, kadın erkek ayırımına karşıdırlar ama Temo, her gün başımın etini yiyor. herkesin gözlerini bu medreseye diktiklerini, en küçük bir şeyi dahi yakaladıklarında bazılarının bunu arayışımızı zayıflatmak için kullanacaklarını söylüyor dedi.

Medreseye her gün ardı sıra katılan dervişlerle birlikte Temo'nun, Xemo'ya uyarıları da sıklaşıyordu. Öyle hale gelmişti ki Xemo, geceleri bile yatmaz olmuştu. Xemo'nun göz hapsinde olduklarını hisseden dervişler, bundan rahatsızdılar. Medrese, düşünce merkezi olmaktan çıkıyor, daha başlangıçta Şam ve Kudüs gibi Hristiyan kentlerde sapkınlıkların boy verdiği bir manastıra dönüşüyordu.

Bir gün Rubar bir kayanın altında uzanmış halde elindeki papiruslara güller çizerken Pıse yanına geldi. Ona, Xemo'dan izin alıp kendisiyle tartışmaya geldiğini söyledi. Buna sevinen Rubar, Pıse'yle uzun uzun konuştu. Fakat bu arada 'sıcaktan' bunalıp ipek bluzunun birkaç kemik düğmesini açan Pıse, vücudunu cömertçe ona sergilemekten çekinmedi. Başına gelecek olan felaketi hissedip yerinden kalkacaktı ki Rubar, Pıse yumuşacık elleriyle onun ellerini tuttu. Rubar, elini onun elinden kurtarmaya çalışırken Xemo'yla diğer dervişlerin sesleri duyuldu. Anlaşılan Pıse, söylediği gibi izin alarak gelmemiştii Rubar'ın yanına.

Rubar ellerini kurtardığında bluzunu parçalayan Pıse 'imdat kurtarın beni!' deyerek bağırmaya başladı. 'Masum' Pıse'nin yardımına koşan Xemo, onun çıplak vücudunu görünce iki eliyle yüzünü örtüp yere çöktü ve delicesine bir sesle haykırdı.

-İhanet! Yine kahrolası ihanet! Affet beni Sıtar, affet görevimi başaramadım. Kimse o anda Rubar'a ne olup bittiğini sormadı. Onu apar topar yakalayıp bir eve hapsettiler. Medresede birlikte taş ördüğü dervişlerin onun nöbetini tutmaya başlamaları ise acıydı.

Nihayet şüphelendiği adamın Medreseyi bozmak için gönderildiğini açığa çıkardığını söyleyen Temo'yu dinleyen Pıştıvan ve Zirek üzgündüler. Rubar hakkında kesin bir karara varmadan önce onun çizdiği resimleri kendilerine göndermelerini istediler.

Yıllar sonra ikinci kez benzer bir komploya düşüşün acısını yaşayan Rubar karanlık odada diz çökmüştü. Cudi'de aynı komplo ilk kez başına geldiğinde büyük bir sarsıntı yaşamıştı. Çocukluk yıllarındaki küçük ayrıntılar, dağlarda birlikte savaştığı büyük savaşçılarla olan anıları birer birer gözlerinin önünden geçmiş, sabahları yüzüne

vuran güneş ışınları anasının ağıt sesini getirirken kulaklarına kendi tabutunu görüp kendini toprağa gömmüştü defalarca.

Şimdi tekrar aynı şeyleri yaşamıyordu Rubar. Düşüncelerinde karamsardı. Anlaşılan içlerine çöreklenen şüphecilik, kuşkuculuk hastalığı Sitar'ı tekrar görünür hale getirmelerine izin vermeyecekti. Belkide bu dağlarda sonları birbirlerini tüketmek olacaktı. Kararını vermişti Rubar; belindeki kuşağı tavadaki kütüklerden birine bağlayacak, kendi ipini kendisi çekecekti...

Tilki Lalo ve adamları Rubar'ın tutuklanmasını Işık Arayıcılığını ve Onur Meclisini karartmak için ellerine geçmiş çok iyi bir fırsat olarak değerlendirmekte gecikmediler. O sıralarda Pıştıvan, Kurdo, Azad ve Zirek, Rubar'ın çizdiği resimleri inceliyorlardı.

-Böyle bir şey olabilir mi gerçekten. Rubar gibi yıllarca dağlarla konuşup deli divane olan birisi yapabilir mi bu kötülüğü bizlere diye soruyordu Pıştıvan diğerlerine.

Azad, resimlere dikkatle baktı. Sonra Kurdo'ya uzattı.

-Sitar'ı görmediği halde onun ruhunu yansıtmış resimlerinde. Bu çizgilerde Sitar var dedi Azad. Kurdo, ona katılarak elindeki bir resmi diğerlerine gösterdi;

-Bakın iki dalga kabarmış burada; ceylanların, kuşların korkulu bakışları altında çarpışan iki dalga var. dikkatle bakın resimlere, dağlar çarpışıyorlar ve bir adam dalgakıran gibi durmuş çarpışmaların ortasında.

-Bir karar vermek zorundayız dedi Zirek. Şu an ki durumda olan olmuş bir kere. Kimse Rubar'ı aklayamaz artık. Kurdo ona itiraz etti:

-Ama içimden bir ses onun günahsız olduğunu söylüyor dedi. Pıştıvan'da ona katıldı.

-Duyduklarımıza değil. gördüklerimize inanalım. Bu resimler onun ruhunu yansıtıyor dedi.

-Onun suçsuz olduğunu açıklamaktan başka yapacağımız bir şey yok. dedi Azad. Pıstıvan ona katıldı.

-Artık bu şüpheciliğe bir son verelim. Öyle bir hale geldikki neredeyse kendimizden şüpheleneceğiz. Bu da Sıtar'ı tekrar getirmek için yaptığımız çalışmaları tümünden boşa çıkarıyor dedi.

Cudi'de, Tilki Lalo'nun körüklediği huzursuzluklarla uğraşan Onur Meclisi, bir taraftan da çevre kentlerden gelen habercilerin getirdikleri bilgileri toplayarak Sıtar'ı arıyorlardı.

Ve Mardinden gelen bir haber, Onur Meclisi üyelerini sarstı. Midyat'ta dolaşan bir dervişin mağaralara çarpışan iki dalga, yılana dönüşmüş bir kadın gibi garip resimler çizdiği söyleniyordu. Şimdi bu derviş Mardin'deki Bizans kalesinin zindanlarında tutsaktı. Ona ağır işkenceler yapılmış fakat ağzından hiçbir bilgi alınamamıştı. Bunun üzerine Asuri rahipler, bu adamın Medlerin önderi Sıtar olduğunu açıklamışlardı. Onu kendi elleriyle hançerleyerek bozulan büyüüne tekrar kavuşmayı düşleyen Sate, Sıtar'ın yakalandığı haberini aldığı anda Mardin yolundaydı.

Büyük bir ovanın çevresini sardığı dağın yamacını bir gerdanlık gibi dolanmış antik bir kent olan Mardinde Nestorius'un dini yorumuna inanan halk; Manicilere, Monofizitlere ve Işık Arayıcılarına saygı duyuyorlardı.

Sıtar'ın yakalandığını duyan Asuri halk üzüntü içindeydi. Kentte kimseler sokaklara çıkmıyorlar, çıksalarda karalara bürünüyorlardı. Mardinliler bununla da kalmayıp dini liderleri Mar'ı kale komutanlarıyla görüşmeye ikna etmişlerdi. Fakat kale komutanıyla görüşün Mar bunu değil, asıl korkusunu dile getirmişti. ovadaki Med kabileleri Sıtar'ın Mardin de tutsak olduğunu öğrenirde kentin üzerine yürümeye kalkıştırlarsa ne olacaktı halleri. Aynı kaygıları yaşayan Bizanslı komutan, Sate kente ulaşınca

yakaladıkları dervişin Sıtar olup olmadığını bileceklerini, gerçekten Sıtar ise bir çaresine bakacaklarını söyledi.

Ve Medya'dan ihanetin sembolleri; Sate , Xeyce, Zerrok, Mardin'e ulaştılar. Kimseler bunları görmek istemediler. Sate gibi donuk yüzlü kadını görececek erkeklerin hasta düşecekleri, kadınların bir daha çocuk sahibi olmayacakları söyleniyordu kulaktan kulağa. Kendi ulusuna ihanet eden üçlüyü kentin kapısında tescilli Bizans casusu oldukları bilinen birkaç kişi karşıladılar. Mardin'e, en büyük düşmanlarından intikam almaya gelmişlerdi ama üçünün de birbirine güvenleri yoktu. Sate, Xeyce'den, Xeyce Zerrok'dan korkuyordu. Bunun için de her üçü koyunlarında keskin hançerleri taşıyorlardı. Görünüşte Sıtar'ın fedailerine karşıydı bu silahlar ama işin özü farklıydı. Hainler, bir birlerinden korkuyorlardı.

Kente, Medya'nın Teodorası edasıyla giren Sate çevresini kuşatan dalkavukların tezahüratlarıyla kendinden geçti. Dikkatleri kendi üzerine çekmek isteyen Zerrok, sağa sola koşuştururken kale komutanına bağırdı;

-Nerede gizliyorsunuz onu söyleyin bana. Onun da başını Kutadgu'nunki gibi kesip imparatora götüreceğim. Yapmazsam bunu bana da Zerrok demesinler...

Sate, Zerrok'dan geri kalmadı. O da komutana bağırdı.

-Boynuna boyunduruk geçirmeli, sokaklarda sürükleyip çocuklara taşlatmalıydınız onu...

Cudi'den kovulmasının acısını hala unutmamıştı Sate. Sesi Mardinde çınliyordu:

-Ben Moro'nun kızı Sate, yemin ediyorumki onu kendi ellerimle öldürüp kanını içeceğim bu gün.

Yaşlı fahişe Xeyce, ikisini de bastırarak bir zılgıt çekti kent meydanında. Sonra haykırdı;

-İmparator Heraklius var olsun varolsun! Varolsun! Varolsun!

Et yemeyenler kahrolsun! Kahrolsun! Kahrolsun! Pencerelelerini aralayıp bakan insanların elleri böğürlerinde yaşlı gibiydiler. Dağlara bakıyor, bir yerlerden birilerinin çıkıp Medya'yı satan bu canileri alt etmelerini istiyorlardı ama kimseler yoktu görünürde.

Nasıl oldu, kim önce davrandı bilinmez. Tam da kent meydanındaki gösteri bitmek üzereydiki Xeyce'nin yanında duran köle bir kadın, 'Xeyce hançere dikkat et!' diye bağırdı. O anda yanına sokulan Zerrok'dan şüphelenen Xeyce, kardeşinin babasını bile affetmeden öldürdüğünü bildiği için hançeri aniden Zerrok'un karnına sapladı. Böğürerek çırpınan Zerrok yere düştüğünde Sate, arkadan yaklaşarak hançeri Xeyce'ye sapladı.

-Babamın intikamını aldım! diye haykırdı çılgınca bir hazla. Ve ekledi;

-Sıra sende Sıtar!...

Her şey bitmiş, Sate kent meydanının Teodorası olmuş gibiydi. İnsanlar sağa sola kaçışırken genç bir kadının önünde durduğunu gören Sate, Xeyce yerde kıvranırken sert bir cismin derisine değdiğini hissetti. Kadın fedaiyle göz göze geldiğinde artık hiçbir şey yapamayacak haldeydi. Hançer karnına saplandığında acı bir çığlık atarak Xeyce'nin üstüne yığılan Sate'nin son sözleri bir türlü ulaşamadığı ama ulaşmak için bir ülkeyi ve bir halkı sattığı haliydi;

-Medya'nın Teodorasıyım ben! Medyanın...

Hainlerin ölümünü Asuri halk sevinçle karşıladı. Karanlığın büyüü çözülmüştü artık. gelecek yıllar toprağın bol ürün vereceği, kadınların bolca çocuk doğuracakları mutluluğa gebeydi. Ama Sıtar'ın kentte tutsak olduğunu duyan Medler, bundan dehşet duyarak atlarına atlayıp yürümüşlerdi kentin üzerine.

Medlere kentin kapısını elleriyle açan kale komutanı, onlara yeminler ederek Sıtar'ın ellerinde olmadığını yalnızca bir tutukluyu gece yarısı Antakya'ya gönderdiğini söylüyordu. Kenti didik didik arayan Medler, Sıtar'ı bulamayınca çaresiz geri döneceklerdi.

Kovadan boşanırcasına yağan yağmura aldırmaksızın sırlı sıkılam halde Medreseye koşan Temo, hemen Rubar'ın tutuklu olduğu eve koştu. Nöbetçileri hızla geçip kapıyı açtığı anda, tavana astığı kuşağı boynuna geçirmek üzere bekleyen Nakkaş Rubar'la göz göze geldi. Rubar'ın ayaklarına kapanan Temo ağlayarak haykırdı:

-Suçsuzsun sen Rubar. Affet beni kardeşim, affet.

Rubar, onu kaldırdı, birbirlerine sarıldılar. Temo'nun gözyaşları Nakkaş'ın omzuna aktı.

Tüm dervişleri yağmur altında toplayan Temo, onlara son kez seslendiğini söyledi.

-Rubar'ın hiçbir suçu yoktur. Suçlu olanlar içimize güvensizliği ve kuşkuculuğu sokanlardır. İçimizde ruhlarını karanlık bürümüş olan vicdansızlar var. Yoldaşlıkla oynayacak kadar vicdansız olanlar...

Gözyaşları, yıllarca yaşadığı yanlışların ağırlığından dolayı çeşmeden boşanırcasına beyazlaşan sakallarına akarken Temo gülüyordu:

-Bakmayın gözyaşlarıma. Aslında bugün hayatımdaki en mutlu günümdür benim. Medya'nın hainleri; Sate, Zerrok ve Xeyce Mardin'de öldürüldüler...

"Yaşasın Sıtar!" diyerek sevinç çılgınlıklarıyla havaya sıçrayan dervişler birbirlerine sarıldılar. Sırlı sıkılam olsalar da bir bayram havası vardı Medresenin önünde. Rubar'a sarılan arkadaşları onu aralarına aldıklarında, Pise delirecekti neredeyse.

"Nefret ediyorum hepinizden. Lanet olsun Işık Arayıcılarına" diye haykırdığında Pise, suçlu açığa çıktı. Kadın

fedailer ona verecekleri cezayı kendileri toplanarak belirlediler. Ölene kadar bir mağaraya hapsedilecek olan Pıse'ye lezzetli yemekler sunulacak erkekleri cezbeden güzel kokularla uzak diyarlardan getirilen İpek giysiler verilecekti. Fakat mağaradan çıkması yasak olduğu gibi kim-seler ne ona yaklaşacaklar ne de konuşacaklardı. Onun dili mühürlenmişti. Pıse'nin yakalandığını duyan Tilki Lalo'ysa Cudi'den kaçmıştı. Bu sefer , Harran'dan Bizans'a doğru at koşturan oydu.

Medresede dervişler, Şam ve Esfahan gibi uzak kentlerden getirilen kitapları araştırırlarken, Cudi'yi kaplayan kara bulutlar yağın yağmurlarla dağılmış, güzelim bahar coşkusu insanlara ve tüm doğaya hakim olmuştu.

Bir kayanın üstünde sabaha kadar yağmur altında oturan Temo , yağmur durup güneş ışıkları ıslak yeşile vurduğunda canlanan doğayı , ellerinde papirüs tomarlarıyla dolaşan dervişleri izliyordu. Artık Cudi'den ayrılma vaktinin geldiğini düşünüyordu Temo. Aşağılardan gelen Pıştıvan'ın sesi kendisini çağırıyordu. Ama Temo artık diğerlerinden kopmaya kararlıydı. İçlerinde olsa da başka bir dünyayı yaşamaktaydı. Çilekeşçe kendisini ölüme mahkum ettiği bir dünyaydı bu. Öyleyse varsın Pıştıvan, yaşadığı sevinci genç dervişlerle paylaşsındı. Temo yine deli divane halde yüzünü çevirmişti uzaklara doğru. Gözyaşları yanaklarında süzülürken Sıtar'ı hayal ediyor , kendisinin bir daha onu görmeye hakkı olmadığına inansa da Medya'nın onu bir daha görmesini diliyordu.

Pıştıvan'ın sesi iyiden iyiye uzaklaştığında Temo durmak bilmemesine yürüyordu.

“Sıtar göründü. Çok şükür tanrıma. Sıtar tekrar aramıza geliyor” diyen Pıştıvan'ın mustusuyla dervişler gözyaşları içerisinde birbirlerine sarılmışlardı. Onlar, bu sevinci yaşarlarken Temo'nun ortalıklarda görülmediği an-

laşıldı. Pıştıvan, onu arıyor ama bulamıyordu. Temo'nun sabaha kadar bir kayanın başında sırlıslıklam halde oturduğunu, diğerlerine Cudi'den ayrılma vaktinin geldiğini ve bir daha kendilerini görmeyeceğini söylediğini duyan Pıştıvan, "Tanırım o Temodur. Arayın mutlaka bir taşın altında oturmuş ağlıyordur. Çok uzaklara gitmiş olamaz" dedi. Dervişler, onu saatlerce aradılar ama bulamadılar. Sonra günlerce, aylarca aradılar. Pıştıvan, Xemo, Rubar ve niceleri dağ taş demeden dolaşıp haykırıyorlardı.

-”Temooo aramıza dön Temo. Sıtar göründü! Sıtar göründü!..” Ama ses yoktu yoktu dağlardan. Temo, asi dağlarda gizli bir göz gibi saklıydı artık. Ne onu gören vardı ne de duyan.

Yıllar sonra kahinler; onun ölümsüzleştiğini, baharlar-da yaşamın yeniden yeşerdiğini görmek için Safine uğradığını ve öncüsü Sıtar'ın bir daha görünmesi için gözyaş-ları döküp dua ettikten sonra tekrar dağlara yönelip göz-lerden kaybolduğu söylerlerdi...

.....